

Európai Uniós forrású vállalati önálló és egyműveletes kombinált Hitelprogramok és Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz Hitelprogramok ELJÁRÁSI RENDJE

2021-2027 programozási időszak

Hatályos: 2026. március 27.

Tartalom

I.	ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK.....	5
1	Az Eljárási Rend kibocsátásának célja, háttere	5
2	Horizontális követelmények és az Alapjogi Chartának való megfelelés	6
3	ARACHNE kockázatértékelő eszköz használata.....	8
4	EDES rendszer használata	8
II.	ÁLTALÁNOS ELJÁRÁSI REND ÉS FELTÉTELRENDSZER	9
1	A Finanszírozási Összeg igénylésének és életútjának folyamati lépései	9
2	A Kölcsönszerződés fennállása alatt felmerülő eljárási folyamatok	10
3	Kapcsolattartás	10
3.1	Postai küldemények kézbesítése	12
3.2	Egyéb kapcsolattartási szabályok	12
3.3	Bankszünnnap/Üzemszünet	13
4	Ügyfélértékelés, Kölcsönkérelem benyújtását megelőző feladatok	14
4.1	Klímakockázati vizsgálat	14
4.2	A DNSH elveknek való megfelelés	15
5	A Kölcsönkérelem benyújtása	15
5.1	Kölcsönkérelem benyújtása meghatalmazott által	16
5.2	Pénzmosás megelőzéssel kapcsolatos átvilágítási intézkedések elvégzése	17
6	Hiánypótlás és További Kérdések megállapítása	18
7	A Kölcsönkérelem bírálati folyamata	18
7.1	Megvalósítási helyszínre vonatkozó követelmények	18
7.2	Szállító ellenőrzése	20
7.3	Piaci ár vizsgálata és alátámasztása	21
7.3.1	Általános szabályok.....	21
7.3.2	Tárgyi eszköz beszerzése esetén	23
7.3.3	Szoftver beszerzése és üzleti felhőszolgáltatás - Minősített Szállítói Lista	25
7.3.4	Kölcsönigénylő infrastrukturális beruházás esetén	25
7.3.5	Készlet, áru és nyersanyag beszerzés esetén.....	25
7.3.6	Tanácsadás költsége	26
7.3.7	Igénybe vett szolgáltatás (pl. műszaki ellenőri szolgáltatás, projekt előkészítéshez, tervezéshez kapcsolódó költségek).....	26
7.3.8	Közbeszerzéssel érintett költségek	26
7.4	Életképesség vizsgálat	27
7.5	Kiemelten kockázatosnak minősülő projektek és Kölcsönigénylő ellenőrzése	27
7.6	Döntés a Kölcsönkérelemről.....	28
7.7	A Kölcsönkérelmek Várólistára kerülése	29
8	A Kölcsönszerződés megkötése.....	29
8.1	A Finanszírozási Összeg Rendelkezésre Tartási Idejének, Türelmi idejének, valamint Futamidejének meghatározása.....	29
8.2	Tőketörlesztés és a törlesztés ütemezése	30
8.3	Kamat, díjak és költségek	31
8.4	Szerződéskötési feltételek	32
8.5	Szerződéskötési határidő meghosszabbítása	33
8.6	Kölcsönszerződés formája, valamint közjegyzői okirat megkötésére vonatkozó általános előírások	33
9	Szerződéstől való elállás folyósítást megelőzően.....	34
10	Folyósítás	35
10.1	A folyósítási előfeltételek benyújtása.....	35
10.2	Folyósítási előfeltételek Hiánypótlása és Tisztázó Kérdések megállapítása	36
10.3	Folyósítás előfeltételei	37
10.4	Lehívási Értesítő és a lehívás feltételeinek teljesítését igazoló dokumentumok benyújtása	41
10.5	Lehívási Értesítő és feltételeire vonatkozó Hiánypótlás megállapítása	42
10.6	Lehívási feltételek	44
10.7	Lehívás alapjául szolgáló számla típusokhoz kapcsolódó speciális szabályok.....	50
10.7.1	Deviza számlákra történő folyósítás speciális szabályai	50
10.7.2	Előleg igénybevételére vonatkozó speciális szabályok	51
10.8	Utolsó folyósítás további feltételei.....	55
10.9	Általános számlabefogadási feltételek	56
10.9.1	Számlákra vonatkozó előírások.....	56

10.9.2	Számlák záradékolása	57
10.10	Szabályok építési műszaki ellenőr bevonása esetén	58
11	Szerződésmódosítás és változásbejelentés folyamata	58
11.1	Kölcsöszerződés módosításának általános érvényű szabályai	60
11.2	Szerződésmódosítást igénylő esetek	61
11.2.1	Megvalósítási helyszín változása	61
11.2.2	A Projekt költségvetésének, anyagi-műszaki összetételének változása	61
11.2.3	Fedezetmódosítás, biztosítékok adatainak módosítása	62
11.2.4	Rendelkezésre Tartási Idő és Türelmi Idő módosítása	65
11.2.5	Lejárt Rendelkezésre Tartási Idő esetén	65
11.2.6	Futamidő hosszabbítás	67
11.2.7	Projekt átruházás	67
11.2.8	Projekttel létrehozott vagyon egy részének elidegenítése	68
11.2.9	Természetes személy (Egyéni Vállalkozó) Végső Kedvezményezett elhalálása	68
11.2.10	Végső Kedvezményezett Egyéni Vállalkozó elhalálása folyósítást megelőzően / projekt megkezdése előtt	69
11.2.11	Végső Kedvezményezett Egyéni Vállalkozó elhalálása részben folyósított ügyletek/megkezdett projekt esetén (Végső Kedvezményezett saját forrást és/vagy szállítói számlákat már kifizette, vagy szállítói előleg kifizetésre vár)	70
11.2.12	Végső Kedvezményezett Egyéni Vállalkozó elhalálása a Finanszírozási Összeg teljes összegének folyósítása után	70
11.2.13	Szétválás (amikor nem a Végső Kedvezményezett viszi tovább a Projektet)	71
11.3	Változásbejelentés (szerződésmódosítást nem igénylő esetek)	71
11.3.1	Előtörlesztés Futamidő rövidítéssel	71
11.3.2	Előtörlesztés a Futamidő meghagyásával	72
11.3.3	Tulajdonosi struktúra változása	73
11.3.4	Biztosítékok adatainak módosítása	74
11.3.5	Ha a Projekt fizikai befejezése a Kölcsönkérelemben meghatározott időponthoz képest késik	74
11.3.6	Projekttel létrehozott vagyon elidegenítése (teljes, részleges előtörlesztés esetén), bérbeadása, további terhelés	75
11.3.7	Jogutódlás (kivéve szétválás 11.2.13 pontban foglalt eseteit, amikor nem a Végső Kedvezményezett viszi tovább a Projektet)	75
12	Helyszíni szemle	76
13	Projekt befejezése, projektzárás	78
14	Eredményességmérés egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén	78
15	Biztosítékokra vonatkozó rendelkezések	80
15.1	A Finanszírozási Összeg biztosítékaira vonatkozó általános szabályok	80
15.2	Ranghelyre, zálogjog összegére vonatkozó általános szabályok	80
15.3	Ingatlan további terhelése	81
15.4	A biztosítékok fedezeti értékének meghatározására vonatkozó általános szabályok	81
15.4.1	Vagyonbiztosításra vonatkozó általános szabályok	82
15.5	Ingatlan biztosítékok bevonásának szabályai	85
15.5.1	Ingatlan értékbecslésére vonatkozó szabályok	87
15.6	Ingó biztosítékok bevonásának szabályai	88
15.6.1	Ingóság értékbecslésére vonatkozó szabályok	91
15.7	Óvadék	91
15.8	Készfizető Kezesség	91
15.9	Hitelintézet által vállalt garancia	93
15.10	Immateriális javak	93
15.11	A biztosítékok újraértékelésének szabályai	93
16	Állami Támogatásra vonatkozó szabályok	94
16.1	Támogatástartalom módosítása	95
16.1.1	Támogatástartalom módosításának lehetősége szerződésmódosítási kérelem esetén	95
16.1.2	Támogatástartalom módosításának lehetősége abban az esetben, ha a Végső Kedvezményezett nem, vagy csak részben veszi igénybe a Finanszírozási Összeget	96
17	Szabálytalanságkezelési eljárás	97
18	Kifogás- és panaszkezelés	98
18.1	Kifogáskezelés	98
18.2	A Kifogásnak nem minősülő panaszok kezelésére vonatkozó szabályok	100
19	Végső Kedvezményezett adatszolgáltatási kötelezettsége	101

19.1	Pénzügyi és gazdálkodási adatok vonatkozásában	101
19.2	A finanszírozott projekt vonatkozásában	101
19.3	A felajánlott fedezet vonatkozásában	101
20	<i>Kommunikációs kötelezettségek</i>	103
21	<i>Kölcsönszerződés megszűnése</i>	103
21.1	Finanszírozási Összeg visszafizetése esetén	103
21.2	Kölcsönszerződés felmondása	104
III.	EGYES TEVÉKENYSÉGEKRE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK	105
1	<i>Ingyenre történő beruházás</i>	105
1.1.	Idegen vagy részben idegen tulajdonban álló ingatlanon történő beruházás	105
1.1.1	Ingyenre építési	105
1.1.2	Ingyenre átalakítása, bővítése, felújítása	105
1.1.3	Olyan tárgyi eszköz beszerzés megvalósítása, amely tárgyi eszköz a beépítését/felszerelését követően az idegen tulajdonban álló Ingatlan alkotórészevé vagy tartozékává válik (kizárólag abban az esetben lehetséges, ha az idegen tulajdonban lévő felépítmény és a telek tulajdonjoga nem válik el egymástól).....	106
1.2	Osztatlan közös tulajdonban álló ingatlanon történő beruházás	109
2	<i>Ingyenre bérbeadás</i>	110
3	<i>Eszközök bérbeadása</i>	110
4	<i>Járművásárlás</i>	110
IV.	NEGYEDIK RÉSZ: MELLÉKLETEK	112
1	<i>sz. melléklet: Kapcsolódó jogszabályok és egyéb szabályzó eszközök</i>	113
2	<i>sz. melléklet: Eljárási Rendszerben használt fogalmak</i>	117
3	<i>sz. melléklet: Állami támogatási szabályok</i>	127
3.1	A támogatástartalom igazolása és számítása	127
3.1.1	Kedvezményes kamatozású Kölcsön támogatástartalmának meghatározása.....	127
3.1.2	Vissza Nem Térítendő Támogatás támogatástartalmának meghatározása	127
3.1.3	Egyműveletes kombinált hitelprogramok Támogatástartalmának meghatározása	128
3.2	Támogatáshalmazódás szabályok az egyes támogatási kategóriák esetén	128
3.2.1	Csekély összegű támogatás.....	128
3.2.2	651/2014/EU bizottsági rendelet szerinti támogatási kategóriák	129
3.3	Támogatási kategóriákra vonatkozó általános rendelkezések	129
3.3.1	Csekély összegű támogatás (638/2023. (XII.28.) Korm. rendelet 53. alcím)	129
3.3.2	651/2014/EU bizottsági rendelet szerinti támogatási kategóriák	131
3.4	Egyes támogatási kategóriák esetén alkalmazandó további szabályok	133
3.5	Közzétételi kötelezettség	147
4	<i>sz. melléklet - Szállítói árajánlat/adásvételi szerződés kötelező tartalmi elemei</i>	148
5	<i>sz. melléklet – Infrastrukturális (építés, átalakítás, bővítés, korszerűsítés) beruházás esetén a Szállítói (kivitelezői) szerződés kötelező tartalmi elemei</i>	150
6	<i>sz. melléklet - A horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi) elvárások és követelmények</i>	151
6.1	A környezet és természet védelemét szolgáló elvárások	152
6.2	Az esélyegyenlőség, női-férfi egyenlőség érvényesítését szolgáló elvárások	155
6.3	Segédlet a horizontális követelmények teljesítéséhez.....	158
7	<i>sz. melléklet – Választható támogatott horizontális tevékenység</i>	167
7.1	GINOP PLUSZ Hitelprogramok	167
7.2	DIMOP PLUSZ Hitelprogram	170
8	<i>sz. melléklet – HEE forrású Hitelprogramok esetén horizontális tevékenységre vonatkozó előírás</i>	171

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

---

1 AZ ELJÁRÁSI REND KIBOCSÁTÁSÁNAK CÉLJA, HÁTTERE

Jelen Eljárás Rend az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság (továbbiakban: MFB Zrt.) megbízásából eljáró **MFB Pont Plusz** pénzügyi közvetítői hálózaton keresztül értékesített Hitelprogram(ok) keretében nyújtott Finanszírozási összeg igénybevételével kapcsolatos részletes szabályokat és feltételeket tartalmazza.

Az Eljárás Rend tárgyi hatálya kiterjed az MFB Zrt. által a 2021-2027-es programozási időszakban – beleértve a HEE forrású Hitelprogramokat is - meghirdetett és jövőben meghirdetésre kerülő, MFB Pont Plusz hálózaton keresztül közvetített valamennyi európai uniós forrású vállalati önálló és egyműveletes kombinált Hitelprogramra. Jelen Eljárás Rend személyi hatálya kiterjed az MFB Zrt.-re, az MFB Zrt. megbízásából eljáró Közvetítő valamennyi munkavállalójára, a Hitelprogram(ok) keretében Kölcsönkérelmet benyújtott Kölcsönigénylőre, szerződött Végső Kedvezményezettre, valamint a Kölcsönkérelemben/Kölcsönszerződésben érintett további résztvevőkre.

A jelen dokumentumban nagy kezdőbetűvel szereplő fogalmak a **2. sz. melléklet**ben meghatározott jelentéssel bírnak.

A Hitelprogramokra vonatkozó egyedi feltételeket a Hitelprogramok Felhívásai tartalmazzák.

A jelen Eljárás Rendet a Felhívásokban, a vonatkozó hazai és uniós jogszabályokban nem szabályozott kérdések tekintetében kell alkalmazni. Amennyiben a vonatkozó Felhívás az Eljárás Rendtől eltérően rendelkezik, úgy az adott Felhívás rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az MFB Zrt. és az Irányító Hatóság fenntartja magának a jogot arra, hogy az Eljárás Rendet és a Felhívásokat egyoldalúan módosítsa. Az Eljárás Rend, illetve Felhívás módosítása esetén az alábbi szabályok alkalmazandóak:

- A benyújtott, azonban még el nem bírált kölcsönkérelmek vonatkozásában minden esetben a módosított, a bírálat időpontjában hatályos Eljárás Rend, illetve Felhívás szabályait kell alkalmazni.
- Amennyiben a Hiteldöntés napját követően a Végső Kedvezményezett számára nem kedvezőtlenül módosul az Eljárás Rend, illetve Felhívás akkor a Kölcsönszerződésre minden esetben a módosított, hatályos Eljárás Rend, illetve Felhívás az irányadó.
- Az MFB Zrt. jogosult a jelen Eljárás Rendben foglalt szabályokat Végső Kedvezményezett számára kedvezőtlenül is módosítani, azokban az esetekben amennyiben az alábbiakban felsorolt valamely feltétel fennállása ezt indokolja:
  - az MFB Zrt. tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó az Eljárás Rendben és a Felhívásban meghatározottakra kiterjedő vagy azt érintő jogszabály, kormányhatározat, alapítói határozat, vagy az MFB Zrt.-re kötelező egyéb szabályozók hatályba lépése, megváltozása, megszűnése,
  - jogszabály alapján ellenőrzésre jogosult szerv által lefolytatott audit vizsgálat(ok) eredményeképpen megfogalmazott intézkedés(ek) teljesítése.
- Az Eljárás Rend és a Felhívás egyoldalú, a Végső Kedvezményezett számára kedvezőtlen

módosítása esetén a Végső Kedvezményezett a módosítás hatálybalépése előtt jogosult a Kölcsönszerződés felmondására. A Végső Kedvezményezett köteles azonban a felmondással egyidejűleg megfizetni az MFB Zrt.-nek a felmondás napján esedékes Finanszírozási Összeget, továbbá a felmondás napjáig felmerült Ügyleti Kamatot és egyéb költséget. Az Eljárási Rend és a Felhívás Végső Kedvezményezett számára kedvezőtlen módosításai azok hatálybalépésével, formális szerződésmódosítás nélkül válnak a Kölcsönszerződés részévé.

Az Eljárási Rend, a Felhívások, valamint a szükséges dokumentumok módosításáról az MFB Zrt. a www.mfb.hu és az Irányító Hatóság a www.palyazat.gov.hu honlapon közzétett közleményben tájékoztatja a Kölcsönigénylőket/Végső Kedvezményezetteket. A Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett kötelezettséget vállal arra, hogy az Eljárási Rend és a Felhívások módosítását a www.palyazat.gov.hu honlapokon nyomon követi.

Az MFB Zrt. és a Végső Kedvezményezett között létrejövő Kölcsönszerződés részét képezi az Eljárási Rend és az adott Felhívás.

Az Eljárási Rend és a Felhívások módosításai azok hatálybalépésével, szerződésmódosítás nélkül válnak az MFB Zrt. és a Végső Kedvezményezett között létrejött szerződés részévé, azaz ebben az esetben az egyedi szerződésben foglalt rendelkezés, valamint az Eljárási Rend és a Felhívások módosított rendelkezése közötti eltérés esetén a módosított Eljárási Rend és a Felhívások rendelkezése az irányadó. Az Eljárási Rendben nevesített mellékletek az MFB Zrt. honlapján (www.mfb.hu) vagy a www.palyazat.gov.hu vannak közzétéve.

2 HORIZONTÁLIS KÖVETELMÉNYEK ÉS AZ ALAPJOGI CHARTÁNAK VALÓ MEGFELELÉS

A Hitelprogramok forrásaihoz történő hozzáférés biztosítása során, valamint a Hitelprogramok végrehajtásának valamennyi szintjén és szakaszában elő kell segíteni az Európai Unió Alapjogi Chartájában¹ foglalt alapelvek és alapjogok érvényesülését.

Jelen Eljárási Rend hatálya alá tartozó források igénylése során alábbi négy horizontális elvet szükséges figyelembe venni:

Horizontális elvek
<p>1. Az alapvető jogok tiszteletben tartása és az Európai Unió Alapjogi Chartájának betartása a támogatás felhasználása során</p> <p><i>(EU) 2021/1060 Rendelet, 9. cikkely (1)</i> <i>(EU) 2021/1057 Rendelet, 8. cikkely</i></p>
<p>2. A nők és férfiak egyenlőségének érvényesítése, elősegítése a programok előkészítése és megvalósítása során</p> <p><i>(EU) 2021/1060 Rendelet, 9. cikkely (2)</i> <i>(EU) 2021/1057 Rendelet, 6. cikkely</i></p>
<p>3. A nem, faji vagy etnikai hovatartozáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetés megelőzése és a fogyatékos személyek hozzáféréseinek segítése</p> <p><i>(EU) 2021/1060 Rendelet, 9. cikkely (3)</i> <i>(EU) 2021/1057 Rendelet, 6. cikkely</i></p>

¹ 2016/C 202/02 Az Európai Unió Alapjogi Chartája

Horizontális elvek

4. A fenntartható fejlődés elősegítése figyelembe véve az ENSZ fenntartható fejlődésre vonatkozó céljait, a Párizsi Megállapodást, a „szennyező fizet” elvet és a „ne okozz jelentős kárt” elvet

(EU) 2021/1060 Rendelet, 9. cikkely (4)

A gyakorlatban ezeknek az elveknek az alkalmazása azt jelenti, hogy a Végső Kedvezményezettnek a Projekt tervezése és megvalósítása során folyamatosan vizsgálnia kell, hogy a saját Projektjének működése és eredményei hogyan érintik, befolyásolják azt a közösséget és azt a környezetet, amiben a Projekt megvalósul (6. számú melléklet szerint).

A követelményeknek való megfelelésről valamennyi Kölcsönigénylő magára vonatkozóan kötelező nyilatkozatot tesz a Kölcsönigényléskor, a Kölcsönkérelmi nyomtatvány részeként, miszerint a Felhívást és mellékleteit, az Eljárási Rendet, a vonatkozó jogszabályokat megismerte és azokat tudomásul vette.

A Kölcsönigénylőnek a projekt tervezése során mérlegelni kell, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglalt jogok hogyan érintik a projekt megvalósítását. Vállalnia kell továbbá az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglaltak betartását a projekt megvalósítása során.

A fentiekén túl a jelen Eljárási Rend **7. sz. melléklete** alapján 50 millió forintot meghaladó támogatást tartalmazó projekt esetén a Kölcsönigénylőnek/Végső Kedvezményezettnek kötelező vállalnia és projektzárásig teljesítenie horizontális tevékenységet. Az előzetes támogatást tartalmazó vizsgálatot a Kölcsönigénylő az MFB Zrt. honlapján elérhető kalkulátor alapján tudja elvégezni. HEE forrású hitelprogramok esetén a projekt támogatás tartalmától függetlenül a horizontális tevékenységekre vonatkozó vállalást a **8. számú melléklet** tartalmazza.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a vállalt horizontális tevékenység teljesítést a Közvetítő projektzáráskor a Végső Kedvezményezett projektzáró nyilatkozata és a kiválasztott horizontális tevékenységhez benyújtandó igazoló dokumentumok² alapján ellenőrizni fogja.

Amennyiben a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett a kölcsönigénylés során vagy a Kölcsönszerződés fennállása alatt a Közvetítő eljárása során **a fenti Alapjogi Charta betartásába, azoknak való megfelelésbe való ütközést észlel**, akkor az alapjogibejelentés@mfb.hu e-mail címre tudja megtenni bejelentését.

Az EU Alapjogi Chartájának történő megfelelés tekintetében a hitelbírálatkor (jogosultsági feltétel), szerződmódosításkor, folyósításkor, helyszíni szemle során, valamint projektzáráskor vizsgálni kell, hogy a Kölcsönkérelem kapcsán merült-e fel Alapjogi Chartát érintő jogsérelem gyanúja. A Közvetítő a vizsgálatot elsősorban a hivatalosan rendelkezésre álló információk, illetve az Arachne Kockázatértékelő Eszköz alapjogokat érintő negatív információi alapján végzi. HEE forrású hitelprogramok esetén az EU Alapjogi Chartájának történő megfelelés vizsgálata nem szükséges.

---

² A horizontális elvárások további részletes feltételeit a 7.sz. melléklet tartalmazza.

3 ARACHNE KOCKÁZATÉRTÉKELŐ ESZKÖZ HASZNÁLATA

Az ARACHNE kockázatértékelő rendszer adatbányászatra és adatgazdagításra szolgáló integrált informatikai eszközként támogatja a csalásra utaló figyelmeztető jelek, valamint a kockázatos projektek azonosítását. Az eszközt az Európai Bizottság fejlesztette ki azzal a céllal, hogy támogassa a tagállamokat a strukturális alapok adminisztratív és irányítási ellenőrzései során.

A Közvetítő köteles a hitelbírálathoz, szerződés módosítás, helyszíni ellenőrzés, valamint a folyósítás során az ARACHNE rendszer használatára, a rendszer felé történő ügyfél és projekt adatok szolgáltatására is (Eljárási Rendelet szerinti adatkörökről), a pénzügyi eszközre vonatkozó módszertani útmutató szerint

4 EDES RENDSZER HASZNÁLATA

A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet értelmében 2026. január 1-től szükséges a támogatást igénylő jogosultsági ellenőrzése során – a folyamatban lévő eljárásokat is ideértve - az un. EDES (*Early Detection and Exclusion System, vagyis Korai Felismerési és Kizárási Rendszer*) listán való részvételt is vizsgálni.

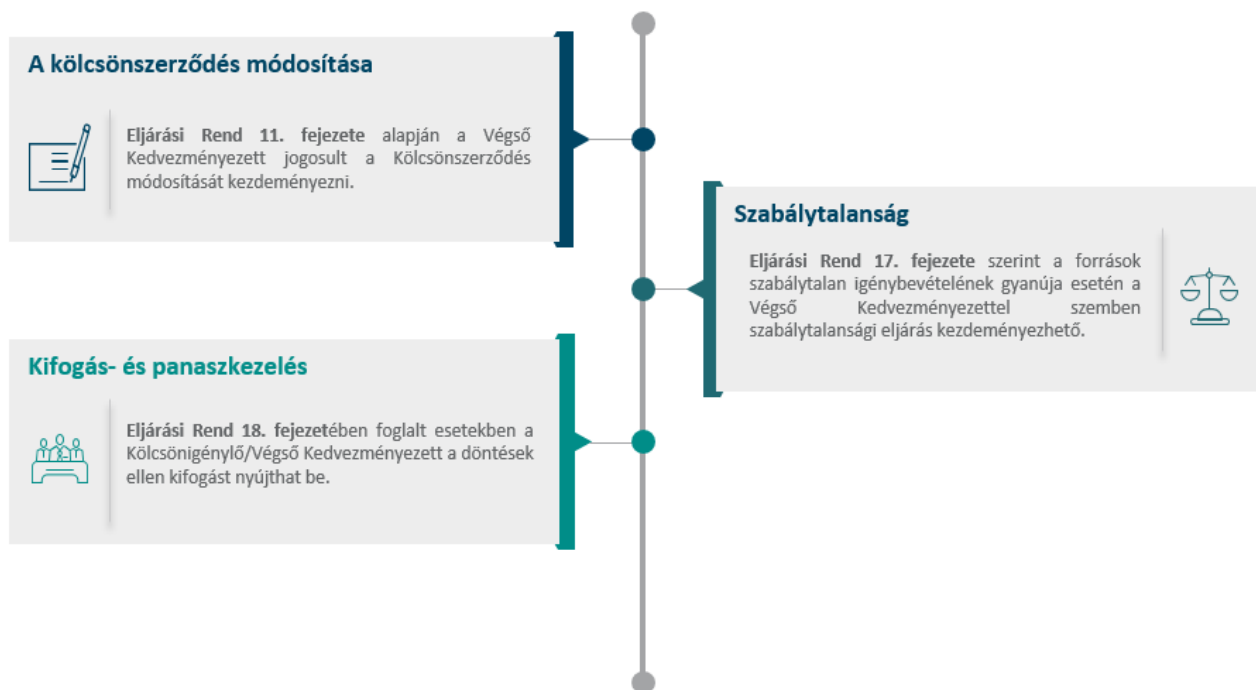
A listán való szereplés támogathatóságból kizáró oknak minősül, melynek vonatkozásában hiánypótlásra nincs lehetőség, a Kölcsönkérelem elutasítását eredményezi.

II. ÁLTALÁNOS ELJÁRÁSI REND ÉS FELTÉTELRENDSZER

1 A FINANSZÍROZÁSI ÖSSZEG IGÉNYLÉSÉNEK ÉS ÉLETÚTJÁNAK FOLYAMATI LÉPÉSEI

2 A KÖLCSÖNSZERZŐDÉS FENNÁLLÁSA ALATT FELMERÜLŐ ELJÁRÁSI FOLYAMATOK

3 KAPCSOLATTARTÁS

Amennyiben a Kölcsönigénylő a hitelprogramokkal kapcsolatban az [MFB Zrt.](http://www.mfb.hu/) honlapján elérhető termékdokumentációban foglaltakhoz képest további információt igényel, kérjük, hogy az MFB Pontok ügyfélszolgálatát szíveskedjen felkeresni a 06 1 354 3000 telefonszámon, illetve az ugyfelszolgalat@mfb.hu elektronikus elérhetőségen, valamint látogasson el a <http://www.mfb.hu/> oldalra.

A Kölcsönkérelem benyújtásától a Kölcsönszerződés megszűnéséig a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett a Közvetítővel, illetve az általa kiválasztott ügyletkezelő MFB Pont Plusz ügyintézőjével tartja a kapcsolatot. Jelen Eljárési Rend és az egyes eljárási cselekményekhez kapcsolódó értesítések közvetlenül az MFB Zrt.-vel való kapcsolattartást is előírhatnak.

A Közvetítő és az MFB Zrt. az európai uniós forrásból nyújtott pénzügyi eszközök esetében **elsődlegesen elektronikus úton** tartja a kapcsolatot a Kölcsönigénylővel/Végső Kedvezményezettel a Finanszírozási Összeg igénylésének folyamata során és a szerződéses jogviszony fennállása alatt (kivéve, ha jelen Eljárési Rend kifejezetten másképp rendelkezik a kapcsolattartásról). Az elektronikus kapcsolattartás elsődleges eszköze az elektronikus levelezés.

A Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett felelős a Finanszírozási Összeg igénylése során, a Kölcsönkérelemben megadott, valamint a **Kölcsönkérelem átvétele** dokumentumban visszaigazolt kapcsolattartási adatok, különösen az elektronikus levelezési cím (továbbiakban: e-mail cím) helyességéért, annak fenntartásáért és az arra érkező üzenetek átvételéért. Az e-mail esetében elfogadható végződések: hu, com, eu, info, org, net, at, a teljes e-mail cím hossza maximum 100 karakter lehet. A Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett kizárólag egy kapcsolattartási e-mail

címet adhat meg valamennyi Hitelprogram vonatkozásában. Amennyiben a Finanszírozási Összeg igénylése során megadott kapcsolattartási adatokban változás történik, a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett haladéktalanul köteles a Közvetítő felé jelezni az adatváltozást az **ME601U számú nyomtatvány** benyújtásával. Az adatváltozás a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett valamennyi MFB Zrt.-vel kötött kölcsönszerződésére vonatkozóan adatmódosításnak minősül, melytől való eltérés nem lehetséges.

A Kölcsönigénylőt/Végső Kedvezményezettet terheli a felelősség az általa megadott kapcsolattartási adat (név, cím, e-mail cím vagy kézbesítés szempontjából jelentős vagy bármely adat) pontatlanságából, valamint az adatváltozás bejelentésének elmulasztásából és az esetleges hiányos információ-közlésből eredő jogkövetkezményekért, ideértve az eredménytelen kézbesítésből eredő jogkövetkezményeket is. A kapcsolattartás körében a Közvetítő és az MFB Zrt. nem felel azokért a károkért, amelyek a kapcsolattartás és a kézbesítés során rajtuk kívül álló okból keletkeznek.

A Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett Kölcsönkérelmével kapcsolatban a Közvetítő vagy az MFB Zrt. jogosult a rendelkezésére álló egyéb e-mail cím, valamint az érintett személyek más, pl. kezesi vagy zálogkötelezett minőségéből eredően ismert e-mail cím (a továbbiakban: alternatív kapcsolattartási cím) használatára is, amennyiben a Végső Kedvezményezett által megadott e-mail cím hibás, nem létező, vagy az e-mail címre történő kézbesítés bármely más oknál fogva akadályozott (pl. megtelt a tárhely).

A Kölcsönkérelem feldolgozása során az egyes eljárási cselekmények kapcsán a Kölcsönigénylő részére automatikusan értesítő levelek kerülnek kiküldésre az noreplymfbpontplusz@mfh.hu e-mail címről (például: Hiánypótlásról, További Kérdésekről, jóváhagyó döntésről szóló értesítés stb.).

A Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett részére, az általa megadott, megfelelően rögzített e-mail címre megküldött dokumentumot a megküldés napját követő naptári naptól kell kézbesítettnek (közöltnek) tekinteni (a naptári napokban megállapított határidőbe nem számít bele a közlés és kézbesítés napja). Amennyiben eljárási határidők kapcsolódnak az egyes eljárási cselekményekhez (értesítőkhöz), a kiküldés időpontját követő naptári naptól kell a teljesítésre megadott határidőt számítani (például Hiánypótlás határideje, szerződéskötési határidő, stb.). Abban az esetben, ha egy értesítés elektronikus és postai úton is megküldésre kerül, akkor a határidőt a postai kézbesítéstől kell számítani.

Amennyiben a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett e-mail címéről automatikus üzenet érkezik vissza, mely szerint a megadott e-mail cím nem megfelelő, nem létező, az e-mail nem kézbesíthető, a postaláda megtelt vagy más hasonló, ezzel egyenértékű kézbesítési probléma keletkezik, úgy ebben az esetben is beállnak a kézbesítés joghatásai függetlenül attól, hogy a Közvetítő vagy az MFB Zrt. használt-e alternatív kapcsolattartási címet.

Amennyiben a kiküldött értesítéssel kapcsolatban a Kölcsönigénylőnek/Végső Kedvezményezettnek kérdése merül fel, vagy a teljesítést elektronikus úton kívánja megtenni, azt az értesítőben szereplő ügyletkezelő MFB Pont Plusz e-mail címére teheti meg külön e-mail üzenetben. Az értesítés során olyan dokumentumok benyújtása is előírásra kerülhet, melynek eredeti példányát a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett személyesen nyújthatja be vagy postai úton, az ügyletkezelő MFB Pont Plusz fiók címére postai küldeményként küldheti meg. Postai úton történő kézbesítés esetén a postai kézbesítés elmaradása vagy késedelve miatt a határidők

eredménytelenül letelhetnek.

Ha a Közvetítő által kiküldött értesítő mellé csatolmány is tartozik, az minden esetben titkosított PDF formátumban kerül megküldésre. Titkosítás feloldásához szükséges jelszóképzési szabályt a megküldött e-mail tartalmazza.

Egyes, az Eljárási Rendszerben meghatározott esetekben a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett részére az értesítések postai úton, Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett székhelyére is kiküldésre kerülnek, ezek az értesítések a postai kézbesítés útján válnak hatályossá, függetlenül attól, hogy az adott értesítés esetlegesen rövid úton elektronikus levélként is megküldésre kerül.

A Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett a személyes és az elektronikus kapcsolattartás mellett postai úton is tarthatja a kapcsolatot, valamint teljesítheti adatszolgáltatási kötelezettségét az ügyletkezelő MFB Pont Plusz felé, amennyiben a postai úton történő kapcsolattartást a jogszabály, a jelen Eljárási Rend, vagy a Kölcsönszerződés kifejezetten nem zárja ki. A Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett a kiválasztott ügyletkezelő MFB Pont Plusz fiók címére köteles a postai küldeményeket megküldeni.

3.1 Postai küldemények kézbesítése

Amennyiben a Kölcsönigénylőnek/ Végső Kedvezményezettnek címzett küldemény tértivevényes postai küldeményként kerül feladásra, úgy a postai küldemény az alábbi időpontokban minősül kézbesítettnek:

- a) a tértivevényen feltüntetett átvételi időpontban,
- b) amennyiben a címzett vagy meghatalmazottja a küldeményt nem veszi át, az átvételt megtagadja úgy a kézbesítés megkísérlésének napján,
- c) amennyiben a küldemény „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza, a küldeményt - az ellenkező bizonyításig - a visszaküldés napját – ennek hiányában a második kézbesítés megkísérlését - követő 5. (ötödik) naptári napon kézbesítettnek kell tekinteni,
- d) amennyiben levélpostai küldemény „a cím nem azonosítható”, „a cím elégtelen”, „a címzett ismeretlen”, „a kézbesítés akadályozott”, „elköltözött” vagy bármely más, a jelen pont (b) és (c) pontján kívüli bármilyen más jelezettel érkezik vissza, úgy a postai feladást követő 5. (ötödik) naptári napon kézbesítettnek minősül.

Amennyiben a küldemény ajánlott levél útján kerül megküldésre, úgy a feladást követő 5. (ötödik) naptári napon kézbesítettnek minősül a küldemény.

A digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban DÁP törvény) hatálya alá tartozó szervezet (pl. közjegyző) által megküldött vagy továbbított jognyilatkozat kézbesítésére a 2023. évi CIII. törvény szerinti kézbesítési szabályok vonatkoznak.

3.2 Egyéb kapcsolattartási szabályok

A Közvetítő és az MFB Zrt. a létrejött Kölcsönszerződés alapján fennálló követelése egyenlegének egyeztetésére irányuló értesítését (pl. egyenlegközlő) elsődlegesen elektronikus úton, de e mellett postai úton is megküldheti a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett részére.

Amennyiben a Kölcsönigénylőnek/ Végső Kedvezményezettnek címzett küldemény sima postai

küldeményként kerül feladásra, úgy a postai küldemény az alábbi időpontokban minősül kézbesítettnek:

- i. a postai feladást követő 10. (tizedik) naptári napon,
- ii. amennyiben a küldemény „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza, a küldeményt - az ellenkező bizonyításig - a visszaküldés napját – követő 5. (ötödik) naptári napon kézbesítettnek kell tekinteni,
- iii. amennyiben levélpostai küldemény „a cím nem azonosítható”, „a cím elégtelen”, „a címzett ismeretlen”, „a kézbesítés akadályozott”, „elköltözött” vagy bármely más, a jelen pont (ii) és (iii) pontján kívüli bármilyen más jelezettel érkezik vissza, úgy a postai feladást követő 5. (ötödik) naptári napon kézbesítettnek minősül.

Amennyiben a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett kapcsolattartás céljából rendelkezésre bocsátotta a telefonszámát, úgy a Közvetítő és az MFB Zrt. tájékoztatási célból SMS üzenet küldésére is jogosult.

A Fizetési Kérelem szolgáltatás használata esetén az MFB Zrt. az esedékessé vált fizetési kötelezettség(ek)ről, a teljesítés időpontjáról, a pontos összegről elektronikus úton úgynevezett Fizetési Kérelmet nyújthat be a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett fizetési számlái felé (azon számlák köre ez, melyeket megad a felhatalmazó levélen), amely kérelem teljesítését a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett elektronikus úton engedélyezheti vagy visszautasíthatja a számlavezető bankjánál (a Fizetési Kérelem szolgáltatásról további információk az MFB Zrt. honlapján találhatóak meg).

Amennyiben a 3. fejezetben eltérő kézbesítési szabály vonatkozik a megküldött dokumentációra, akkor annak szabályai az adott dokumentumban kerülnek meghatározásra.

3.3 Bankszünnap/Üzemszünet

A Közvetítő által tartott bankszünnapra, üzemszünetre a Közvetítő meghirdetése alapján kerül sor, amelyre a Közvetítő üzletszabályzatának/szerződéses feltételeinek a rendelkezései, valamint a vonatkozó jogszabályok (pl. Hpt.) rendelkezései az irányadók.

Amennyiben az MFB Zrt. hirdet meg bankszünnapot vagy üzemszünetet, és az érinti a jelen Eljárási Rend szerint nyújtott pénzügyi szolgáltatásokat, akkor erre az alábbi rendelkezések az irányadók a vonatkozó jogszabályok (pl. Hpt.) rendelkezései mellett és alapján:

- A bankszünnap vagy üzemszünet egy, vagy több szolgáltatást érintő tervezett leállás, amely keretében az MFB Zrt. szünetelteti valamely pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatás, illetve ezen szolgáltatás valamely résztvevőjének nyújtását. A bankszünnap időtartama egy vagy több egész naptári nap, vagy egy banki munkanapon belül egy vagy több óra időtartam. Az üzemszünet munkanapokon történő, négyórás időtartamot meg nem haladó előzetesen tervezett szüneteltetés.
- Az MFB Zrt. a bankszünnap tényéről, időtartamáról és a bankszünnapal érintett szolgáltatások köréről (pl. folyósítás stb.) legalább harminc naptári nappal megelőzően, az üzemszünet tényéről, időtartamáról és az üzemszünettel érintett szolgáltatások köréről (pl. folyósítás stb.) legalább hét naptári nappal megelőzően az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségében, valamint az MFB Zrt. honlapján közzétett közlemény formájában, továbbá elektronikus levelezés útján tájékoztatja a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezetteket.

- A bankszünnap kamatnapnak számít. Ha a fizetési kötelezettség teljesítése bankszünnapon esedékes, akkor az esedékességet követő első banki munkanap a teljesítés esedékességének napja kivéve, ha bankszünnap az adott esedékesség naptári napján 2 óránál nem hosszabb egybefüggő időszakra áll fent, mely esetben a teljesítés adott banki munkanapon a bankszünnap megszűnését követően vagy azt megelőzően esedékes.

4 ÜGYFÉLTÁJÉKOZTATÁS, KÖLCSÖNKÉRELEM BENYÚJTÁSÁT MEGELŐZŐ FELADATOK

A Kölcsönigénylő a Kölcsönkérelmét az általa választott MFB Pont Plusz fiókba nyújthatja be.

Amennyiben a Kölcsönigénylő - élethelyzetében bekövetkezett változás (székhely vagy megvalósítási helyszín) miatt - másik ügykezelő MFB Pont Pluszt kíván választani, ennek szándékát az MFB Ügyfélszolgálatán – az ugyfelszolgalat@mfb.hu címen – vagy a Közvetítőn keresztül benyújtott kérelme alapján kezdeményezheti. Az új MFB Pont Plusz kiválasztására kizárólag az eredetileg megjelölt Közvetítőn belül, új székhely vagy megvalósítási helyszín szerinti illetékesség szerint van lehetőség. Az MFB Zrt. az erre vonatkozó kérelem benyújtásától számított 5 munkanapon belül dönt a Kölcsönkérelem áthelyezéséről, és a döntésről értesíti a Kölcsönigénylőt és a Közvetítőt is.

Amennyiben a Kölcsönigénylőnek a Kölcsönkérelem feldolgozása során olyan panasza merül fel, mely miatt Kölcsönkérelmét új MFB Pont Pluszba kívánja áthelyeztetni, a panaszát és Kölcsönkérelmének áthelyezésére irányuló kérelmét egyidejűleg az Eljárási Rend 18. pontjában foglalt szabályok alapján van lehetősége benyújtani. Az MFB Zrt. az erre vonatkozó kérelemről a panaszkezelés szabályai szerinti határidőn belül dönt, és a döntésről értesíti a Kölcsönigénylőt és a Közvetítőt is.

A Kölcsönkérelem összeállítása és benyújtása előtt a Kölcsönigénylő által kiválasztott MFB Pont Plusz ügyintézője a Kölcsönigénylő részére általános tájékoztatást nyújt:

- a hitelprogramok feltételrendszeréről
- támogatási szabályokról
- ügyfélre vonatkozó eljárási folyamatokról
- szabályozási dokumentumokról
- Kölcsönkérelem benyújtásához kötelezően előírt dokumentumok listájáról

A fenti tájékoztatás célja, hogy a Kölcsönigénylő a Kölcsönkérelmi nyomtatvány összeállításakor teljeskörű információval és ismerettel rendelkezzen ahhoz, hogy a kitöltött nyomtatványok és a kötelezően előírt dokumentumok hiánytalanul benyújtásra kerülhessenek.

A Kölcsönkérelmi nyomtatvány összeállítása során a Kölcsönigénylőnek az alábbi pontokban részletezett előírásokat is figyelembe kell venni.

4.1 Klímakockázati vizsgálat

Amennyiben legalább ötéves várható élettartamú infrastruktúra megvalósítására irányul a beruházás, a tervezés során fel kell mérni az éghajlatváltozás várható hatásait a beruházásra nézve, valamint a beruházás esetleges hatását az üvegházhatásúgáz-kibocsátásra, annak érdekében, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben. A projekt megvalósításával összefüggő fő éghajlat változási kihívásokat éghajlat változási reziliencia vizsgálat

elvégzésével szükséges felmérni, melyhez a 2021-2027 közötti támogatási időszakra az „Útmutató az infrastrukturális projektek éghajlat változási reziliencia vizsgálatának elvégzéséhez” (röviden: Klímareziliencia Útmutató) c. dokumentum³ nyújt segítséget.

A klímareziliencia vizsgálattal kapcsolatos részletes elvárásokat (standard vagy egyszerűsített éghajlat változási reziliencia vizsgálat) ez egyes támogatható tevékenységekre nézve a Felhívás rögzíti.

Biztosítani kell, hogy az európai uniós forrásból megvalósuló létesítményben ne létesüljön, vagy ne maradjon fenn az egészségre ártalmas műszaki megoldás. Ezzel a projekt nem csak az európai uniós követelményeknek való megfelelést valósítja meg, hanem egyúttal hozzájárul fontos hazai stratégiai célok, jogszabályi követelmények megvalósításához.

A Kölcsönkérelmi nyomtatvány „Egyszerűsített éghajlat változási reziliencia vizsgálat” elnevezésű nyilatkozatát csak akkor kötelező kitölteni, ha Projekt tartalmaz infrastrukturális vagy ingatlan beruházást, felújítást (pl. energetikai fejlesztés) tevékenységhez kapcsolódó költséget és a felhívás egyszerűsített éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat elkészítésének szükségességét írja elő. Amennyiben nem került kitöltésre, azonban a Projekt tartalmaz infrastrukturális beruházást/felújítást, a Közvetítő Hiánypótlás, vagy További Kérdés keretében kéri ennek pótlását.

4.2 A DNSH elveknek való megfelelés

A „**ne okoz jelentős kárt**” (DNSH) elvet a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról szóló **Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 Rendelete** (továbbiakban: Taxonómiai Rendelet) **vezette be**.

A Végső Kedvezményezetteknek a Projektek összeállítása és megvalósítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy a Taxonómiai rendeletben meghatározott hat környezeti célkitűzés (éghajlatváltozás mérséklése, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme, körforgásos gazdaságra való átállás, szennyezés megelőzése és csökkentése, biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) bármelyikének jelentős megsértését a Projekt megvalósítása nem eredményezheti, azzal jelentős környezeti kárt nem okozhat.

A DNSH elveknek való megfelelés részletszabályait a Felhívás rendelkezései tartalmazzák.

5 A KÖLCSÖNKÉRELEM BENYÚJTÁSA

A Kölcsönkérelmet kizárólag az MFB Zrt.-vel szerződéses kapcsolatban álló **MFB Pont Plusz értékesítési hálózat fiókjaiban** lehet benyújtani, a Kölcsönkérelem MFB Zrt.-nél történő közvetlen benyújtására nincs lehetőség. Az MFB Pont Plusz fióklisztát az MFB Zrt. a <http://www.mfb.hu> honlapján teszi közzé. A Kölcsönigénylő jogosult bármely MFB Pont Pluszhoz Kölcsönkérelemmel fordulni.

A Finanszírozási összeg kizárólag a teljeskörűen és valós információ tartalommal kitöltött

---

³ ³ A Klímareziliencia útmutató elérhetősége: <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz> oldalon a Kapcsolódó dokumentumoknál az „Útmutató az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat elvégzéséhez-21-27”, mindig a legfrissebb verziójú dokumentum.

Kölcsönkérelmi nyomtatvány és a kötelezően előírt mellékletek hiánytalan benyújtásával igényelhető, melyek eredeti példányát a Kölcsönigénylő kizárólag az MFB Pont Plusznál személyesen nyújthatja be. Bármely kötelezően előírt dokumentum hiányában a Kölcsönkérelem nem nyújtható be, a Kölcsönkérelmet a Közvetítő nem veheti át.

A Kölcsönkérelem kizárólag akkor tekinthető benyújtottnak, amennyiben a Közvetítő a Kölcsönkérelmi nyomtatvány és a kötelezően előírt mellékletek átvételét és ellenőrzését követően a Kölcsönkérelem alapadatait a kölcsönkérelmek nyilvántartására szolgáló szoftverben rögzíti, és a Kölcsönigénylővel együtt a Szoftver által generált, a benyújtás pontos időpontját tartalmazó, a Kölcsönkérelem és a benyújtandó dokumentumok átvételét igazoló nyilatkozatot aláírásával – Kölcsönigénylő esetén cégszerű aláírással (Egyéni Vállalkozó esetében ennek megfelelő) - ellátja és ezzel egyidejűleg visszaigazolja az átvételi elismervényben (**ME102R Kölcsönkérelem átvétele melléklet**) szereplő adatokat. Az átvételi elismervény tartalmazza a Kölcsönkérelem nyilvántartási számát (iktatószám), a benyújtás pontos időpontját, a Kölcsönigénylő és a kérelem főbb adatait, valamint az átvett, benyújtáshoz kötelezően előírt dokumentumok listáját.

A Kölcsönkérelem benyújtásakor a Közvetítő és a Kölcsönigénylő által is aláírt átvételt igazoló nyilatkozat – a személyes átvételét követően - az elektronikus kapcsolattartásra megadott e-mail címre **3 munkanapon** belül kiküldésre kerül, ezzel validálva a későbbi kapcsolattartás céljából rögzített e-mail cím helyességét. Amennyiben a Kölcsönigénylő e-mailen nem kapja meg az átvételt igazoló nyilatkozatot a fenti határidőn belül, szükséges ismételten személyesen megjelennie a kiválasztott ügykezelő MFB Pont Pluszon a kapcsolattartási e-mail cím adatai megadása céljából. Az adatai megadást követően az átvételt igazoló nyilatkozat ismételten kiküldésre kerül az első kiküldésre vonatkozó szabályoknak megfelelően.

A Kölcsönkérelem elbírálásához, szerződéskötéshez, folyósításhoz, illetve a Kölcsönszerződés fennállása alatt a későbbi adatszolgáltatás teljesítéséhez szükséges eredeti dokumentumokat minden esetben a Kölcsönigénylő elektronikus kapcsolattartásra megadott e-mail címére kiküldött értesítő levélben szereplő kiválasztott ügykezelő MFB Pont Plusz fiók címére szükséges benyújtani vagy az általa megadott e-mail címre szükséges megküldeni (amennyiben nem kötelező az eredeti dokumentum benyújtása).

5.1 Kölcsönkérelem benyújtása meghatalmazott által

Amennyiben a Kölcsönigénylő a Kölcsönkérelmet és a kötelezően benyújtandó dokumentumokat – a későbbi ügyintézés során felmerülő hiánypótlásokhoz, további kérdésekhez, tisztázó kérdésekhez szükséges dokumentumok beadását, illetve a folyósítási előfeltételek és a lehívási feltételek beadását – természetes személy meghatalmazott útján kívánja benyújtani, az esetben elegendő teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt Meghatalmazás benyújtása az **ME104U számú melléklet** szerinti minta (vagy ezzel egyenértékű adattartalommal rendelkező dokumentum) alapján.

Azonban, ha a Kölcsönszerződés megkötés során, illetve a szerződéses jogviszony fennállása alatt is meghatalmazott útján kíván eljárni, akkor – a dokumentumok benyújtása kapcsán a fentiekben meghatározott esetkörök kivételével – köteles közjegyzői okiratba foglalt Meghatalmazást tenni. A Közvetítő ellenőrzi a meghatalmazás tartalmát és azt, hogy az kétséget kizáróan feljogosítja a

meghatalmazott személyt a meghatalmazó nevében történő teljes körű eljárásra. Közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazás a **ME104U számú melléklet** szerinti minta alapján, vagy azzal egyenértékű tartalommal fogadható el, valamint a **5.2** fejezetben leírtak szerint a személyazonosságot igazoló okmánymásolatok hitelesítése is szükséges.

Amennyiben a Kölcsönigénylő a meghatalmazását visszavonja, a visszavonásról (meghatalmazással azonos okirati forma szerint) szóló dokumentumot a Közvetítő részére haladéktalanul köteles benyújtani.

5.2 Pénzmosás megelőzéssel kapcsolatos átvilágítási intézkedések elvégzése

A Közvetítő a Kölcsönkérelem benyújtásakor a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (Pmt.) által előírt ügyfél-átvilágítási intézkedésekkel érintett személyek (Kölcsönigénylő, eljáró képviselő, rendelkezésre jogosult, meghatalmazott, tényleges tulajdonos) kapcsán **elvégzi az ügyfél, illetve az eljáró képviselő, rendelkezésre jogosult vagy meghatalmazott azonosítását és személyazonosság igazoló ellenőrzését, amely alapján** kitölti a Pmt. Azonosítási adatlapot és igazolja a kapcsolódó dokumentumok átvételét (okmánymásolatok, tényleges tulajdonosi nyilatkozat, kiemelt közszereplői nyilatkozat(ok)).

A Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett köteles a pénzmosás megelőzési feladatok elvégzésében együttműködni és az MFB Zrt., illetve a Közvetítő által kért, kockázatértékelésen alapuló ügyfél-átvilágítási tevékenység eredményeként előírt adatszolgáltatást teljesíteni vagy kért további nyilatkozatot, dokumentumot, okiratot benyújtani.

Amennyiben a Kölcsönigénylő a Kölcsönszerződés megkötésekor/módosításakor is személyes megjelenés nélkül, meghatalmazott útján jár el, akkor Pmt. szerinti azonosítási adatai a személyazonosságot igazoló okmányainak hiteles másolatai alapján rögzíthetők. Az okirat hiteles másolata abban az esetben fogadható el az azonosítás és a személyazonosság igazoló ellenőrzés teljesítéséhez, ha

- azt közjegyző vagy magyar külképviseleti hatóság a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (Kjtv.) másolat hitelesítésének tanúsítására vonatkozó szabályai szerint hitelesítette, vagy
- a másolatot az okirat kiállításának helye szerinti állam hiteles másolat készítésére feljogosított hatósága készítette, és – nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában – a magyar külképviseleti hatóság felülhitelesítette a hatóság másolaton szereplő aláírását és bélyegzőlenyomatát.

Amennyiben a Pmt. szerinti ügyfélátvilágítási intézkedések elvégzését követően a szerződéskötés előtt a Kölcsönigénylő Pmt. szerinti ügyfél-átvilágítási adataiban, valamint a Pmt. szerinti ügyfél-átvilágítási intézkedésekkel **érintett személyek azonosító adataiban, személyében** (meghatalmazott, rendelkezésre jogosult, vagy képviselő, valamint tényleges tulajdonos) **változás történik, azokat a Kölcsönigénylő köteles a Közvetítő felé 5 munkanapon belül bejelenteni.**

Nem köthető meg a Kölcsönszerződés, ha a pénzmosás megelőzéssel kapcsolatos, a Kölcsönigénylőt érintő ügyfél-átvilágítási intézkedések nem lettek végrehajtva.

A Kölcsönszerződés fennállása alatt a Pmt. esetleges változásaiból vagy rendelkezéseiből eredő felülvizsgálat során az ügyfél-átvilágítási intézkedésekkel érintett személyek (Kölcsönigénylő,

adóstars, rendelkezésre jogosult, meghatalmazott, képviselő, tényleges tulajdonos) kötelesek a Közvetítővel együttműködni és a Pmt. által kötelezően előírt monitoring tevékenység keretében előírt adatszolgáltatást teljesíteni vagy kért további nyilatkozatot, dokumentumot, okiratot benyújtani.

6 HIÁNYPÓTLÁS ÉS TOVÁBBI KÉRDÉSEK MEGÁLLAPÍTÁSA

A formai és tartalmi ellenőrzést követően a Közvetítő a jelen Eljárási Rend előírásai alapján az elektronikus kapcsolattartásra megadott e-mail címen keresztül **hiánypótlásra** szólíthatja fel a Kölcsönigénylőt. A Kölcsönigénylőnek a hiánypótlás teljesítésére az értesítés közzétételét követően **15 naptári nap áll rendelkezésére**, aminek meghosszabbítása kezdeményezhető egyszeri alkalommal, legfeljebb 15 naptári nappal. A hiánypótlás lejárata megelőző 5. naptári napon a Kölcsönigénylő automatikus emlékeztető értesítést kap a kapcsolattartási e-mail címére, amennyiben még nem teljesítette a hiánypótlást.

A Hiánypótlás beérkezését és feldolgozását követően a Közvetítő **További Kérdések** formájában pontosítást és további dokumentumok benyújtását kérheti, melynek megválaszolására **15 naptári nap áll rendelkezésére**, aminek szintén egyszeri alkalommal, legfeljebb további 5 naptári nappal történő meghosszabbítása kezdeményezhető. A További Kérdés lejárata megelőző 3. naptári napon a Kölcsönigénylő automatikus emlékeztető értesítést kap, amennyiben még nem teljesítette a További Kérdést.

A Kölcsönigénylő a Hiánypótlás, valamint a További Kérdések határidejének **hosszabbítását kizárólag a határidők lejárata előtt írásban** (papír alapon vagy a hivatalos kapcsolattartásra megadott e-mail címen keresztül) **jogosult kérni** a Kölcsönkérelem átvételét igazoló MFB Pont Plusznál. A határidők lejárata követően a Hiánypótlás, valamint a További Kérdések teljes körű megválaszolása hiányában a Kölcsönkérelem a rendelkezésre álló hiányos információk alapján kerül elbírálásra.

7 A KÖLCSÖNKÉRELEM BÍRÁLATI FOLYAMATA

7.1 Megvalósítási helyszínre vonatkozó követelmények

A Projekt megvalósítási helyszínének alkalmasnak kell lennie, vagy a Projekt keretében támogatott ingatlan beruházás révén, annak megvalósítását követően kell alkalmassá válnia a Projekt megvalósítására és a Projekt tárgyát képező tevékenység végzésére. A megvalósítási helyszín alkalmas, amennyiben:

- a megvalósítási helyszín a Kölcsönigénylő bejegyzett magyarországi székhelye, telephelye vagy fióktelepe (a megvalósítási helyszínnek a Kölcsönkérelem benyújtását megelőzően kell a Kölcsönigénylő székhelyeként, telephelyeként vagy fióktelepeként bejegyzésre kerülnie a cégkivonatban, illetve a Kölcsönigénylőre vonatkozó megfelelő nyilvántartásban.) Kivételt képezhetnek a telephely, illetve fióktelep bejegyzés alól azon megvalósítási helyek, melyek oktatási intézményben vagy állami tulajdonú intézményben vannak és az ingatlan tulajdonosa nem engedi a bejegyzést. Ez esetben a megvalósítási helyszínre szóló érvényes bérleti szerződéssel, illetve szükség esetén a Végső Kedvezményezett részére kiadott - a

megvalósítási helyszínre vonatkozó - működési engedéllyel szükséges igazolni a jogosultsági feltételeket,

- a székhely, telephely vagy fióktelep bejegyzésének ténye a benyújtáskor hatályos cégkivonattal vagy a Kölcsönigénylőre vonatkozó megfelelő nyilvántartás kivonatával igazolt,
- a megvalósítási helyszín alkalmas a Projekt tárgyát képező tevékenység végzésére,
- a Projekt tárgyát képező tevékenység végzésére a megvalósítási helyszínen a megfelelő infrastrukturális körülmények rendelkezésre állnak kivéve, ha a vonatkozó Hitelprogram keretében megvalósítandó projekt tartalmaz infrastrukturális és ingatlan beruházást (ez esetben a megvalósítási helyszínek az infrastrukturális és ingatlan beruházás megvalósítását követően kell alkalmassá válnia a projekt megvalósítására és a projekt tárgyát képező tevékenység végzésére).

A megvalósítási helyszín alkalmasságáról a Kölcsönigénylő nyilatkozik (a Kölcsönkérelem nyomtatvány 1. számú nyilatkozatával), **annak alkalmasságát a Közvetítő vizsgálja** (pl. közhiteles nyilvántartások, google utcakép, működési engedély, tevékenység bejelentés), **és a vizsgálatot dokumentálja. A megvalósítási helyszín alkalmasságát a Közvetítő előzetes helyszíni ellenőrzés keretében is ellenőrizheti a Kölcsönigénylői nyilatkozat, valamint a dokumentumalapú ellenőrzés mellett.**

Amennyiben a Projekt ingatlan fejlesztési célú és **nem saját tulajdonú ingatlanon valósul meg**, szükséges benyújtani az ingatlan jogszerű használatát alátámasztó jogviszonyt igazoló dokumentumot (legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltan, pl. bérleti szerződés vagy szívésségi ingatlanhasználati szerződés formában, valamint kölcsönkérelem benyújtását megelőző 30 naptári nappal nem régebbi Szemle tulajdoni lap). A jogszerű használatot megalapozó szerződésnek a vonatkozó jogszabályban foglalt kötelező rendelkezéseken túl tartalmaznia kell:

- Az ingatlan használatát biztosítja legalább a futamidő végéig és a használati jogviszony ezen időpontig rendes felmondással nem szüntethető meg vagy attól való egyoldalú elállás lehetőségét korlátozza.
- Az ingatlan eladása nem kezdeményezhető legalább a Projekt tervezett befejezéséig. Az ingatlan használója a használati jogviszony fennállása alatt az ingatlant lakás/lakhatás/szálláshely célra nem használhatja vagy ilyen célra nem hasznosíthatja.
- Az ellenőrzés túrési kötelezettség (tekintettel arra, hogy EU forrásból valósul meg a projekt) egy esetleges Ingatlanbejárás vonatkozásában a bérlőt és a bérbeadót is terheli.
- A bérlő, használó számára az elvitel jogának korlátozását nem tartalmazhatja.
- Olyan rendelkezést, amely biztosítja, hogy
  - az ingatlan tulajdonosa a fejlesztés révén ne részesülhessen – az állami támogatási szabályok szerint – jogtalan előnyben (pl.: a jogviszony megszűnésének szabályozása körében ki kell térni különösen a fejlesztés esetleges maradványértékének elszámolására, oly módon, hogy az ingatlan tulajdonosa a maradványérték megtérítésére köteles, amennyiben az nem került egyéb módon ellentételezésre), a szerződésben foglalt jogok és kötelezettségek harmadik személy részére történő átruházása kizárólag a Közvetítő előzetes írásbeli beleegyezésével gyakorolható.

Amennyiben a rendelkezésre álló adatok alapján hitelbírálattal előtt nem állapítható meg egyértelműen a megvalósítási helyszín alkalmassága – kivéve ingatlan beruházás esetén, amely esetben a beruházás megvalósulását követően kell a megvalósítási helyszínek alkalmassá válnia

Projekt megvalósulására – a Közvetítő rendkívüli helyszíni szemle lefolytatását rendelheti el a megvalósítási helyszín alkalmasságának megállapítása céljából.

7.2 Szállító ellenőrzése

Az MFB Zrt. és a Közvetítő a Kölcsönkérelemben megjelölt szállítót a hitelbírálati eljárás keretében, illetve a folyósítási feltételek ellenőrzésekor jogosult vizsgálni, különös tekintettel az alábbiakra:

- a szállító nem áll Jogi eljárás alatt (nem minősül kockázatosnak a szállító, jelen Eljárási Rend 10.9.1 pontjában említett esetekben történő teljesítés esetén),
- a szállító, alvállalkozó és Végső Kedvezményezett adataiban nem áll fenn egyezés (pl. fióktelep, székhely, ügyvezető, tulajdonosi és/vagy rokoni egyezés), valamint a szállító(k) és alvállalkozó(k) is függetlenek egymástól,
- a szállító szakmai kompetenciái, gazdálkodási vagy tárgyi erőforrásai alkalmasak a Projekt megvalósítására,
- a szállító a beszerezni kívánt eszközök kereskedelmi forgalmával üzletszerűen foglalkozó kereskedőnek vagy gyártónak minősül, a piacon szokványos jótállási és szavatossági feltételek biztosítását vállalja,
- egyedi tervezésű és gyártású eszközök esetében a fentiekben túlmenően feltétel, hogy a szállító előző éves árbevétele minimum a megrendelt eszköz, több egyedi tervezésű és gyártású eszköz beszerzése esetén az eszközök összesített nettó értékének ötszöröse legyen.

Az MFB Zrt., illetve a Közvetítő megítélése szerint esetleges negatív információ azonosítása, vagy amennyiben nem lehetséges a szállító ellenőrzés teljes körű elvégzése (pl. külföldi szállító esetén) – amely alapján a Közvetítő vagy az MFB Zrt. megítélése szerint kockázatosná válhat a Finanszírozási Összeg szerződészerű felhasználása vagy visszafizetése – jogosult a Kölcsönkérelmet, vagy folyamatban lévő lehívást elutasítani, vagy az alábbi feltételeket előírni:

- új szállító bevonása
- folyósításra szállítói finanszírozásban csak a teljesítésre vonatkozó (le nem járt fizetési határidejű – ideértve a szállítói nyilatkozatát a fizetési határidő hosszabbításáról is) végzámla és valamennyi fél által aláírt átadás-átvételi jegyzőkönyv alapján és a projekt tárgyát képező eszköz leszállításának (dokumentumalapú - szállító levél vagy fuvarlevél) ellenőrzését és teljesítési igazolás benyújtását követően kerülhet sor (helyszíni szemle csak abban az esetben szükséges, amennyiben a leadott dokumentumok nincsenek összhangban, illetve ha a Közvetítő negatív információt észlel a dokumentumok vizsgálata során), egyedi tervezésű és gyártású eszköz beszerzés esetén további feltétel, hogy az üzembe helyezés is megtörtént,
- a folyósításra utófinanszírozásban a projekt tárgyát képező eszköz leszállításának (dokumentumalapú), illetve pénzügyi rendezésének ellenőrzését követően kerülhet sor (helyszíni szemle csak abban az esetben szükséges, amennyiben a leadott dokumentumok nincsenek összhangban, illetve ha a Közvetítő negatív információt észlel a dokumentumok vizsgálata során).

Valamennyi esetben a benyújtott dokumentumok megfelelnek a hatályos jogszabályokban előírtaknak (ÁFA, számviteli törvény stb.)

Amennyiben a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett nem teljesíti a fenti előírások bármelyikét,

abban az esetben a Kölcsönkérelem vagy a folyósítás elutasításra kerül, vagy szerződés nem köthető.

7.3 Piaci ár vizsgálata és alátámasztása

A Projekt költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és takarékos módon kell összeállítani. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét, valamint a **piaci árak történető megfelelést** a Finanszírozási Összeg igénylése során, valamint a Kölcsönszerződés hatályba lépését követően is biztosítani kell, továbbá a Projektnek meg kell felelnie a reális és takarékos költségvetés előírásának az esetleges géptípus-változás, szállító-váltás és költségszerkezet-módosítás esetén is.

A Kölcsönigénylőnek a beszerzés tárgyát képező költségtételek tekintetében alá kell támasztani, hogy a beszerzés ellenértéke a piaci áraknak megfelel.

7.3.1 Általános szabályok

- Az elszámolásra kerülő egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat.
- A piaci árat alátámasztó dokumentumoknak, vagy számításoknak rendelkezésre kell állnia.
- Azon költségtételek esetén, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a nettó kettőszázezer forintot, nem szükséges a piaci ár alátámasztása jelen Eljárás Rend alapján.
- A hárommillió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon költségtételei esetén, amelyek elszámolható költsége nem haladja meg a háromszázezer forintot, a piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat a Kölcsönigénylőnek nem kell benyújtania a Közvetítőhöz, de azokat a Közvetítő és/vagy az MFB Zrt. helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti, kivéve ha a Felhívás máshogy rendelkezik. A piaci ár vizsgálat ezekben az esetekben is meg kell, hogy feleljen a későbbiekben rögzített feltételeknek.
- A szállítónként 20 millió Ft nettó beszerzési árat meghaladó ingó biztosítékként bevonandó tárgyi eszköz tételek esetében kötelező megkötött adásvételi szerződés benyújtása, csak árajánlat benyújtása nem elegendő.
- Munkabér és járuléki elszámolása esetén az adott projekthez kapcsolódó munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban foglalkoztatott természetes személy tevékenységével kapcsolatban az elszámolás során jóváhagyható költségnek az adott tevékenység vonatkozásában legfeljebb a teljesítési időszakot megelőző évi Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere (FEOR) szerinti bruttó átlagkeresetre vonatkozó KSH adatot⁴ legfeljebb 20%-kal meghaladó összeg tekinthető.
- Értékcsökkenés elszámolása a '2000. évi C. törvény a számvitelről' (továbbiakban Sztv.) 52. § és 53. §-a szerinti számviteli szabályozásnak megfelelően, a használatba vett tárgyi eszköz után elszámolható, ha az eszköz beszerzése a projekt keretében nem minősül elszámolható költségnek. Értékcsökkenést kizárólag a nem – uniós vagy hazai – támogatásból beszerzett, de a projekt megvalósításához közvetlenül igénybe vett eszközökre lehet elszámolni. Értékcsökkenés kizárólag az eszköznek a projekt megvalósítási időszakára eső tényleges használatának arányában, és a projektre fordított idő arányában számolható el. Az eszköz hasznos élettartamát, az értékcsökkenés Sztv. 80. §-a szerinti számítási módszerét és az éves

---

⁴ Teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete foglalkozások szerint [Ft/fő/hó] c. Összefoglaló tábla (STADAT), melyből minden esetben a – munkavállaló életkorától függetlenül – az „Együtt” oszlopban szereplő adat alkalmazandó.
https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0208.html

értékcsökkenés mértékét igazolni szükséges a tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó lapjával, valamint a Felhíváshoz kapcsolódó 'összesítő értékcsökkenés elszámolásához' excel formátumú dokumentummal. Az adott eszközre vonatkozó elszámolható értékcsökkenési leírás nem haladhatja meg a(z) '1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és osztalékadóról' szóló törvény (továbbiakban Tao tv.) szerint meghatározott mértéket.

- A piaci árat a Kölcsönkérelem benyújtását követően (hitelbírálat előtt) és szállítóváltáskor szükséges vizsgálni. Új tárgyi eszköz beszerzés és igénybe vett szolgáltatás esetén folyósításkor abban az esetben szükséges újbóli vizsgálat, ha a bírálat során elfogadott- a piaci árak megfelelő -áránlatban/adásvételi szerződésben feltüntetett árnál 20%-kal nagyobb összegű számla kerül benyújtásra az adott projektemre vonatkozóan.
- Az eszközbeszerzéseknél elsődlegesen a nyilvánosan elérhető internetes árak preferáltak a beszerzés költségének meghatározásakor, listaárak, webáruházban elérhető termékek esetében.
- A szállítóknak a Kölcsönigénylőtől/Végső Kedvezményezettől, valamint egymástól is függetleneknek⁵ kell lenniük.
- Az ajánlatoknak tartalmazniuk kell az áránlat érvényességi idejét, mely érvényességi idő a Kölcsönkérelem benyújtásakor még nem járt le.
- Az ajánlattevő a beszerzéssel érintett tevékenységgel főtevékenységként foglalkozik vagy bizonyíthatóan rendszeres tevékenysége, valamint szolgáltatásai a szállító honlapján feltüntetésre kerülnek, illetve egyéb referenciákkal igazolhatóak.
- **A Kölcsönkérelem benyújtását megelőző 3 hónapnál nem régebbi áránlat fogadható el.**
- A Kölcsönigénylő a Kölcsönkérelmi nyomtatványon nyilatkozik arról, hogy az egyes költségtételek vonatkozásában, melyik – jelen, illetve az alábbi 7.3.2– 7.3.7 pontokban felsorolt - módszertannal kívánja alátámasztani a piaci árak való megfelelést.
- Költségtételenként választhatóak (több költségtétel esetén kombinálhatóak) az alátámasztásra kiválasztott módszerek.
- Amennyiben a piaci árak való megfelelés alátámasztása online piacfelméressel történik, abban az esetben a szállítóknak a Kölcsönigénylőtől/Végső Kedvezményezettől, valamint egymástól is függetleneknek kell lenniük. Közvetítő az áránlat alapján egyesével vizsgálja az eszközök árát, melyeket egyébként egy költség soron szerepeltet a Kölcsönigénylő az anyagi-műszaki összetételben.
- Amennyiben az alábbi pontokban felsorolt módszerek egyikével sem tudja alátámasztani a Kölcsönigénylő a piaci árak való megfelelést, abban az esetben az adott költségtétel vonatkozásában **legalább három**, teljesítésre alkalmas lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett, egymástól (a szállítóktól) és a Végső Kedvezményezettől független érvényes ajánlattal szükséges a piaci árak való megfelelés alátámasztása (4. sz. melléklet szerint tartalommal). A három db áránlat közül a Kölcsönigénylő által a

---

⁵ Nem független az a szállító vagy gyártó, amelyben a Kölcsönigénylő, illetve Végső Kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagy kezelői, irányítói, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól vagy gyártótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, a Végső Kedvezményezett szervezetében vagy a másik szállító vagy gyártó szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagy kezelői, irányítói, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az a szállító vagy gyártó, aki a Kölcsönigénylő, illetve Végső Kedvezményezett vonatkozásában partner vagy kapcsoló vállalkozásnak minősül.

legolcsóbb árajánlat kerülhet kiválasztásra. A nettó 20 millió Ft-ot meghaladó árajánlatok esetében csak a választott szállító esetében elvárás az adásvételi szerződés megléte.

A piaci árnak való megfelelés az alábbi módszerekkel kerülhet alátámasztásra.

7.3.2 Tárgyi eszköz beszerzése esetén

7.3.2.1 Legalább három, teljesítésre alkalmas lehetséges szállító online elérhető ajánlatán alapuló online végzett piacfelmérés

A listaáras termékek beszerzése esetén online piacfelmérésre van lehetőség. Online piacfelméréssel abban az esetben igazolható a piaci ár realitása, ha az adott költségtétel ára online elérhető egyrészt a kiválasztott, a termék tekintetében kompetens, potenciális gyártó/szállító/forgalmazó honlapján, másrészt további két, független gyártó/szállító/forgalmazó honlapján is. Legalább az egyik szállítónak webáruházzal is kell rendelkeznie.

Online piacfelmérés esetén **3 db a Kölcsönkérelem benyújtását megelőző 3 hónapnál nem régebbi internetes árat (a honlapokról készült, eszköz gyártóját, pontos típuszámát, műszaki paramétereket, jellemzőket, szállító adatait és rendszerdátumot is tartalmazó képernyőképeket) a Kölcsönkérelemhez szükséges csatolni.** Külföldi honlap esetén a képernyőkép készítés dátumának napjára vonatkozó MNB középárfolyamon szükséges forintra átszámítani a költségtétel árát.

Online piacfelmérés mellett a kiválasztott szállítótól az Eljárási Rend 4. sz. melléklete szerinti árajánlat, valamint nettó 20 millió Ft-ot meghaladó ingó biztosítékként bevonandó tárgyi eszköz esetén adásvételi szerződés benyújtása is szükséges, mely alapján a Közvetítő ellenőrzi, hogy valódi-e az ár és megismeri a szállítói finanszírozáshoz szükséges részleteket (fizetési/szállítási feltételek). Az eszköz esetében a költségvetésben feltüntetett ár és az interneten elérhető legolcsóbb ár között **legfeljebb 20% árkülönbség lehet**, ebben az esetben a költségtétel megfelel a piaci árnak, és bármelyik szállító választható. Kivételt képez ez alól, az adott eszközre vonatkozó – a közvetítói piacfelmérés idején aktuális, ideiglenes - akciós ár.

7.3.2.2 1 db árajánlat benyújtása – amennyiben a beszerzett eszköz a gyártótól/hivatalos forgalmazótól került beszerzésre

Ebben az esetben a Kölcsönigénylőnek szükséges benyújtania a hivatalos kapcsolatot alátámasztó dokumentumot (disztribútori megállapodást vagy olyan tartalmú nyilatkozatot, amely hitelt érdemlően alátámasztja a hivatalos forgalmazói státuszt az árajánlat részeként vagy képernyőképet a hivatalos forgalmazói viszonyról a gyártó honlapjáról). Gyártótól való beszerzés esetében az árajánlatnak tartalmaznia kell a gyártói nyilatkozatot. A Közvetítő szállítói vizsgálatot végez, valamint ellenőrzi a gyártói/hivatalos forgalmazói minőséget.

7.3.2.3 Egyedi tervezésű és gyártású eszköz beszerzés esetén standard piacfelmérés

A támogatást igénylőnek a beszerzés tárgyát képező tárgyi eszköz tekintetében piacfelméréssel (ME228H sz. melléklet szerinti tartalommal) kell alátámasztania, hogy a beszerzés ellenértéke a piaci áraknak megfelel.

Standard piacfelmérés esetén, ami a 256/2021 (V.18.) Korm. rendelet 215. § (2) f) pont szerinti egyéb piaci ár meghatározására szolgáló módszer, a kölcsönkérelmi nyomtatványon szükséges megadni a beszerzendő eszköz pontos megnevezését, típusát, VTSZ számát, gyártóját, kiválasztott

szállítóját, valamint külön mellékletként benyújtani a gyártó által meghatározott műszaki paramétereket, szakmai jellemzőket és a beszerzendő tartozékok pontos megnevezését, típusszámát. A műszaki-szakmai paraméterek, illetve szakmai jellemzők leírásának alkalmasnak kell lennie az eltérő típusú eszközök összehasonlítására. A piacfelmérésben meg kell indokolni, hogy a többi gyártóval/kereskedővel szemben, akik azonos/hasonló terméket kínálnak, az alábbi, különböző kiválasztási szempontokat figyelembe véve miért az adott termék és szállító került kiválasztásra:

- eszköz minőségi paraméterei,
- szállító szervízhálózatának humán és tárgyi kapacitásai,
- garanciális szempontok,
- vételár,
- szállítás/beüzemelés/betanítás átfutási ideje és költségei,
- termék meglévő eszközparkba való illeszthetősége,
- korábbi együttműködés tapasztalatok,
- földrajzi elhelyezkedés, nyelvi korlátok,
- egyéb szakmai szempontok:
  - kölcsönigénylő által meghatározott egyes értékelési szempontok súlya
  - az alkalmazott pontozási/súlyozási módszer
  - valamennyi piaci szereplő összes konkrét megajánlása az összes meghatározott értékelési szempontra vonatkozóan, különös tekintettel valamennyi megajánlott (tehát nem csak a nyertes) árra.

Amennyiben a kiválasztott szállító típusa nem gyártó, kötelezően csatolandó mellékletnek minősül a gyártóval való kapcsolatot igazoló alátámasztó dokumentum (pl. disztribútori megállapodás, gyártói igazolás/nyilatkozat a forgalmazói kapcsolatról, gyártó honlapjáról készült képernyőkép, amely igazolja a szállító forgalmazói státuszát, a gyártó európai disztribútora és a magyar kereskedő közötti kapcsolatról szóló dokumentum (amennyiben a kapcsolat levezethető). Amennyiben a szállító a gyártó leányvállalata és a kapcsolat egyértelmű (cégkivonat alapján), abban az esetben nem szükséges külön alátámasztó dokumentumot csatolni.

Gépsorok és egyedi tervezésű és gyártású gép esetében a piacfelmérés kapcsán szövegesen kell bemutatni, hogy az eszköz milyen kisebb elemekből, modulokból, gépekből áll (pl.: gyártó, típus megnevezése). A Kölcsönigénylőnek a kisebb modulokhoz és az összeszerelésükhöz kell külön-külön árat rendelnie, amelyben fel kell tüntetnie az egyedi gyártás során felmerülő munka- és anyagköltségeket is.

A piacfelmérésnek tartalmaznia kell a részletes költségkalkulációt és az eszköz egyediségének alátámasztását is.

Egyedi tervezésű és gyártású gép esetében kötelezően csatolandó melléklet a mérnökrajzok és a részletes költségkalkuláció (anyagdíj, munkadíj, egyéb költségek megbontásban).

Az MFB Zrt. minden egyedi tervezésű és gyártású eszköz beszerzés esetén szakértő bevonásával egyedileg vizsgálja a piaci árak való megfelelést, szükség esetén további hiánypótlást, tisztázó kérdést, illetve dokumentumok benyújtását kérheti.

7.3.3 Szoftver beszerzése és üzleti felhőszolgáltatás - Minősített Szállítói Lista

A szoftverbeszerzések, valamint az üzleti felhőszolgáltatás bérleti díjának alátámasztása tekintetében piacfelmérésre nincs szükség, tekintettel arra, hogy kizárólag a Modern Vállalkozások Programja keretében minősített szoftver és üzleti felhőszolgáltatás beszerzése támogatható, amelynek elszámolható költsége legfeljebb a <https://vallalkozzdigitalisan.mkik.hu/> honlapon generált, egyedi árkalkulációban rögzített maximálisan elszámolható (rész)költség lehet, és melynek alátámasztására csatolni szükséges a <https://vallalkozzdigitalisan.mkik.hu/> oldalon történt regisztrációt és adatrögzítést követően generált, időbélyegzővel ellátott árkalkulációt.

Kizárólag 1 db árkalkuláció csatolása kötelező, amely tartalmazza a Felhívás a szoftverbeszerzések értékét és/vagy az üzleti felhőszolgáltatás bérleti díját is. Egy árkalkuláció több szolgáltató termékét is rögzítheti. Ez esetben nem szükséges további piaci ár ellenőrzés, kizárólag szállítói vizsgálatot végez a Közvetítő.

Amennyiben a szoftver nem áll rendelkezésre a Minősített Szállítói Listán (fent hivatkozott honlap) vagy a Felhívás másképp rendelkezik, vagy nem rendelkezik a fenti módszerrel való alátámasztás módjáról, úgy a piaci ár alátámasztása szükséges a jelen szabályzat 7.3.1 pontja szerint.

7.3.4 Kölcsönigénylő infrastrukturális beruházás esetén

A szokásos piaci ár meghatározható az Irányító Hatóság által előzetesen meghatározott fajlagos árak alkalmazásával (pl. energiahatékonysági beruházások költsége - fűtési rendszer cseréje, hőszigetelés, nyílászárócseréje stb.), melynek mértéke Hitelprogram szintjén, az adott Felhívásban kerül meghatározásra és szerepeltetésre. Ebben az esetben **1 db árajánlat benyújtása szükséges** és az adott beruházás elszámolható költsége nem haladhatja meg a Felhívásban meghatározott fajlagos költséget. A Közvetítő szállítói vizsgálatot végez.

7.3.5 Készlet, áru és nyersanyag beszerzés esetén

Amennyiben a Felhívás másképp rendelkezik, vagy nem rendelkezik a fenti módszerrel való alátámasztás módjáról, úgy a piaci ár alátámasztása szükséges a jelen szabályzat 7.3.1 pontja szerint.

Speciális rendelkezések a **GINOP Plusz-1.4.3-24/B Forgóeszköz** hitelprogram esetén:

- nettó 200 ezer Ft-ot elérő, vagy meghaladó egyedi egységárú készlet vagy áru/anyagköltség beszerzése esetén a Kölcsönigénylő köteles a piaci árra vonatkozó vizsgálat elvégzésére jelen Eljárási Rendszerben előírtak szerint (online piacfelmérés, 3 db árajánlat vagy kizárólagos/hivatalos forgalmazó, illetve gyártó esetén 1 db árajánlat bekérésre),
  - a nettó 200 ezer Ft-ot elérő, de 1 millió Ft-ot el nem érő készlet vagy áru/anyagköltség esetében a Kölcsönigénylő a piaci ár alátámasztást köteles megőrizni, de azt a Kölcsönkérelemmel egyidejűleg nem szükséges benyújtania, azonban azokat a Közvetítő/MFB Zrt. helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti jelen Eljárási Rendszerben szabályozott alátámasztó dokumentumok alapján. Ezen értékhatárok alatt a mentesülések a Kölcsönigénylő adminisztratív terheinek csökkentésére irányulnak, a hatékony és eredményes gazdálkodás elve ugyanakkor továbbra is irányadó, melynek érvényesülését Közvetítő/MFB Zrt. ezen értékhatár alatt is vizsgálhatja,
  - a nettó 1 millió Ft-ot elérő vagy meghaladó készlet vagy áru/anyagköltség esetében a

Kölcsönigénylő köteles a piaci ár alátámasztást benyújtani a Kölcsönkérelemmel együtt.

7.3.6 Tanácsadás költsége

A <http://www.vali.hu> weboldalon közzétett listán szereplő, a Magyar Gazdaságfejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. által nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon kiválasztott, minősített szolgáltatótól kerülhet igénybevétele - **1 db árajánlat benyújtásával** -, amelyet a Közvetítő ellenőriz. A Kölcsönfelvevő által választott szolgáltatónak mind a kölcsönkérelem (vagy szolgáltatóváltás esetén az arra irányuló szerződésmódosítási kérelem) benyújtásának időpontjában, mind pedig a tanácsadásra irányuló megbízási szerződés aláírásának időpontjában érvényes minősítéssel kell rendelkeznie. Ez alól kivételt jelent, hogy szellemi tulajdonvédelemmel összefüggő tanácsadási szolgáltatást a Magyar Szabadalmi Ügyvivő Kamarában tagként bejegyzett szabadalmi ügyvivő nyújthat abban az esetben is, ha nem szerepel a <https://vali.hu/> weboldalon közzétett listán. A tanácsadási költségek maximálisan elszámolható mértékére vonatkozóan korlátokat a Felhívások tartalmazhatnak. A Közvetítő részéről szállítói vizsgálat elvégzése szükséges.

Amennyiben a Felhívás másképp rendelkezik, vagy nem rendelkezik a fenti módszerrel való alátámasztás módjáról, úgy a piaci ár alátámasztása szükséges a jelen szabályzat 7.3.1 pontja szerint.

7.3.7 Igénybe vett szolgáltatás (pl. műszaki ellenőri szolgáltatás, projekt előkészítéshez, tervezéshez kapcsolódó költségek)

Szolgáltatás költségeinek maximálisan elszámolható mértékére vonatkozóan korlátokat a Felhívások tartalmazhatnak.

Ezen költségek vonatkozásában **1 db árajánlat benyújtása szükséges**, mely tartalmazza az igénybe vett szolgáltatás vonatkozásában a ráfordított embernapszámot/emberhónapszámot, hogy hány fő végzi az adott tevékenységet, valamint az óradíjat Ft-ban. Igénybe vett műszaki szolgáltatások esetében az árajánlatban szereplő emberhónapdíjat (a szolgáltatás díját) szükséges **összevetni a Magyar Mérnöki Kamara aktuális Mérnöki Díjszabásával** (ráfordított napok és szolgáltatást végző szakértők munkakörének megfelelően <https://mernokvagyok.hu/mernoki-dijszabas/>). A Közvetítő szállítói vizsgálatot köteles elvégezni, a piaci árnak a költség akkor felel meg, amennyiben a Mérnöki Díjszabásban szereplő díjak között legfeljebb 20% -os árkülönbség állapítható meg.

Amennyiben a Felhívás másképp rendelkezik, vagy nem rendelkezik a fenti módszerrel való alátámasztás módjáról, úgy a piaci ár alátámasztása szükséges a jelen szabályzat 7.3.1 pontja szerint.

7.3.8 Közbeszerzéssel érintett költségek

A közbeszerzési kötelezettség megállapításához, a közbeszerzési eljárások szabályos lefolytatásához minden esetben a hatályos közbeszerzési törvényt és végrehajtási rendeleteit kell alkalmazni, amelyekről a Közbeszerzési Hatóság www.kozbeszerzes.hu honlapján is lehet tájékozódni. A közbeszerzési kötelezettség megállapítása és betartása a Végző Kedvezményezett felelőssége.

A közbeszerzéssel érintett költségek esetén a piaci ár igazolására maga a közbeszerzési eljárás dokumentációja szolgál azzal, hogy a Közvetítő és/vagy MFB Zrt. kétség esetén jogosult külön vizsgálatot folytatni és az eljárás során kialakult ártól – a vizsgálat eredménye alapján – eltérő

értéken meghatározni az általa elismert piaci árat. Ez alapján, minden olyan esetben, amikor a közbeszerzési eljárás eredményével kapcsolatban nem merült fel a túlárzás gyanúja, a közbeszerzés dokumentációja, mint a piaci árakat alátámasztó dokumentáció, elfogadható. Közbeszerzési eljárás esetén tehát a Végső Kedvezményezettnek egyéb, a piaci árat igazoló dokumentumot nem szükséges benyújtania a Közvetítő felé.

A **központosított közbeszerzési** portálon (<https://dkuzrt.hu/>) keresztül lefolytatott közvetlen megrendelések piaci árak való megfelelése az adott megrendelésre vonatkozó szállítói kosár (printscreen, vagy excel export segítségével lementett, időadatot tartalmazó dokumentum) bemutatásával igazolható. Szállítói kosár hiányában a központi beszerző szerv portálján keresztül elérhető az adott keret-megállapodáshoz tartozó, a megrendelés időpontjában hatályos termék- és árlista, mely összehasonlításával szükséges alátámasztani, hogy a termék vagy szolgáltatás megrendelésére a keret-megállapodás értékelési szempontja szerint legkedvezőbb ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlat ajánlattevőjétől került sor.

7.4 Életképesség vizsgálat

A Közvetítő az életképesség vizsgálat során a Kölcsönigénylő gazdasági és pénzügyi, valamint a projekt életképességét vizsgálja, melynek alátámasztására a Kölcsönkérelem nyomtatványon megadott információk és mellékletként benyújtott dokumentumok összessége szolgál, mint például a Projekt megvalósítására vonatkozó üzleti és pénzügyi terv koncepció. A Hitelprogramokban kizárólag potenciálisan gazdaságilag és pénzügyileg életképes Kölcsönigénylő és Életképes projekt finanszírozható. A projekt életképességének vizsgálatához a Közvetítő az üzleti terv részét képező kalkulációban (cash flow táblában) megjelenő jövőbeli teljesítményhez indoklást kérhet a Kölcsönigénylőtől.

A Kölcsönigénylő köteles ezen vizsgálatához reális és valós adatokat szolgáltatni a teljes kölcsönkérelmi dokumentációban. A Közvetítő a benyújtandó dokumentumokon felül, további adatokat, dokumentumokat és alátámasztást kérhet a Kölcsönigénylőtől az életképesség megítéléshez.

7.5 Kiemelten kockázatosnak minősülő projektek és Kölcsönigénylő ellenőrzése

A bírálati folyamat részét képezi a Kölcsönkérelem csalásmegelőzési szempontú kockázati ellenőrzése. Ha a projekt megvalósításában kiemelkedően jelentős kockázat merül fel, és a hiánypótlás, illetve További Kérdés megválaszolását követően is fennáll a kiemelkedő kockázat ténye, a Kölcsönkérelem pozitív bírálatban nem részesülhet. Amennyiben olyan kiemelt kockázati körülmény merül fel, amely nem tisztázható hiánypótlással, illetve További Kérdés megválaszolásával, úgy a Kölcsönkérelem hiánypótlás vagy További Kérdés nélkül elutasításra kerülhet.

Kiemelt kockázatot jelenthet többek között, de nem kizárólagosan:

- a Kölcsönigénylő adóminősítése vagy ügyfélminősítése nem megfelelő
- a Kölcsönigénylőnek az MFB Zrt. által, a 2021-2027-es programozási időszak Hitelprogramjainak keretében nyújtott Finanszírozási Összegek együttes összege meghaladja az Ügyféllimit maximális összegét (kivételek, ha a projekt Finanszírozási Összege

- csökkentésre kerül és a projekt magasabb önerővel megvalósítható, és az eredeti Kölcsönkérelemben megadott anyagi-műszaki összetétele (költségvetés) nem változik),
- a Kölcsönigénylő székhelyének és a megvalósítási helyének (mely a Hitelprogram meghirdetését követően bejegyzett székhely, telephely, fióktelep) eltérő elhelyezkedése miatt a Kölcsönigénylő magasabb támogatási intenzitásra jogosult, így fennáll a gyanú, hogy a Kölcsönigénylő mesterségesen teremtette meg a kedvezőbb támogatási feltételek megszerzéséhez szükséges körülményeket,
  - a Kölcsönigénylő tulajdonosi szerkezetében, székhelyében, telephelyében történő, a Kölcsönkérelem beadását megelőző 6 hónapon belüli változás, illetve a Kölcsönkérelem beadását követően, a bírálati időszakban történő változás (kiemelten új többségi tulajdonos megjelenése)
  - ha a Kölcsönigénylő, a Kölcsönkérelem benyújtását megelőző 2 évben jogerős végzéssel elrendelt csőd-, felszámolási-, reorganizációs-, szerkezetátalakítási eljárás vagy 30 naptári napot meghaladó végrehajtási eljárás alatt áll(t) vagy végrehajtási, törlési vagy kényszertörési eljárás alatt áll,
  - ha a Kölcsönigénylő anyja és leányvállalkozása vagy a céghálójában szereplő egyéb vállalkozások, a Kölcsönkérelem benyújtását megelőző 2 évben jogerős végzéssel elrendelt csőd-, felszámolási eljárás vagy 30 naptári napot meghaladó végrehajtási eljárás alatt áll(t) vagy végrehajtási, törlési vagy kényszertörési eljárás alatt áll,
  - a Saját Forrás magánszeméllyel, különös tekintettel külföldi magánszeméllyel, vagy külföldi vállalkozással kötött Kölcsönszerződés alapján vagy tagi kölcsön révén biztosított, illetve annak eredete - a fentieket kivéve - a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett gazdasági adataiból nem vezethető le,
  - a Projekt megvalósítása szempontjából kockázatos gazdálkodási adatok,
  - ha a Kölcsönkérelem alapján az igényelt Finanszírozási Összeg mobil eszköz (guruló, csúszó, úszó, repülő járművek, kivéve elektromos jármű) beszerzésre irányul és a Kölcsönigénylő normál üzleti tevékenységéhez vagy a Hitelprogram céljaihoz nem illeszkedik,
  - a szállító és a Kölcsönigénylő céghálójában történő egyezés (pl. fióktelep, székhely-egyezés)
  - ha a megvalósítási helyszín nem alkalmas a Projekt megvalósítására, vagy a Projekt nem tartalmaz olyan beruházást, amely megvalósulásával a megvalósítási helyszín alkalmassá válik a Projekt megvalósítására, vagy a helyszíni szemle során olyan kockázat kerül azonosításra, amely a Projekt megvalósíthatóságát megghiúsíthatja (pl. ártér mellett lévő megvalósítási helyszín),
  - Projektdarabolás gyanúja áll fenn, vagy feltételezhető, hogy a Kölcsönigénylő mesterségesen teremtette meg a támogatási jogosultság megszerzéséhez szükséges körülményeket kifejezetten azzal a céllal, hogy a támogatási rendszer céljaival ellentétes előnyhöz jusson.

A fenti példákon túl felmerülő, egyéb kockázati szempontok miatt nem támogatott Kölcsönkérelmek is elutasításra kerülhetnek.

7.6 Döntés a Kölcsönkérelemről

A benyújtott Kölcsönkérelem az MFB Zrt. által meghatározott hitelbírálati eljárás keretében kerül elbírálásra, a **Kölcsönkérelem átvételi elismervényén szereplő benyújtás dátumát követő naptól számított maximum 70 naptári napon belül**. Ennek keretében a Közvetítő helyszíni szemlét

végezhet - 100 millió Ft-ot elérő vagy azt meghaladó Finanszírozási Összeg igénylése esetén hitelbírálat előtt helyszíni szemlét kötelezően végez - az elsődleges megvalósítási helyszínen.

A Kölcsönkérelem jóváhagyásáról vagy elutasításáról a Közvetítő írásban értesíti a Kölcsönigénylőt a Kölcsönkérelem benyújtásakor megadott e-mail címen keresztül, elutasítás esetén tértivevényes postai levélben is.

A **Hiteldöntés érvényessége** a döntésről szóló értesítéstől számított legfeljebb **120 naptári nap**, melynek lejárata követően a Kölcsönkérelem a szerződéskötés hiányában automatikusan lezárásra kerül. A Hiteldöntés meghozatalára Bírálati Programzárás napjáig van lehetőség. A Kölcsönkérelem jóváhagyását követően a Kölcsönigénylő a Kölcsönkérelem adataiban tartalmi módosítást nem kezdeményezhet, kizárólag szerződésmódosítás keretében.

7.7 A Kölcsönkérelmek Várólistára kerülése

A benyújtott Kölcsönkérelmek a mindkét fél által aláírt átvételt igazoló nyilatkozaton szereplő benyújtás pontos időpontja alapján, időbeli sorrendben technikailag foglalják a rendelkezésre álló Hitelprogram keretet. A benyújtási határidőn belül, de már a rendelkezésre álló forráskereten felül benyújtott kérelmek feldolgozása is megtörténik, és ha a Kölcsönkérelem a bírálati feltételeknek megfelel, **Várólistára** kerül, amelyről a Kölcsönigénylő elektronikus úton, automatikus tájékoztatást kap. Ha a feldolgozás során forrás szabadul fel (pl. egy korábbi időpontban benyújtott Kölcsönkérelem elutasításra kerül, vagy határidőn belül nem kerül sor szerződéskötésre egy jóváhagyott Kölcsönkérelem esetében), vagy a Hitelprogram rendelkezésre álló keretösszege emelkedik, akkor az átvételt igazoló nyilatkozaton szereplő benyújtás időpontja szerint sorban következő, Várólistán lévő Kölcsönkérelem a Közvetítő által az alábbiak szerint kerül feldolgozásra:

- ha a Várólistára kerüléstől számított **90. naptári napon vagy azon belül** szabadul fel forrás vagy emelkedik a Hitelprogram keretösszege, akkor a Várólistára kerülésről szóló tájékoztatást követő 120 naptári napig kerülhet sor szerződéskötésre,
- ha a Várólistára kerüléstől számított **90. naptári napt követően** szabadul fel forrás vagy emelkedik a Hitelprogram keretösszege, akkor ismételt Hitelbírálatra kerül sor (amely új kölcsönkérelemi dokumentáció benyújtása nélkül, de az aktuális pénzügyi és cégjogi adatok figyelembevételével és a Hitelbírálat időpontjában hatályos **Felhívás, valamint Eljárási Rend alapján** történik). Az ismételt Hitelbírálatot a Közvetítőnek **30 naptári napon** belül el kell végezni és az ismételt döntést követő **120 naptári napig** kerülhet sor szerződéskötésre, pozitív döntés esetén.

A Hiteldöntés meghozatalára Bírálati Programzárás napjáig van lehetőség.

8 A KÖLCSÖNSZERZŐDÉS MEGKÖTÉSE

8.1 A Finanszírozási Összeg Rendelkezésre Tartási Idejének, Türelmi idejének, valamint Futamidejének meghatározása

A Rendelkezésre Tartási Idő maximális határidejének meghatározásában a Felhívás szabályai az irányadóak. A Kölcsönkérelemben kért Rendelkezésre Tartási Idő és Futamidő a Kölcsönszerződés megkötésének napjától kezdődik. A Türelmi Idő a Futamidő részét képezi és a Rendelkezésre Tartási Idő lejárataól kezdődik. A Kölcsönszerződés szerinti **folyósításra kizárólag a Rendelkezésre Tartási**

Időn belül kerülhet sor.

Egyműveletes kombinált hiteltermékek esetén a Türelmi Idő – jelen Eljárási Rend 14. pontjában meghatározott eredményességmérési eljárási határidők figyelembevételével - úgy kerül meghatározásra, hogy a Türelmi idő alatt a Projekt megvalósulását követően a Projekt eredményei mérhetőek és az elvárt eredményességi kritériumok vizsgálhatóak legyenek.

A Futamidőt a Finanszírozási Összegeből beszerzett tárgyi eszközök alábbi amortizációs ideje határozza meg kivéve, ha a Felhívás másképp nem rendelkezik.

A Tao. tv-ben meghatározott amortizációs kulcsok figyelembevételével a futamidő meghatározásához az alábbi amortizációs időket kell alkalmazni, függetlenül attól, hogy a Kölcsönigénylő a Tao. tv. alapján más amortizációs kulcsot alkalmaz (amennyiben a TAO törvényben VTSZ szám alapján több amortizációs kulcs tartozik, akkor a magasabb amortizációs kulcs választandó):

- az **50%-os amortizációs kulcs** alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések vagy járművek esetén **legfeljebb 24 hónap**
- a **33%-os amortizációs kulcs** alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések vagy járművek esetén **legfeljebb 36 hónap**
- a **30%-os amortizációs kulcs** alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések vagy járművek esetén **legfeljebb 40 hónap**
- a **20%-os amortizációs kulcs** alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések vagy járművek esetén **legfeljebb 60 hónap**
- a **14,5%-os amortizációs kulcs** alá tartozó gépek, berendezések, felszerelések vagy járművek esetén **legfeljebb 82 hónap**
- a **10%-os amortizációs kulcs** alá tartozó hulladék ágazat tevékenységét közvetlenül szolgáló gépek, műszaki berendezések, járművek esetén **legfeljebb 120 hónap**.

A Felhívás feltételeinek figyelembevételével minimum 10%-os ingatlanberuházást is tartalmazó Projekt esetén az **Ingtatlan fedezet** bevonása mellett az alkalmazandó **amortizációs idő 120 hónap**⁶, amennyiben az ingatlan a Projekt tárgyát képezi (tehát a Projekt tárgyát nem képező ingatlan fedezet bevonásával a Kölcsönszerződés futamideje nem növelhető).

Fentiek megállapításához, illetve ellenőrzéséhez a Kölcsönigénylőnek a Kölcsönkérelemben nyilatkoznia kell a megvásárlandó tárgyi eszköz(ök) VTSZ számáról, illetve a felajánlott egyéb kiegészítő biztosítékokról.

A fenti eszközök kombinációja esetén a Futamidőt a leghosszabb amortizációs idővel rendelkező, projekt tárgyát képező eszközhöz tartozó maximális Futamidőhöz szükséges meghatározni, kivéve, ha a Felhívás másképp nem rendelkezik. A feltüntetett Futamidők a lehetséges Türelmi és/vagy Rendelkezésre Tartási Időt is tartalmazzák.

8.2 Tőketörlesztés és a törlesztés ütemezése

A **tőketörlesztés** a türelmi időt követően **havonta egyenlő tőke törlesztőrészekben** történik,

---

⁶ A Tao tv. 2. számú mellékletében foglalt, az épület jellege szerinti rövid élettartamú szerkezetű épületekhez rendelt 6,0% leírási kulcs figyelembevételével (lefelé kerekített érték)

kerekítés miatt az utolsó tőke törlesztőrészlet összege eltérhet. A törlesztés esedékességét a Felhívás állapítja meg.

Egyműveletes kombinált hiteltermékek esetén a Kölcsönrészre vonatkozó törlesztési ütemezést a Kölcsönszerződés tartalmazza, mely az adott Felhívás jellegétől függően az alábbi verziókat tartalmazhatja:

- a Kölcsönrész tervezett összegének törlesztési ütemezését arra az esetre, ha a Projekt a tervek szerinti eredményt teljesíti és a Végső Kedvezményezett eredményességmérést követően a tervezettek szerinti összegű vissza nem térítendő támogatásra lesz jogosult,
- a teljes Finanszírozási Összeg törlesztési ütemezését arra az esetre, ha a projekt nem teljesíti az eredményességi kritériumokat és ezért a folyósított vissza nem térítendő támogatás teljes összege visszatérítendővé válik eredményességmérést követően,
- a Felhívásban meghatározott lehetséges sávoknak megfelelő arányú Kölcsönrészek törlesztési ütemezéseit,

Sávós konstrukció esetén a Hiteldöntés során odaítélt Vissza Nem Térítendő támogatási résznél nagyobb támogatási rész nem nyújtható, abban az esetben sem, ha a Projekt eredményességméréskor magasabb sávnak megfelelő eredményt hozna.

A törlesztendő összeg megfizetése akkor tekintendő szerződés szerint teljesítettnek, ha annak jóváírására a Kölcsönszerződésben szereplő Programszámlán az esedékesség munkanapján sor kerül, a Kölcsönszerződésben szereplő közleménnyel.

Amennyiben nem történik meg a teljes Finanszírozási összeg lehívása, vagy a finanszírozás Futamideje során előtörlesztésre kerül sor, a törlesztés ütemezése a [11.2.4.](#), valamint a [11.3.1](#) pontban részletezett szabályok szerint változhat.

A Végső Kedvezményezett részéről már előtörlesztett bármely tőkeösszeg nem vehető újra igénybe.

8.3 Kamat, díjak és költségek

A Végső Kedvezményezett a kölcsön terhére folyósított és vissza még nem fizetett napi fennálló egyenlege után Ügyleti kamatot köteles fizetni. Ha a Végső Kedvezményezett a Projektet nem a Felhívás/Kölcsönszerződés szerinti feltételek szerint és határidőig valósítja meg, akkor a jogosulatlanul igénybe vett finanszírozási összeg után jogosulatlan kamat fizetésére is köteles. Ha a Visszafizetési kötelezettség teljesítésével késedelembe esik, a késedelem után késedelmi kamat fizetésére köteles.

A fizetendő Ügyleti kamat, illetve a felszámítható egyéb díjak és költségek mértékét, valamint a kamatfizetés esedékességét a Felhívás, valamint a Kölcsönszerződés tartalmazza.

Ügyleti, Késedelmi, valamint a Jogosulatlan Kamat mértéke a fogalomtárban is meghatározásra került.

A Kölcsönkérelem bírálatával, a Kölcsönszerződés megkötésével és módosításával, valamint a Finanszírozási Összeg folyósításával összefüggésben nem kerül felszámításra díj, kivéve az, amely harmadik felet illet (pl. értékbecslői, közjegyzői díj). Harmadik félnek fizetendő díjak/költségek a Kölcsönigénylőt/Végső Kedvezményezettet terhelik.

8.4 Szerződéskötési feltételek

A Kölcsönigénylő számára a **szerződéskötési feltételek teljesítésére és a Kölcsönszerződés megkötésére** a Hiteldöntésről szóló értesítést követő **30 naptári nap** áll rendelkezésre.

A Hiteldöntésről szóló értesítéssel egyidejűleg a Kölcsönszerződés megkötéséhez szükséges szerződéskötési feltételekről is az elektronikus kapcsolattartásra megadott e-mail címen keresztül automatikusan értesül a Kölcsönigénylő.

A Kölcsönszerződés megkötésére az alábbi szerződéskötési feltételek teljesítését követően kerülhet sor:

- Kölcsönigénylő **Pmt. szerinti átvilágítása** megtörtént, a Pmt. szerinti ügyfélazonosítási dokumentumok (okmánymásolatok, tényleges tulajdonosi nyilatkozat, kiemelt közszereplői nyilatkozat(ok) hiánytalanul és megfelelő adattartalommal) cégszerűen (Egyéni Vállalkozó esetében ennek megfelelő aláírás) aláírt papíralapú példányai rendelkezésre állnak. (Amennyiben a Kölcsönkérelem benyújtása óta a megadott adatokban változás történt, a szerződéskötéskor aktuális állapotnak megfelelő ügyfélazonosítási dokumentumok eredeti példányainak is rendelkezésre kell állnia, amely alapján az ügyfél-átvilágítást a Közvetítő szerződéskötés előtt aktualizálni tudja.),
- természetes személy Kezes bevonása esetén a természetes személy Kezes szerződéskötés előtti (**minimum 3 naptári nappal** az aláírás előtt) Közvetítő általi tájékoztatása megtörtént,
- a Kölcsönigénylő 25%-ot elérő vagy meghaladó részesedéssel rendelkező természetes személy tulajdonosa tekintetében a Közvetítő KHR-ben végzett ellenőrzése alapján megállapítható, hogy a természetes személy nem szerepel élő negatív információval a KHR rendszerben, illetve az adósságrendezési eljárásokat nyilvántartó alrendszerében adósként, adóstársként vagy egyéb kötelezettként,
- a Közvetítő KHR-ben végzett ellenőrzése alapján megállapítható, hogy a természetes személy kezes, a Kölcsönigénylő és egyéb biztosítékot nyújtó természetes személy nem szerepel élő negatív információval a KHR rendszerben, illetve az adósságrendezési eljárásokat nyilvántartó alrendszerében adósként, adóstársként vagy egyéb kötelezettként,
- a Kölcsönigénylő megfelel a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményeinek (Áht. 50. § (1) bekezdése szerint), ennek megfelelően nem szerepel „A rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményének nem megfelelő adózók listája” NAV adatbázisban és az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (továbbiakban: OMMF) által vezetett nyilvántartásban,
- rendelkezésre áll a Kölcsönigénylő azon nyilatkozata, melyben kijelenti, hogy a Finanszírozási összeget a Hiteldöntés napján fizikailag nem lezárt (befejezett), vagy teljes mértékben (fizikailag és pénzügyileg is) még nem végrehajtott Projekt finanszírozására fordítja,
- természetes személy által felajánlott ingatlanfedezet esetén rendelkezésre áll az Ingatlan biztosítéki körbe történő bevonásához szükséges hozzájárulás (**ME135U számú melléklet**) a zálogkötelezett házastársától, illetve élettársától (bejegyzett élettársától),
- ingatlan biztosíték esetén az Ingatlan **30 naptári napnál nem régebbi hiteles vagy e-hiteles tulajdoni lap** szemle benyújtásra került (Kölcsönszerződés tervezett aláírási dátumától számított)

Amennyiben az alábbi dokumentumok már **korábban benyújtásra kerültek és azok tartalma a**

benyújtást követően módosult, azokat a Kölcsönigénylő a Kölcsönszerződés megkötéséhez köteles benyújtani:

- a Kölcsönigénylő alapító (létesítő) okiratát vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratát,
- a Kölcsönigénylő benyújtotta ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos által ellenjegyzett aláírásmintájának eredetivel megegyező másolatát.

A dokumentumok változatlanságáról a Kölcsönigénylő nyilatkozni köteles a **ME350U számú melléklet** szerint.

A Kölcsönszerződés megkötésétől a Kölcsönigénylő visszaléphet, a Közvetítő pedig a Kölcsönszerződés megkötését egyoldalúan megtagadhatja. A Kölcsönszerződés megkötése Közvetítő részéről akkor tagadható meg, ha a Kölcsönigénylő kapcsán negatív információ merül fel a szerződéskötést megelőzően. A visszalépés és a megtagadás szándékáról írásban, tértivevényes postai levélben értesítik a másik felet vagy visszalépés esetén a Kölcsönigénylő írásban jelzett szándékát személyesen az ügyletkezelő MFB Pont Plusz fiókjába is benyújthatja.

8.5 Szerződéskötési határidő meghosszabbítása

A 30 naptári napos **szerződéskötési határidőt egyszeri alkalommal további 30 naptári nappal hosszabbíthatja** meg a Közvetítő a Kölcsönigénylő indokolt írásbeli és kizárólag a határidő lejártát megelőzően beérkezett kérelme alapján. Ha a szerződéskötési feltételek teljesítése, így a Kölcsönszerződés megkötése a Kölcsönigénylő érdekkörén kívül eső külső körülmények miatt, a Kölcsönigénylő kérelme alapján meghosszabbított határidőn belül sem lehetséges, a Kölcsönigénylő indokolt, írásba foglalt kérelmére a határidő további, **maximum 60 naptári nappal, a Hiteldöntés érvényességi idején belül külön MFB Zrt. általi jóváhagyással meghosszabbítható**. A szerződéskötési határidő meghosszabbítására vonatkozó kérelmet a Közvetítő részére szükséges benyújtani. Az MFB Zrt. 7 munkanapon belül dönt a szerződéskötési határidő meghosszabbításáról, melyről a Közvetítő a Kölcsönigénylőt e-mailben értesíti.

A Kölcsönkérelem a szerződéskötési feltételek **nem teljesítése vagy késedelmes teljesítése esetén** - a szerződéskötésre rendelkezésre álló határidő lejártát követően, beleértve a meghosszabbított határidőt is, amennyiben az eredeti határidő korábban meghosszabbításra került - **automatikusan - lezárásra kerül**.

8.6 Kölcsönszerződés formája, valamint közjegyzői okirat megkötésére vonatkozó általános előírások

A szerződéskötési feltételek teljesülése esetén a Kölcsönszerződés megkötésére a Kölcsönigénylővel és a Biztosítéki szerződés(ek) megkötése a Biztosítékot nyújtóval teljes bizonyító erejű magánokiratba, vagy kétoldalú közokiratba foglaltan kerül sor. A teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződések esetében a Kölcsönigénylőnek és a Biztosítékot nyújtónak közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó nyilatkozatot kell tennie.

A közjegyzői okiratba foglalás (egyoldalú/kétoldalú) kötelezettsége alól az óvadéki szerződések kivételt képeznek.

A Kölcsönszerződés megkötését megelőzően a Közvetítő a Kölcsönszerződés és biztosítéki szerződés

tervezetet tájékoztatás, valamint a Kölcsönszerződés és biztosítéki szerződés aláírási időpontjának egyeztetése céljából megküldi a Kölcsönigénylő részére az elektronikus kapcsolattartásra megadott e-mail címre.

A közokirat(ok), illetve a teljes bizonyító erejű magánokirat(ok) az aláírás napján lép(nek) hatályba.

A közokiratnak tartalmaznia kell a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 23/C. §-a szerinti (végrehajthatóság szempontjából releváns) alábbi szerződéses rendelkezéseket:

- a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló, vagy egyoldalú kötelezettségvállalást,
- a jogosult és a kötelezett nevét,
- a kötelezettség tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét,
- a teljesítés módját és határidejét.

A közjegyzői okirat hiteles elektronikus kiadmánya a közjegyzői okirat megjelenési formájára figyelemmel tartalmaznia kell az alábbi adatokat:

- a Végső Kedvezményezettet,
- a Kezest (ha kezesi szerződés is megkötésre kerül),
- a Dologi Kötelezettet (ha nem a Végső Kedvezményezett tulajdonában álló zálogtárgyra alapít az MFB Zrt. zálogjogot),
- amelyet a Közvetítő részére elektronikus úton megküld az általuk megadott elektronikus címre és ennek tényét a közjegyzői okiratban feltünteti.

A közjegyző a közjegyzői okiratot a DÁP törvény szerinti módon is megküldheti. A DÁP törvény szerinti irattovábbítás esetén a jognyilatkozatot a DÁP törvényben meghatározott időpontban kell kézbesítettnek tekinteni.

Az ingatlan jelzálogjog bejegyzése – jogszabály eltérő rendelkezéséig – papír alapú teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt ingatlan zálogszerződés alapján történik.

Ingó zálogjog alapítása esetén a zálogszerződés közjegyzői okiratba, vagy egyoldalú nyilatkozatba foglalásánál eljáró közjegyző a zálogkötelezettet szükség esetén a hitelbiztosítéki nyilvántartás felhasználójaként regisztrálja és a zálogjog bejegyzésére irányuló hitelbiztosítéki nyilatkozatot és az azok alapján nyilvántartandó adatokat rögzíti a hitelbiztosítéki nyilvántartásban.

A közjegyzői eljárás díját a Végső Kedvezményezett viseli.

9 SZERZŐDÉSTŐL VALÓ ELÁLLÁS FOLYÓSÍTÁST MEGELŐZŐEN

A Kölcsönszerződés megkötése után – de még az első folyósítást megelőzően - a Végső Kedvezményezettnek jogában áll a szerződéstől elállni, melyről erre irányuló teljes bizonyító erejű magánokiratban nyilatkozhat. A nyilatkozat feltétel nélküli és visszavonhatatlan és a Végső Kedvezményezett által tett alábbi nyilatkozatokat kötelezően tartalmaznia szükséges:

- a Végső Kedvezményezett a rendelkezésére tartott Finanszírozási összeget nem veszi igénybe, a Kölcsönszerződés alapján folyósítást nem igényel és a Kölcsönszerződés alapján rendelkezésére tartott Finanszírozási összeg további rendelkezésre tartását nem kéri, valamint
- az MFB Zrt.-vel szemben a Kölcsönszerződésből eredően, illetve ahhoz kapcsolódóan semmilyen követelése, illetve igénye nincs, az MFB Zrt.-vel szemben a Kölcsönszerződésből eredő, illetve ahhoz kapcsolódó semmilyen további követelést, vagy igényt nem támaszt.

Amennyiben az MFB Zrt. tudomására jut bármely bankbiztonsági vagy egyéb negatív információ, amely alapján a Bank megítélése szerint kockázatosná válhat a Kölcsön visszafizetése vagy szerződésszerű felhasználása, úgy a folyósítást az MFB Zrt. megtagadhatja vagy annak teljesítését további vizsgálatok eredményétől teheti függővé, illetve a kölcsönszerződéstől egyoldalúan elállhat. A folyósítás megtagadásáról, illetve az elállás tényéről az MFB Zrt. soron kívül értesíti a Végső Kedvezményezettet és tájékoztatja a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségekről. Ha a folyósítás megtagadására okot adó körülmény megszűnik vagy a kockázatosági tényezők kivizsgálását követően a kölcsönszerződéstől való elállás mégsem indokolt, úgy az MFB Zrt. gondoskodik a folyósítás megkezdéséről és erről egyidejűleg a Végső Kedvezményezettet értesíti.

10 FOLYÓSÍTÁS

A folyósítási feltételek teljesítése két részből áll: először a folyósítási előfeltételeket szükséges teljesíteni, majd – lehívásonként - a lehívási feltételeket. A folyósítási elő- és a lehívási feltételek teljesítését igazoló dokumentumokat az ügyletkezelő **MFB Pont Plusz fiókjában** személyesen lehet benyújtani, a dokumentumok MFB Zrt.-nél történő közvetlen benyújtására nincs lehetőség.

Lehívás kezdeményezése kizárólag a folyósítási **előfeltételek hiánytalan teljesítését követően lehetséges.**

Bármely, a folyósítási előfeltétel vagy lehívási feltétel teljesítésének igazolásához szükséges, kötelezően előírt dokumentum hiányában a folyósítási elő-, valamint a lehívási feltételek teljesítését igazoló dokumentumok átadása nem indítható el, hiányos dokumentumcsomagot a Közvetítő nem vehet át.

A Kölcsönszerződés szerinti Rendelkezésre Tartási Időn túl Finanszírozási Összeg nem folyósítható, a Rendelkezésre Tartási Idő hosszabbítására a Rendelkezésre Tartási Időn belül van lehetőség az Eljárási Rend 11.2.4. pontja alapján. A Rendelkezésre Tartási Időn túl benyújtott Lehívási Értesítőt a Közvetítő elutasítja. A Közvetítő elutasítja azon Lehívási Értesítőket is, amelyek vonatkozásában a Rendelkezésre Tartási Idő alatt a folyósítási elő- és/vagy lehívási feltételek nem teljesültek. Amennyiben a fenti okok miatt további folyósítás nem teljesíthető a Végső Kedvezményezett részére, a le nem hívott Finanszírozási Összeg a Rendelkezésre Tartási Idő lejáratát követően automatikusan lemondásra kerül.

10.1 A folyósítási előfeltételek benyújtása

A folyósítási előfeltételek teljesítésének igazolásához szükséges dokumentumcsomag Végső Kedvezményezett részéről történő benyújtása a Rendelkezésre Tartási Időn belül, de **legkésőbb a Rendelkezésre Tartási Idő Lejáratát megelőző 20. (huszadik) munkanapig** kezdeményezhető. Későbbi benyújtás esetén az eljárási határidők nem teszik lehetővé a folyósítás rendelkezésre tartási időszakon belüli teljesítését. Amennyiben a Végső Kedvezményezett meghatalmazott által kívánja benyújtani a folyósítási feltételek teljesítését igazoló dokumentumcsomagot az esetben elegendő teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt Meghatalmazás benyújtása, egyéb esetben a jelen Eljárási Rend 5.1. pontja alapján járhat el.

Ha a Végső Kedvezményezett előreláthatólag nem tudja határidőben teljesíteni a folyósítási előfeltételeket és a Felhívásban rögzített maximum rendelkezésre tartási időszakot még nem vette

igénybe, akkor az Eljárási Rend **11.2.4** pontja alapján kérelmezheti a rendelkezésre tartási időszak hosszabbítását legkésőbb a Rendelkezésre Tartási Idő lejárátát megelőző **30. (harmincadik) naptári napig**.

A folyósítási előfeltételek teljesítését igazoló dokumentumcsomag akkor tekinthető benyújtottnak, amennyiben a Közvetítő a dokumentumok átvételét a Szoftverben rögzíti, és a Szoftver által generált, a benyújtás pontos időpontját tartalmazó, a folyósítási előfeltételek igazolásához benyújtott dokumentumok átvételét igazoló elismervényt a Közvetítő és a Végső Kedvezményezett egyidejűleg cégszerű (Egyéni Vállalkozó esetében ennek megfelelő) aláírásával ellátja, és ezzel visszaigazolja a benyújtás megtörténtét (**ME421R_2 Folyósítási előfeltételek átvétele melléklet**). A Közvetítő és Végső Kedvezményezett által is aláírt átvételi elismervény a Végső Kedvezményezett elektronikus kapcsolattartásra megadott e-mail címére **3 munkanapon** belül kiküldésre kerül.

Benyújtást követően a Közvetítő **5 munkanapon** belül visszajelez a Végső Kedvezményezettnek a tartalmilag hiányos benyújtás kapcsán a Hiánypótlás és/vagy Tisztázó kérdések kiírásáról. Amennyiben a folyósítási előfeltételek teljesítése kapcsán nincs szükség Hiánypótlás és/vagy Tisztázó Kérdések kiírására, abban az esetben a folyósítási előfeltételek ellenőrzése és a Végső Kedvezményezettnek az ellenőrzés eredményéről való írásos tájékoztatása a benyújtástól számított **10 munkanapon** belül megtörténik (kapcsolattartásra megadott e-mail címen keresztül, egyes esetekben postai úton is).

10.2 Folyósítási előfeltételek Hiánypótlása és Tisztázó Kérdések megállapítása

A formai és tartalmi ellenőrzést követően a Közvetítő az elektronikus kapcsolattartásra megadott e-mail címen keresztül Hiánypótlásra szólíthatja fel a Végső Kedvezményezettet. A Végső Kedvezményezettnek a Hiánypótlás teljesítésére az értesítés közlését követően 15 (tizenöt) naptári nap áll rendelkezésére, de a Hiánypótlás legkésőbb a Rendelkezésre Tartási Idő lejárátát megelőző 16. (tizenhatodik) munkanapig teljesíthető. A **Rendelkezésre Tartási Idő lejárátát megelőző 17. (tizenhetedik) munkanapon** a Végső Kedvezményezett automatikus emlékeztető értesítést kap, amennyiben még nem teljesítette a Hiánypótlást.

A Közvetítőnek lehetősége van Tisztázó Kérdések kiírására is. A Közvetítő **Tisztázó Kérdések** formájában pontosítást, további információkat és dokumentumok benyújtását kérheti, melynek megválaszolására **15 (tizenöt) naptári nap** áll a Végső Kedvezményezett rendelkezésére, de a **válaszadás legkésőbb a Rendelkezésre Tartási Idő lejárátát megelőző 12. (tizenkettedik) munkanapig teljesíthető**. A Rendelkezésre Tartási Idő lejárátát megelőző 13. (tizenharmadik) munkanapon a Végső Kedvezményezett automatikus emlékeztető értesítést kap, amennyiben még nem adott teljeskörű választ a Tisztázó Kérdésekre.

A Hiánypótlás és Tisztázó Kérdések a fenti határidőn túli teljesítésének esetén az MFB Zrt. nem vállal kötelezettséget a folyósítás rendelkezésre tartási időszakon belüli teljesítésére.

10.3 Folyósítás előfeltételei

Folyósítási előfeltételek	Általános	Biztosíték típus szerint							
		Ingatlan		Ingó		Készlet	Kezesség	Óvadék	hitelintézet vállalt garancia
		Meglévő	Építési beruh. kapcsolódó	Meglévő	Beruh. keretében fin. ÚJ				
<p>A Kölcsönszerződés és a biztosítéki szerződések - a fizetésiszámla-követelésen óvadéki jogot alapító óvadéki szerződés kivételével - és azok módosításai (melyekről közjegyzői okirat is készül), amennyiben</p> <ul style="list-style-type: none"> - teljes bizonyító erejű magánokiratban kerültek megkötésre, úgy a Kölcsönszerződés és a biztosítéki szerződések (kivéve a fizetésiszámla-követelésen óvadéki jogot alapító óvadéki szerződés) alapján tett, közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat elektronikus kiadmánya a Közvetítőnél rendelkezésre áll, valamint a fizetésiszámla-követelésen óvadéki jogot alapító óvadéki szerződés megkötése teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltan megtörtént. - kétoldalú közjegyzői okirati formában kerültek megkötésre, úgy a Kölcsönszerződés és a biztosítéki szerződések megkötése közokiratba foglalt elektronikus kiadmánya a Közvetítőnél rendelkezésre áll, illetve a fizetésiszámla-követelésen óvadéki jogot alapító szerződés megkötése teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltan megtörtént. 	X								
<p>A Végső Kedvezményezett és a Kezes(ek) valamennyi bankszámlája vonatkozásában rendelkezésre állnak</p> <ul style="list-style-type: none"> - a záradékkal ellátott felhatalmazó levelek (nem inkasszálható bankszámlák esetén a számlavezető igazolása) - a banktitok megtartása alóli felmentést és banktitok átadására vonatkozó felhatalmazást tartalmazó eredeti, aláírt nyilatkozatok. 	X					X			
<p>A Végső Kedvezményezettel, valamint a Kölcsönszerződéssel kapcsolatban nem merült fel olyan bankbiztonsági, vagy egyéb negatív információ, amely alapján a Finanszírozási Összeg visszafizetése, vagy szerződésszerű felhasználása kockázatosnak minősülhet.</p>	X								
<p>A biztosítékuul szolgáló ingatlan(ok)ra az MFB Zrt. javára jelzálogjog bejegyzése, valamint elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzése iránti kérelem legalább széljegyven szerepel az ingatlan-nyilvántartásban és ezt a Végső Kedvezményezett az ingatlan – az átvétel időpontjához képest - 30 naptári napnál nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemléjével igazolta.</p>		X	X						
<p>Idegen tulajdonban álló ingatlanon történő beruházás esetén rendelkezésre áll:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az MFB jelzálogjogát, valamint elidegenítési és terhelési tilalmát legalább széljegyven tartalmazó – az átvétel időpontjához képest - 30 naptári napnál nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemle 			X						

Folyósítási előfeltételek	Általános	Biztosíték típus szerint							
		Ingatlan		Ingó		Készlet	Kezesség	Óvadék	hitelintézet váltalt garancia
		Meglévő	Építési beruh. kapcsolódó	Meglévő	Beruh. keretében fin. ÚJ				
<ul style="list-style-type: none"> - az ingatlan tulajdonosai és a Végső Kedvezményezett közötti közokiratba, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződés másolata (pl. bérleti szerződés, használati megállapodás stb.) - továbbá a Végső Kedvezményezett tulajdonát képező felépítmény átalakítása/bővítése/felújítása esetén – az átvétel időpontjához képest - a 30 naptári napnál nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemle is, amely a Végső Kedvezményezett földhasználati/használati jogát tartalmazza. 									
<p>Osztatlan közös tulajdonban álló ingatlanon történő beruházás esetén rendelkezésre áll:</p> <ul style="list-style-type: none"> - közokiratba, vagy ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt tulajdonosi nyilatkozat, - közokiratba, vagy ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, közös tulajdon használatára vonatkozó szerződés, - megosztási vázrajz. 		X							
A biztosítékkul szolgáló ingóságokra az MFB Zrt. zálogjoga, az elidegenítési és terhelési tilalom feltüntetése mellett a Hitelbiztosítéki Nyilvántartás rendszerbe (továbbiakban: HBNY) bejegyzésre került. (Készleten alapított zálogjog esetében csak terhelési tilalom feltüntetése szükséges.)				X	X	X			
A HBNY nyilvántartásban, vagy a MOKK által vezetett zálogjogi nyilvántartásban bejegyzett megelőző vagyont terhelő zálogjog esetén a megelőző zálogjogosult(ak) nyilatkozata(i) rendelkezésre áll(nak) / vagy ha nincs megelőző vagyont terhelő zálogjog, akkor HBNY/MOKK lekérdezés rendelkezésre áll.				X	X	X			
<p>A Végső Kedvezményezett (illetve a dologi zálogkötelezett) a biztosítékként szolgáló, már meglévő biztosítható vagyontárgyakra vonatkozóan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rendelkezik érvényes vagyont biztosítással, gépjármű esetén Casco biztosítással és/vagy indexált kötvénnyel, amelyen záradékként szerepel az MFB Zrt. zálogjogosulti feljegyzése és azok másolati példányát benyújtotta, vagy - bemutatta a biztosító által érkeztetett zálogkötelezeti nyilatkozatának másolati példányát, melyben kezdeményezte az MFB Zrt. zálogjogosulti feljegyzését a kötvényre vagy - bemutatta az MFB Zrt. társbiztosítottként történő bejegyzését a biztosítási kötvényen, a biztosító által kiadott nyilatkozat alapján, valamint - bemutatta az első vagy – meglévő biztosítás esetén a díjfizetési gyakoriság szerinti – aktuális biztosítási díj megfizetését igazoló bizonylatot 				X		X			
<p>A Végső Kedvezményezett (illetve a dologi zálogkötelezett) a biztosítékként szolgáló, már meglévő ingatlanra vonatkozóan</p> <ul style="list-style-type: none"> - rendelkezik érvényes vagyont biztosítással, és/vagy indexált kötvénnyel, amelyen záradékként szerepel az MFB Zrt. zálogjogosulti feljegyzése és azok másolati példányát benyújtotta, vagy 		X							

Folyósítási előfeltételek	Általános	Biztosíték típus szerint							
		Ingatlan		Ingó		Készlet	Kezesség	Óvadék	hitelintézet váltalt garancia
		Meglévő	Építési beruh. kapcsolódó	Meglévő	Beruh. keretében fin. ÚJ				
<ul style="list-style-type: none"> - bemutatta a biztosító által érkezett zálogkötelezetti nyilatkozatának másolati példányát, melyben kezdeményezte az MFB Zrt. zálogjogosulti feljegyzését a kötvényre vagy - bemutatta az MFB Zrt. társbiztosítottként történő bejegyzését a biztosítási kötvényen, a biztosító által kiadott nyilatkozat alapján, valamint - bemutatta az első, vagy – meglévő biztosítás esetén az éves díjfizetési gyakoriság szerinti – aktuális biztosítási díj megfizetését igazoló bizonylatot 									
<p>A Végső Kedvezményezett (illetve a dologi zálogkötelezett) ingatlanfejlesztés esetén a beruházás tárgyára vonatkozóan</p> <ul style="list-style-type: none"> - rendelkezik érvényes építés-szerelési vagy kivitelező biztosítással, amelyen záradékként szerepel az MFB Zrt. zálogjogosulti feljegyzése és azok másolati példányát benyújtotta, vagy - bemutatta a biztosító által érkezett zálogkötelezetti nyilatkozatának másolati példányát, melyben kezdeményezte az MFB Zrt. zálogjogosulti feljegyzését a kötvényre, vagy - bemutatta az MFB Zrt. társbiztosítottként történő bejegyzését a biztosítási kötvényen, a biztosító által kiadott nyilatkozat alapján, valamint - bemutatta az első, vagy – meglévő biztosítás esetén a díjfizetési gyakoriság szerinti – aktuális biztosítási díj megfizetését igazoló bizonylatot 		X							
<p>A pótfedezteként bevont ún. lassú gépjárművek esetében, amennyiben rendszámmal vannak ellátva, elfogadható Casco biztosítás helyett, hogy az adott gépjármű rendelkezik</p> <ul style="list-style-type: none"> - forgalmi engedéllyel - igazoló lappal - kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással - géptörés és gépek összkockázatú vagyonbiztosításával. <p>Rendszámmal nem rendelkező lassú gépjárműnek rendelkeznie kell</p> <ul style="list-style-type: none"> - géptörés és gépek összkockázatú vagyonbiztosítással. - Amennyiben nem lassú jármű a pótfedezet, vagy nincs pótfedezet, akkor nem releváns. 			X						
<p>Hitelintézet által vállalt garancia esetén a Végső Kedvezményezett benyújtotta a teljes bizonyító erejű magánokirati formában kiállított garanciavállaló nyilatkozat eredeti példányát.</p>								X	
<p>Fizetésiszámla-követelésen alapított óvadék fedezet esetén a számlavezető hitelintézet az óvadéki szerződés aláírásával igazolta, hogy az óvadék összege a számlavezetőnél óvadéki célból zárolt számlán az MFB Zrt. javára elhelyezésre és zárolásra került.</p>							X		

Folyósítási előfeltételek	Általános	Biztosíték típus szerint							
		Ingatlan		Ingó		Készlet	Kezesség	Óvadék	hitelintézet váltalt garancia
		Meglévő	Építési beruh. kapcsolódó	Meglévő	Beruh. keretében fin. ÚJ				
<p>A Végső Kedvezményezett benyújtotta (amennyiben módosult a kérelemhez csatolthoz képest)</p> <ul style="list-style-type: none"> - eredeti, vagy eredetivel megegyező módosított adásvételi szerződés másolati példányát (vagy Végső Kedvezményezett nyilatkozatát arról, hogy nem készült adásvételi szerződés – amennyiben ingóság beszerzés esetén szállítónként nem éri el a 20 millió Ft nettó beszerzési árat), vagy - árajánlatot, vagy szándéknyilatkozatot, vagy előszerződést; vagy - mindkét fél által aláírt és visszaigazolt megrendelő eredeti, vagy eredetivel megegyező másolati példányát, vagy - a kivitelezésre vonatkozó érvényes és hatályos fővállalkozói/ (generál)kivitelezői/ szállítási/vállalkozási szerződés(ek) másolatát (vállalkozó/alvállalkozó igénybevétele esetén). - Minőségazonossági bizonyítványt a megvásárolni kívánt eszköz vonatkozásában (nem szükséges, amennyiben a szállító márkakereskedés és erről szóló igazolást benyújtották, vagy szerepel a gyártó honlapján hivatalos forgalmazóként) - Építési engedélyhez kötött projektek esetén a Projekt megvalósításához szükséges jogerős építési engedély másolatát - Környezetvédelmi hatástanulmány, vagy előzetes vizsgálati dokumentáció másolatát (amennyiben jogszabály szerint készíteni kell). 	X								
A Finanszírozási Összezből megvásárolni kívánt gép/berendezés nem minősül egyedi tervezésű és gyártású eszköznek,					X				
Amennyiben egyedi tervezésű és gyártású eszköznek minősül a megvásárolni kívánt gép/berendezés, a pótfedezetre vonatkozó biztosítéki szerződésekre vonatkozó közokiratba foglalt elektronikus kiadmánya benyújtásra került.					X				
Az igényelt Finanszírozási Összeg nem a Végső Kedvezményezett közvetlen, vagy közvetett tulajdonosaitól, vezető tisztségviselőitől, vezető állású munkavállalójától, illetve e személyek közeli hozzátartozóitól, valamint e személyek, vagy közeli hozzátartozóik tulajdonában álló vállalkozástól, továbbá a Végső Kedvezményezett partner- vagy kapcsolt vállalkozásától történő beszerzések finanszírozására, illetve mindezen személyek visszerhes közreműködésével megvalósítandó beszerzések finanszírozására irányul.	X								

10.4 Lehívási Értesítő és a lehívás feltételeinek teljesítését igazoló dokumentumok benyújtása

A folyósítási előfeltételek teljesítését követően válik jogosulttá a Végső Kedvezményezett a Lehívási Értesítő és a lehívási feltételek teljesítését igazoló dokumentumcsomag benyújtására. Amennyiben a Végső Kedvezményezett meghatalmazott által kívánja benyújtani a folyósítási feltételek teljesítését igazoló dokumentumcsomagot az esetben elegendő teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt Meghatalmazás benyújtása, egyéb esetben a jelen Eljárási Rend 5.1. pontja alapján járhat el.

A Lehívási Értesítő és a lehívási feltételek teljesítését igazoló dokumentumcsomag akkor tekinthető benyújtottnak, amennyiben a Közvetítő a dokumentumok átvételét és ellenőrzését követően a Szoftverben rögzíti, és a Végső Kedvezményezett a Szoftver által generált, a benyújtás pontos időpontját és átvételi azonosítóját tartalmazó, a Lehívási Értesítő és a lehívási feltételek teljesítésének igazolásához benyújtandó dokumentumok átvételi elismervényét a Közvetítő és a Végső Kedvezményezett egyidejűleg cégszerű (Egyéni Vállalkozó esetében ennek megfelelő) aláírásával ellátja és ezzel visszaigazolja a benyújtás megtörténtét (**ME440R_2 Lehívási feltételek átvétele melléklet**). Az átvételi elismervény a Végső Kedvezményezett elektronikus kapcsolattartásra megadott e-mail címére **3 munkanapon** belül kiküldésre kerül.

Az átvételi elismervény tartalmazza a Végső Kedvezményezettre, valamint a lehívásra vonatkozó főbb adatokat, a lehívás összegét és devizanemét, a tervezett folyósítási értéknapot, a folyósítás Kedvezményezettjének típusát (Végső Kedvezményezett vagy szállító), a lehívási feltételek teljesítését igazoló dokumentumcsomag benyújtásának pontos időpontját, az átvételi azonosítót, valamint a benyújtáshoz kötelezően előírt dokumentumok listáját. Egyműveletes kombinált hiteltermékek esetén a lehívás összege a Hiteldöntés során jóváhagyott Kölcsönrész és a Vissza Nem Térítendő Támogatás, mely a Kölcsönszerződésben szereplő arányának megfelelően kerül Kölcsönrész, illetve a Vissza Nem Térítendő Támogatás jogcímen folyósításra, elszámolásra.

Benyújtást követően a Közvetítő **3 munkanapon** belül megvizsgálja a lehívási feltételek teljesítésének eredményét és a tartalmilag hiányos benyújtás esetén további információkat, dokumentumokat kérhet be. Amennyiben a lehívási feltételek teljesítését igazoló dokumentumcsomaggal kapcsolatban nincs szükség további információ és/vagy dokumentum pótlására, abban az esetben a lehívási feltételek ellenőrzése és a Végső Kedvezményezett által kért folyósítási értéknapra történő folyósítás a benyújtástól számított **10 munkanapon** belül megtörténik.

A Lehívási Értesítő és a lehívási feltételek teljesítésének igazolásához szükséges dokumentumcsomag Végső Kedvezményezett részéről történő benyújtása tervezett folyósítási időpontot, de legkésőbb a Rendelkezésre Tartási Idő Lejárataát megelőző 10. (tizedik) munkanapig kezdeményezhető a Közvetítőnél (Szoft és/vagy működési költségek folyósítására irányuló előlegigénylést az ME402U számú melléklettel lehet benyújtani). A fenti határidőn túli benyújtás, hiányosság nem teljesítése esetén az MFB Zrt. nem vállal kötelezettséget a folyósítás rendelkezésre tartási időszakon belüli teljesítésére. Amennyiben a Végső Kedvezményezett meghatalmazott által kívánja benyújtani a Lehívási Értesítőt és a lehívási feltételek teljesítését igazoló dokumentumcsomagot, akkor a jelen Eljárási Rend 5.1. pontja alapján járhat el.

Amennyiben a folyósítás alapjául szolgáló számla, illetve Számv. tv. 166. § (1) bekezdése szerinti számviteli bizonylatok, előlegbekérő tekintetében a Végső Kedvezményezett:

- **ÁFA visszaigénylésére nem jogosult** (a Végső Kedvezményezett erről a Kölcsönkérelmi nyomtatványon nyilatkozik, amit a Közvetítőnek az adószám alapján ellenőrizni szükséges), úgy a Közvetítő a teljesített szállítások és szolgáltatások ellenértékéről kiállított, az anyagi - műszaki - és forrásösszetételnek megfelelő számlák, illetve számlahelyettesítők, előlegbekérők **bruttó összegét** utalja át közvetlenül a kivitelezőnek/szállítónak, illetve utófinanszírozás esetében a Végső Kedvezményezettnek.
- **ÁFA visszaigénylésére jogosult**, úgy a Közvetítő a teljesített szállítások és szolgáltatások ellenértékéről kiállított, az anyagi - műszaki - és forrásösszetételnek megfelelő számlák, illetve számlahelyettesítők, előlegbekérők **nettó összegét** utalja át közvetlenül a kivitelezőnek/szállítónak, illetve utófinanszírozás esetén a Végső Kedvezményezettnek (a Végső Kedvezményezett minden egyes folyósításnál köteles bankszámlakivonattal vagy kifizetés igazolással, átutalási bizonylattal igazolni, hogy az ÁFA összegét megfizette).
- ÁFA visszaigénylésre jogosult, de a Kölcsönkérelemben megjelölt, Finanszírozási Összegeből finanszírozott tevékenységekkel kapcsolatban felmerült költségeire vonatkozóan arányosítással állapítja meg a levonható és a le nem vonható ÁFA összegét, folyósításkor az arányosítás számítását mellékelni kell a számlákkal együtt és az arányosítás alapján megállapított le nem vonható ÁFA összeg vehető figyelembe folyósításkor.

Amennyiben a Végső Kedvezményezett csak a teljesített szállítások és szolgáltatások ellenértékéről kiállított, az anyagi - műszaki - és forrásösszetételnek megfelelő számlákhoz, szerződésekhez, vagy megrendelődő kapcsolódó előleget fizette meg igazoltan az önerő részeként, a Közvetítő a Végső Kedvezményezett ÁFA levonási jogosultságától függően a számlaérték előleggel csökkentett összegét utalja át közvetlenül a kivitelezőnek/szállítónak, illetve utófinanszírozás esetén a Végső Kedvezményezettnek.

A Végső Kedvezményezettnek a folyósítani kért Finanszírozási Összeg felhasználási céljaként - a Projekthez kapcsolódó számlá(ko)n, illetve Számv. tv. 166. § (1) bekezdése szerinti számviteli bizonylatokon, előleg-bekérőkön túlmenően – a Lehívási Értesítőhöz csatolni kell utófinanszírozás esetén a számla/számlák teljes kiegyenlítését igazoló bankszámlakivonatot/kifizetés igazolást/átutalási bizonylatot, vagy készpénzfizetés esetén a kifizetést igazoló kiadási-, illetve bevételi pénztárbizonylatot, hogy a Közvetítő ellenőrizhesse a számla kiegyenlítését.

Az MFB Zrt. tájékoztatja a Végső Kedvezményezettet, hogy a Finanszírozási Összeg pénzforgalmi lebonyolítására szolgáló programszámla a Magyar Államkincstár által az uniós költségvetési fejezetet irányító szerv által kezelt központi költségvetési számla. Ha a programszámláról az MFB Zrt. érdekkörén kívül eső okból nem hívható le forrás, az MFB Zrt.-t a folyósítás ezen okból történő késedelmes teljesítéséből adódóan felelősség nem terheli. A Végső Kedvezményezett a késedelem miatti esetleges kárának megtérítése iránti igényét az MFB Zrt.-vel szemben nem tudja érvényesíteni.

10.5 Lehívási Értesítő és feltételeire vonatkozó Hiánypótlás megállapítása

A formai és tartalmi ellenőrzést követően a Közvetítő az elektronikus kapcsolattartásra megadott e-mail címen keresztül Hiánypótlásra szólíthatja fel a Végső Kedvezményezettet. A Végső

Kedvezményezettnek a Hiánypótlást 1 munkanapon belül teljesítenie kell.

A Hiánypótlás megadott határidőn túli megválaszolása esetén az eljárási határidők nem teszik lehetővé a Lehívási Értesítőben megadott tervezett folyósítási értéknapon történő folyósítást és a Lehívási Értesítő elutasításra kerül, melyről a Végső Kedvezményezett az elektronikus kapcsolattartásra megadott e-mail címen keresztül és postai úton is értesítést kap. **A Rendelkezésre Tartási idő lejáratát megelőző 10. munkanapig új Lehívási Értesítő benyújtható.**

10.6 Lehívási feltételek

Lehívási feltételek	Általános ⁷	Biztosíték típus szerint				Bizonylat típusa szerint					Utalás Kedvezményezettje szerint	
		Ingatlan		Ingó		Előleg					Szállítói utalás	Utófinanszírozás
		Meglévő	Építési beruh. kapcsolódó	Meglévő	Beruh. keretében finanszírozott	Forgóeszköz	Szoft költség	Tárgyi eszköz esetén	Számla	Végszámla		
A Végső Kedvezményezett részéről benyújtásra került az aktualizált folyósítási terv (ME410U).	X											
A Végső Kedvezményezett köztartozásmentessége megfelelően igazolt: - a folyósítás kért értéknapjánál 30 naptári nappal nem régebben kiállított köztartozásmentességet mutató nemleges (nullás) NAV adóigazolással, vagy - a köztartozásmentes adózók adatbázisának lekérdezésével és - rendelkezésre áll a Végső Kedvezményezett azon nyilatkozata, melyben igazolja, hogy székhelye és valamennyi telephelye, fióktelepe szerinti önkormányzati adókötelezettségek vonatkozásában nincs tartozása.	X											
A Végső Kedvezményezett nem szerepel élő negatív információval a KHR rendszerben, illetve természetes személy tulajdonos, kezes és egyéb biztosítékot nyújtó adósságrendezési eljárásokat nyilvántartó alrendszerében adósként, adóstársként, vagy egyéb kötelezettként.	X											
A Végső Kedvezményezettel kapcsolatban nem merült fel bankbiztonsági, vagy egyéb negatív információ, amely alapján a Finanszírozási Összeg visszafizetése vagy szerződészerű felhasználása kockázatosnak minősülhet.	X											
A Végső Kedvezményezettel adott, vagy a Közvetítővel kötött más ügylettel kapcsolatban szerződészegő állapot nem áll fenn, vagy nem következett be olyan körülmény, amely a Ptk-ban biztosított felmondási lehetőséget teremt.	X											
A Végső Kedvezményezett megfelel a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményeinek (Áht. 50. § (1) bekezdése szerint), ennek megfelelően nem szerepel „A rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményének nem megfelelő adózók listája” NAV adatbázisban és az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (továbbiakban: OMMF) által vezetett nyilvántartásban.	X											
A biztosítékul szolgáló ingatlanokra az MFB Zrt. jelzálogjogának bejegyzése, valamint elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzése iránti kérelem az ingatlan-nyilvántartásba széljegyzésre került, és ezt a Végső Kedvezményezett az ingatlan – a Lehívási Értesítő benyújtáshoz képest - 30 naptári nappal nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemléjével igazolta		X	X			X	X					
A biztosítékul szolgáló ingatlanokra az MFB Zrt. jelzálogjoga, elidegenítési és terhelési tilalma bejegyzésre került az ingatlan-nyilvántartásba, és ezt a Végső Kedvezményezett az ingatlan – az első folyósításhoz kapcsolódó Lehívási Értesítő benyújtáshoz képest - 30 naptári nappal nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lapja szemléjével igazolta (széljegy nem elegendő).		X	X					X	X			

⁷ Minden esetben benyújtandó.

Lehívási feltételek	Általános ⁷	Biztosíték típus szerint				Bizonylat típusa szerint					Utalás Kedvezményezettje szerint	
		Ingatlan		Ingó		Előleg			Számla	Végszámla	Szállítói utalás	Utófinanszírozás
		Meglévő	Építési beruh. kapcsolódó	Meglévő	Beruh. keretében finanszírozott	Forgóeszköz	Szoft költség	Tárgyi eszköz esetén				
<p>Idegen tulajdonban álló ingatlanon történő beruházás esetén rendelkezésre áll:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az MFB jelzálogjogát, valamint elidegenítési és terhelési tilalmát legalább széljegyen tartalmazó – az első folyósításhoz kapcsolódó Lehívási Értesítő benyújtáshoz képest - 30 naptári napnál nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemle - az ingatlan tulajdonosai és a Végső Kedvezményezett közötti közokiratba, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződés másolata (pl. bérleti szerződés, használati megállapodás stb.) - továbbá idegen tulajdonban álló földön (telken) lévő, a Végső Kedvezményezett tulajdonát képező felépítmény átalakítása/bővítése/felújítása esetén rendelkezésre áll az átvétel időpontjához képest - 30 naptári napnál nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemle is, amely a Végső Kedvezményezett földhasználati/használati jogát legalább széljegyként tartalmazza. 		X				X						
<p>Idegen tulajdonban álló ingatlanon történő beruházás esetén rendelkezésre áll:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az MFB jelzálogjogát, valamint elidegenítési és terhelési tilalmát határozattal bejegyzett – a Lehívási Értesítő benyújtáshoz képest - 30 naptári napnál nem régebbi hiteles/e-hiteles szemle tulajdoni lap - az ingatlan tulajdonosai és a Végső Kedvezményezett közötti közokiratba, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződés másolata - továbbá idegen tulajdonban álló földön (telken) lévő, a Végső Kedvezményezett tulajdonát képező felépítmény átalakítása/bővítése/felújítása esetén rendelkezésre áll – a Lehívási Értesítő benyújtáshoz képest - 30 naptári napnál nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemle, amely a Végső Kedvezményezett földhasználati/használati jogát tartalmazza. 		X					X					
<p>A biztosítékul szolgáló jármű(vek)re a Végső Kedvezményezett benyújtotta a közúti közlekedési nyilvántartáshoz az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzéséhez ME452U számú melléklet cégszerűen aláírt eredeti példányát.</p>				X				X				
<p>A Végső Kedvezményezett számlával, vagy a – Számv. tv. 166. § (1) bekezdése szerinti – más számviteli bizonylattal, valamint számlakivonattal/pénztárbizonylattal igazolta, hogy az Önerőnek megfelelő összeget felhasználta.</p>						X	X	X				

Lehívási feltételek	Általános ⁷	Biztosíték típus szerint				Bizonylat típusa szerint					Utalás Kedvezményezettje szerint	
		Ingatlan		Ingó		Előleg			Számla	Végszámla	Szállítói utalás	Utófinanszírozás
		Meglévő	Építési beruh. kapcsolódó	Meglévő	Beruh. keretében finanszírozott	Forgóeszköz	Szoftt költség	Tárgyi eszköz esetén				
<p>A Végső Kedvezményezett benyújtotta (amennyiben módosult a folyósítási előfeltételek ellenőrzéséhez csatolt dokumentumhoz képest)</p> <ul style="list-style-type: none"> - eredeti, vagy eredetivel megegyező módosított adásvételi szerződés másolati példányát (vagy Végső Kedvezményezett nyilatkozatát arról, hogy nem készült adásvételi szerződés - amennyiben ingó beszerzés esetén szállítónként nem éri el a 20 millió Ft nettó beszerzési árat)), vagy - árajánlatot, vagy szándéknyilatkozatot, vagy előszerződést, vagy - mindkét fél által aláírt és visszaigazolt megrendelő eredeti, vagy eredetivel megegyező másolati példányát, vagy - a kivitelezésre vonatkozó érvényes és hatályos fővállalkozói/ (generál)kivitelezői/ szállítási/vállalkozási szerződés(ek) másolatát (vállalkozó/álvállalkozó igénybevétele esetén). - minőségazonosság bizonyítványt a megvásárolni kívánt eszköz vonatkozásában (nem szükséges, amennyiben a szállító márkakereskedés és erről szóló igazolást benyújtották, vagy szerepel a gyártó honlapján hivatalos forgalmazóként) - Építési engedélyhez kötött projektek esetén a Projekt megvalósításához szükséges jogerős építési engedély másolatát - Környezetvédelmi hatástanulmány, vagy előzetes vizsgálati dokumentáció másolatát (amennyiben jogszabály szerint készíteni kell). 	X											
Szállítói előleg folyósítása esetén - amennyiben módosult a kérelemhez csatolthoz képest - rendelkezésre áll a szállítói szerződés (jelen Eljárási Rend 4. sz. mellékletében foglaltak szerint) .				X			X			X		
Amennyiben az elszámolható ingatlanfejlesztési költségek elérik, illetve meghaladják az 50 millió Ft-ot, a számlák az építési műszaki ellenőr által leigazolt formában rendelkezésre állnak. Az MS408U számú mellékletben felsorolt, de a Projekt tekintetében nem releváns dokumentumokról a műszaki ellenőr nyilatkozott.		X					X	X				
<p>A Lehívási Értesítőt a Végső Kedvezményezett megfelelően írta alá</p> <ul style="list-style-type: none"> - az aláíró cégjegyzésre jogosult személyként szerepel a cégkivonatban és aláírási címpéldánya rendelkezésre áll, vagy - az aláíró aláírási jogát a cégszerűen aláírt Aláírásbejelentő nyomtatványon bejelentették. 	X											
<p>A Végső Kedvezményezett benyújtotta a Lehívási Értesítőhöz a Projekthez kapcsolódó</p> <ul style="list-style-type: none"> - előlegbekérőt, vagy az Eljárási Rendszerben foglaltaknak megfelelően záradékolt számlákat, vagy más a Számv. tv. 166. § (1) bekezdése szerinti számviteli bizonylat(ka)t (mely tartalmazza az eszköz/szoftver VTSZ/TESZOR számát) - az ÁFA megfizetését igazoló bankszámlakivonatokat, vagy kifizetés igazolást/ átutalási bizonylatot (ha a Végső Kedvezményezett az ÁFA visszaigénylésére jogosult) - készpénzfizetési számlákat (kivéve a fordított ÁFA tartalmú számlák). - számlaösszesítőt (legalább 5 db számla/számviteli bizonylat esetén) 							X		X	X		

Lehívási feltételek	Általános ⁷	Biztosíték típus szerint				Bizonylat típusa szerint					Utalás Kedvezményezettje szerint	
		Ingatlan		Ingó		Előleg					Szállítói utalás	Utófinanszírozás
		Meglévő	Építési beruh. kapcsolódó	Meglévő	Beruh. keretében finanszírozott	Forgóeszköz	Szoft költség	Tárgyi eszköz esetén	Számla	Végszámla		
<p>A Végső Kedvezményezett benyújtotta a Lehívási Értesítőhöz a Projekthez kapcsolódó</p> <ul style="list-style-type: none"> - az Eljárási Rendszerben foglaltaknak megfelelően záradékolt számlákat, vagy más a Számv. tv. 166. § (1) bekezdése szerinti számviteli bizonylat(ka)t (mely tartalmazza az eszköz/szoftver VTSZ/TESZOR számát) - teljesítési igazolásokat (előleg lehívás kivételével) - az ÁFA megfizetését igazoló bankszámlakivonatokat vagy kifizetés igazolást/ átutalási bizonylatot (ha a Végső Kedvezményezett az ÁFA visszaigénylésére jogosult) - készpénzfizetési számlákat (kivéve a fordított ÁFA tartalmú számlák). - számlaösszesítőt (legalább 5 db számla/számviteli bizonylat esetén) 								X	X	X	X	
<p>Utófinanszírozás esetén a Végső Kedvezményezett a Lehívási Értesítőhöz benyújtotta előzőeken túl</p> <ul style="list-style-type: none"> - a számla/számlák teljes kiegyenlítését igazoló, a Számv. tv. előírásainak megfelelő bankszámlakivonatot, vagy kifizetés igazolást/ átutalási bizonylatot, illetve faktoring pénzforgalmi kivonatot - amennyiben a készpénzfizetés – számlától eltérő – számviteli bizonylat alapján történt, úgy a kifizetést igazoló kiadási-, illetve bevételi pénztárbizonylatot - faktorálási és engedélyezés szerződéseket, amennyiben a Végső Kedvezményezett a számla teljes összegét igazoltan kiegyenlítette (pénzmozgással) a faktor cégnek, illetve az engedélyesnek és a szállító lenyilatkozta, hogy a számlát kifizetettnek tekinti. 						X	X				X	
<p>A Végső Kedvezményezett benyújtotta a beruházás végszámláját (különösen előlegszámla alkalmazása esetén), annak teljesítésigazolásával és/vagy szállítólevelével, vagy átadás átvételi jegyzőkönyvével együtt</p>									X	X	X	
<p>A folyósítás alapjául szolgáló számlák záradékolása az Eljárási Rendszerben foglaltaknak megfelelően megtörtént.</p>						X	X	X				
<p>A folyósítás a Kölcsönszerződés 1. számú mellékletében szereplő anyagi-, műszaki- és forrásösszetételnek megfelelő tartalommal és a Projektre vonatkozóan benyújtott szerződések, visszaigazolt írásos megrendelések, számlák, egyéb dokumentumok tartalma szerinti eszközökre és munkákra, a vállalkozói/kivitelezői/adásvételi szerződés szerinti ütemezésben történik.</p>						X	X	X				
<p>Az igényelt Finanszírozási Összeg nem a Végső Kedvezményezett közvetlen, vagy közvetett tulajdonosaitól, vezető tisztségviselőitől, vezető állású munkavállalójától, illetve e személyek közeli hozzátartozóitól, valamint e személyek, vagy közeli hozzátartozóik tulajdonában álló vállalkozástól, továbbá a Végső Kedvezményezett partner- vagy kapcsolt vállalkozásától történő beszerzések finanszírozására, illetve mindezen személyek visszterhes közreműködésével megvalósítandó beszerzések finanszírozására irányul.</p>	x											
<p>A folyósítani kért tárgyi eszköz előleg nem ingatlanberuházáshoz kapcsolódó költségek finanszírozására szolgál.</p>		X		X			X				X	
<p>A szállítói előleg mértéke beszerzendő eszközöknél nem haladja meg az eszközre jutó Finanszírozási Összeg 50%-át, kivéve, ha a felhívás eltérően rendelkezik.</p>							X				X	

Lehívási feltételek	Általános ⁷	Biztosíték típus szerint				Bizonylat típusa szerint					Utalás Kedvezményezettje szerint	
		Ingatlan		Ingó		Előleg					Szállítói utalás	Utófinanszírozás
		Meglévő	Építési beruh. kapcsolódó	Meglévő	Beruh. keretében finanszírozott	Forgóeszköz	Szoft költség	Tárgyi eszköz esetén	Számla	Végszámla		
Deviza (kizárólag USD, EUR) számla szállítói finanszírozása esetén rendelkezésre áll a folyósítandó összeg 10%-ának megfelelő értékű beruházási tartalék – Közvetítő igazolása alapján – a Közvetítőnél nyitott fedezeti bankszámlán (a bizonylat devizanemében, vagy forintban, a bizonylat kiállításának napján érvényes MNB árfolyammal átszámítva (amennyiben az adott napon nem jegyez az MNB árfolyamot, akkor a soron következő munkanapon)) vagy nem devizában kiállított számla finanszírozása történik.							X	X	X	X		
GIRO rendszeren ⁸ kívüli HUF utalás esetén rendelkezésre áll a folyósítandó összeg 5%-ának, de legfeljebb 500 ezer Ft-nak megfelelő értékű beruházási tartalék – Közvetítő igazolása alapján – a Közvetítőnél nyitott fedezeti bankszámlán							X	X	X	X		
A folyósítás alapjául szolgáló - a Végső Kedvezményezett által még ki nem egyenlített -számla kiállítója nem áll csőd, felszámolási, vagy végrehajtási eljárás alatt és adószáma nem került törlésre. Amennyiben a számlát kiállító gazdasági társaság csőd- vagy felszámolási eljárás alatt áll, az általa kiállított számlát a vagyonfelügyelő, vagy a felszámoló aláírta. Végrehajtás alatt álló, vagy törölt adószámú eladó/szállító részére nem teljesíthető folyósítás, ha az eladó/szállító még nem teljesítette a szolgáltatást a Végső Kedvezményezett részére. (Amennyiben nem magyar, angol, vagy német nyelven került kiadásra dokumentum, akkor szükséges továbbá a magyarországi fordító iroda által készített magyar nyelvű változat benyújtása.)							X	X	X	X		
A folyósítás alapjául szolgáló - a Végső Kedvezményezett által már kiegyenlített - számla kiállítója nem áll csőd, felszámolási, vagy végrehajtási eljárás alatt és adószáma nem került törlésre. Amennyiben a számlát kiállító gazdasági társaság csőd- vagy felszámolási eljárás alatt áll, az általa kiállított számlát a vagyonfelügyelő, vagy a felszámoló aláírta, valamint ha az eladó/szállító teljesítette a szolgáltatást a Végső Kedvezményezett részére.								X	X		X	
Értékcsökkenés - kizárólag az eszköznek a projekt megvalósítási időszakára eső tényleges használatának arányában és a projektre fordított idő arányában számolható el és nem haladja meg a Tao tv. szerint meghatározott mértéket – elszámolása esetén rendelkezésre áll az eszköz hasznos élettartamát, az értékcsökkenés Sztv. 80. §-a szerinti számítási módszerét és az éves értékcsökkenés mértékét igazoló tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó lapja, valamint az 'összesítő értékcsökkenés elszámolásához' cégszerűen aláírt, záradékolt excel tábla.								X ⁹			X	

⁸ A GIRO rendszer magyarországi bankközi tételeket elszámoló és kiegyenlítő központi informatikai rendszer. GIRO rendszeren kívüli utalás: nem a GIRO Zrt. által működtetett Bankközi Klíring Rendszer (BKR) a belföldi forint átutalások és beszedések bankközi elszámolását végző fizetési rendszeren keresztül indított HUF utalás

⁹ Összesítő értékcsökkenés elszámolásához, cégszerűen aláírt, záradékolt excel tábla

Lehívási feltételek	Általános ⁷	Biztosíték típus szerint				Bizonylat típusa szerint					Utalás Kedvezményezettje szerint	
		Ingatlan		Ingó		Előleg					Szállítói utalás	Utófinanszírozás
		Meglévő	Építési beruh. kapcsolódó	Meglévő	Beruh. keretében finanszírozott	Forgóeszköz	Szoft költség	Tárgyi eszköz esetén	Számla	Végszámla		
A munkabér és járulékainak elszámolás alapjául szolgáló - a felhívás mellékletét képező – 'személyi jellegű költségek összesítő' cégszerűen aláírt példánya benyújtásra került.								X ¹⁰				X
Egyedi tervezésű és gyártású eszközre történő finanszírozás esetén a Végső Kedvezményezett benyújtotta: - számlát vagy a – Számv. tv. 166. § (1) bekezdése szerinti – más számviteli bizonylatot, valamint számlakivonattal/pénztárbizonylattal igazolta, hogy <ul style="list-style-type: none"> ✓ szállítói utalás esetén az Önerőnek megfelelő összeget felhasználta, ✓ utófinanszírozás esetén a teljes vételár kifizetésre került. - az Eljárási Rendszerben foglaltaknak megfelelően záradékolt számlákat, vagy más a Számv. tv. 166. § (1) bekezdése szerinti számviteli bizonylat(ka)t (mely tartalmazza az eszköz VTSZ/TESZOR számát), - teljesítési igazolást - az ÁFA megfizetését igazoló bankszámlakivonatokat, vagy kifizetés igazolást/ átutalási bizonylatot (ha a Végső Kedvezményezett az ÁFA visszaigénylésére jogosult) - az eszköz számviteli törvény szerinti üzembehelyezéséről szóló jegyzőkönyvet.								X	X	X	X	

¹⁰ személyi jellegű költségek összesítő, cégszerűen aláírt példánya

10.7 Lehívás alapjául szolgáló számla típusokhoz kapcsolódó speciális szabályok

10.7.1 Deviza számlákra történő folyósítás speciális szabályai

A Hitelprogramok keretében devizában kiállított számla finanszírozása is lehetséges, azonban a **Finanszírozási Összeg folyósítása kizárólag forintban történik**. A devizában meghatározott ár és a forintban nyilvántartott Finanszírozási Összeg miatt a hitelezési folyamat során az alábbi árfolyammal kapcsolatos szabályok az irányadóak a folyósítási feltételek teljesítése mellett:

- A Kölcsönkérelem elkészítésekor a devizában felmerülő költségeket az arra vonatkozó árajánlat kiállításának, vagy ha van, az adásvételi szerződés aláírásának napján érvényes Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által (amennyiben az adott napon nem jegyez az MNB árfolyamot, akkor a soron következő munkanapon) közzétett devizaárfolyamon kell forintosítani és szerepeltetni a Kölcsönkérelem költségei között (ezen árfolyam alkalmazásával történik a folyósítási összeg meghatározása). Amennyiben a kölcsönkérelem benyújtása és a jóváhagyás közötti időszakban módosul az árajánlat, vagy adásvételi szerződés, akkor a módosítás aláírásának napján (amennyiben az adott napon nem jegyez az MNB árfolyamot, akkor a soron következő munkanapon) érvényes MNB által közzétett devizaárfolyamon kell forintosítani és szerepeltetni a költségeket. **A jóváhagyott Kölcsönkérelemben rögzített forint összegnél nagyobb Finanszírozási összeget folyósítani nem lehet**, abban az esetben sem, ha időközben a deviza/forint árfolyam a Végső Kedvezményezett számára kedvezőtlenül változik. A Végső Kedvezményezett és a szállító(k) közt devizában leszerződött megrendelés(ek) és a forintban nyilvántartott és folyósított Finanszírozási Összeg miatt keletkezett esetleges árfolyamveszteség kockázatát a Végső Kedvezményezett, illetve a jogosult (szállító) viseli.
- **Deviza** (kizárólag USD, vagy EUR) **számla szállítói finanszírozása esetén** a Lehívási Értesítő benyújtásakor a Végső Kedvezményezett által a Közvetítőnél nyitott fedezeti bankszámlán – Közvetítő igazolása alapján - rendelkezésre kell állnia a bizonylat alapján folyósítandó/fizetendő összeg 10%-ának megfelelő összegű beruházási tartaléknak (a bizonylat devizanemében, vagy forintban a bizonylat kiállításának napján (amennyiben az adott napon nem jegyez az MNB árfolyamot, akkor a soron következő munkanapon) érvényes MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyammal átszámítva).
- Amennyiben nem belföldi számlavezetőnél, hanem Fintech szolgáltatónál (pl. Wise) vezetett HUF számlára történik HUF kifizetés (nem GIRO rendszeren keresztül), akkor az is deviza utalásnak minősül, melynek költsége Végső Kedvezményezettet terheli. Ezen költségek biztosítására a Lehívási Értesítő benyújtásakor a Végső Kedvezményezett által a Közvetítőnél nyitott fedezeti bankszámlán – Közvetítő igazolása alapján - rendelkezésre kell állnia a bizonylat alapján folyósítandó/fizetendő összeg 5%-ának, de legfeljebb 500 ezer Ft-nak megfelelő összegű beruházási tartaléknak.
- **Közvetlen szállítói finanszírozás esetén** folyósításkor a benyújtott számla kiállításának napján (amennyiben az adott napon nem jegyez az MNB árfolyamot, akkor a soron következő munkanapon) érvényes MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyammal forintosított összeget – a jelen pont első bekezdésében meghatározott maximum korlát figyelembevételével - utalja át az MFB Zrt. a Közvetítő részére. A Közvetítő a folyósítás értéknapján átváltja – saját devizaárfolyamán - a folyósított összeget a számla devizanemére.

Ha a folyósítási értéknapon átszámított deviza összeg nem fedezi a számla finanszírozni kívánt (esetlegesen önerővel, vagy utófinanszírozással csökkentett) összegét, akkor a Végső Kedvezményezett által, előre biztosított beruházási tartalékból, vagy szükség esetén azon felüli Végső Kedvezményezetti befizetésből kell a szállítói utalás összegét kipótolni. A konverziót a Közvetítő hajtja végre saját belső banki eljárásrendje szerint. Amennyiben az MFB Zrt. által kiutalt forintösszeg magasabb, mint a devizában kiállított bizonylat teljesítésének napján érvényes árfolyammal számított forintellenérték, akkor a Közvetítő csak a devizában kiállított bizonylat teljesítésének napján érvényes árfolyammal számított forintellenértéket utalhatja tovább. A Végső Kedvezményezett írásban tájékoztatást kap a ténylegesen kifolyósított forint összegről.

- **Utófinanszírozás esetén** (az önerő felhasználásának igazolása mellett) folyósításkor a benyújtott számla kifizetésének napján érvényes MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyammal forintosított Finanszírozási Összeget – a jelen pont első albekezdésében meghatározott maximum korlát figyelembevételével – utalja át az MFB Zrt. a Közvetítő részére, a Közvetítő pedig a Végső Kedvezményezett részére. A számla önerő tartalmát is ezen az árfolyamon veszi figyelembe az MFB Zrt.
- A Végső Kedvezményezett írásban tájékoztatást kap a ténylegesen kifolyósított forint összegről.

A beruházási tartalékkal kapcsolatos (pl. a számlanyitási, vagy számlavezetési költség, igazolás költsége) és a külföldi szállítónak való utalás költségeit (tranzakciós és konverziós költségek) a Végső Kedvezményezett viseli. Amennyiben a Lehívási Értesítőben kedvezményezetti számlaszámként devizában vezetett fizetési számla kerül megadásra, akkor a forintban történő folyósításból eredő esetleges árfolyamveszteség kockázatát a Végső Kedvezményezett, illetve a jogosult viseli, továbbá árfolyamnyeresége nem keletkezhet.

10.7.2 Előleg igénybevételére vonatkozó speciális szabályok

Előleg igénybevételére az alábbi speciális szabályok szerint folyósítható a Finanszírozási Összeg a folyósítási (elő- és lehívási) feltételek teljesítése mellett.

Ingatlan beruházás esetén az ingatlanberuházáshoz kapcsolódó költségek – kivéve szoft költségek

- **esetében előleg nem folyósítható**, kizárólag a fizikai készüléggel arányosan részszámlák benyújtása mellett szakaszos folyósítás lehetséges.

Szoft költségekre számla nélküli előleg folyósítása kizárólag abban az esetben lehetséges, ha ezt a Felhívás kifejezetten megengedi.

10.7.2.1 Tárgyi eszköz beszerzésre irányuló szállítói előleg folyósításának feltételei

A Hitelprogram(ok) keretében kizárólag az alábbi feltételeknek megfelelő szállító (külföldi szállító vonatkozásában a külföldi céginformációs adatok alapján ellenőrizhető) részére lehet szállítói előleget folyósítani:

- az árajánlaton szerepelnek az előírt kötelező tartalmi elemek (4. sz. melléklet szerint)
- a szállító rendelkezik 2 teljes lezárt üzleti évvel
- a szállító az elmúlt 2 teljes lezárt üzleti évben (éves beszámoló vagy ezzel egyenértékű

- dokumentum alapján) nem volt veszteséges, adózott eredményt figyelembe véve
- a szállító saját tőkéje az utolsó lezárt üzleti évben nem lehet kisebb, mint a jegyzett tőkéje
  - egyedi tervezésű és gyártású eszközök esetében a fentiekén túlmenően feltétel, hogy a szállító előző éves árbevétele minimum a megrendelt eszköz, több egyedi tervezésű és gyártású eszköz beszerzése esetén az eszközök összesített nettó értékének ötszöröse legyen
  - a szállító cégkivonata (vagy Egyéni Vállalkozó esetén egyéni vállalkozók nyilvántartása) alapján tevékenységi körei közé bejegyzésre került az eszköz gyártásához/forgalmazásához szükséges releváns TEÁOR kód, legalább egy naptári évvel a Kölcsönkérelem benyújtását megelőzően, és az ellenőrzés pillanatában is szerepel a tevékenységi körei között (külföldi szállító esetén ezzel egyenértékű dokumentum alapján)
  - a szállítót az MFB Zrt. nem ítélte kockázatosnak, nincs a birtokában negatív információ a szállítóról a jelen Eljárási Rend 7.2. és 7.5. pontja alapján (Egyedi tervezésű és gyártású eszköz beszerzése és a szállítóra megállapított negatív információ esetén, a szállító kizárásra kerül a projekt megvalósításból, utófinanszírozás keretében sem vonható be a projektbe.)
  - a szállító, valamint a szállító közvetlen, vagy közvetett tulajdonosa, vezető tisztségviselője nem a Végső Kedvezményezett közvetlen, vagy közvetett tulajdonosa, vezető tisztségviselője, vezető állású munkavállalója, illetve e személyek közeli hozzátartozója, valamint e személyek, vagy közeli hozzátartozóik tulajdonában álló vállalkozás, továbbá nem a Végső Kedvezményezett partner- vagy kapcsolt vállalkozása.

A fentieknek nem megfelelő szállító részére szállítói előleg nem folyósítható.

A szállítói előleg mértéke beszerzendő eszközönként maximum az eszközre jutó Finanszírozási Összeg 50%-a, amennyiben a Felhívás másként nem rendelkezik. Több eszköz beszerzése esetén ez a feltétel minden eszközre külön-külön is fennáll.

Folyósításra vonatkozó egyéb feltételek:

- szállítói előleg kizárólag szállítói szerződés és előlegbekérő/díjbekérő/proforma számla alapján folyósítható, akár több részletben is. A szállítói szerződésben szerepelnie kell a megvásárolni kívánt eszköz típusának, vételárának, a fizetésre és szállításra vonatkozó feltételeknek azzal, hogy az eszköz kifizetését követő legfeljebb **45 naptári napon** belül az eszköz leszállításra kerül
- sorozatgyártott gép, berendezés esetén amennyiben a szállító márkakereskedés, és erről rendelkezik bármilyen igazolással (tanúsítvánnyal, szerződéssel, stb.), vagy a gyártó honlapján szerepel hivatalos forgalmazóként, akkor ez a dokumentum/tény elfogadható minőségazonossági bizonyítványként, külön minőségazonossági bizonyítvány bekérése nem szükséges, gyártó esetében sem. Nem csak gépjármű márkakereskedésekre, hanem bármilyen gép, berendezés esetén alkalmazhatók a fentiek.

A szállítóra, a szállítási szerződésre, valamint a tanúsítványra és listaárra vonatkozó információkat az MFB Zrt., vagy a Közvetítő a folyósítást megelőzően ellenőrzi és a folyósítást a dokumentumok hiánya, vagy nem megfelelése esetén részletes indoklás nélkül elutasíthatja.

10.7.2.2 Szoft költségekre vonatkozó előleg folyósítás feltételei

Szoft költségekre bizonylat benyújtás nélküli előleg folyósítása kizárólag abban az esetben lehetséges, ha ezt a Felhívás kifejezetten megengedi.

Amennyiben a projekt anyagi-műszaki összetételében szerepelnek szoft jellegű költségek, azok elszámolható költségét figyelembe véve lehetősége van a Végső Kedvezményezettnek ezen tételek maximum 25%-os mértékű előleg igénylésére számla benyújtása nélkül (amennyiben a Felhívás másként nem rendelkezik), az alábbi feltételek figyelembevételével.

Szoft költségek köre:

- kötelező előzetes tanulmányok, műszaki dokumentáció elkészítésének díja,
- engedélyezési dokumentumok, műszaki tervek, kiviteli és tendertervek és ezek hatósági díja,
- építési műszaki ellenőri szolgáltatás költsége,
- egyéb mérnöki és szakértői díjak,
- képzéshez kapcsolódó költségek,
- marketingeszközök költsége,
- bérleti díjak.

Előlegigénylést benyújtani szoft költségek esetében kizárólag egy alkalommal – amennyiben a Felhívás másként nem rendelkezik -, a Felhívásban meghatározott elszámolható költségek körére lehetséges.

A Végső Kedvezményezett köteles elszámolni az előleggel az előleg folyósításának napját követő 12 hónapon belül, a szoft jellegű költségeket tartalmazó számlák, egyéb számviteli bizonylatok benyújtásával. Ezekon túlmenően csatolni kell az előleg elszámolás alapját képező számlák teljes kiegyenlítését igazoló bankszámlakivonatot vagy kifizetés igazolást/ átutalási bizonylatot, hogy a Közvetítő ellenőrizhesse a számlák kiegyenlítését. Amennyiben nem történik meg maradéktalanul az előleggel történő elszámolás, illetve a Végső Kedvezményezett nem fizeti vissza a számlával (egyéb bizonylattal) nem igazolt előleg összegét a megadott határidőn belül, Finanszírozási Összegeből további folyósítás nem teljesíthető. A számlával (egyéb bizonylattal) el nem számolt előleg összegét és Jogosulatlan Kamat összegét a Végső Kedvezményezett - a 12 hónapos határidő lejártát követően **30 naptári napon belül - köteles visszafizetni.**

10.7.2.3 Készletre és működési költségekre vonatkozó előleg folyósítás feltételei

Készletre és működési költségekre elszámoló bizonylat nélküli előleg folyósítása kizárólag abban az esetben lehetséges, ha ezt a Felhívás kifejezetten megengedi.

A GINOP Plusz-1.4.3-24/B hitelprogramban benyújtott kérelmek esetén

A finanszírozás anyagi-műszaki összetételében lévő működési költségek, illetve készletek elszámolható költségét figyelembe véve a Végső Kedvezményezett a kölcsönösszeg 100%-át elérő előleg formájában jogosult folyósítást igényelni kizárólag egy alkalommal.

Elszámolási kötelezettség időtartama

A folyósítás napját követő 5 hónapon belül a folyósított összeg legalább 50%-ával, 12 hónapon belül⁹ pedig a folyósított összeg 100%-ával el kell számolni, azaz a kölcsönösszeg felhasználását igazolni

---

⁹ A határidő azon a napon jár le, amely elnevezésénél vagy számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, akkor a megállapított határidő a hónap utolsó napján jár le. Ha a határidő utolsó napja nem munkanap, a határidő a következő munkanapon jár le.

szükséges - a vállalkozás működésével kapcsolatban felmerült költségeket alátámasztó és pénzügyileg teljesített számlákkal, egyéb számviteli bizonylattal, valamint annak pénzügyi teljesítését igazoló bankszámlakivonattal, vagy kifizetési bizonylattal a hitelprogram céljának megfelelően.

Elszámolási kötelezettség módja

Elszámolásra benyújtani a kölcsönkérelem

- benyújtását megelőző 90 naptári napon belül felmerült, le nem járt fizetési határidejű és a benyújtásig még nem kiegyenlített, valamint
- benyújtását követően felmerült költségeket lehet.

A teljes előleggel való elszámolásnak az utolsó elszámolni kívánt számla kiegyenlítésének dátumától számított 15 naptári napon belül, de legkésőbb a folyósítás napját követő 12 hónapon belül meg kell történnie. A két időpont közül a korábbi az irányadó.

A felhasználást a Végső Kedvezményezett, a következő pontokban felsorolt elszámolási módoknak megfelelően köteles igazolni.

- 1) Az alábbiakban felsoroltak esetén **elégséges számlaösszesítő** benyújtása. Az összesítő benyújtásával a kedvezményezett egyben nyilatkozik arról, hogy
- az összesítőben szereplő számlák vagy számviteli bizonylatok a jelzett időpontban kifizetésre kerültek és a számlaösszesítőben szereplő költségek a Hitelprogram szerinti hitelcél érdekében merültek fel;
  - más támogatás terhére nem kerültek és a jövőben sem kerülnek elszámolásra;
  - az elszámolásra kerülő egységarak nem haladták meg a szokásos piaci árat, melyet dokumentáltan alá kell támasztani, ennek részleteit jelen Eljárási Rend 7.3. pontja tartalmazza;
  - nem áll fenn kizáró feltétel a szállítókkal szemben a Felhívásban foglaltak szerint;
  - a számlaösszesítőben szereplő tételek elszámolási bizonylatainak eredeti példányait záradékolta.

Az alátámasztó dokumentációt (számlákat, számviteli bizonylatokat, bankszámlakivonatot, nettó 1 millió Ft egységár alatti készlet/anyagköltség piaci ár alátámasztást) nem kell benyújtani a folyósítás elszámolásának igazolására, megőrzésükről a Végső Kedvezményezett köteles gondoskodni és a helyszíni ellenőrzés alkalmával az ellenőrzést végző szervezet munkatársának bemutatni, illetve megtekinthetőségéről gondoskodni. Devizában kiállított elszámoló bizonylatot, illetve jövedéki adót, termékdíjat, göngyöleget, hulladék hasznosítási felárat, közterhet tartalmazó számlát összesítőn nem lehet elszámolni.

A Felhívás alapján elszámolható költségeknek megfelelően az alábbi számlaösszesítők fogadhatók el azzal, hogy a számlaösszesítőkön kizárólag azon számlák számolhatók el, melyre az adott számlaösszesítő vonatkozik. (Az elszámolás és a számlaösszesítők használatával kapcsolatos részletes leírást a pályázati portálon közzétett Elszámolási Segédlet tartalmazza.)

- Kis támogatástartalmú (bruttó 1 millió Ft alatti) számlák összesítője – a Sztv. 3. § (6) bekezdés 5. pont készletbeszerzés költségei, a Sztv. 78. § (1) bekezdése szerinti egyéb termeléshez szükséges költségek, a Sztv. 78. § (3) bekezdése szerinti igénybe vett szolgáltatások összesítésére

- Általános rezszi összesítő - közüzemi díjnak minősülő rezsiköltségek az Elszámolási Útmutató 3.9.1.1. pontja szerint, beleértve a telefon, fax, internet, telekommunikáció költségeivel kapcsolatos számlák összesítésére.
- Anyagköltség összesítő - a Sztv. 78. § (2) bekezdése szerinti nyersanyagok beszerzési költségeivel kapcsolatos számlák összesítésére.
- Személyi jellegű költségek (bér, járuléka) összesítője - a Sztv. 79. §-a szerinti munkaerő költségek alátámasztására.

2) Számlaösszesítővel nem elszámolható számlák esetén a Kölcsönkérelem benyújtását megelőző 90 naptári napon belül kiállított és a benyújtásig ki nem egyenlített és le nem járt számlákkal, valamint a kölcsönkérelem benyújtást követően felmerült, a felhasználást alátámasztó számlákkal, egyéb számviteli bizonylattal, valamint annak pénzügyi teljesítését igazoló bankszámlakivonat, illetve kifizetési bizonylat benyújtásával lehet.

Amennyiben nem történik meg maradéktalanul az előleg legalább 50%-ával történő elszámolás a Felhívásban előírt határidőn belül, akkor a teljes 100% előleg összege szabálytalan felhasználásnak minősül és a teljes összegre jogosulatlan ügyleti kamat kerül előírásra (folyósítástól a visszafizetésig) a szabálytalansági döntéssel.

Amennyiben szabályosan elszámolásra került az előleg legalább 50%-a, de a kölcsön további részével a Végső Kedvezményezett nem tud elszámolni a Felhívásban előírt határidőn belül, akkor az részleges szabálytalanságnak minősül és a kölcsön szabályosan elszámolt részén felüli összeg követelhető vissza, jogosulatlan ügyleti kamattal növelt értékben.

Az el nem számolt előleg összegét és a jogosulatlan ügyleti kamat összegét a Végső Kedvezményezett az elszámolási határidő lejártát követően **30 naptári napon belül** köteles visszafizetni.

10.8 Utolsó folyósítás további feltételei

Az előző feltételeken, illetve folyósítási feltételeken túl az utolsó folyósításnál az alábbi feltételek teljesítése is szükséges:

- A Finanszírozási Összeg révén megvalósuló Projekt végyszámláját kizárólag annak teljesítésigazolásának és/vagy szállítólevelének, vagy átadás átvételi jegyzőkönyvének benyújtása esetén lehet folyósítani.
- Előleg folyósítás esetén kötelező végyszámla benyújtása (a GINOP Plusz-1.4.3-24/B hitelprogramra ez a feltétel nem vonatkozik.)
- Amennyiben előlegbekérőre történt a folyósítás az előlegszámlát is kötelező benyújtani a végyszámlával együtt.
- Engedélyköteles Projekt esetében a Végső Kedvezményezett köteles a Közvetítő részére megküldeni a Projectre vonatkozó jogerős használatbavételi/szakhatósági/működési engedély eredetivel egyező másolatát, annak kézhezvételétől számított 5 munkanapon belül, ugyanakkor az utolsó folyósítás feltétele az engedélyező hatóság igazolásának csatolása arról, hogy a használatbavételi (forgalomba helyezési, üzemeltetési) engedélyezési eljárás, illetve amennyiben releváns, a műszaki engedélyezési eljárás folyamatban van.

10.9 Általános számlabefogadási feltételek

10.9.1 Számlákra vonatkozó előírások

Készpénzfizetési számla csak kisösszegű (összesen nettó 1.500.000,- Ft-ot el nem érő) kifizetések esetén, utófinanszírozás keretében szolgálhat a folyósítás alapjául. A Készpénzfizetési számlákra vonatkozó összegbeli korlátozás a Projekt keretében benyújtott számlákra összességében vonatkozik (azaz nem számlánként figyelendő) és az önerő igazolására benyújtott számlákra is irányadók. **Nem számít készpénzes kifizetésnek** az alábbi négy eset:

- munkabér készpénzben történő kifizetése,
- bankkártyával történő fizetés,
- a szállító bankszámlájára bankfiókban történő befizetés,
- szállító által kibocsájtott postai csekken (készpénzátutalási megbízáson) történő befizetés.

A Finanszírozási Összeg csak olyan, ténylegesen felmerült, számlával vagy a Számv. tv. 166. § (1) bekezdése szerinti más számviteli bizonylattal igazolt költségek finanszírozására használható fel, amelyek a Projekt megvalósításához elengedhetetlenül szükségesek és indokoltak, a Projekt részét képezik annak megvalósítási idején belül merültek fel, továbbá a Végső Kedvezményezett üzleti tevékenységét szolgálják és illeszkednek az anyagi-, műszaki- és forrásösszetételbe:

- a) Amennyiben a Hitelbíráló az ER 7.3. pontjában meghatározott esetekben – bírálatkor lefolytatott piaci ár vizsgálat kapcsán már jóváhagyott – árajánlatban/adásvételi szerződésben fellelhető vételárához képest maximum 20% az eltérés a benyújtott számla összegében, az a piaci árak megfelelőnek tekinthető. Ennél nagyobb eltérés esetén a számla (költség) nem felel meg a piaci árak, ezért a Végső Kedvezményezettnek újra alá kell támasztania a piaci árak való megfelelést.
- b) Amennyiben a benyújtott számla magasabb összegű, mint az elfogadott költségtétel – de a piaci áraknak megfelel -, az anyagi-műszaki összetételben elfogadott költségen felüli többletösszeget saját erőből szükséges teljesítenie a Végső Kedvezményezettnek. Amennyiben a benyújtott számla alacsonyabb összegű, mint az elfogadott költségtétel, a számla teljes összege kifizetésre kerülhet anyagi-műszaki összetétel módosítása nélkül.
- c) Folyósítás lehívásonkénti minimum mértékét minden esetben az adott Hitelprogram Felhívása határozza meg.
- d) A folyósításhoz elszámolhatóak a Végső Kedvezményezett által a Projekthez igazoltan felhasznált, pénzügyileg teljesített számlák (más számviteli bizonylatok). Egy projekthez kapcsolódóan akár több alkalommal kezdeményezhető lehívás, de egy számla csak egyszer nyújtható be elszámolásra (utófinanszírozásra, szállítói finanszírozásra). Amennyiben a Projekt célja eszközbeszerzés, vagy szoftver beszerzése, akkor a számláknak tartalmaznia kell a kötelező tartalmi elemeken kívül a beszerzésre kerülő eszköz/szoftver VTSZ/TE SZOR számát is.
- e) Amennyiben a Finanszírozási Összeg folyósításának alapjául benyújtott – a Végső Kedvezményezett által még ki nem egyenlített – számlával kapcsolatban a Közvetítő megállapítja, hogy a számlát kiállító csőd-, felszámolási eljárás alatt áll, úgy ezen szállító által kiállított számla alapján a Közvetítő a Finanszírozási Összeg terhére csak akkor teljesíthet folyósítást, ha azt a vagyonfelügyelő, vagy a felszámoló aláírta. Végrehajtás alatt álló

eladó/szállító részére csak akkor teljesíthető folyósítás, ha a szolgáltatást már teljesítette a Végső Kedvezményezett részére.

- f) Ha a Közvetítő a Finanszírozási Összeg folyósításának alapjául benyújtott – a Végső Kedvezményezett által még ki nem egyenlített – számlával kapcsolatban megállapítja, hogy a számlát kiállító személy adószáma törlésre került, úgy ezen személy által kiállított számla alapján a Finanszírozási Összeg folyósítását megtagadja, amennyiben a szolgáltatás teljesítése még nem történt meg. Törölt adószámú szállító részére csak akkor teljesíthető folyósítás, ha a szolgáltatást már teljesítette a Végső Kedvezményezett részére.
- Az e) és f) pontban jelzett előírásoktól (szállító a fent nevesített jogi eljárás alatt áll) eltérően a jelzett esetekben a szállítónak lehet folyósítani, amennyiben a Közvetítő a helyszínen ellenőrzi és jegyzőkönyvben rögzíti, hogy a számla egy (vagy több) már teljesített szolgáltatás(ok) alapján lett kiállítva, a számlán jelzett tevékenység megvalósult. Amennyiben a számlához kapcsolódó tevékenység zálogtárgya(ka)t is érint, akkor azt is igazolja (teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatban), hogy az(ok) fölött a Végső Kedvezményezett rendelkezési joggal bír, megadva az ingó zálogtárgy(ak) 15.6. pontban felsorolt azonosítóit is, vagy
  - a Végső Kedvezményezett közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával igazolja, hogy a számla egy (vagy több) már teljesített szolgáltatás(ok) alapján lett kiállítva, a számlán jelzett tevékenység megvalósult. Amennyiben a számlához kapcsolódó tevékenység zálogtárgya(ka)t is érint, akkor azt is igazolja, hogy az(ok) fölött a Végső Kedvezményezett rendelkezési joggal bír, megadva az ingó zálogtárgy(ak) 15.6. pontban felsorolt azonosítóit is.

Lejárt fizetési határidejű számla kizárólag akkor fogadható el, ha a Végső Kedvezményezett benyújtja a szállító nyilatkozatát fizetési határidőn túli teljesítés elfogadásáról.

A számlák ellenőrzésével, befogadásával kapcsolatos egyéb feltételeket a pályázati portálon elérhető az „Elszámolási Útmutató – 2021-2027 programozási időszak” elnevezésű dokumentum tartalmazza.

10.9.2 Számlák záradékolása

A támogatás jogellenes halmozódásának megelőzése és az ellenőrzés erősítése érdekében a folyósítás alapjául szolgáló valamennyi eredeti számlát záradékolni szükséges:

Papír alapú számla záradékolása

- A Végső Kedvezményezett és/vagy a Közvetítő az eredeti számlára rávezeti a Kölcsönszerződés számát és az alábbi mondatot „Az elszámoló bizonylat értékéből az MFB Zrt.-vel kötött, ... egyedi azonosító számú (szerződésszámú) ügylet során ..... összeg elszámolásra került.” A Végső Kedvezményezett az eredeti számla záradékolását cégszerű aláírásával ellátja.
- A záradékolt számláról készült másolatot a Végső Kedvezményezett a projekt keretében aláírásra jogosult képviselője cégszerű aláírásával, vagy a Közvetítő együttes aláírásra jogosult munkavállalói (melyből legalább az egyik cégszerű aláírási joggal rendelkezik) aláírásával hitelesíti és igazolja, hogy az mindenben megegyezik az eredeti számlával. Aláírás-bélyegző használata nem elfogadható. **A papír alapú számla esetén az eredeti számlák hitelesített másolata szolgálhat kizárólag a folyósítás alapjául.**

Az elektronikus számla záradékolása

Ha a Végső Kedvezményezett elektronikus számlát kíván elszámolásra benyújtani, a záradékolási

kötelezettségének a következő módok valamelyike szerint tehet eleget:

- A Végső Kedvezményezett nem záradékolja a számlát, ehelyett az e-aláírást megelőzően a szállító írja rá a számlára azon a Projektre vonatkozó Kölcsönszerződés számát, amelyhez a számla benyújtásra kerül, és rávezeti az alábbi mondatot: „Az elszámoló bizonylat értékéből az MFB Zrt.-vel kötött, ... egyedi azonosító számú (szerződésszámú) ügylet során ..... összeg elszámolásra került.”
- Ha a szállító nem záradékol, és a Végső Kedvezményezett rendelkezik e-aláírással, akkor a Végső Kedvezményezett elektronikusan rávezeti a számlára a záradékolást, majd aláírásával hitelesíti a számlát és a záradékolást is egyben.
- Amennyiben a Végső Kedvezményezett nem rendelkezik e-aláírással és elektronikus számla került benyújtásra, az Eljárási Rendeletnek való megfelelés biztosítása érdekében - további külön intézkedés nélkül a - lehívási értesítővel együtt – benyújtott, cégszerű aláírással ellátott nyilatkozatával teljesíti akképpen, hogy a kérelemben szereplő elektronikus elszámoló bizonylatok kizárólag az érintett projekt terhére történő támogatás elszámolására kerülnek benyújtásra.
- Egy számlán egy támogatással érintett záradék szerepelhet (kivéve amennyiben Vissza Nem Térítendő Támogatás – ide nem értve az Egyműveletes kombinált Hitelprogramok Vissza Nem Térítendő Támogatás részét - is kapcsolódik a Projekthez és forrásarányos finanszírozás történik).

10.10 Szabályok építési műszaki ellenőr bevonása esetén

A kivitelezés valós műszaki tartalmának szakszerű megítélése érdekében, amennyiben az elszámolható ingatlanfejlesztési költségek eléri, illetve meghaladják az 50 millió Ft-ot, a Végső Kedvezményezett költségére és megbízása alapján a Magyar Építész Kamara, illetve a Magyar Mérnöki Kamara által vezetett kamarai névjegyzékében az adott feladatra regisztrált építési műszaki ellenőr bevonása szükséges. A Végső Kedvezményezett nem jogosult - valamint annak tulajdonosa, vezető tisztségviselője, cégjegyzésre jogosult tagja magánszemélyként sem jogosult - a műszaki ellenőri teendőket abban az esetben sem ellátni, ha a Magyar Építész Kamara, Magyar Mérnöki Kamara által vezetett kamarai névjegyzékében az adott feladatra regisztrált építési műszaki ellenőrként szerepel.

A finanszírozási folyamatban a Finanszírozási Összeg újabb részleteinek lehívása csak az építési műszaki ellenőr teljesítésigazolását (kollaudálását) követően történhet meg. A finanszírozási folyamat szempontjából legfontosabb építési műszaki ellenőri feladat a Kölcsönszerződésben vállalt műszaki teljesítés ellenőrzése, mely során a tervezett megoldás, műszaki tartalom, mennyiség és minőség megvalósulása az elsődleges kritérium. Fontos továbbá a vállalási határidők és a garanciális feltételek ellenőrzése is. A műszaki átadások előkészítésekor tételesen ellenőrizendő a megvalósult műszaki tartalom, a megvalósulási dokumentációk, felmérések, jegyzőkönyvek és műbizonylatok megléte. A Végső Kedvezményezettnek csak a teljes és hiánytalan teljesítés/részteljesítés bizonylatolása után javasolt a projekt(részek)et átvenni. A Projekt ideje alatt folyamatosan figyelemmel kell kísérni a műszaki és pénzügyi teljesítés párhuzamosságát.

11 SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁS ÉS VÁLTOZÁSBEJELENTÉS FOLYAMATA

A Végső Kedvezményezett személyét érintő és/vagy a finanszírozott Projektben bekövetkezett

változást a Végső Kedvezményezett a tudomására jutástól, vagy a módosításra okot adó körülmény felmerülésétől számított **8 (nyolc) naptári napon belül** köteles bejelenteni, mellyel egyidejűleg szükség esetén szerződésmódosítási igény benyújtásáról vagy- szerződésmódosítást nem igénylő esetekben - változásbejelentésről is köteles intézkedni.

Szerződésmódosítási kérelem és a változásbejelentés kizárólag abban az MFB Pont Pluszban nyújtható be, ahol a Kölcsönszerződés kezelése folyik. **A változást bemutató/igazoló dokumentumokat a Közvetítő felé szükséges benyújtani.**

Szerződésmódosítást a Végső Kedvezményezett csak konkrét szerződéstartalomra és a módosítást konkrétan megjelölve adhat be (pl. nem kérheti általánosságban a projekt végrehajtási határidő módosítását, konkrétan meg kell jelölnie a kért új határidőt).

Mind a szerződésmódosítási kérelem, mind pedig a változásbejelentés elfogadásával kapcsolatos döntés meghozatalára legfeljebb **30 (harminc) naptári nap** áll a Közvetítő rendelkezésére (mely egyszeri alkalommal 30 naptári nappal hosszabbítható), amely határidőt a szerződésmódosítási kérelem vagy változásbejelentés benyújtásától kell számítani. Hiányos dokumentáció során a Közvetítő a szerződésmódosítási és változásbejelentési kérelem elbírálásához hiánypótlást írhat ki.

A módosítási igények elbírálása az alábbi elvek figyelembevételével történik:

- a módosítási igény nem részesülhet pozitív bírálatban, amennyiben a Végső Kedvezményezett (pl. csőd-, felszámolási-, végelszámolási eljárás, adótartozás), vagy a Projekttel szemben negatív információ (pl. csalásgyanú, szabálytalansági eljárás stb.) merül fel,
- a módosítás nem változtathatja meg a Projekt alapvető célját,
- a Kölcsönszerződés akkor módosítható, ha a finanszírozott tevékenység az így módosított feltételekkel is részesíthető lett volna Finanszírozási Összegben,
- a módosítás nem irányulhat olyan szempontra, amely jogosultsági feltétel volt a Kölcsönkérelem elbírálása során és a módosítást követően már nem teljesülne,
- a módosítási igény nem kerülhet jóváhagyásra, ha az a Projekt előkészítésekor előre látható, tervezhető körülmény miatt merült fel, kivéve a Projekt alapvető céljai teljesülését elősegítő, ésszerűsítést célzó módosítások,
- vis maior esetek bekövetkezésekor a Közvetítő egyedileg mérlegeli a negatív irányú változások hatását a Projektre és dönt a módosítási igény jóváhagyásáról,
- a Végső Kedvezményezettnek felróható okból felmerülő, a Kölcsönszerződésben foglalt követelményeket kedvezőtlenül érintő módosítási igény nem hagyható jóvá a megítélt Finanszírozási Összeg arányos csökkentése nélkül,
- a Végső Kedvezményezett által biztosított önerő (vagy saját forrás) aránya a Projekt támogatásának növelése esetén sem csökkenhet azzal, hogy az eltérő támogatási intenzitású tevékenységeket tartalmazó Projekt esetén az önerő (saját forrás) aránya tevékenységenként vizsgálendő,
- ha a változás, módosítás révén a Projekt Támogatástartalma is módosul, a változás, módosítás csak a vonatkozó Állami Támogatási szabályokkal összhangban végezhető el.

A változásbejelentés és/vagy a szerződésmódosítási kérelem elbírálását tartalmazó döntésről a Közvetítő írásban tájékoztatja a Végső Kedvezményezettet az elektronikus kapcsolattartásra

megadott e-mail címen keresztül. **A szerződésmódosítás aláírására a Végső Kedvezményezettnek a döntésről szóló értesítést követő 30 naptári nap áll rendelkezésére** (mely indokolt esetben egyszeri alkalommal 30 naptári nappal meghosszabbítható, kizárólag a Végső Kedvezményezett érdekkörén kívül eső külső körülmények miatt). Ha a módosított Kölcsönszerződés megkötésére nem kerül sor, akkor a Közvetítő lezárja a szerződésmódosítási kérelmet.

A támogatástartalom módosulása esetén **új Támogatástartalom igazolást** ad ki a Közvetítő a Végső Kedvezményezett részére, mely a módosított Kölcsönszerződés mellékletét képezi és Végső Kedvezményezett a Kölcsönszerződés módosításának aláírásával elismeri annak átvételét is.

11.1 Kölcsönszerződés módosításának általános érvényű szabályai

A Hitelprogram(ok) keretében Kölcsönszerződés módosításra nincs lehetőség azokban az esetekben, mely a Végső Kedvezményezettrel kötött Kölcsönszerződésben foglaltakhoz képest kedvezőbb feltételeket biztosítana (kivévelt képeznek az olyan körülmények, amely a Végső Kedvezményezettnek nem felróható ok miatt következik be).

A Finanszírozási Összeg a módosítási igény elbírálását követően sem növekedhet. Amennyiben a Projekt befejezéséhez plusz forrás bevonása szükséges, úgy az önerő összegét kell megnövelni (szerződésmódosítást nem igénylő eset).

Szükséges továbbá minden esetben vizsgálni, hogy a szerződésmódosítás jár-e támogatástartalom-változással.

- Amennyiben a vizsgálat alapján az eredeti támogatástartalom növekedne (kizárólag de minimis támogatási jogcím esetén megengedett), a módosítás csak akkor hagyható jóvá, ha az igénylés az új paraméterekkel, feltételekkel is támogatható lett volna, ideértve az állami támogatási szabályoknak (támogatáshalmozódás, maximális intenzitás és összeg, elszámolható költségek esetleges változása stb.) való megfelelést is. Amennyiben a szerződésmódosítási kérelem támogatható, és a módosításra sor kerül, új támogatástartalom igazolást kell kiadni a Végső Kedvezményezett részére, mely a növekményt tartalmazza, összhangban az állami támogatási szabályokkal.
- Amennyiben a vizsgálat alapján az eredeti támogatástartalom csökkenne (ideértve azt az esetet is, amikor a Végső Kedvezményezett nem veszi igénybe az eredetileg leszerződött Finanszírozási Összeget, – azaz a Rendelkezésre Tartási Idő alatt nem, vagy csak részben történik folyósítás a Végső Kedvezményezett részére), a módosítás szintén csak akkor hagyható jóvá, ha az igénylés az új paraméterekkel, feltételekkel is támogatható lett volna.
  - Amennyiben a szerződésmódosítási kérelem támogatható, új (módosított, akár nulla forint összegű) támogatástartalom igazolás akkor adható ki, ha a ténylegesen igénybe vett támogatás támogatástartalma (a módosítás eredményeként ténylegesen igénybe vett Finanszírozási Összegé) kevesebb, mint ami az eredeti támogatástartalom igazolásban szerepel (az eredeti szerződésben szereplő Finanszírozási Összegé).

Amennyiben a Kölcsönszerződés módosítását és/vagy a biztosítéki szerződés módosítását közokiratba kell foglalni vagy a teljes bizonyító erejű magánokiratban létrejött Kölcsönszerződés és/vagy biztosítéki szerződés-módosításról közjegyző előtt tett egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat megtétele szükséges, annak díját a Végső Kedvezményezett köteles kifizetni.

A szerződésmódosítás

- közjegyzői okiratba foglalását a szerződésmódosításról szóló döntést követő vagy
- a teljes bizonyító erejű magánokiratban létrejött Kölcsönszerződés módosításról **közjegyző előtt tett kötelezettségvállaló nyilatkozatot a szerződésmódosítás teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt aláírását követő**

15 (tizenöt) naptári napon belül kell megtennie a Végső Kedvezményezettnek és legkésőbb a benyújtott lehívási értesítőn szereplő folyósítási értéknapot megelőző 10 munkanapig a Közvetítőnek be is kell nyújtania, ennek elmaradása esetén folyósítás nem történhet.

Jelen Eljárási Rend alábbi pontjaiban megfogalmazott esetkörökön kívül más, módosítást igénylő események is felmerülhetnek a szerződéses jogviszony fennállása alatt, melyek a lenti pontokban nincsenek részletesen szabályozva. Amennyiben ilyen egyéb eset merül fel a Végső Kedvezményezett érdekkörében, akkor a Közvetítő annak mérlegelését követően előírhatja a szerződésmódosítást a megfelelő okirati formában.

11.2 Szerződésmódosítást igénylő esetek

A Kölcsönszerződés módosítására az alábbi esetekben kerül sor:

- Megvalósítási helyszín változása
- A Projekt költségvetésének, anyagi-műszaki összetételének változása
- Fedezetmódosítás, biztosítékok adatainak módosítása
- Rendelkezésre Tartási Idő és Türelmi Idő módosítása
- Futamidő hosszabbítás
- Projekt átruházás
- Projekttel létrehozott vagyon egy részének elidegenítése,
- Természetes személy (Egyéni Vállalkozó) Végső Kedvezményezett elhalálása
- Szétválás (amikor nem a Végső Kedvezményezett viszi tovább a Projektet)

11.2.1 Megvalósítási helyszín változása

Az új megvalósítási helyszínek is meg kell felelnie a Felhívásban meghatározott feltételeknek. A megvalósítási helyszín változása esetén a Végső Kedvezményezettnek az alábbi táblázat szerint szükséges eljárni.

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
Megvalósítási helyszín változása	Szerződésmódosítási kérelem (ME701U) Cégkivonat Társasági szerződés/Alapító okirat (papír alapú, vagy e-akta is elfogadható)	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása	Magánokirat

11.2.2 A Projekt költségvetésének, anyagi-műszaki összetételének változása

A Projekt költségvetésének, anyagi-műszaki összetétel változása következtében szükségessé váló szerződésmódosítás esetén az összköltség növekedés nem járhat a Finanszírozási Összeg növekedésével, ez kizárólag csak az önerő emelésével és a Finanszírozási Összeg változatlanul hagyásával lehetséges. Fontos, hogy az anyagi-műszaki összetétel módosulásánál az egyes támogatási jogcímekre vonatkozó önerő elvárásoknak is meg kell felelni.

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítói jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
Anyagi-műszaki összetétel táblázat fő, összesítő sorainak módosítása (Kölcsönszerződés 1. sz. melléklete szerint)	Szerződés-módosítási kérelem (ME701U)	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása	Magánokirat, kivéve, ha a biztosítékot is érinti a módosítás, ez esetben szükséges közokirati módosítás (kivéve óvadéki szerződés).
Az anyagi-műszaki összetétel változása a projekt összköltségvetésének csökkenésével	Szerződés-módosítási kérelem (ME701U)	Szükséges	Az önerő arányának változatlanul hagyása, a Finanszírozási összeg csökkentése mellett lehetséges, a Kölcsönszerződés módosításával.	Magánokirat, kivéve, ha a biztosítékot is érinti a módosítás, ez esetben szükséges közokirati módosítás (kivéve óvadéki szerződés).
Az anyagi-műszaki összetétel változása a projekt összköltségvetésének növekedésével	Szerződés-módosítási kérelem (ME701U)	Szükséges	Az önerő növelésével, a Finanszírozási Összeg változatlanul hagyásával lehetséges, a Kölcsönszerződés módosításával.	Magánokirat, kivéve, ha a biztosítékot is érinti a módosítás, ez esetben szükséges közokirati módosítás (kivéve óvadéki szerződés).

11.2.3 Fedezetmódosítás, biztosítékok adatainak módosítása

Amennyiben a Végső Kedvezményezett a Kölcsönszerződés Futamideje alatt fedezet kiegészítést, cserét, vagy módosítást kezdeményez, az csak abban az esetben fogadható el, amennyiben az elvárt fedezettség a fedezet kiegészítés, csere, vagy módosítás után is teljesül. A szerződésmódosítás alkalmával ismételt fedezetvizsgálatot kell elvégezni, valamint meg kell felelni az ügylethez kapcsolódó új fedezeti struktúrának – figyelembe véve a Végső Kedvezményezett aktuális ügyfélminőségét – a bírálati szabályoknak, valamint a Felhívásban és jelen Eljárási Rendszerben meghatározott biztosítéki formáknak. A szerződésmódosítás megtörténteig további folyósítás a Finanszírozási Összegeből nem lehetséges.

A Projekt tárgya főszabályként a Kölcsönszerződés Futamideje alatt nem engedhető ki a fedezeti körből, kivétel, ha a Felhívás másként rendelkezik.

Előleg folyósítás esetén, amennyiben a folyósítási feltételként előírt széljegy alapjául szolgáló bejegyzési kérelmet a Földhivatal bármilyen oknál fogva elutasítja, vagy egyműveletes kombinált hiteltermék esetén nem a Finanszírozási Összeg és járulékai erejéig került az MFB Zrt. zálogjoga bejegyzésre

- a Végső Kedvezményezett köteles mindent megtenni annak érdekében, hogy a biztosíték bejegyzése megtörténjen, ennek keretében köteles együttműködni a Közvetítővel a bejegyzési kérelem újbóli benyújtásában, illetve amennyiben szükséges, a bejegyzés alapjául szolgáló zálogszerződés módosításában, vagy újrakötésében, valamint a Kölcsönszerződés módosításában, továbbá
- amennyiben a földhivatali bejegyzés végleg ellehetetlenül, illetve a bejegyzés elutasítása és a bejegyzés iránti kérelem újbóli benyújtásának időpontja között olyan a Finanszírozási Összeghez kapcsolódó zálogjogi széljegyet megelőző széljegy, vagy bejegyzett teher jelenik meg a tulajdoni lapon, melynek figyelembevételével a biztosíték a továbbiakban nem fogadható be a bírálati szabályok szerint, vagy a fedezet értéke a megelőző széljegy, vagy bejegyzés következtében olyan mértékben csökken, aminek figyelembe vételével az elvárt

fedezettség már nem teljesül, a Végző Kedvezményezett köteles a fedezetet az elvárt fedezettség eléréséhez szükséges mértékben kiegészíteni, vagy kicserélni.

A Futamidő nem hosszabbítható olyan okból, ha a fedezet kiegészítés, csere vagy módosítás keretében olyan biztosíték kerül bevonásra, amely a bíráló során hosszabb Futamidőt tett volna lehetővé (pl. ingóság helyett ingatlan fedezet bevonása).

Készfizető Kezesek és dologi adós(ok) előzetes írásbeli hozzájárulása szükséges a fedezetek őket érintő (pl. fedezetkiengedés), rájuk többlet kötelezettséget jelentő módosításához.

Tulajdonos struktúra változása esetén, amennyiben a kilépő tulajdonos egyben Készfizető Kezes is, és ha Készfizető Kezes kéri annak megszüntetését, a kezesi jogviszonya és ezáltal a kezeségi szerződése megszűnik a kezeségi szerződést megszüntető megállapodás megkötésével. Azonban a korábbi Készfizető Kezes kiengedésének feltétele az új tulajdonos Készfizető Kezesként történő bevonása és a Készfizető Kezesi Szerződés megkötése az új tulajdonossal. A biztosítéki szerződések módosítására, megszüntetésére, illetve a törlési nyilatkozatok kibocsátásra csak a fedezetvizsgálat után kerülhet sor.

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
Ingatlan				
Új ingatlan bevonása vagy a meglévő ingatlan el nem zálogosított tulajdoni hányadára zálogjog alapítása	<ul style="list-style-type: none"> - Szerződésmódosítási kérelem (ME701U) - 30 naptári napnál (szerződés-módosítási kérelem benyújtásától) nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemle - Új értékbecslés, vagy meglévő ingatlan esetében értékfenntartó nyilatkozat is elegendő (a biztosítékok újraértékelési szabályaiban rögzítettek alapján) az MFB Pont Plusz Szakértői Listáján szereplő értékbecslő által - Biztosítási dokumentumok - Készfizető Kezesek és dologi adós(ok) előzetes írásbeli hozzájárulása 	Szükséges	<ul style="list-style-type: none"> Kölcsönszerződés módosítása Új zálogszerződés megkötése és zálogjog bejegyzése 	Közokirat
A felépítmény új helyrajzi számon kerül bejegyzésre a földhivatali nyilvántartásba	<ul style="list-style-type: none"> - Szerződésmódosítási kérelem (ME701U) - 30 naptári napnál (szerződés-módosítási kérelem benyújtásától) nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemle - Új értékbecslés a felépítményre - Földhasználati /használati jog, ha szükséges - Készfizető Kezesek és dologi adós(ok) előzetes írásbeli hozzájárulása - Biztosítási dokumentumok 	Szükséges	<ul style="list-style-type: none"> Kölcsönszerződés módosítása Új zálogszerződés megkötése és zálogjog bejegyzése 	Közokirat

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
Ingatlan tulajdonosának változása	- Szerződés módosítási kérelem (ME701U) - 30 naptári napnál (szerződés módosítási kérelem benyújtásától) nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemle	Szükséges	Elismerő záradékkal ellátott zálogszerződés, vagy Elismerő nyilatkozat (ME736U),	Közokirat (magánokirat is elegendő, amennyiben az új tulajdonos adósként, vagy kezesként is már közokiratba foglaltan felel a zálogjoggal biztosított kölcsönszerző désből eredő tartozásért)
Ingóság				
Kölcsönszerződésben, valamint biztosítéki szerződésben szereplő ingó zálogtárgy(ak) módosítása	Szerződés módosítási kérelem (ME701U)	Szükséges	Kölcsönszerződés, valamint zálogszerződés és HBNY bejegyzés módosítása	Közokirat
Óvadék				
Óvadék összege, óvadékokat nyújtó személye, illetve óvadékokat kezelő pénzügyintézet	Szerződés módosítási kérelem (ME701U)	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása Új háromoldalú óvadéki szerződés megkötése	Magánokirat
Hitelintézet által vállalt garancia				
Új garantor bank	Szerződés módosítási kérelem (ME701U)	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása Új garancia nyilatkozat	Magánokirat
Garancia összege	Szerződés módosítási kérelem (ME701U) Módosított garancia nyilatkozat	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása Új garancia nyilatkozat	Magánokirat
Kezes				
Természetes személy kezes cseréje	Szerződés módosítási kérelem (ME701U) Felhatalmazó levél Személyes okmány másolatok Pmt. által előírt nyilatkozatok Igazolás a bankszámlaszámról Banktitok megtartása alóli felmentés és a banktitok átadására vonatkozó felhatalmazás	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása Új kezesi szerződés megkötése Régi kezesi szerződést megszüntető megállapodás	Közokirat
Jogi személy kezes cseréje	Szerződés módosítási kérelem (ME701U) Felhatalmazó levél Banktitok megtartása alóli felmentés és a banktitok átadására vonatkozó felhatalmazás	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása Új kezesi szerződés megkötése Régi kezesi szerződést megszüntető megállapodás	Közokirat

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítói jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
Tulajdonosi struktúra változása, amennyiben a kilépő tulajdonos egyben Készfizető Kezes	Változásbejelentés (ME701U) a változást követő 5 munkanapon belül Társasági szerződés/Alapító okirat, Hatályos cégkivonat, vagy nyilvántartást vezető illetékes hatóság igazolása Aláírási címpéldány, (amennyiben releváns) Pmt. által előírt ügyfél-átvilágítási dokumentumok, nyilatkozatok Kezes bevonása esetén felhatalmazó levél bekérése Banktitok megtartása alóli felmentés és a banktitok átadására vonatkozó felhatalmazás	Szükséges	A Közvetítói Szoftverben a Végső Kedvezményezett alapadataiban, a kapcsolati hálóban szükséges módosítás elvégzése Kölcsönszerződés módosítása Új kezesi szerződés megkötése Régi kezesi megszüntető megállapodás	Közokirat

11.2.4 Rendelkezésre Tartási Idő és Türelmi Idő módosítása

Amennyiben a Projekt megvalósítása az eredetileg tervezett – és a Kölcsönszerződésben szereplő – Rendelkezésre Tartási Időn túl valósulna meg, a Végső Kedvezményezettnek lehetősége van arra, hogy a Rendelkezésre Tartási Idő hosszabbítását kezdeményezze annak lejáratát megelőző 30. naptári napig. Ennek érdekében a Végső Kedvezményezettnek cégszerűen (Egyéni Vállalkozó esetében ennek megfelelő aláírás) aláírt szerződésmódosításra vonatkozó kérelmet szükséges benyújtania **legkésőbb a Rendelkezésre Tartási idő lejáratát megelőző 30. (harmincadik) naptári napig**, mely tartalmazza a Rendelkezésre Tartási Idő hosszabbítására vonatkozó indoklást, az igényelt hosszabbítás időtartamát.

A Rendelkezésre Tartási Idő meghosszabbításáról készült szerződésmódosítást a Végső Kedvezményezettnek legkésőbb a Kölcsönszerződésben meghatározott **Rendelkezésre Tartási Idő lejáratát megelőző 5. munkanapig** alá kell írnia. Amennyiben a Rendelkezésre Tartási Idő annak lejáratáig nem kerül meghosszabbításra, a következő napon a még rendelkezésre álló keret automatikusan törlésre kerül.

Rendelkezésre Tartási Idő hosszabbítása a Felhívásban szereplő végső igénybevételi lehetőség határidejét és a Felhívásban szereplő, maximális Rendelkezésre Tartási Időt figyelembe véve történhet.

Amennyiben a Végső Kedvezményezett a Rendelkezésre Tartási Idő módosításával együtt a Projekt fizikai befejezésének dátumát is szeretné módosítani, úgy – amennyiben releváns – a jelen Eljárási Rend **11.2.4.** pontjában leírtakat is figyelembe kell venni.

11.2.5 Lejárt Rendelkezésre Tartási Idő esetén

A Rendelkezésre Tartási Idő lejáratát követően, amennyiben még nem történt folyósítás a rendelkezésre tartott Finanszírozási Összeg terhére és Végső Kedvezményezettnek az MFB Zrt.-vel szemben a Kölcsönszerződésből eredően nincs fennálló tartozása, a Kölcsönszerződés megszűnik.

Részfolyósítás esetén a Rendelkezésre Tartási Idő lejáratánál a ki nem folyósított Finanszírozási Összeg törlésre kerül, melyről a Végső Kedvezményezett értesítést kap.

Részfolyósítás esetén (amikor a Rendelkezésre Tartási Idő lejáratánál a még ki nem folyósított Finanszírozási Összeg törlésre került), a Végső Kedvezményezett a Projekt további részét önerőből finanszírozhatja, vagy kezdeményezheti a Projekt költségvetésének és forrásösszetételének módosítását aszerint, hogy a már folyósított összegből és további önerőből megvalósítja az arányosan csökkentett költségvetésű Projektet, amennyiben a Projekt a csökkentett költségvetés mellett is önállóan életképes, a Felhívás feltételeinek megfelel. Részfolyósítás esetén:

- főszabály szerint a Futamidő rövidül változatlan összegű törlesztő részletek mellett
- vagy a Végső Kedvezményezett külön írásbeli kérelmében a Futamidő változatlanul hagyása mellett a havi törlesztő részletek összegének csökkentését kérheti, amennyiben a Kölcsönrész csökkentése eléri az éves adósságszolgálat mértékét (12 havi törlesztő részletek összegét).

Ezen utóbbi lehetőség esetén a Végső Kedvezményezett szerződésmódosítási kérelmet köteles benyújtani **ME701U számú nyomtatványon**.

Egyműveletes kombinált Hitelprogramok esetén Rendelkezésre Tartási Időszakot követően kezdődő Türelmi Idő megegyezik a Projektzárásra és eredményességmérés igazolására szolgáló időszakokkal. Amennyiben az Eredményességméréshez kapcsolódó Eredményességi Kritériumok teljesülésének igazolását az Eljárási Rend 13. pontjában meghatározott végső időpont előtt kívánja benyújtani, és a Végső Kedvezményezett ennek okán a Türelmi Idő csökkentését kéri, arra vonatkozóan az Eredményességmérést igazoló dokumentumok benyújtása és ezzel egyidejűleg szerződésmódosítási kérelem benyújtása szükséges.

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
Rendelkezésre Tartási Idő hosszabbítása Türelmi Idő terhére: nem változik a törlesztés ütemezése és a törlesztő részletek összege sem (kivéve ha a Felhívás fix türelmi időt határoz meg)	Szerződésmódosítási kérelem (ME701U) 30 naptári nappal a Rendelkezésre Tartási Idő lejáratánál	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása	Magánokirat
Rendelkezésre Tartási Idő hosszabbítása (nincs Türelmi Idő változás): változik a törlesztő részletek ütemezése és a törlesztő részletek összege is	Szerződésmódosítási kérelem (ME701U) 30 naptári nappal a Rendelkezésre Tartási Idő lejáratánál	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása	Magánokirat
Rendelkezésre Tartási Idő lejáratánál a Végső Kedvezményezett a Futamidő változatlanul hagyása mellett a havi törlesztő részletek csökkentését kéri, amennyiben a Kölcsönrész csökkentése eléri az éves adósságszolgálat mértékét (12 havi törlesztő részletek összegét)	Szerződésmódosítási kérelem (ME701U)	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása	Magánokirat
Türelmi Idő módosítása	Szerződésmódosítási kérelem (ME701U) 30 naptári nappal a Türelmi idő lejáratánál	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása	Magánokirat

Türelmi idő csökkentése (Egyműveletes Hitelprogram esetén)	csökkentése kombinált	Szerződésmódosítási kérelem (ME701U) 60 naptári nappal a Türelmi idő lejáratá előtt Eredményességmérést igazoló dokumentumok (Felhívás alapján)	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása	Magánokirat
--	-----------------------	---	-----------	-----------------------------	-------------

11.2.6 Futamidő hosszabbítás

A Kölcsönszerződésben meghatározott Futamidő hosszabbítása kizárólag abban az esetben lehetséges - a Felhívásban meghatározott maximális Futamidő figyelembevételével - amennyiben a Végső Kedvezményezettnek nem felróható ok miatt a projekt kivitelezése, illetve a folyósítási időszak elhúzódása a Rendelkezésre Tartási Idő hosszabbítását indokolja, ezáltal a törlesztési időszak olyan mértékben lerövidül, és a törlesztő részleteket olyan mértékben megnöveli, mely a cash-flow tervezés alapján nem biztosítaná a Projekt tervezettek szerinti megtérülését. A Futamidő hosszabbításhoz a biztosíték nyújtók előzetes hozzájárulása szükséges.

Futamidő hosszabbítási kérelem az alábbi feltételek megléte esetén nyújtható be:

- a Futamidő a Rendelkezésre Tartási Időn belül és
- kizárólag a Rendelkezésre Tartási Idő hosszabbításával megegyező mértékben növelhető (eredeti Kölcsönszerződés szerinti törlesztési periódus nem nőhet),
- az igényelt Rendelkezésre Tartási Idő és ezáltal a megnövelt Futamidő nem lehet hosszabb, mint az Eljárási Rendszerben és a Felhívásban meghatározott maximális időtartam,
- Futamidő hosszabbítási kérelem kizárólag a Finanszírozási Összeg teljes kifolyósítását megelőzően, legkésőbb a Rendelkezésre Tartás Idő lejáratá előtt 30 naptári nappal igényelhető,

Futamidő hosszabbítási kérelem kizárólag egy alkalommal nyújtható be.

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
Futamidő hosszabbítás	Szerződésmódosítási kérelem (ME701U)	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása Biztosítékot nyújtó(k) előzetes hozzájárulása	Magánokirat

11.2.7 Projekt átruházás

A Projekt megvalósítását a Végső Kedvezményezett másra átruházhatja, ha az új Végső Kedvezményezett a Felhívásban foglalt feltételeknek megfelel. A Projekt átruházása során a Projekt céljai nem módosulhatnak. Projekt átruházására kizárólag abban az esetben van lehetőség, ha a Kölcsönszerződés az átruházás időpontjában már létrejött és nem került felmondásra vagy nem következett be felmondásra okot adó esemény.

A Projekt átruházására kizárólag az új Végső Kedvezményezettre vonatkozó teljes hitelbírálati folyamat ismételt lefolytatásával és pozitív hitelbírálat után kerülhet sor. A hitelbírálat során az új Végső Kedvezményezett köteles minden olyan nyilatkozatot, információt megadni, amely a hitelbírálat lefolytatásához szükséges.

Az átruházási igényről átruházási nyilatkozatot szükséges benyújtani az **ME730U számú melléklet** szerint, melyet a Projekt átadó és Projekt átvevő is aláír. Amennyiben a Projekt átvevő megfelel a

hitelbírálati feltételeknek, a hitelbírálat pozitív eredménnyel zárul, az átruházásról Szerződésátruházási megállapodást kell kötni, melyhez minden biztosítéki kötelezettnek hozzá kell járulnia. A Szerződésátruházási megállapodás a Kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képezi.

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
Projekt átruházás: új Végző Kedvezményezett lesz a Projekt tulajdonosa	Hitelbírálatához szükséges dokumentumok az új Végző Kedvezményezett vonatkozásában Közös kérelem projekt átruházásra (ME730U) Adatmódosítási kérelem (ME701U) Felhatalmazó levél, banktitok megtartása alóli felmentés és a banktitok átadására vonatkozó felhatalmazás Pmt. által előírt ügyfél-átvilágítási dokumentumok, nyilatkozatok	Szükséges	Szerződésátruházási megállapodás (biztosítékokra vonatkozóan is) Új HBNY bejegyzés, korábbi HBNY bejegyzés törlése	Közokirat

11.2.8 Projekttel létrehozott vagyon egy részének elidegenítése

A Végző Kedvezményezett a Projekttel létrehozott vagyon egy részét – amennyiben az a Végző Kedvezményezett tulajdonába került – a Kölcsönszerződésből eredő teljes tartozás (tőketartozás és valamennyi járulék) maradéktalan visszafizetéséig kizárólag az MFB Zrt. vagy Közvetítő előzetes jóváhagyásával idegenítheti el.

Amennyiben a fenti feltétel nem teljesül, előtörlesztés, illetve új kiegészítő fedezet bevonása kell, ez utóbbi esetben a fedezetmódosítás pontban leírtaknak megfelelően kell eljárni.

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
A Projekt tárgyát (a Finanszírozási Összeg biztosítékát) képező vagyonelem értékesítése. Csak abban az esetben lehet, ha ezt a Felhívás megengedi, vagy a Finanszírozási Összeg arányosan előtörlesztésre kerül a futamidő meghagyásával.	Szerződésmódosítási kérelem (ME701U) Előtörlesztési kérelem az előtörlesztést megelőző 5. munkanapon 10:00-ig	Szükséges	Ha a vagyonelem eladásából történik a törlesztés, akkor az adásvételi szerződésben a fizetés helyének az MFB programszámláját kell megjelölni Kölcsönszerződés módosítása Zálogjogról lemondó nyilatkozat elkészítése/HBNY törlés	Magánokirat
Egyes vagyonelemek korszerűbbre cserélése a projekt céljának változatlan elérése mellett. Csak abban az esetben lehet, ha ezt a Felhívás megengedi és az új eszköz vételárának különbözete önerőből finanszírozásra kerül.	Szerződésmódosítási kérelem (ME701U)	Szükséges	Kölcsönszerződés módosítása Új zálogszerződés megkötése Zálogjogról lemondó nyilatkozat elkészítése Új HBNY bejegyzés Biztosítási feltételek ellenőrzése, szükség esetén új biztosítás bekérése	Közokirat

11.2.9 Természetes személy (Egyéni Vállalkozó) Végző Kedvezményezett elhalálása

A természetes személy Végző Kedvezményezett jogerős hagyatékátadó végzésben megjelölt

örökösének szükséges felvennie a kapcsolatot a Közvetítővel, az elhalálozás miatti szerződésmódosítási teendők kapcsán. Ennek részletei (így például a szerződésmódosítás szükségessége, okirati formája) minden esetben - beleértve az örökös nélküli elhalálozás esetét - az egyedi körülmények vizsgálatát és mérlegelését követően kerülnek meghatározásra.

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítói jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
Kölcsönszerződés teljes folyósítása előtt: Természetes személy Végző Kedvezményezett elhalálozása, a projekt tárgya az örökösre száll át	Hagyatékadó végzés benyújtása Felhatalmazó levél, valamint a banktitok megtartása alóli felmentés és a banktitok átadására vonatkozó felhatalmazás, személyes okmányok másolata, Pmt. által előírt nyilatkozatok, igazolás a bankszámlaszámról az örökös részéről	Szükséges	Kölcsönszerződés egységes szerkezetbe történő foglalása, a jogutódlásra, öröklésre való hivatkozást tartalmazó preambulummal	Közokirat

11.2.10 Végző Kedvezményezett Egyéni Vállalkozó elhalálozása folyósítást megelőzően / projekt megkezdése előtt

A Finanszírozási Összeg lehívására kizárólag a Végző Kedvezményezett jogosult¹⁰, ennek megfelelően az örökös a folyósítást a Végző Kedvezményezett elhalálozása esetén az alábbiak szerint tudja kezdeményezni:

- Jogerős hagyatékátadó végzés** nélkül az örökös nem járhat el Végző Kedvezményezettként, tehát nem tud lehívást sem kezdeményezni a Finanszírozási Összeg terhére (hagyatéki végzés után is csak abban az esetben, ha átveszi a vállalkozást). Szükséges megvárni a jogerős hagyatékátadó végzés benyújtását az Örökös részéről, annak hiányában a Közvetítő intézkedést nem kezdeményezhet a folyósítást illetően, viszont kezdeményezheti a Rendelkezésre Tartási Idő meghosszabbítását, ami egyedi mérlegelés alapján kerül elbírálásra.
- Jogerős hagyatékátadó végzés szerinti örökös** – aki a bemutatott jogerős hagyatékátadó végzés alapján a kölcsönjogviszonyba a szerződésmódosítás útján belépett - lehívást kezdeményezhet a Finanszírozási Összeg terhére a szerződésmódosítást követően, amennyiben igazoltan folytatja a vállalkozást a vonatkozó törvényben előírtaknak megfelelően.

Kockázati szempontból az új Végző Kedvezményezettnek mindenben meg kell felelnie az Eljárási Rendszerben, Felhívásban és vonatkozó jogszabályokban Végző Kedvezményezettekkel kapcsolatos feltételeknek.

¹⁰ Végző Kedvezményezett: az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikk 12. pontjának megfelelően az a kölcsönfelvevő, amely (aki) a Hitelprogramok keretében Finanszírozási Összegben részesül. Ezen jogszabályi hivatkozás alapján az adóstárs nem minősül Végző Kedvezményezettnek.

11.2.11 Végső Kedvezményezett Egyéni Vállalkozó elhalálása részben folyósított ügyletek/megkezdett projekt esetén (Végső Kedvezményezett saját forrást és/vagy szállítói számlákat már kifizette, vagy szállítói előleg kifizetésre vár)

- a) Amennyiben az eredeti Végső Kedvezményezett már elkezdte és/vagy műszakilag befejezte a beruházást vagy annak egy részét, és az elkészült projekt(eleme)kre vonatkozóan lehívás még nem került benyújtásra (utófinanszírozásra vár), a jogerős hagyatékátadó végzés szerinti örökös - amennyiben átveszi és folytatja a vállalkozási tevékenységet és vállalja a projekt befejezését - kezdeményezhet a lehívást az alábbi feltételekkel:
- jogerős hagyatékátadó végzés rendelkezésre áll, mely alapján a Kölcsönszerződés módosítása megtörtént;
  - a fenti szerződésmódosítást követően a vonatkozó folyósítási feltételeket teljesítette. Amennyiben a projekt megvalósításához szükséges önerőt még az elhunyt igazoltan teljesítette, az elfogadható az átvett projekt esetén az önerő igazolására vonatkozóan.

Kockázati szempontból az új Végső Kedvezményezettnek mindenben meg kell felelnie az Eljárási Rendszerben, Felhívásban és vonatkozó jogszabályokban Végső Kedvezményezettekre vonatkozó feltételeknek.

- b) Amennyiben a **Finanszírozási Összeg egy része már folyósításra került** (azaz a projekt megvalósítását veszélyezteti a további folyósítások megtagadása) a jogerős hagyatékátadó végzés szerinti örökös - amennyiben átveszi és folytatja a vállalkozási tevékenységet és vállalja a projekt befejezését - kezdeményezhet további lehívásokat az alábbi feltételek teljesítését követően amennyiben vállalja a projekt befejezését:
- a jogerős hagyatékátadó végzés rendelkezésre áll, mely alapján a Kölcsönszerződés módosítása megtörtént;
  - a fenti szerződésmódosítást követően a vonatkozó folyósítási feltételeket teljesítette.

Kockázati szempontból az új Végső Kedvezményezettet szükséges megvizsgálni, azonban a vizsgálat eredményétől függetlenül a szerződésmódosítás ezekben az esetekben megvalósítható.

11.2.12 Végső Kedvezményezett Egyéni Vállalkozó elhalálása a Finanszírozási Összeg teljes összegének folyósítása után

A Kölcsönszerződésből eredő hagyatéki tartozások megfizetése - az örökösök tartozásaiért való egyetemleges felelősség alapján - követelhető az örökös(ök)től, függetlenül attól, hogy az örökös belépett-e a jogviszonyba vagy sem. Amennyiben az örökös nem viszi tovább a vállalkozási tevékenységet, abban az esetben az igénybe vett Finanszírozási Összeg egyösszegben esedékessé válik, melyre részletfizetési kérelmet lehet benyújtani, a biztosító(ka)t a teljes megtérülést követően ki kell engedni.

Ha az örökös folytatja a vállalkozási tevékenységet, akkor kockázati szempontból az új Végső Kedvezményezettet szükséges megvizsgálni, azonban a vizsgálat eredményétől függetlenül a szerződésmódosítás ezekben az esetekben megvalósítható, a Projektátruházási pontban írt rögzítési szabályok alapján.

11.2.13 Szétválás (amikor nem a Végső Kedvezményezett viszi tovább a Projektet)

A Végső Kedvezményezett különválása vagy kiválása esetén a jogutód akkor léphet be a támogatási jogviszonyba, ha a Felhívásban foglalt feltételeknek megfelel és ahhoz a Közvetítő előzetesen hozzájárul.

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás	Teendő	Szükséges okirat
Szétválás esetén, ha nem a Végső Kedvezményezett viszi tovább a Projektet, hanem a szétválási terv alapján a szétválással érintett jogutód (új Végső Kedvezményezett) kezeli tovább a Projektet	Szerződésmódosítási kérelem (ME701U) Szétválási terv Társasági szerződés/Alapító okirat, Hatályos cégkivonat, vagy Nyilvántartást vezető illetékes hatóság igazolása Aláírási címpéldány Pmt. által előírt ügyfél-átvilágítási dokumentumok, nyilatkozatok Felhatalmazó levél, a banktitok megtartása alóli felmentés és a banktitok átadására vonatkozó felhatalmazás	Szükséges	Finanszírozási Összeg kapcsán - átruházási megállapodás, Új HBNY bejegyzés	Közokirat

11.3 Változásbejelentés (szerződésmódosítást nem igénylő esetek)

Változásbejelentést a Végső Kedvezményezett változást alátámasztó dokumentumok Közvetítő részére történő megküldésével kezdeményezi.

Szerződésmódosítást nem igénylő esetek:

- Előtörlesztés Futamidő rövidítéssel,
- Előtörlesztés a Futamidő meghagyásával
- Tulajdonosi struktúra változása (amennyiben a kilépő tulajdonos nem készfizető kezes),
- Biztosítékok egyes adatainak módosítása,
- A Projekt fizikai befejezése a Kölcsönkérelemben meghatározott időponthoz képest késik,
- A Kölcsönszerződésben rögzített, vagy jogszabály alapján szolgáltatott adatokban történt változás, amelyek nem érintik a Kölcsönszerződés lényeges elemét,
- Projekttel létrehozott teljes vagyon elidegenítése (kötelező előtörlesztéssel),
- Jogutódlás (kivéve szétválás, amikor nem a Végső Kedvezményezett viszi tovább a Projektet).

11.3.1 Előtörlesztés Futamidő rövidítéssel

A Futamidő alatt lehetőség van a Finanszírozási Összeg teljes, vagy részleges előtörlesztésére a Felhívásban rögzített feltételekkel. Részleges előtörlesztés esetén alapesetben a Futamidő rövidül változatlan törlesztő részlet meghagyása mellett, kivéve a [11.3.2](#) pontban részletezett esetet.

A Végső Kedvezményezett az előtörlesztési szándékát a [11.3.2](#) pontban foglaltak szerint teheti meg.

A teljes Finanszírozási Összeg végtörlesztésére (teljes előtörlesztésre) csak abban az esetben kerülhet sor, ha a Közvetítő elvégezte a projekt megvalósítását követő helyszíni szemlét, és Végső Kedvezményezett átadta a Közvetítőnek a projekt befejezéséről készített nyilatkozatot. (**ME501U melléklet**)

Egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a részleges előtörlesztés kizárólag eredményességmérést követően megengedett, eredményességmérést megelőzően a kifolyósított Finanszírozási Összeg (Kölcsönrész és Vissza Nem Térítendő Támogatás együttes összegének) végtörlesztése (teljes előtörlesztése) lehetséges.

Kötelező előtörlesztés egyes esetei

Idegen, vagy részben idegen tulajdonban álló Ingatlanon történő beruházások finanszírozásakor a földtulajdonos és a Végső Kedvezményezett által kötött, az Ingatlan (földrészlet, telek) használatát biztosító szerződés felmondása esetén, amennyiben a Végső Kedvezményezett egyéb módon (jogsabályi rendelkezés, vagy teljes bizonyító erejű magánokirat) nem tudja igazolni legalább a Futamidőre szóló használati jogát, akkor a Végső Kedvezményezett részére nyújtott Finanszírozási Összeg azonnali, egy összegben történő előtörlesztése kötelező.

Osztatlan közös tulajdonban álló Ingatlanon történő beruházások finanszírozásakor a közös tulajdon használatára vonatkozó szerződés felmondása esetén a Végső Kedvezményezett részére nyújtott Finanszírozási Összeg azonnali, egy összegben történő előtörlesztése kötelező.

Változás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítói jóváhagyás	Szükséges okirat
Előtörlesztés, Futamidő rövidítéssel	Változásbejelentés (ME701U) Előtörlesztési kérelem (ME720U) az előtörlesztést megelőző 5. munkanapon 10:00-ig	Nem szükséges	Nem szükséges

11.3.2 Előtörlesztés a Futamidő meghagyásával

Önálló Hitelprogramok esetén az előtörlesztés/végtörlesztés megengedett, kivéve, ha a Felhívás eltérően rendelkezik. Egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a részleges előtörlesztés kizárólag eredményességmérést követően megengedett, eredményességmérést megelőzően kizárólag a folyósított Finanszírozási Összeg (Kölcsönrész és Vissza Nem Térítendő Támogatás együttes összegének) végtörlesztése (teljes előtörlesztése) lehetséges.

A Végső Kedvezményezett előtörlesztési szándékát az előtörlesztési értesítő benyújtásával (**ME720U számú melléklet**) jelezheti.

A Végső Kedvezményezett előtörlesztésre vonatkozó szándékát legkésőbb az előtörlesztést megelőző 5. munkanap délelőtt 10:00-ig kell bejelentenie, írásban a fenti formanyomtatvány kitöltésével.

Amennyiben a Végső Kedvezményezett 10.000.000 Ft-ot, azaz tízmillió Forintot elérő vagy meghaladó összegű pénzeszköz előtörlesztését kéri, az Előtörlesztési Értesítő nyomtatványon köteles nyilatkozni az előtörlesztésre szánt pénzeszköz forrásáról, valamint megküldeni a pénzeszköz forrását alátámasztó dokumentumokat a Közvetítő részére.

A Végső Kedvezményezett tudomásul veszi, hogy amennyiben az Előtörlesztési Értesítőn feltüntetett pénzeszközök forrásával vagy az azt alátámasztó dokumentumok eredetiségével vagy tartalmával kapcsolatban kétség vagy kérdés merülne fel, az MFB Zrt. a Közvetítő útján jogosult további információt vagy adatszolgáltatást kérni. A Végső Kedvezményezett az MFB Zrt. ezirányú megkeresésétől számított **5 munkanapon belül** köteles a kért felvilágosítást vagy adatot megadni,

illetve szolgáltatni.

A Végső Kedvezményezett külön írásbeli kérelmében a Kölcsön Futamidő változatlanul hagyása mellett a havi törlesztő részletek összegének csökkentését kérheti legalább 12 havi törlesztő részlet összegének előtörlesztése esetén. Ez esetben az új törlesztőrészletek is a fizetési gyakoriságot figyelembe véve egyenletesen elosztva kerülnek meghatározásra.

Módosítás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás
Előtörlesztés, Futamidő meghagyásával, törlesztő részletek összegének csökkentésével (legalább 12 havi törlesztő részlet összegének előtörlesztése esetén)	Változásbejelentés (ME701U) Előtörlesztési kérelem (ME720U) az előtörlesztést megelőző 5. munkanapon 10:00-ig Külön nyilatkozat a törlesztőrészletek újraosztásáról	Nem szükséges

11.3.3 Tulajdonosi struktúra változása

A **Végső Kedvezményezett tulajdonosi struktúrájának Futamidő alatti módosítását** – ideértve az eredeti tulajdonosok közötti részesedési arányok módosítását is **előzetesen engedélyeztetni kell**. A Végső Kedvezményezett kérelmének pontosan tartalmaznia kell, hogy jóváhagyás esetén hogyan változna a tulajdonosi szerkezet, továbbá új tulajdonos(ok) esetén a változásbejelentés mellékleteként be kell nyújtani az új tulajdonos(ok) személyére (a pénzmossa megelőzéssel kapcsolatos, a Végső Kedvezményezettre vonatkozó ügyfél-átvilágítási dokumentumok módosítását érintő mértékig) és gazdálkodási adataira vonatkozó dokumentumokat is.

A Közvetítő megvizsgálja, hogy a Végső Kedvezményezett a változást követően is megfelelne-e a KKV besorolás feltételeinek (az organikus növekedés esetében nem kerül szankcionálásra a KKV besorolástól való eltérés). A KKV státuszt Végső Kedvezményezettnek az európai uniós forrású ügylet kapcsán az igénybe vett támogatási jogcímtől függően kötelező fenntartani. A vizsgálat során Hiánypótlásra kerülhet sor.

A Közvetítő a szükséges vizsgálatot bejelentés nélkül is megkezdheti, amennyiben hivatalból észleli a változást.

- A vizsgálat részeként a Közvetítő ellenőrzi, hogy a Végső Kedvezményezett kölcsönigénylési vállalkozás mérete az új tulajdonosi struktúra szerinti tulajdonos(ok) Végső Kedvezményezetti kölcsönigényléskor hatályos létszám- és gazdálkodási adataival átszámítva is megfelelt volna-e a Hitelprogram vállalkozás méretével kapcsolatos elvárásának. Ha a vizsgálat alapján a Végső Kedvezményezett az új tulajdonosi struktúrával nem felelt volna meg a Hitelprogram a vállalkozás méretére vonatkozó elvárásának, jelen Eljárási Rendszerben előírt feltételeknek vagy bármely más programfeltételnek, a tulajdonosváltásra szabálytalansági eljárás megindítása nélkül csak akkor kerülhet sor, ha a Végső Kedvezményezett a Közvetítő értesítését követő **30 munkanapon belül** végtörleszti a fennálló tartozását, azaz maradéktalanul visszafizeti a Finanszírozási Összeg teljes összegét és járulékait. A végtörlesztéskor a Végső Kedvezményezettnek nyilatkoznia kell a projekt megvalósításáról, a Közvetítő pedig helyszíni szemle keretében ellenőrzi a projekt megvalósítását. Egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a sikeres eredményességmérést követően maradéktalanul visszafizeti a fennálló Finanszírozási Összeget tartozását járulékokkal együtt.

A tulajdonosi struktúra változása után, az azzal kapcsolatban keletkezett dokumentumokat (létesítő

okirat módosítás, aláírási címpéldány/aláírás minta, cégbíróság részére benyújtott változásbejegyzési kérelem vagy cégkivonat másolat és részvénykönyv (amennyiben releváns) a Végső Kedvezményezett a dokumentumok keletkezésétől számított **5 (öt) munkanapon belül** köteles benyújtani.

Változás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás
Tulajdonosi struktúra változása	Változásbejelentés (ME701U) a változást követő 5 munkanapon belül Társasági szerződés/Alapító okirat, Hatályos cégkivonat, vagy nyilvántartást vezető illetékes hatóság igazolása Aláírási címpéldány (amennyiben a tulajdonos cégjegyzésre is jogosult) Pmt. által előírt ügyfél-átvilágítási dokumentumok, nyilatkozatok	Szükséges

11.3.4 Biztosítékok adatainak módosítása

A Végső Kedvezményezett köteles a biztosítéki adatokban történt változást a Közvetítő részére bejelenteni **8 naptári napon** belül.

Változás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítői jóváhagyás
Ingatlan egyes adatainak változása: ingatlan címe módosul, hrsz szám változása. (Pl. telekalakítási eljárás folytán létrejött új hrsz., vagy telekegyesítés)	Változásbejelentés (ME701U) 30 naptári napnál (változásbejelentés benyújtásától számítva) nem régebbi e-hiteles/hiteles tulajdoni lap szemle és kapcsolódó dokumentumok (A változást alátámasztó határozat, földhivatali hozzájárulás) Változási vázrajz szükség esetén új értékbecslés	Szükséges
Kezes bankszámla számának módosítása	Változásbejelentés (ME701U) Új fizetési számlára felhatalmazó levél benyújtása Banktitok megtartása alóli felmentés és a banktitok átadására vonatkozó felhatalmazás	Nem szükséges

11.3.5 Ha a Projekt fizikai befejezése a Kölcsönkérelemben meghatározott időponthoz képest késik

A Projekt fizikai befejezésének időpontja nem lehet a Felhívásban szereplő időpontnál későbbi, és nem lépheti túl a Felhívásban meghatározott maximális megvalósítási időt.

A Projekt befejezésének késéséről a Végső Kedvezményezett köteles tájékoztatást adni legkésőbb a Projekt záró nyilatkozat kitöltésével.

A Projekt befejezés időpontjának módosítása önmagában nem jár szerződésmódosítással, de egyéb kapcsolódó módosítások (pl. Rendelkezésre Tartási Idő hosszabbítása) indokolhatják a szerződésmódosítás szükségességét.

Az egyműveletes kombinált hiteltermékek esetén az eredményességmérés lehetséges időpontjának meghatározását befolyásolhatja a projekt befejezésének (ebből következően a Projektzárás) időpontja, melynek részletszabályai az adott Felhívásban kerülnek meghatározásra. Erre való tekintettel a Projekt befejezésének módosulása indukálhat türelmi idő változtatást, mely kapcsán jelen Eljárási Rend 11.2.4. pontja szerint szükséges eljárnia a Végső Kedvezményezettnek.

Változás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítói jóváhagyás
Abban az esetben, ha Projekt fizikai befejezése a Kölcsönkérelemben meghatározott időponthoz képest késik	Változásbejelentés (ME701U)	Nem szükséges

11.3.6 Projekttel létrehozott vagyon elidegenítése (teljes, részleges előtörlesztés esetén), bérbeadása, további terhelés

A Végző Kedvezményezett a Projekttel létrehozott valamennyi eszközt (vagyon) – amennyiben az a Végző Kedvezményezett tulajdonába került – a Finanszírozási Összegnek és járulékainak (vagy egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a sikeres eredményességmérést követően a fennálló kölcsönrész tartozásának és járulékainak) a Kölcsönszerződés szerinti maradéktalan visszafizetéséig kizárólag az MFB Zrt. vagy Közvetítő előzetes jóváhagyásával idegenítheti el, adhatja bérbe vagy más használatába (kivéve ha a bérbeadás maga a hitelcél), illetve terhelheti meg, azzal a feltétellel, hogy a mindenkor fedezettségi elvárásnak teljesülnie kell

Ha egyes vagyonelem eladásából történik a Finanszírozási Összeg részleges előtörlesztése, akkor az adásvételi szerződésben a fizetés helyének az MFB programszámláját kell megjelölni és a Közvetítő jóváhagyás esetén a Kölcsönszerződés érintett biztosítékára vonatkozóan a Zálogjogról lemondó nyilatkozat elkészítése szükséges. Csak az előtörlesztés megtörténtét követően adható ki a Zálogjogról lemondó nyilatkozat a Végző Kedvezményezett részére.

Változás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítói jóváhagyás
Valamennyi, a Projekt tárgyát képező beruházási eszköz (vagyon) elidegenítése	Előtörlesztési kérelem (ME701U) a teljes fennálló Finanszírozási Összegre az előtörlesztést megelőző 5. munkanapon 10:00-ig, ha az előtörlesztés a vagyonelem eladásából történik, Adásvételi szerződés benyújtása a Közvetítő részére	Nem szükséges
A Projekt tárgyát (a Finanszírozási Összeg biztosítékát) képező vagyonelem értékesítése. Csak abban az esetben lehet, ha ezt a Felhívás megengedi, vagy a Finanszírozási Összeg arányosan előtörlesztésre kerül futamidő meghagyásával	Változásbejelentés (ME701U) Előtörlesztési kérelem az előtörlesztést megelőző 5. munkanapon 10:00-ig	Szükséges
A Projekt tárgyát (a Finanszírozási Összeg biztosítékát) képező vagyonelem bérbeadása, további terhelése	Változásbejelentés (ME701U)	Szükséges

11.3.7 Jogutódlás (kivéve szétválás 11.2.13 pontban foglalt eseteit, amikor nem a Végző Kedvezményezett viszi tovább a Projekttel)

A Végző Kedvezményezett átalakulása, egyesülése és szétválása esetén a jogutód akkor léphet be a támogatási jogviszonyba, ha a Felhívásban foglalt feltételeknek megfelel.

A Végző Kedvezményezett átalakulása, egyesülése és szétválása esetén köteles előzetesen a Közvetítő jóváhagyását kérni, a Közvetítő pedig köteles az átalakulási, szétválási és egyesülési terv alapján megvizsgálni az általános jogutódlás mellett létrejött új jogi személyt (új Végző Kedvezményezettet), hogy megfelel-e a Felhívásban foglalt feltételeknek.

Változás tárgya	Benyújtandó dokumentum	Közvetítói jóváhagyás
Átalakulás társaságforma-váltás esetén	Változásbejelentés (ME701U) Pmt. által előírt ügyfél-átvilágítás dokumentumok, nyilatkozatok Társasági szerződés/Alapító okirat Aláírási címpéldány	Szükséges
Kiválás esetén, ha a Végső Kedvezményezett az a fél marad, aki a Projektet a szétválást követően viszi tovább. A szétválási terv alapján a Végső Kedvezményezett MFB felé fennálló kötelezettsége, és a kötelezettség mögé felajánlott biztosítéka (azaz a projekttel létrejött vagyoneleme) vagyonában marad.	Változásbejelentés (ME701U) Szétválási terv Társasági szerződés/Alapító okirat, Hatályos cégkivonat, vagy nyilvántartást vezető illetékes hatóság igazolása Aláírási címpéldány Pmt. által előírt nyilatkozatok Felhatalmazó levél, a banktitok megtartása alóli felmentés és a banktitok átadására vonatkozó felhatalmazás	Szükséges
Egyesülés Összeolvadás esetén az összeolvadó jogi személyek megszűnnek (köztük a Végső Kedvezményezett is) és új jogi személy jön létre általános jogutódlás mellett. Beolvadás esetén - ha a beolvadó jogi személy a Végső Kedvezményezett, akkor a Végső Kedvezményezett megszűnik és általános jogutódlás mellett az egyesülésben részt vevő másik jogi személy (új Végső Kedvezményezett) lesz a jogutód. - ha a Végső Kedvezményezett jogi személybe olvad bele az egyesülésben részt vevő másik jogi személy, a Végső Kedvezményezett nem szűnik meg.	Változásbejelentés (ME701U) Egyesülési szerződés Társasági szerződés/Alapító okirat, Hatályos cégkivonat, vagy Nyilvántartást vezető illetékes hatóság igazolása Aláírási címpéldány Pmt. által előírt nyilatkozatok Felhatalmazó levél, a banktitok megtartása alóli felmentés és a banktitok átadására vonatkozó felhatalmazás	Szükséges

12 HELYSZÍNI SZEMLE

A Közvetítő a következő esetekben végezhet, illetve végez kötelezően helyszíni szemlét a Végső Kedvezményezett megvalósítási helyszínén:

- hitelbírálatot megelőző helyszíni szemle (100 millió Ft-ot elérő vagy azt meghaladó Finanszírozási Összeg igénylésekor, egyszeri alkalommal)
- Projekt megvalósítását követő helyszíni szemle (utolsó folyósítást követő 90 naptári napon belül, részletei a 13. fejezetben kerültek kifejtésre)
- rendkívüli helyszíni szemle (gyakoriság: eseti jellegű)
- fizetési késedelem miatti helyszíni szemle (gyakoriság: eseti jellegű)
- 100 millió Ft-ot elérő, vagy meghaladó aktuális tőkekitettséggel rendelkező ügyfelekre vonatkozó éves helyszíni szemle

A helyszíni szemle lebonyolítása kapcsán a Végső Kedvezményezett köteles együttműködni a Közvetítővel, és a megkeresést követően **60 naptári napon** belül időpontot biztosítani a szemle elvégzésére a megvalósítási helyszínen, a projekt ellenőrzése érdekében.

A helyszíni szemléről a Közvetítő fotódokumentációt és 2 példányban elkészített és mindkét fél által aláírt jegyzőkönyvének egy példányát dokumentáltan átadja a Végső Kedvezményezettnek.

A megvalósítási helyszín alkalmassága az egyes Hitelprogramokban szereplő támogatható

tevékenységek jellegéhez igazodóan állapítható meg, a megvalósítási helyszín alkalmas a Projekt megvalósítására például:

a) helyhez kötött eszközök beszerzése esetén:

- a beszerzett eszközök megfelelő elhelyezése, üzemeltetése biztosított,
- az eszközök elhelyezéséhez, ha az szükséges, akkor fedett, infrastruktúrával ellátott helyiség (pl. üzemcsarnok, műhely stb.) biztosított,
- a helyiség kialakítása (pl. a helyiség méretei, a padozat teherbírása megfelelő stb.) és infrastruktúra ellátottsága (elektromos áram, víz, gáz ellátás, szükség szerint technológiai infrastruktúra, biztonsági infrastruktúra; ú.m. tűzi víz és tűz- és füstjelző berendezés), az ott dolgozók számára kialakított kommunális helyiségekkel, alkalmas kell legyen a beszerzett eszközzel végzendő tevékenységhez.

b) mobil eszközök beszerzése esetén:

A megvalósítási helyszínnek alkalmasnak kell lennie a mobil eszközök átmeneti tárolására, továbbá a megvalósítási helyszínnek biztosítani kell például:

- a közútról történő megközelítés lehetőségét,
- a gépek ki/bejárásának lehetőségét,
- a gépek tárolására alkalmas teret (terepet), valamennyi a projekt keretében beszerzett mobil berendezés egyszerre történő tárolása esetén is (sármentesített felület),
- a gépek őrzését (épület, ideiglenes építmény, lakókocsi),
- a tűzvédelmet.

Minden esetben, a megvalósítási helyszínen biztosítani kell az eszközök ki- és beszállításának lehetőségét, biztonságos elhelyezését, raktározását a tároló helyiségekben.

c) IKT eszközök és immateriális javak beszerzése esetén:

- az eszközök és/vagy szoftverek üzemeltetéséhez, működtetéséhez szükséges műszaki elvárások (pl. infrastruktúrával, szélessávú internet csatlakozással rendelkező épület, szerver megfelelő elhelyezése, a beszerzett számítógépek rendeltetésszerű működtetéséhez alkalmas helyszín) biztosítottak,
- a támogatásból beszerzett IKT eszközök és/vagy szoftverek üzemeltetése, működtetése a megvalósítás helyszínén kívül is történhet, ilyen esetekben az üzemeltetés helyszínével, és nem a megvalósítás helyszínével kapcsolatban támaszthatók az eszközök üzemeltetéséhez és/vagy tárolásához előírt, a megvalósítás helyszínére vonatkozó műszaki követelmények.

d) Személyi jellegű ráfordítás igénybevétele esetén a megvalósítási helyszínen biztosítani kell az egyszerre történő foglalkoztatáshoz szükséges infrastruktúra, szociális helyiségek, valamint pl. elektromos áram, víz, gáz ellátás rendelkezésre állását.

A projekt megvalósítását követő helyszíni szemle során megvizsgálásra kerül, hogy a finanszírozás tárgyát képező és/vagy fedezetként bevont eszközök rendelkeznek-e érvényes biztosítással, azok díjait a Végső Kedvezményezett a vállalt díjfizetési gyakoriságnak megfelelően fizeti-e, az eszközök rendelkeznek-e a munkavégzéshez szükséges megfelelő és érvényes hatósági okmányokkal (pl. Járművek műszaki vizsgával), azok koruknak és használati fokuknak megfelelő állapotban vannak-e, azok állagmegóvása, használhatósága érdekében a Végső Kedvezményezett megtette-e a tőle

elvárható lépéseket.

13 PROJEKT BEFEJZÉSE, PROJEK TZÁRÁS

A Végső Kedvezményezett a Projekt fizikai és pénzügyi befejezését követően köteles benyújtani az ME501U mellékletet (kivéve GINOP Plusz-1.4.3-24/B Hitelprogram esetén) a Projek tzárás alátámasztására, továbbá amennyiben a Felhívás előírja, a megvalósított beruházás állapotát rögzítő, tanúsító program használatával készített, a CO₂ kibocsátási értékeket és elsődleges energiafogyasztását is tartalmazó, Hiteles Energetikai Tanúsítványt.

Az utolsó folyósítást követő **90 naptári napon belül** a Közvetítő a projekt megvalósítást követő helyszíni szemlén ellenőrzi a Projekt megvalósítását (a GINOP Plusz-1.4.3-24/B Hitelprogram esetén nem szükséges a megvalósítást követő 90 naptári napon belüli szemle). A helyszíni szemle során a Végső Kedvezményezett átadja az alábbi dokumentumokat, amennyiben erre még nem került sor:

- projekt zárónyilatkozat a projekt megvalósítás időszakának és végleges költség- és forrásösszetétel részletezésével,
- előlegrszámla, végszámla (ha még nem került leadásra),
- vagyonleltár beruházásban érintett eszközökre vonatkozó része, vagy tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó lapja,
- a Projekt megvalósulásához kapcsolódó üzembe helyezési jegyzőkönyv,
- engedélyköteles Projekt esetében a Projektre vonatkozó jogerős használatbavételi/szakhatósági/működési engedély,
- a Projekt befejezését követően kiállított jogerős hatósági engedélyező határozat (azon Projektek esetében releváns, amelyek működtetése építési, hatósági engedélyhez kötött),
- biztosítékként szolgáló biztosítható vagyontárgyakra vonatkozóan a biztosítások és zálogjogosulti feljegyzések, valamint díjfizetések igazolása, amennyiben a folyósításkor még nem volt lehetséges biztosítást kötni,
- idegen tulajdonban álló földön (telken) lévő Építmény átalakítása/bővítése/felújítása esetén a föld (telek) használatát biztosító földhasználati/használati jog a Végső Kedvezményezett részére történt bejegyzését igazoló hiteles/e-hiteles tulajdoni lap,
- amennyiben a Projekt biztosítékai között gépjármű szerepel, a gépjármű törzskönyvét Közvetítőnél letétbe helyezték,
- teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozat az ingóságok rendelkezési jogának megszerzéséről és a zálogtárgyak azonosító adatairól (amennyiben körülírással történt a HBNY bejegyzés)

14 EREDMÉNYESSÉGMÉRÉS EGYMŰVELETES KOMBINÁLT HITELPROGRAMOK ESETÉN

Egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a Vissza Nem Térítendő Támogatás nyújtása bizonyos szakpolitikai célok (eredményességi kritériumok) eléréséhez kapcsolódik. Az eredményességmérés célja annak vizsgálata, hogy a fizikailag és pénzügyileg megvalósult (befejezett) projekt a Felhívásban meghatározott, valamint a Kölcsönszerződésben vállalt eredményességi célokat elérte-e. Az eredményességmérésnek a Türelmi Idő lejáratá előtt meg kell történnie.

Az eredményességi kritériumok teljesülését igazoló - Felhívásban meghatározott -

dokumentumokat a Végső Kedvezményezettnek a Türelmi Idő lejáratát megelőző 60. naptári napig a Közvetítő rendelkezésére kell bocsátani annak érdekében, hogy az eredményességmérés és az esetlegesen szükséges szerződésmódosítás a Türelmi Idő lejáratát megelőzően megtörténhessen.

Az eredményességi kritériumok teljesítését igazoló dokumentumok benyújtási határidejét megelőző 90.-60.-30. naptári napon a Végső Kedvezményezett elektronikus értesítő üzeneteket kap a dokumentumok benyújtásának szükségességéről és a határidőről.

Az eredményességmérést követően annak megtörténtéről és eredményéről, valamint a hatályos törlesztőrészek nagyságáról és ütemezéséről a Végső Kedvezményezett szintén elektronikus értesítő üzenetet kap.

Az eredményességmérés lehetséges kimenetelei:

- Az eredményességmérés kimenetele sikeres és a Projekt a tervezettnél jobb eredményeket hozott. Ez esetben a Végső Kedvezményezett részére megítélt és kifolyósított Vissza Nem Térítendő Támogatáson túl többlet Vissza Nem Térítendő Támogatás nem nyújtható és a kifolyósított Kölcsönrész egyetlen törlesztőrészlete sem alakulhat át Vissza Nem Térítendő Támogatássá. Ez esetben a Végső Kedvezményezett részére megítélt és kifolyósított Kölcsönrész, valamint Vissza Nem Térítendő Támogatás a tervezett szerint válik hatályossá. A megítélt Vissza Nem Térítendő Támogatás csak a jelen Eljárási Rendszerben meghatározott esetekben követelhető vissza.
- Az eredményességmérés kimenetele sikeres, a projekt a tervezett Kölcsönrész/Vissza Nem Térítendő Támogatás arányának megfelelően teljesítette az eredményességi kritériumokat. Ez esetben a Végső Kedvezményezett részére megítélt és kifolyósított Kölcsönrész, valamint Vissza Nem Térítendő Támogatás a tervezett szerint válik hatályossá. A megítélt Vissza Nem Térítendő Támogatás csak a jelen Eljárási Rendszerben meghatározott esetekben követelhető vissza.
- Az eredményességmérés kimenetele sikeres, azonban a projekt a tervezettnél alacsonyabb mértékű Vissza Nem Térítendő Támogatás arányának megfelelően teljesítette az eredményességi kritériumokat (amennyiben a Felhívás sávós eredményességmérést lehetővé tesz). Ebben az esetben a kifolyósított Finanszírozási Összeg az eredményességmérés során megállapított, alacsonyabb tény Vissza Nem Térítendő Támogatás arányának megfelelően kerül megosztásra Kölcsönrészre és Vissza Nem Térítendő Támogatásra. Ennek megfelelően a korábban kifolyósított Vissza Nem Térítendő Támogatás eredményességméréshez igazodó, tényértéket meghaladó része kölcsönné alakul. A Végső Kedvezményezett elektronikus értesítést kap a hatályos, alacsonyabb Vissza Nem Térítendő Támogatás arányának megfelelő és a tervezettnél magasabb Kölcsönrész törlesztési ütemezéséről, melynek megfelelően szükséges fizetési kötelezettségét teljesíteni a Kölcsönszerződésben foglaltak szerint.
- Sikertelen eredményt produkáló eredményességmérés esetén a Felhívás eredményességi kritériumok fejezetében megfogalmazottak szerint az alábbi kimenetek lehetségesek:
  - ha a Projekt szabályosan megvalósult, de nem teljesíti a Felhívásban megjelenő minimális – azaz az abban szereplő legalacsonyabb Vissza Nem Térítendő Támogatás arányhoz tartozó - eredményességi kritériumokat sem, a kifolyósított Vissza Nem Térítendő Támogatás teljes összege Kölcsönrésszé alakulhat és visszafizetendővé válhat a Kölcsönszerződésnek és a Végső Kedvezményezett részére küldött elektronikus értesítésben szereplő törlesztési ütemezésnek megfelelően;

- ha a Projekt szabályosan megvalósult, de nem teljesíti a Felhívásban szereplő - Vissza Nem Térítendő Támogatás arányhoz tartozó - eredményességi kritériumokat, a kifolyósított Vissza Nem Térítendő Támogatás teljes összege Kölcsönrészé alakulhat és visszafizetendővé válhat a Kölcsönszerződésnek és a Végső Kedvezményezett részére küldött elektronikus értesítésben szereplő törlesztési ütemezésnek megfelelően;
- ha a Projekt szabályosan megvalósult, de nem teljesíti a Felhívásban megjelölt kötelezően elvárt eredményességi kritériumokat, a Projekt szabálytalannak minősül és a Végső Kedvezményezett részére megítélt és kifolyósított Kölcsönrész és Vissza Nem Térítendő Támogatás a jelen Eljárási Rend 17. pontja szerint kerül visszakövetelésre.

Amennyiben a Végső Kedvezményezett nem teljesíti az Eljárási Rendben, illetve a Felhívásban foglalt módon és határidők betartásával az eredményességmérés feltételeit, ezáltal az eredményességmérés nem végezhető el a Projekt vonatkozásában szabálytalansági eljárás indul.

15 BIZTOSÍTÉKOKRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

15.1 A Finanszírozási Összeg biztosítékaira vonatkozó általános szabályok

Az elfogadható biztosítéki formák köre és mértéke a Felhívásban kerül meghatározásra.

Fedezetként csak olyan biztosíték fogadható el, amely értékálló, likvid, piacképes és értékelhető eszköz, továbbá jogilag érvényesíthető. Amennyiben a felajánlott biztosíték nem felel meg a fenti alapvető elvárásoknak, akkor nem fogadható el biztosítékként. Ilyen például az egyedi, korlátozott célra felhasználható, vagy jelentősen elhasználdott eszköz, illetve korlátozottan forgalomképes, vagy forgalomképtelen, valamint a nem egyértelmű tulajdonviszonyokkal bíró ingatlan, ingóság.

A Hiteldöntés alapján meghatározott kockázati osztályú Gazdasági Társaság vagy Szövetkezet és az EGT területén székhellyel rendelkező vállalkozás magyarországi fióktelepe esetén a Végső Kedvezményezettek részére a Finanszírozási Összeg igényléséhez előírható a többségi tulajdonos készfizető kezességvállalásának bevonása is, a tulajdonos készfizető kezességvállalása pontban foglaltak szerint.

15.2 Ranghelyre, zálogjog összegére vonatkozó általános szabályok

A befogadni kívánt **biztosítékon preferált az első ranghelyi zálogjog bejegyzése**. Zálogjog kikötése esetén szükséges azt **elidegenítési- és terhelési tilalommal** biztosítani. A biztosítéki körbe vont Projekt tárgy nem idegeníthető el, kizárólag a Közvetítő előzetes írásos engedélyével, amennyiben a Felhívás másképpen nem rendelkezik.

A per, teher és igénymentes biztosíték mint preferált elvárás mellett az MFB Zrt. olyan biztosítékot is elfogadhat fedezetként, amely a biztosítéki körbe történő bevonáskor már zálogjoggal (akár többszörösen), illetve annak biztosítására feljegyzett elidegenítési és terhelési tilalommal terhelt a következők szerint: megelőző ranghelyi zálogjog(ok), valamint elidegenítési és terhelési tilalom esetén a Végső Kedvezményezett legkésőbb az első folyósításig bemutatja a biztosítékot érintő megelőző ranghelyi zálogjog(ok) jogosultjának a nyilatkozatát arról, hogy

- 1) az MFB Zrt. a fedezetül szolgáló már terhelt ingatlan biztosítékon a következő ranghelyen jelzálogjogot és elidegenítési és terhelési tilalmat alapíthasson (Amennyiben a megelőző

ranghelyi jelzálogjogok valamelyikének az MFB Zrt. a jogosultja, az MFB Zrt.-től nem szükséges külön hozzájáruló nyilatkozatot hoznia a Végső Kedvezményezettnek) és/vagy

- 2) a projekt keretében beszerzendő ingó vagyonelem(ek) tekintetében a zálogjogát nem fogja gyakorolni és ezáltal az MFB Zrt. javára ezen vagyonelem(ek) tekintetében első zálogjogi ranghelyet enged és az MFB Zrt. zálogjogi első helyi ranghelyre bejegyzésre került

A szükséges fedezeti mértéknek a megelőző zálogjogok után is biztosítottak kell lennie mindkét esetben.

Amennyiben a fedezetül szolgáló ingatlan zálogjoggal terhelt és az összeg devizában került bejegyzésre, akkor a Kölcsönkérelem befogadás napján érvényes MNB árfolyam használatával szükséges a bejegyzett eredeti-, vagy a zálogjogosult által leigazolt aktuális összeget forintosítani.

Zálogjog összege: összecszerűen, a Finanszírozási Összeg és valamennyi járulékainak meghatározott összegére szükséges meghatározni.

15.3 Ingatlan további terhelése

Az MFB Zrt. bejegyzett jelzálogjogát követően, a fedezeti Ingatlan tovább terhelhető (mind MFB Zrt.-s, mind MFB Zrt.-n kívüli zálogjogosult által), amennyiben a Közvetítő - az MFB Zrt. nevében – a vonatkozó hozzájárulását kiadta. Az ehhez szükséges döntés előtt a Végső Kedvezményezett:

- benyújtotta a Közvetítőnek az erre irányuló kérelmét
- benyújtotta a fedezeti Ingatlan legfeljebb, a kérelem benyújtásánál 45 naptári nappal korábban készített értékbecslését vagy az értékfenntartó nyilatkozatot, amennyiben az utolsó értékbecslés kelte 3 évnél régebbi
- az Ingatlant terhelő zálogjogi bejegyzések (terhek) összegére a teher minden jogosultjától (kivéve MFB Zrt.) származó igazolással (pl. banki igazolással) a fennálló tartozás aktualizált összegét igazolta, ennek hiányában a fedezetül szolgáló Ingatlan tulajdoni lapjára bejegyzett összeg (teher) az irányadó
- benyújtotta a fedezeti Ingatlan érvényes biztosítási kötvényét, valamint az MFB Zrt.-re bejegyzett zálogjogosulti záradékot, amennyiben a korábban már benyújtott dokumentumokhoz képest változás történt, illetve a biztosítás aktuális díjrendezettséggel igazolását
- benyújtotta a fedezeti Ingatlan esetében, a kérelem benyújtásakor 30 naptári napnál nem régebbi hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemlét, amelyen negatív információ nem található
- igazolta, hogy a további teher biztosítékaiként milyen egyéb fedezetek kerülnek bevonása (egyetemes zálogjog bejegyzés esetén)
- nem rendelkezik lejárt tartozással az MFB Zrt. felé
- nem érintett élő negatív cégjogi eljárással (csőd, felszámolás, végrehajtás).

A fenti dokumentumok leadását követően a Közvetítő elbírálja a kérelmet (a bírálat során további dokumentumokat kérhet be), majd pozitív döntést követően a hozzájáruló nyilatkozatot kiadja.

15.4 A biztosítékok fedezeti értékének meghatározására vonatkozó általános szabályok

A fedezeti érték számításának alapja az MFB Zrt. által megkövetelt, piaci/forgalmi érték

meghatározásához szükséges dokumentum, mely biztosíték típusonként eltérő lehet:

- a biztosítékok fedezeti értékét az MFB Zrt. a piaci/forgalmi értéknek az MFB Zrt. által meghatározott korrekciós tényezővel (fedezeti szorzó) történő szorzata adja meg,
- az MFB Zrt. másod-, vagy többedhelyi ingatlan jelzálogjogosultsága esetén a biztosíték fedezeti értékéből levonásra kerül a már bejegyzett megelőző zálogjog(ok) 110 %-on figyelembe vett értéke,
- az MFB Zrt. által nyújtott Finanszírozási Összeg esetén a biztosítékok fedezeti értékeként a fenti két tényező különbsége vehető figyelembe (fedezeti érték - megelőző jelzálogjog(ok) együttes) értékének 110%-a = MFB Zrt. által figyelembe vehető fedezeti érték).

Fedezeti értékkel nem vehető figyelembe:

- az a biztosíték, amely piaci/forgalmi értékének meghatározásához nem áll rendelkezésre az MFB Zrt. által megkövetelt dokumentum, vagy a rendelkezésre álló dokumentum nem felel meg a megfogalmazott elvárásoknak, vagy amelynek likvidációs/hitelbiztosítéki értéke a rendelkezésre álló dokumentum alapján nulla, vagy a rendelkezésre álló dokumentumban előírt feltételek nem teljesültek a megállapított érték figyelembevételéhez,
- az a biztosíték, amelyen a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett, vagy a dologi adós tulajdoni joga nincs bejegyezve, kivéve, ha az MFB Zrt. által nyújtott Finanszírozási Összeg segítségével megvásárolni kívánt vagyonelem a biztosíték,
- ha a biztosítékot nyújtó ellen az Opten, a Céglépcső, vagy egyéb információ forrás alapján felszámolás, végelszámolás, vagy kényszertörlesztés van folyamatban,
- ha az ingatlan tulajdoni lapján felszámolás, végrehajtás vagy végelszámolás, bírósági határozaton alapuló tulajdoni korlátozás, árverés kitűzése, bármilyen zárlat (különösen bűnügyi zárlat), kisajátítási eljárás megindítása, perfeljegyzés, tulajdonjog fenntartással történő eladás szerepel,
- az a biztosíték, amely megfelelő biztosítással nem biztosított vagy annak MFB Zrt.-re történő engedményezése, vagy társbiztosított/zálogjogosulti bejegyzése, a kötvényen a záradék feltüntetése nem áll rendelkezésre, vagy a díjfizetési kötelezettség nem rendezett kivéve, amelyekre biztosítás nem köthető, illetve a Finanszírozási Összegekből megvásárolt vagyonelemekre, amelyek esetén a tulajdonjog megszerzésétől számított **15 naptári napon belül** kell a jelen Eljárási Rend által előírt biztosításnak rendelkezésre állnia,
- az a biztosíték, ahol a megelőző zálogjogok után nem biztosított a szükséges fedezeti érték,
- az a biztosíték, amely már zálogjoggal terhelt kivéve, ha a 15.2. pont alapján Végső Kedvezményezett bemutatja a biztosítékot érintő zálogjog jogosultjának nyilatkozatát és a megelőző zálogjogok után biztosított a szükséges fedezeti érték,
- a lajstrombejegyzésre kötelezett biztosíték (például vízi-, vagy légi járművek),
- természetes személy kezessége,
- a Kölcsönből történő, beruházáshoz kapcsolódó készlet beszerzés.

15.4.1 Vagyonbiztosításra vonatkozó általános szabályok

A Végső Kedvezményezett köteles a Finanszírozott Összeg visszafizetésének fedezetéül szolgáló biztosítható vagyontárgyakat biztosítani, ennek érdekében a biztosítóval vagyonbiztosítási szerződést – lehetőség szerint éves díjfizetési gyakorisággal - kötni, amennyiben még nem

rendelkezik vagyonbiztosítási szerződéssel.

A vagyonbiztosításnak ki kell terjednie legalább a következőkre: ingatlan esetében tűz-, víz, valamint elemi kár bekövetkezésére, ingóság esetén tűz-, víz, lopás, valamint elemi kár esetére.

Amennyiben a Végső Kedvezményezett rendelkezik már biztosítási szerződéssel, de az nem felel meg a jelen pontban írtaknak, úgy köteles azt megfelelően módosítani. Építési telek esetén a vagyonbiztosítást a tervezett építésre kerülő ingatlanra szükséges megkötni (építési-szerelési biztosítás), maga a telek külön nem biztosítható. A teleknél a rá kerülő zálogjog, illetve elidegenítési és terhelési tilalom szolgál biztosítékul.

A vagyonbiztosításnak minden esetben a biztosított vagyontárgy nettó bekerülési értékéről (folyósításkori), vagy könyv szerinti értékéről vagy a Bank által elfogadott fedezetértékelés (évenkénti monitoring) alapjául szolgáló értékéről, illetve a vagyon biztosítható hányadának - a túlbiztosítás (PTK 6:458.§), valamint az alulbiztosítás (PTK 6:460. §) tilalmát figyelembe véve értékéről kell szólnia.

A vagyonbiztosításon az MFB Zrt.-re való engedményezési záradék feltüntetése szükséges a Finanszírozási Összeg erejéig.

Amennyiben all-risk vagyonbiztosítással rendelkezik az ügyfél, akkor szükséges igazolnia, hogy ingatlan biztosíték esetében a tűz- és elemi károk, ingóság esetében tűz-, lopás-, valamint elemi károk bekövetkezése nem szerepel a biztosító által meghatározott kizáró események között.

Amennyiben az ügyfél per-risk vagyonbiztosítással rendelkezik, akkor abban pontosan ki kell kötni, hogy fenti események szerepeljenek a biztosítási események között.

A Biztosítás alapján történő kifizetések esetére elő kell írni az MFB Zrt. zálogjogosulti feljegyzését a biztosítási szerződésben/biztosítási kötvényen a Finanszírozási Összeg plusz járuléka erejéig. Ezzel egyenértékű, ha az MFB Zrt. társbiztosítottként bejegyzésre kerül a vagyonbiztosítási kötvényen, a biztosító által kiadott nyilatkozat alapján.

Az engedményezés, illetve a társbiztosított és zálogkötelezett nyilatkozat javasolt tartalmi elemei legalább az alábbiak:

- az elzálogosított biztosíték megnevezése (gyártmány, típus, gyártási év – ha van), egyedi azonosító (ha van), ingatlan esetében annak helye, jellege, HRSZ száma,
- az elzálogosított biztosíték vagyonbiztosításának kötvényszáma,
- az MFB Zrt. engedményesként/társbiztosítottként/zálogjogosultként való feltüntetése,
- az elzálogosított biztosíték kockázatviselés helyének feltüntetése,
- Igénybe vett finanszírozás típusa, Kölcsönszerződés azonosítója, Finanszírozási Összeg,
- Kölcsönszerződés kelte és lejárata,
- az engedményezés/társbiztosítás/zálogjogosulti jogviszony lejárati dátuma (célszerű lejárati dátum: a Kölcsönszerződés lejárata + 30 nap, vagy határozatlan idő).

Amennyiben a Projekt építést is tartalmaz, úgy a beruházás műszaki átadását megelőzően (kivitelezés ideje alatt) a kivitelező vagy a Végső Kedvezményezett legalább a beruházás Finanszírozási Összegét elérő építés-szerelési biztosítással köteles rendelkezni.

A Végső Kedvezményezett kötelezettséget vállal arra, hogy a Beruházás műszaki átadását követően haladéktalanul a Beruházással érintett ingatlant is magába foglaló vagyonbiztosítást:

- az addig kivitelezés alatt álló eszközökre is kiterjeszti, illetve a meglévő vagyonbiztosítás összegét megemeli a Beruházás aktivált összegével (könyv szerinti értékével), vagy
- a beruházással érintett vagyonelemet is érintően a Bank által elfogadott fedezetértékelés (évenkénti monitoring) alapjául szolgáló értékének, illetve a vagyon biztosítható hányadának értékének megfelelően módosítja, vagy
- új biztosítást köt a fenti értékmeghatározás alapján.

Az ennek megtörténtét igazoló szerződés(eke)t, illetve kötvény(eke)t a Beruházás műszaki átadását követő **15 naptári napon belül** MFB Zrt.-nek benyújtja.

A biztosítási jogviszonnyal összefüggésben a Végső Kedvezményezett köteles a Futamidő során:

- a biztosítót felmenteni a biztosítási titok megtartása alól,
- a díjfizetési kötelezettségének határidőben eleget tenni, ennek elmaradása esetén haladéktalanul értesíteni köteles a Közvetítőt,
- a biztosított vagyontárgy nettó bekerülési (folyósításkori) értékének (folyósításkori), vagy könyv szerinti értékének, vagy a Bank által elfogadott fedezetértékelés (évenkénti monitoring) alapjául szolgáló értékének, illetve a vagyon biztosítható hányadának értékének megfelelő szinten tartani a biztosítás összegét,
- mindent megtenni annak érdekében, hogy a biztosító ne mentesüljön a kártérítési kötelezettsége alól,
- a biztosítási szerződésből fakadó kötelezettségeit megfelelően teljesíteni, a biztosítási szerződésben foglalt feltételeknek megfelelni, a biztosítási szerződést a hatályában fenntartani,
- a kártérítés megfizetésének megtagadása esetén az őt megillető jogorvoslati lehetőséggel élni, és a Közvetítőt erről tájékoztatni,
- valamennyi, a Közvetítő által kért információt a biztosításokkal kapcsolatban megadni.

A Végső Kedvezményezett nem jogosult

- a biztosítási szerződéseket megszüntetni (kivéve a későbbiekben részletezett esetekben, a Közvetítő előzetes írásos hozzájárulása esetén),
- a biztosításban szereplő fedezeti értéket módosítani (MFB Zrt. számára kedvezőtlenül),
- a biztosítási szerződéseket az alábbiakban meghatározottak szerint módosítani:
- a kockázatviselés helyét, a biztosított vagyontárgyak körét szűkíteni,
- a biztosított kockázatokat, a biztosítás összegét, illetve a kártérítési limiteket csökkenteni,
- az önrészesedés mértékét növelni.

A Végső Kedvezményezett jogosult

- a biztosító indexálási ajánlatát elfogadni, amennyiben az a biztosítás összegét növeli,
- a kockázatviselési helyeket, a biztosított vagyontárgyakat, a biztosított tevékenységeket és eseményeket bővíteni, valamint ezzel kapcsolatosan a biztosítási összeget növelni,
- a biztosítási szerződéseket kedvezőbb feltételekkel újrakötni azzal, hogy a biztosított vagyontárgyra vonatkozó feltételek az MFB Zrt. számára kedvezőtlenül nem változhatnak.
- A Végső Kedvezményezett köteles a Közvetítőt haladéktalanul értesíteni és az igazoló dokumentumokat benyújtani,
  - o a biztosítási jogviszony módosításáról,
  - o bármely biztosítéki káresemény bekövetkezéséről,

- a biztosító kártérítés fizetésének megtagadásáról.

A Kölcsönszerződés fennállása alatt a Végső Kedvezményezett a biztosítási szerződést csak a Közvetítő előzetes írásos hozzájárulása esetén módosíthatja, vagy szüntetheti meg (azzal a kivétellel, hogy a Végső Kedvezményezett jogosult a biztosítási szerződéseket kedvezőbb feltételekkel újrakötni úgy, hogy a biztosított vagyontárgyra vonatkozó feltételek az MFB Zrt. számára kedvezőtlenül nem változhatnak). A biztosítási díj nemfizetése súlyos szerződésszegésnek minősül és felmondást vonhat maga után. Bármely biztosítási esemény bekövetkeztekor a Végső Kedvezményezett köteles a Közvetítőt haladéktalanul értesíteni és a biztosítási esemény bekövetkezését igazoló dokumentumokat az értesítéssel egyidejűleg benyújtani.

15.5 Ingatlan biztosítékok bevonásának szabályai

Ingatlan biztosíték típusai

- Ingatlan építés, felújítás, bővítés vagy átalakítás esetén a beruházás tárgya, illetve
- kiegészítő Ingatlan biztosíték.

Jelzálogjog fedezetet az MFB Zrt. – a jelen bekezdést követő bekezdésben meghatározott kivételekkel - a következő **per-, teher- és igénymentes Ingatlanokon fogad el:**

- nem állandó lakás céljára szolgáló házingatlanon (üdülőn, hétvégi házon stb.),
- az ingatlan-nyilvántartás szabályai szerint önálló egységként nyilvántartott egész Ingatlannak, illetve egész tulajdoni illetőségnek minősülő építményeken, földterületeken, egyéb Ingatlanokon,
- lakott vagy bérbe adott lakóingatlan kiegészítő biztosítékként fogadja el,
- bármely fedezetként befogadott, biztosítható Ingatlan esetén a vagyontárgy fedezeti értékkel történő elfogadásának.

Főszabálytól – azaz per, teher és igénymentes Ingatlan – eltérően azon Ingatlanok is elfogadhatóak fedezetül, amelyek vonatkozásában az ingatlan-nyilvántartásba - az Inyvtv.-ben meghatározott - következő jogok, illetve tények kerültek be- illetve feljegyzésre:

- telki szolgalmi jog,
- állandó jellegű földmérési jelek, földminősítési mintateretek, valamint villamosberendezések elhelyezését biztosító használati jog, vezetékjog, vízvezetési és bányaszolgalmi jog, valamint törvény rendelkezésén alapuló közérdekű szolgalmak és használati jogok,
- megállapodáson és bírósági határozaton alapuló földhasználati jog,
- építésügyi korlátozás,
- elővásárlási jog,
- haszonélvezeti jog/özvegyi jog abban az esetben, ha a haszonélvező/özvegyi jogosult feltétlenül és visszavonhatatlanul hozzájárul ahhoz, hogy a Földhivatal – az MFB Zrt. erre irányuló kérelme esetén - törölje az Ingatlanra bejegyzett haszonélvezeti jogot/özvegyi jogot abban az esetben, ha a Jelzálogjoggal biztosított követelés érvényesítésére vonatkozó végrehajtási jog az Ingatlan tekintetében bejegyzésre került az ingatlan-nyilvántartásba, valamint
- bármely egyéb jog vagy tény, amelytől az MFB Zrt. egyedi állásfoglalással eltekint.

Lakóingatlanak¹¹ minősül a lakás céljára létesített és az ingatlan-nyilvántartásban lakóház vagy lakás megnevezéssel nyilvántartott vagy ilyenként feltüntetésre váró Ingatlan (tulajdoni illetőség) a hozzá tartozó földrészlettel, ha arra használatbavételi engedélyt, vagy fennmaradási engedélyt, illetve a (312/2012. (XI. 8.) Korm. rend. 54. § (1b) bekezdés szerint) használatbavétel tudomásulvételéről hatósági bizonyítványt adtak ki.

A természetes személy által felajánlott ingatlanfedezet (amennyiben a felajánlott ingatlan a közös vagyon részét képezi) esetén az Ingatlan biztosítéki körbe történő bevonásához hozzájárulást kell kérni a zálogkötelezett házastársától, illetve élettársától (bejegyzett élettársától). A hozzájárulás szükséges továbbá abban az esetben is, ha a finanszírozott beruházás természetes személy Ingatlanán valósul meg.

A szükséges hozzájárulások az alábbi lépések mentén valósulhatnak meg:

- amennyiben egy beruházás természetes személy Ingatlanán valósul meg, illetve, ha a fedezetként felajánlott Ingatlan természetes személy tulajdonában van, úgy ennek a személynek nyilatkoznia kell arról, hogy a fedezetül felajánlott ingatlan közös vagyon részét képezi-e,
- nemleges válasz esetén további nyilatkozatra nincsen szükség,
- igen válasz esetén a természetes személy házastársa, illetve élettársa (bejegyzett élettársa) nyilatkozata is szükséges, amely szerint
- az érintett Ingatlan nem tartozik a közös vagyonba és az Ingatlant illetően neki, mint házastársnak, illetve élettársnak (bejegyzett élettársnak) nincsen semmilyen igénye VAGY
- hozzájárul ahhoz, hogy
  - o az érintett Ingatlanon a Projekt megvalósuljon (kiegészítő biztosíték esetén nem releváns), és
  - o az Ingatlan használatáról a házastárs, illetve élettárs (bejegyzett élettárs) rendelkezzen, valamint
  - o a biztosítékként felajánlott Ingatlanon az MFB Zrt. javára a jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom megalapításra kerüljön.

Az osztatlan közös tulajdonban álló ingatlanfedezet esetén az Ingatlan biztosítéki körbe fedezeti értéken történő bevonása és zálogjog és elidegenítési és terhelési tilalom alapítása az alábbiak alapján lehetséges:

- a Végső Kedvezményezett által kizárólagosan használt részét Ingatlan használati megállapodással igazolja, az Ingatlan Végső Kedvezményezett tulajdonában álló tulajdoni hányadára,
- Ingatlan használati megállapodás hiányában pedig a teljes Ingatlanra.

Az idegen tulajdon használatát lehetővé tevő jogviszony megszűnése esetén a felek kötelesek a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint elszámolni egymással.

Amennyiben a **földnek (teleknek) és felépítménynek különböző a tulajdonosa**, akkor fedezeti értékkel az alábbi feltételek teljesülése mellett fogadható el az ingatlan (felépítmény):

---

¹¹ A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 147. § (4) bekezdés a) pontja alapján.

- a telekre földhasználati jog van bejegyezve, illetve bejegyzett szolgálmi jog biztosított a felépítményhez vagy
- földhasználati/használati jog az egész telekre, abban az esetben, ha csak a telken keresztül lehet megközelíteni a felépítményt.

Az MFB Zrt. zálogjogot a felépítményre jegyezteti be, ugyanis a hatályos jogszabályok szerint a felépítmény önálló ingatlan (azaz önálló helyrajzi számon, külön tulajdoni lapon lehet nyilvántartani). A föld (telek) használatát a földhasználati/használati jog, illetve a szolgálmi jog biztosítja a felépítmény tulajdonosa részére.

A Végső Kedvezményezett köteles a Projekt tárgyát képező Ingatlan használatbavételi engedélyének kézhezvételét követően **5 munkanapon belül** az Építmény ingatlan-nyilvántartásban történő feltüntetését, illetve meglévő Ingatlan átalakítása esetén – szükség szerint - a rendeltetési cél megváltoztatását kezdeményezni, és ennek megtörténtét a földhivatali határozat kézhezvételét követő **5 munkanapon belül** a Közvetítő felé hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemle benyújtásával igazolni szükséges.

15.5.1 Ingatlan értékbecslésére vonatkozó szabályok

Az Ingatlanok fedezeti értékkel történő figyelembevételéhez minden esetben értékbecslés elkészítése szükséges (nulla fedezeti értékkel figyelembe vett ingatlanok esetében nem szükséges).

- az értékbecslés helyett nem fogadható el az adó- és értékbizonyítvány,
- az értékbecslésnek a piaci/forgalmi érték mellett a likvidációs/hitelbiztosítéki (menekülési) értéket is tartalmaznia kell,
- az értékbecslésben fel kell tüntetni, hogy a meghatározott piaci/forgalmi és likvidációs/hitelbiztosítéki érték tartalmaz-e ÁFA-t, a fedezeti érték számításának alapjául az ÁFA nélküli piaci/forgalmi értéket lehet elfogadni (kivéve lakóingatlan),
- az értékbecslés papír alapon csak abban az esetben fogadható be a Kölcsönkérelem elbírálásához, amennyiben azt az értékbecslő cégszerű (Egyéni Vállalkozó esetében ennek megfelelő aláírás) aláírásával látta el. Az elektronikus formában készített értékbecslés elektronikus hitelesítéssel ellátott példánya is elfogadható.

Amennyiben a beruházás az értékbecsléssel érintett Ingatlanon valósul meg, úgy a piaci/forgalmi értékbe beszámításra kerül az anyagi-műszaki összetétel szerinti, az Ingatlant érintő, az Ingatlanra aktiválásra kerülő beruházás értéke is. Ebben az esetben az elvárt fedezettségnek a beruházás/Projekt lezárásával kell megvalósulnia, amelyhez a Végső Kedvezményezettnek új értékbecslést kell benyújtania vagy aktualizáltatnia kell a korábban készültet a projektzáró helyszíni szemléig, de legkésőbb az utolsó folyósítást követő 90 naptári napon belül.

Termőföld vagy mező-, erdőgazdasági hasznosítású Ingatlan esetében a Kölcsönkérelem benyújtásától számított **120 nappal nem régebbi**, egyéb Ingatlan esetében a Kölcsönkérelem benyújtásától számított **90 nappal nem régebbi** értékbecslés képezheti a fedezeti érték számításának alapját.

Az ingatlan fedezeti értékének meghatározásához kizárólag olyan értékbecslés fogadható el, amelyet az **MFB Pont Plusz Szakértői Listáján szereplő értékbecslő** készített.

15.6 Ingó biztosítékok bevonásának szabályai

Ingó jelzálogjoggal terhelhetők a gépek, berendezések, járművek (kivéve lajstromozott ingóságok). Szállítónként 20 millió Ft nettó beszerzési ár alatt az adásvételi szerződés helyett – amennyiben ilyen nem áll rendelkezésre – a befogadáshoz és a fedezeti érték megállapításához elfogadható az aláírt, visszaigazolt írásos megrendelő, vagy szándéknyilatkozat, vagy előszerződés, vagy árajánlat (4. sz. melléklet szerinti tartalommal) vagy számla is.

A fentiek érvényesek az utófinanszírozás esetére is, tehát szállítónként 20 millió Ft nettó beszerzési összeg felett új ingóság esetén adásvételi szerződés, már meglévő ingóság esetén értébecslés beadása kötelező, ezen értékhatár alatt a fedezeti érték megállapításához elfogadható a mindkét fél által aláírt, visszaigazolt megrendelő, vagy szándéknyilatkozat, vagy előszerződés, vagy árajánlat (4. sz. melléklet szerinti tartalommal) vagy számla.

Amennyiben a fedezet a Kölcsönszerződés megkötésekor még nem rendelkezik a gyártó által feltüntetett egyedi azonosítóval, a körülírással történő azonosítás azt jelenti, hogy a körülírás egyértelműen csak azt az eszközt azonosítja, amelyet a Finanszírozási Összegből vásároltak, illetve ami a fedezet. **Nem beazonosítható eszköz, illetve egyedi tervezésű és gyártású eszköznek minősülő ingóság nem fogadható el fedezeti értékkel, mert fedezeti értéke nulla.**

Amennyiben az ingó jelzálogszerződés megkötése és az ingó jelzálogjog Hitelbiztosítéki Nyilvántartásba (továbbiakban: HBNY) való bejegyzése időpontjában, illetve a Finanszírozott Összeg folyósításakor a zálogtárgy még nincs a zálogkötelezett tulajdonában, a zálogkötelezett köteles a rendelkezési jog megszerzését és a zálogtárgyak azonosító adatait haladéktalanul – legfeljebb a tulajdonjog megszerzését követő **15 naptári napon belül** – a Közvetítőnek teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatban bejelenteni, két eredeti példányának átadásával.

A teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatba elsősorban a **HBNY szerinti - 5 azonosítót:**

- gyártási év,
- gyártó neve,
- gyártási szám,
- gyártó által adott egyedi azonosító (nem vtsz),
- gyártó által adott elnevezés,

de ha azok nem értelmezhetők, akkor a rendelkezésre álló azonosítókat szükséges megadni. A teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatnak tartalmaznia kell a rendelkezési jog megszerzésének dátumát is.

A zálogkötelezett köteles a biztosítékként felajánlott Ingóságra a biztosított vagyontárgy nettó bekerülési vagy könyv szerinti vagy a Bank által elfogadott fedezetértékelés (évenkénti monitoring) alapjául szolgáló értékének, illetve a vagyon biztosítható hányadának erejéig, a túlbiztosítás (PTK 6:458.§) valamint az alulbiztosítás (PTK 6:460. §) tilalmát figyelembe véve – vagyonbiztosítást, járműbeszerzés esetén CASCO biztosítást - kötni az MFB Zrt.-re való engedélyezési záradék feltüntetésével a Finanszírozási Összeg erejéig az Eljárási Rend 15.4.1 pontja rendelkezése szerint. kötni a rendelkezési jog megszerzésétől számított **15 naptári napon** belül.

Jármű biztosíték esetén a Zálogkötelezett az ingó zálogszerződés, valamint a teljes bizonyító erejű

magánokiratba foglalt nyilatkozata alapján köteles az MFB Zrt. javára közúti közlekedési nyilvántartásba elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni a finanszírozott járművekre a rendelkezési jog megszerzésétől számított **15 naptári napon** belül. A közúti közlekedési nyilvántartáshoz az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzéséhez ME452U számú melléklet használata szükséges.

A zálogjogi bejegyzés akkor fogadható el, ha a megfelelő zálogjogi ranghely biztosított, bejegyzése rögzítésre kerül, valamint feltüntetésre kerül az elidegenítési és terhelési tilalom is a biztosított követelés mellett, amennyiben az az ingó zálogszerződésben előírásra került. Elfogadható a bejegyzés, ha a Közjegyző a jogügylettel kapcsolatos egyéb megjegyzéshez tünteti fel az elidegenítési és terhelési tilalmat.

Nem lehet ingóságként kezelni és értékelni azokat az eszközöket, melyek a Számv. tv. 26. § (2) bekezdésében foglaltaknak¹² megfelelnek.

Csak olyan ingó vagyontárgy fogadható el fedezeti értékkel biztosítékként, amelynél az MFB Zrt.-t megelőző ranghelyen bejegyzés nem szerepel. Azonban amennyiben a biztosítékként felajánlott ingóságot a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (továbbiakban: MOKK) által bejegyzett vagyont terhelő első ranghelyi zálogjog terheli, úgy

- folyósítási feltétel a Ptk. 5:122 § alapján a zálogtárgy átruházása előtt a zálogjog bejegyzése a hitelbiztosítéki nyilvántartásba és a Közvetítő írásban tett értesítése (tértivevényes) a zálogjog megalapításáról azoknak a korábbi zálogjogosultaknak, akiknek a jelzálogjoga, a zálogkötelezett tulajdonába kerülése esetén, kiterjed az új zálogtárgyra vagy
- amennyiben a fenti feltétel bármilyen okból nem teljesíthető, másodlagosan elfogadható a vagyont terhelő zálogjog jogosultjának teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt feltétlen és visszavonhatatlan nyilatkozatának benyújtása arról, hogy a fedezetként felajánlott ingóságra vonatkozóan a vagyont terhelő zálogjogát nem gyakorolja.

Amennyiben a biztosítékként felajánlott ingóságot a HBNY-be bejegyzett, körülírással meghatározott, a Zálogkötelezett teljes (jelenlegi és/vagy jövőbeli) vagyonára vagy a beszerzett eszközre egyébként kiterjedő első ranghelyi zálogjog terheli, úgy

- folyósítási feltétel a Ptk. 5:122 § alapján a zálogtárgy átruházása előtt a zálogjog bejegyzése a HBNY-be és a Közvetítő írásban tett értesítése (tértivevényes) a zálogjog megalapításáról azoknak a korábbi zálogjogosultaknak, akiknek a jelzálogjoga, a zálogkötelezett tulajdonába kerülése esetén, kiterjed az új zálogtárgyra vagy
- ezen zálogjog jogosultjának teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt feltétlen és visszavonhatatlan nyilatkozata arra, hogy hozzájárul a Finanszírozási Összeg céljából biztosítékként felajánlott ingó dolgon újonnan alapított zálogjog és a korábbi körülírással meghatározott zálogjog ranghelyének cseréjéhez. A biztosítékként felajánlott ingó dolgon újonnan alapított zálogjogra vonatkozó szerződésben az új zálogjogosultnak (MFB Zrt.) és a

---

¹² Számv. tv. 26. § (2) bekezdés: Az ingatlanok között kell kimutatni a rendeltetésszerűen használatba vett földterületet és minden olyan anyagi eszközt, amelyet a földdel tartós kapcsolatban létesítettek. Az ingatlanok közé sorolandó: a földterület, a telek, a telkesítés, az épület, az épületrész, az egyéb építmény, az üzemkörön kívüli ingatlan, illetve ezek tulajdoni hányada, továbbá az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok, függetlenül attól, hogy azokat vásárolták vagy a vállalkozó állította elő, illetve azok saját tulajdonú vagy bérelt ingatlanon valósultak meg. Az ingatlanok között kell kimutatni a bérbe vett ingatlanokon végzett és aktivált beruházást, felújítást is.

zálogkötelezettnek ezen ranghelycseréhez való feltétlen és visszavonhatatlan hozzájárulásával és ezt követően ezen ranghely szerződésnek a HBNY-be való átvezetésével biztosíthatóvá válik, hogy az MFB Zrt. ingó zálogjoga első ranghelyre kerüljön.

Amennyiben a ranghely megváltoztatására irányuló nyilatkozatban szereplő bejegyzések közötti ranghelyen további bejegyzések állnak, e bejegyzések jogosultjainak feltétlen és visszavonhatatlan, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt hozzájáruló nyilatkozata(i)nak maradéktalan beszerzése is folyósítási előfeltétel.

Amennyiben a fenti feltétel bármilyen okból nem teljesíthető, harmadlagosan elfogadható a körülírással meghatározott zálogjogot alapító szerződés és a HBNY-be való zálogjogi bejegyzés módosítása akként, hogy a biztosítékul bevonni kívánt ingóságok ne képezzék tárgyát azon körülírással meghatározott zálogjognak.

Megújuló energiafelhasználás növelését és energiahatékonyság javítását célzó ingó beszerzések esetében az ingóságra vonatkozó jelzálogjog bejegyzésével egyidejűleg az MFB Zrt. a beruházáshoz kapcsolódó, Inytv. szerinti egyéb önálló ingatlanra (telek, épület, pince, föld alatti garázs és más Építmény) is minden esetben jelzálogjogot, valamint elidegenítési és terhelési tilalmat alapít (kivéve önkormányzati és állami tulajdonban lévő ingatlanok). Ettől abban az esetben sem lehet eltérni, ha a Végső Kedvezmény kiegészítő biztosítékot von be a fedezeti körbe.

Gépjárműre (kivéve személygépkocsi és motorkerékpár) kikötött zálogjognál az alábbi feltételeknek kell megfelelni:

- A haszongépjárművet, illetve az egyéb járművet legfeljebb annak 7 éves koráig lehet fedezeti értékkel elfogadni.
- A gépjárműnek CASCO biztosítással kell rendelkeznie, amely elemi kárra, lopásra és töréskárra is vonatkozik, legalább a finanszírozott összeg erejéig, kártérítésre vonatkozóan a biztosítási kötvényen, illetve szerződésen az MFB Zrt.-t kell zálogjogosulthként feltüntetni vagy zálogjogosulthként megjelölni. Ezzel egyenértékű, ha az MFB Zrt. társbiztosítotthként bejegyzésre kerül a biztosítási kötvényen, a biztosító által kiadott nyilatkozat alapján.
- Az ún. lassú gépjárművek esetében, amennyiben rendszámmal vannak ellátva (így a forgalomba engedhetőek), elfogadható Casco helyett, hogy az adott jármű rendelkezik forgalmi engedéllyel, igazoló lappal, valamint kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással (ezen gépjárművek is a KGFB hatálya alá tartoznak a hatályos jogszabályok értelmében - 2009. évi LXII. törvény), és emellett rendelkezik géptörés és gépek összkockázatú vagyonbiztosításával.
- Amennyiben a lassú gépjárműnek minősülő járművek rendszámmal nem rendelkeznek (nem vehetnek részt a forgalomban), abban az esetben elegendő rendelkeznie a géptörés és gépek összkockázatú vagyonbiztosítással. A biztosítási összegnek ebben az esetben is a biztosított vagyontárgy nettó bekerülési értékéig (folyósításkori), vagy könyv szerinti értékéig, vagy a Bank által elfogadott fedezetértékelés (évenkénti monitoring) alapjául szolgáló értékéig, illetve a vagyon biztosítható hányadának értékéig kell fedezetet nyújtania,
- A gépjármű törzskönyvét a Közvetítőnél letétbe kell helyezni, és a zálogjogot a HBNY-be be kell jegyeztetni.
- Az MFB Zrt. javára közúti közlekedési nyilvántartásba elidegenítése és terhelési tilalom bejegyzése a finanszírozott járművekre és a rendelkezési jog megszerzésétől számított **15 naptári napon** belül.

15.6.1 Ingóság értékbecslésére vonatkozó szabályok

Új gép és berendezés¹³ beszerzése esetén az **adásvételi szerződésben** (árajánlatban vagy előszerződésben vagy megrendelőben) **rögzített nettó ár az irányadó**, így erre értékbecslést nem kell készíteni. **A fedezeti értéként figyelembe vett gép/berendezés nettó ára nem tartalmazhatja a betanítás, szállítás, egyéb költségeket.** Elfogadható a bruttó ár a fedezet számításánál, ha a Közvetítő felé a Végső Kedvezményezett igazolja, hogy

- alanyi ÁFA-mentes vagy
- az adott tevékenység tárgyi adómentes.

Használt gépek, eszközök, berendezések fedezeti értékkel történő figyelembevételéhez 90 naptári napnál nem régebbi értékbecslés elkészítése szükséges, amelynek tartalmaznia kell a piaci/forgalmi értéket is. A piaci/forgalmi érték az MFB Pont Plusz Szakértői Listán nyilvántartott értékbecslő által elkészített, értékbecslésben megállapított piaci/forgalmi érték.

Kizárólag olyan értékbecslő által készített értékbecslés fogadható el az ingó fedezeti értékének meghatározására, aki az **MFB Pont Plusz Szakértői Listáján** szerepel.

15.7 Óvadék

Óvadékként kizárólag fizetési számla követelésen alapított óvadék fogadható el, a Ptk. vonatkozó rendelkezései szerint.

A 2021/1060/EU rendelet 74. cikk (1) bekezdés alapján nem alkalmazható olyan levonás, visszatartás vagy bármilyen további külön díj vagy azzal megegyező hatású egyéb díj, amely csökkentené a Végső Kedvezményezettek számára kifizetendő összegeket. **A forintban elhelyezett óvadék maximuma a Finanszírozási Összeget és kamatos kölcsön esetén + 2 havi kamat összeget nem haladhatja meg. Deviza óvadék esetén árfolyamvolatilitás miatt az óvadék maximuma a Finanszírozási Összeg 110%-át és kamatos kölcsön esetén + 2 havi kamat összegét nem haladhatja meg.**

Az óvadék pénzneme magyar forint, euro vagy amerikai dollár lehet.

Az óvadékot az óvadéknyújtónak az általa választott számlavezető hitelintézetnél (ide nem értve az MFB Zrt.-t) vezetett fizetési számlán az óvadéknyújtó által felajánlott összeg erejéig kell alapítani a számlatulajdonos (mint óvadéknyújtó), a számlavezető és az MFB Zrt. mint zálogjogosult képviselőjében eljáró Közvetítő által kötött írásbeli megállapodás alapján.

A deviza óvadék elfogadása a Kölcsönkérelem vagy fedezetmódosítás esetén a szerződésmódosítási kérelem beadásának időpontjában érvényes MNB devizaárfolyamon történik.

15.8 Készfizető Kezesség

Gazdasági Társaság, Egyéni Vállalkozó, Egyéni Cég és Szövetkezet Kölcsönkérelme esetén, amennyiben a Közvetítő által lefolytatott kockázati minősítés indokolja, vagy a Felhívás úgy rendelkezik, az alábbiakban meghatározott személy(ek) készfizető kezességvállalása vonható a

---

¹³ Az „új” jelző csak olyan beruházási jellegű termékeket illet meg, amelyeknél a kedvezményezett rendelkezik a vétel időpontjában (a számlakiállítás dátuma) kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumokkal.

fedezeti körbe:

- **betéti társaság** esetén a kültag,
- **korlátolt felelősségű társaság, közkereseti társaság, zártkörűen működő részvénytársaság** esetén a többségi tulajdonos, vagy azonos 50-50%-os tulajdonrész esetén mindkét tulajdonos, 50%-ot el nem érő tulajdoni hányad esetén a legmagasabb tulajdoni hányaddal rendelkező tulajdonosok (legalább összesen 51%-os tulajdoni hányadot elérő tulajdonosok),
- **részvénytársaság** esetén, amennyiben nincs legfeljebb 5 részvényesnek együttesen 51%-os tulajdoni részesedése, vagy a részvénytársaság így dönt, az igazgatóság elnöke vagy a vezérigazgató,
- **szövetkezet** esetén, amennyiben nincs legfeljebb öt tagnak 51%-os tulajdoni részesedése, vagy a Szövetkezet így dönt, az igazgatóság elnöke vagy az igazgató elnök,
- **Egyéni Vállalkozó, Egyéni Cég** esetén a kezes kizárólag az Egyéni Vállalkozótól/Egyéni Cég tulajdonosától különböző természetes személy lehet,

A többségi tulajdonos készfizető kezességén túl a Közvetítő javaslata alapján előírható bármely további tulajdonos (legfeljebb 5 kezesig) készfizető kezessége.

Tulajdonos készfizető kezessége alatt

- természetes személy tulajdonos vagy jogi személy vagy
- mindkettő által nyújtott kezesség értendő.

Fogyasztói kezesnek minősül a nem jogi személy, illetve amennyiben a kezes a jogi személy kötelezettnél nem vezető tisztségviselő, vagy nem többségi befolyással rendelkező tag. **A fogyasztói kezesi szerződés megkötését megelőzően a jogosultnak tájékoztatási kötelezettsége áll fenn a kezes jogairól és kötelezettségeiről, valamint a kötelezettség jellegéből vagy a kötelezett helyzetéből fakadó, a hitelező előtt ismert különleges kockázatokról, továbbá valamennyi kezes estén a jogviszony fennállása alatt a jogosultnak tájékoztatási kötelezettsége áll fent a Ptk. 6:418 § alapján kötelezett teljesítésnek elmaradásáról, a teljesítési határidő módosításáról, és a kötelezett helyzetében beálló minden olyan változásról, amely a kezes kötelezettel szembeni megtérítési igényét hátrányosan befolyásolhatja: pl. késedelméről, vagy bármilyen a (fogyasztói) kezeset érintő negatív eseményről.**

Jogi személy által nyújtott készfizető kezesség esetén a kezes általános kötelezettségei:

- A Készfizető Kezes legkésőbb a **tárgyévét követő év június 15. napjáig** köteles benyújtani a legfőbb szerve által elfogadott, éves beszámolóját - és amennyiben ennek elkészítésére kötelezett - kiegészítő melléklettel, üzleti jelentéssel és könyvvizsgálói jelentéssel.
- Konszolidált beszámoló készítési kötelezettség esetén a Készfizető Kezes köteles legkésőbb a **tárgyévét követő év szeptember 30. napjáig** benyújtani konszolidált beszámolóját az Közvetítő részére.
- A Készfizető Kezes – a fentiekén túlmenően – köteles a Közvetítőnek átadni mindazokat a pénzügyi és egyéb információkat, amelyeket az MFB Zrt. indokoltan kér. A Kezes köteles azonnal értesíteni a Közvetítőt minden olyan eseményről, amely hátrányosan érintheti vagy csökkentheti azon képességét, hogy a szerződés szerinti kötelezettségeit teljesítse.

Külföldi jogi vagy természetes¹⁴ személy bevonása Készfizető Kezesként nem lehetséges, akkor sem, ha tulajdonos (kivétel az alábbi bekezdés b) pontjában szabályozott esetet). Ebben az esetben más belföldi (természetes személy vagy jogi személy) kezességvállalásáról kell gondoskodni, amennyiben a Felhívás máshogy nem rendelkezik.

Kezes olyan természetes személy lehet, aki

- a) nagykorú magyar állampolgár vagy
- b) Magyarországon legalább 3 éve állandó lakóhellyel rendelkező,
  - nagykorú Európai Unió tagállami állampolgár vagy
  - kettős vagy többes állampolgárságú nagykorú természetes személy, akinek legalább az egyik állampolgársága magyar, vagy aki az Európai Unió tagállamának állampolgára,
- c) valamint minden esetben magyar banknál vezetett bankszámlával rendelkezik.

A kezességi szerződés határozott idejű, Futamidejének a Finanszírozási Összeg Futamidejét 5 évvel meg kell haladnia.

Természetes személy által vállalt készfizető kezesség fedezeti értékkel nem vehető figyelembe.

15.9 Hitelintézet által vállalt garancia

A Végső Kedvezményezett tartozásainak megfizetéséért az MFB Zrt.-nél **elfogadható minősítéssel rendelkező hitelintézet vállalhat garanciát** (hitelfedezeti garancia), amellyel a hitelintézet kötelezettséget vállal arra, hogy meghatározott feltételek – így különösen bizonyos esemény beállta, vagy elmaradása, illetve okmányok benyújtása – esetében és határidőn belül a jogosultnak a megállapított összeghatárig fizetést fog teljesíteni.

Az elfogadható minősítéssel rendelkező hitelintézetről információt a Közvetítők tudnak nyújtani.

A garancia elfogadásának feltétele, hogy az **feltétel nélküli és visszavonhatatlan legyen**. A Végső Kedvezményezett kötelezettséget vállal arra, hogy a garancia érvényességét a Finanszírozási Összeg teljes Futamidejét 30 nappal meghaladó időtartamra biztosítja. Amennyiben a Végső Kedvezményezett nem teljesíti a vállalt kötelezettségét és ezáltal nem teljesül a Hitelprogram Felhívása szerint előírt fedezettség, akkor a Kölcsönszerződés felmondásra kerül.

15.10 Immateriális javak

Immateriális javak **fedezetként nem fogadhatóak el, nem kerülnek bevonásra a fedezeti körbe** akkor sem, ha azok a projekt tárgyát képezik, kivéve, ha a Felhívás máshogy nem rendelkezik.

15.11 A biztosítékok újraértékelésének szabályai

Eltérő fedezet- és eszköztípusok eltérő gyakoriságú és eltérő módon elvégzendő értékelést, illetve vizsgálatot igényelhetnek.

A fedezetek felülvizsgálatának elsősorban a következőkre kell irányulnia:

- a fedezetek, biztosítékul lekötött vagyontárgyak megléte, változása, állaga,
- érvényes vagyonszavatolás megléte, díjfizetés igazolása,

---

¹⁴ Külföldi magánszemély: nem magyar állampolgár (nincs érvényes Magyarországon kiállított személyi igazolványa, illetve útlevéle), nem rendelkezik az adóhatóság által kiállított adóazonosító jelet tartalmazó dokumentummal

- jogi érvényesíthetőség (az abban bekövetkezett változások),
- érték/értékvesztés,
- mobilizálhatóság.

A Futamidő alatt a biztosítékokat a biztosíték típusától függően a Közvetítőnek újra kell értékeltetnie/értékelnie/aktualizáltatnia, melyhez a Végső Kedvezményezettnek minden szükséges dokumentumot rendelkezésre kell bocsátani. A fedezetek újraértékelése – és a fedezeti érték felülvizsgálata, illetve szükség esetén a fedezeti kör módosítása – az alábbi gyakorisággal szükséges:

Biztosíték fajták, típusok	Újraértékelés
Lakóingatlan	3 évente
Lakóingatlanok nem minősülő Ingatlan	3 évente
Ingóság	évente
Fizetési számla követelésen alapított óvadék	szükség szerint
Természetes személy Készfizető kezessége	szükség szerint
Jogi személy készfizető kezessége	évente
Készlet	évente
Hitelintézet által vállalt garancia	szükség szerint

A Végső Kedvezményezett köteles a biztosítékok értékét külön-külön és összességükben is a mindenkori kitettséggel arányos fedezeti szinten fenntartani. Az egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a kitettségbe eredményességmérést megelőzően beleértendő a Kölcsönrész és a Vissza Nem Térítendő Támogatási rész is, eredményességmérést követően pedig a Kölcsönrész összege.

Ingatlan újraértékelése új értékbecsléssel, vagy értékbecslő által készített értékfenntartó nyilatkozattal, valamint a korábbi értékbecslés aktualizálásával egyaránt elvégezhető. Ingóság újraértékelését a Végső Kedvezményezett által cégszerűen (Egyéni Vállalkozó esetében ennek megfelelő aláírás) nyilatkozott aktuális könyv szerinti érték vagy értékbecslés alapján is el lehet végezni. Természetes személy készfizető kezessége esetén az újonnan nyitott pénzforgalmi számlákról nyilatkozni és azokra felhatalmazó leveleket, valamint a banktitok alóli felmentés felhatalmazást benyújtani szükséges.

A biztosítékokat haladéktalanul újra kell értékelni abban az esetben, **ha a Közvetítő** – a helyszíni szemle során vagy más módon – lényeges **fedezeti értékcsökkenést, vagy fedezetelvonást tapasztal**, illetve a Végső Kedvezményezett pénzügyi helyzetében jelentős negatív változás áll be.

A biztosíték fenti rendszeres és soron kívüli újraértékelésének költségét a Végső Kedvezményezett viseli.

Az MFB Zrt. rendkívüli értékbecslést rendel(het) el, amennyiben azt indokoltnak látja. Az azonnali értékbecslés költségét az MFB Zrt. viseli.

16 ÁLLAMI TÁMOGATÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

Az önálló Hitelprogram(ok) keretében nyújtott Kölcsön Állami Támogatásnak, formáját tekintve kedvezményes kamatozású vagy kamatmentes kölcsönnek minősül.

Egyműveletes kombinált hitelprogramok keretében nyújtott Finanszírozási Összeg szintén Állami Támogatásnak minősül, mely Kölcsönrészből (formáját tekintve kedvezményes kamatozású vagy

kamatmentes kölcsönből) és Vissza Nem Térítendő Támogatás részből tevődik össze.

Az Állami Támogatásról szóló Támogatástartalomról szóló igazolást a vállalkozásnak, mint az Állami Támogatás Végső Kedvezményezettjének a Finanszírozási Összeg támogatási kategóriánkénti Támogatástartalmáról az MFB Zrt. állítja ki. A Támogatástartalomról szóló igazolás a Kölcsönszerződés mellékletét képezi és a Végső Kedvezményezett a Kölcsönszerződés aláírásával elismeri annak átvételét is.

Az uniós versenyjogi értelemben vett Állami Támogatási szabályoknak való megfelelés alapján a kizárt Kölcsönigénylők és felhasználási körök leírását a Felhívás tartalmazza.

A Végső Kedvezményezett minden támogatott eszközre és támogatási forrásra vonatkozóan elkülönített nyilvántartást köteles vezetni, amennyiben más támogatott eszköz keretében, vagy más támogatási forrásból is részesül támogatásban.

Az Állami Támogatásokra vonatkozó részletes szabályokat jelen Eljárási Rend **3. számú melléklete** tartalmazza.

16.1 Támogatástartalom módosítása

16.1.1 Támogatástartalom módosításának lehetősége szerződésmódosítási kérelem esetén

Szerződésmódosítási kérelem esetén minden esetben vizsgálandó, hogy a módosulás jár-e Támogatástartalom-változással. Támogatástartalom-változást előidéző szerződésmódosítási igény esetén az alábbiak szerint szükséges eljárni:

- a) Az eredeti Támogatástartalom módosítására az aktuális ügyfélminősítés és fedezeti szint, valamint a módosítási döntéskor érvényes egyéni referencia ráta, árfolyam és fennálló tőkekitettség figyelembevételével, a Kölcsönszerződés módosítására vonatkozó jóváhagyó döntés eredményeképpen kerülhet sor.
- b) Támogatástartalom-változást előidéző szerződésmódosítási kérelem csak akkor hagyható jóvá, ha az igénylés az új ügyletparaméterekkel, feltételekkel is támogatható lett volna, ideértve az állami támogatási szabályoknak való megfelelést is. Utóbbi ellenőrzéséhez a Végső Kedvezményezettnek minden esetben nyilatkoznia kell, hogy történt-e változás a Projekthez igénybe vett egyéb támogatás(ok) vonatkozásában - támogatást nyújtó neve, támogatás megnevezése, formája (pl. Vissza Nem Térítendő Támogatás, kölcsön), kategóriája, összege, támogatástartalma, odaítélésének dátuma, támogatási intenzitása, a megjelölt forrásból, mint támogatásból finanszírozott, a projekthez kapcsolódó költségek köre -, illetve de minimis támogatás igénybevétele esetén új de minimis nyilatkozatot is be kell nyújtania.
- c) Abban az esetben, ha az állami támogatás valamely 651/2014/EU bizottsági rendelet szerinti támogatási kategória keretében került odaítélésre, Támogatástartalom módosítását eredményező szerződésmódosítás – a 651/2014/EU bizottsági rendelet 6. cikk (5) bekezdésében meghatározott kivételekkel – csak akkor hagyható jóvá, ha a Projekt még nem megkezdett. Megkezdett Projekt esetében – a 651/2014/EU bizottsági rendelet 6. cikk (5) bekezdésében meghatározott kivételekkel – kizárólag olyan szerződésmódosítási kérelmek hagyhatóak jóvá, amelyek nem eredményezik az eredeti Támogatástartalom módosítását, vagy a módosítással érintett csoportmentességi támogatási kategória

támogatástartalom növekménye elszámolható, de minimis támogatási jogcímben, amennyiben a Felhívás tartalmaz de minimis támogatási jogcímben történő elszámolási lehetőséget.

- d) Támogatástartalom-növekedést előidéző szerződésmódosítási kérelem akkor hagyható jóvá, ha
- i. a támogatástartalom növekmény belefér a hitelbírálat időpontjában a Végső Kedvezményezett rendelkezésére álló, de minimis támogatási keretbe és a szerződésmódosítási kérelem bírálatára a hitelbírálat évében, vagy azt követő 3 évben kerül sor. A szerződésmódosítási kérelem jóváhagyása esetén módosított Támogatástartalom igazolást kerül kiadásra a Végső Kedvezményezett részére, amely a hitelbírálat (eredeti támogatási döntés) időpontjára kerül kiállításra.
  - ii. a támogatástartalom növekmény belefér a szerződésmódosítás időpontjában a Végső Kedvezményezett rendelkezésére álló, de minimis támogatási keretbe, és a szerződésmódosítási kérelem bírálatára a hitelbírálat évét követő 3 évet követően kerül sor. A szerződésmódosítási kérelem jóváhagyása esetén a támogatástartalom növekményt tartalmazó új Támogatástartalom igazolást kerül kiadásra a Végső Kedvezményezett részére, amely a szerződésmódosítás (új támogatási döntés) időpontjára kerül kiállításra.
- De minimis támogatások esetén a hitelbírálat évében, vagy azt követő 2 évben bekövetkező, végtörlesztéskor új (módosított) Támogatástartalom igazolás a Végső Kedvezményezett részére akkor kerülhet kiadásra, ha a ténylegesen igénybe vett támogatás támogatástartalma (a módosítás eredményeként ténylegesen igénybe vett Finanszírozási Összegé) kevesebb, mint ami az eredeti támogatástartalom-igazolásban szerepel (az eredeti szerződésben szereplő Finanszírozási Összegé).

Ekkor kiállításra kerül egy új igazolás, a ténylegesen igénybe vett támogatástartalommal. Az új igazolás az eredeti támogatásigazolás dátumára kerül kiállításra (szerepel rajta a módosítás kelte is), és feltünteti a tényállást, tehát hogy új támogatásigazolásról van szó, ami az indok megjelölésével a régi támogatástartalom-igazolás helyébe lép. Ebben az esetben is figyelemmel kell lenni a c). pontban leírtakra

16.1.2 Támogatástartalom módosításának lehetősége abban az esetben, ha a Végső Kedvezményezett nem, vagy csak részben veszi igénybe a Finanszírozási Összeget

Amennyiben a Végső Kedvezményezett nem veszi igénybe a (teljes) Finanszírozási Összeget – azaz a Rendelkezésre Tartási Idő alatt nem vagy csak részben történik folyósítás a Végső Kedvezményezett részére -, új (módosított) Támogatástartalom igazolás a Végső Kedvezményezett részére akkor adható ki, ha a ténylegesen igénybe vett támogatás támogatástartalma (a módosítás eredményeként ténylegesen igénybe vett Finanszírozási Összegé) kevesebb, mint ami az eredeti támogatástartalom-igazolásban szerepel (az eredeti szerződésben szereplő Finanszírozási Összegé). Ebben az esetben is figyelemmel kell lenni a 16.1.1. c. pontjában leírtakra.

Egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a Támogatástartalom a Hiteldöntéskor kerül kiszámításra a Finanszírozási Összeg vonatkozásában. Amennyiben a Projektnél sikeres az eredményességmérés nem szükséges új támogatástartalom számítás. Amennyiben az

eredményességméréskor megállapításra kerül, hogy az eredményességi kritériumok nem, vagy nem a tervezettnél megfelelően teljesültek, melynek következtében változik a Kölcsönrész/Vissza Nem Térítendő Támogatás aránya – azonban a Finanszírozási Összeg mértéke nem változik -, abban az esetben sem kerül kiadásra új igazolás a Támogatástartalomról.

17 SZABÁLYTALANSÁGKEZELÉSI ELJÁRÁS

Szabálytalansági eljárás megindítására, illetve Szabálytalanság megállapítására kizárólag a Kölcsönszerződés megkötését követően kerülhet sor.

A Szabálytalansági eljárás lefolytatására az Eljárési Rendeletben foglaltak szerint kerül sor.

A Szabálytalansági eljárás célja annak megállapítása, hogy történt-e Szabálytalanság, továbbá, hogy a Szabálytalanság milyen következményekkel jár, és ezek miként kezelhetők.

Szabálytalansági gyanú a Szabálytalanság elkövetésére megalapozottan utaló tények, körülmények vagy dokumentumok összessége, amelyekből következtetni lehet a Szabálytalanság tényállási elemeinek fennállására.

A Szabálytalansági eljárást az MFB Zrt. folytatja le. Az eljárás kezdete az a nap, amelyen az MFB Zrt. az eljárás megindításáról döntött. Az eljárás megindításáról a megindítást követő **3 naptári napon** belül a Végső Kedvezményezett írásban, postai úton tájékoztatást kap és az eljárás megindításáról szóló írásbeli tájékoztatás kézhezvételét követő **7 naptári napon** belül észrevételt tehet. Az MFB Zrt. az eljárás megindítására vonatkozó tájékoztatási kötelezettségtől eltekinthet, ha a tájékoztatás a szabálytalansági eljárás eredményességét veszélyeztetné. A határidőben érkezett észrevételt a döntési eljárás során az MFB Zrt. mérlegeli. Az eljárás lefolytatásának időtartama alatt a Finanszírozási Összeg folyósítása felfüggesztésre kerülhet.

A Szabálytalansági eljárásra, az eljárás során hozott döntésre, illetve a jogorvoslatra az Eljárési Rendeletben foglalt rendelkezések az irányadók.

- A Szabálytalanságkezelési eljárásban hozott döntésről a Végső Kedvezményezett postai úton, tértivevényes levélben értesítést kap. A szabálytalansági eljárás végén hozott döntés megállapíthatja:
- a Szabálytalanság vagy Részleges Szabálytalanság megtörténtét és az Eljárési Rendeletben meghatározott jogkövetkezmény vagy egyéb intézkedés elrendelését vagy
- azt, hogy nem történt Szabálytalanság (ebben az esetben is sor kerülhet egyéb intézkedés elrendelésére az esetlegesen fennálló, pénzügyi érdeksérelemmel nem járó, a jogsértő állapot megszüntetése érdekében, illetve például további Finanszírozási Összeg folyósításának engedélyezésére).

Ha a szabálytalansági döntés jogszabálysértő, a Kölcsönszerződésbe vagy a Felhívásba ütközik, a Végső Kedvezményezett az adott szabálytalansági döntés ellen egy alkalommal jogorvoslattal élhet.

A jogorvoslati kérelmet a szabálytalansági döntés kézhezvételétől számított **10 naptári napon belül**, az indokok megjelölésével kell postai úton, írásban benyújtani az MFB Zrt.-hez. A jogorvoslati kérelem szükséges tartalmi elemei vonatkozásában az Eljárési Rendeletben foglaltak irányadók.

Ha a jogorvoslati kérelem alapján az MFB Zrt. megállapítja, hogy a szabálytalansági döntés jogszabályt sért, a kölcsönszerződésbe vagy a felhívásba ütközik, a szabálytalansági döntést

visszavonja.

Az MFB Zrt. megküldi a jogorvoslati kérelmet a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság részére a jogorvoslati kérelem beérkezését követő tíz naptári napon belül, ha a szabálytalansági döntést nem vonja vissza.

Az MFB Zrt. a jogorvoslati kérelemhez mellékeli a szabálytalansági eljárás dokumentumait, a jogorvoslati kérelemben foglaltakkal kapcsolatos részletes szakmai álláspontját és a szabálytalansági eljárással összefüggésben folyamatban lévő szabálytalansági, közbeszerzési döntőbizottsági vagy egyéb eljárásról szóló tájékoztatást. A jogorvoslati kérelem Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság részére történő felterjesztéséről az MFB Zrt. haladéktalanul tájékoztatja a Végső Kedvezményezettet.

A Belső Ellenőrzési és Integritás Igazgatóság a kézhezvételétől számított 45 naptári napon belül dönt a jogorvoslati kérelemről. A döntésről postai úton értesíti az MFB Zrt.-t és a Végső kedvezményezettet egyaránt.

Amennyiben jogorvoslati kérelem nem, vagy a 10 naptári napos határidőn túl kerül benyújtásra, akkor a szabálytalansági döntés kézhezvételét követően a 11. naptári naptól véglegesnek minősül. Az elkésztettséget ebben az esetben is a Belső Ellenőrzési és Integritás Igazgatóság állapítja meg a jogorvoslati eljárás keretében. A jogerőre emelkedését követően az MFB Zrt. postai úton értesítést küld a visszafizetendő összeg nagyságáról és a visszafizetés határidejéről. A visszafizetendő összeg, a szabálytalansági döntés tartalmától függően magában foglalja a fennálló tőketartozást (vagy annak egy részét) és az arra jutó ügyleti és késedelmi kamat összegét. A visszafizetendő összeg a tőketartozáson túl, a Kölcsönszerződés szerinti ügyleti kamattal (valamint esetleges késedelmi kamattal), és az Jogosulatlan Kamattal, és késedelem esetén Ptk. szerinti Késedelmi Kamattal növelve kerül meghatározásra. Egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a teljes visszafizetendő összeg az alábbiak szerint kerül kiszámításra:

- eredményességmérést megelőző időszak vonatkozásában a Kölcsönrész tőkerésze vagy annak a szabálytalansági döntésben megállapított része (tekintettel arra, hogy a türelmi idő alatt nem kerül felszámításra Ügyleti Kamat) és Jogosulatlan Kamat, valamint a Vissza Nem Térítendő Támogatás összege és Jogosulatlan Kamat fizetendő;
- eredményességmérést követő időszak vonatkozásában a Kölcsönrész tőkerésze vagy annak a szabálytalansági döntésben megállapított része és Felhívás szerinti ügyleti kamat és Jogosulatlan Kamat (a teljes összegbe beleszámításra került az eredményességméréskor a Vissza Nem Térítendő Támogatásból Kölcsönrészé alakult összeg is, ha volt ilyen); valamint Vissza Nem Térítendő Támogatás összege és Felhívás szerinti ügyleti kamat és jogosulatlan kamat fizetendő.

18 KIFOGÁS- ÉS PANASZKEZELÉS

18.1 Kifogáskezelés

Az Eljárási Rendelettel összhangban a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett a Kölcsönkérelem benyújtásának időpontjától a Kölcsönszerződés alapján fennálló jogviszony időtartama alatt az MFB Zrt., illetve az MFB Zrt. nevében eljáró Közvetítő valamely folyamatot vagy részfolyamatot lezáró döntése ellen a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóságnak címzett Kifogást nyújthat be az MFB

Zrt.-nél, amennyiben véleménye szerint a döntés meghozatalára vonatkozó eljárás jogszabálysértő, vagy a Felhívásba, Eljárési Rendbe vagy Kölcsönszerződésbe ütközik.

A Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett a Kifogást postai úton, írásban a kifogásolt döntés kézbesítésétől számított **10 (tíz) naptári napon** belül egy alkalommal, az indokok és a Kölcsönkérelem iktatószámának vagy a Kölcsönszerződés számának megjelölésével jogosult benyújtani.

Az MFB Zrt. postai levélcíme: MFB Zrt. Compliance Igazgatóság 1365 Budapest, Pf. 678.

Ha érdemi vizsgálat nélküli elutasításnak nincs helye, a Kifogást a beérkezésétől számított **30 naptári napon belül** kell elbírálni. Az elbírálás határidejét a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság egy alkalommal, legfeljebb 30 naptári nappal meghosszabbíthatja. A határidő meghosszabbításáról a határidő lejárta előtt a kifogás benyújtóját értesíteni kell. A Kifogás elbírálásáig a kifogásban foglaltakkal összefüggő eljárási határidők nyugszanak.

A Kifogás benyújtására vonatkozó jogorvoslati tájékoztatást a kifogással megtámadható döntés vagy intézkedés tartalmazza.

Kifogás benyújtásának nincs helye a Szabálytalansági eljárás megindításáról szóló döntés, a Szabálytalanságot megállapító döntés (a továbbiakban: Szabálytalansági döntés), a Szabálytalansági döntés ellen benyújtott jogorvoslati eljárást lezáró döntés és az az alapján megtett intézkedés ellen, valamint az Eljárési Rendeletben meghatározott egyéb döntések, intézkedések ellen.

A Kifogás elbírálásának ügyintézési határideje a Kifogás az MFB Zrt.-hez történő beérkezése napján kezdődik.

Az MFB Zrt. a benyújtott Kifogás vonatkozásában haladéktalanul megvizsgálja, hogy az Eljárési Rendelet szerint érdemi vizsgálat nélküli elutasításnak van-e helye.

Ha az MFB Zrt. a Kifogás beérkezését követő **15 naptári napon belül (HEE forrású Hitelprogramok esetében 10 naptári napon belül)** megállapítja, hogy a Kifogással támadott döntés jogszabálysértő vagy Termékdokumentációba, illetve a Kölcsönszerződésbe ütközik, a döntést felülvizsgálja. Ennek során a kifogásban foglaltaknak részben vagy egészben helyt ad, és gondoskodik a jogszerű állapot helyreállításáról. A jogszerű állapot helyreállítása során biztosítani kell, hogy a jogsértőnek vagy szerződésbe ütközőnek minősített cselekmény megismétlése révén ismételt lefolytatásra kerüljön az érintett eljárás. Az MFB Zrt. döntésről haladéktalanul értesíti a kifogás benyújtóját. A felülvizsgált döntés ellen a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett kifogást nyújthat be az Eljárési Rendelet szerint.

Amennyiben a Kifogással megtámadott eljárást az Eljárési Rend szabályai szerint a Közvetítő folytatta le, akkor a Közvetítő köteles az MFB Zrt. által elrendelt önrevízió keretében az érintett eljárást az önrevízióra okot adó jogsértő vagy szerződésbe ütköző cselekmény mellőzése mellett megismételni.

Amennyiben önrevízióra nem kerül sor, az MFB Zrt. a Kifogást, az abban foglaltakkal kapcsolatos írásbeli szakmai álláspontját és az ügyben keletkezett dokumentációt a Kifogás beérkezésétől számított **15 naptári napon belül (HEE forrású Hitelprogramok esetében 10 naptári napon belül)** megküldi a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság részére elbírálásra.

A Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság a részére érdemi elbírálásra megküldött Kifogással kapcsolatban a következő döntéseket hozhatja:

- a) a Kifogásban foglaltaknak részben vagy egészben helyt ad, egyúttal gondoskodik a jogszerű állapot helyreállításáról,
- b) a Kifogást elutasítja.

A Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság a döntéséről haladéktalanul értesíti a kifogás benyújtóját és az MFB Zrt.-t.

Az a)-b) pont szerinti döntésről a Közvetítőt az MFB Zrt. tájékoztatja. Az a) pont szerinti döntés esetén biztosítani kell, hogy a jogsértőnek vagy szerződésbe ütközőnek minősített cselekmény megismétlése révén a kifogást elbíráló döntés kézbesítését követő **30 naptári napon belül** ismételten lefolytatásra kerüljön az érintett eljárás. Amennyiben a Kifogással megtámadott eljárást az Eljárási Rend szabályai szerint a Közvetítő folytatta le, akkor a Közvetítő köteles Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatósága által elrendelt önrevízió keretében az érintett eljárást az önrevízióra okot adó jogsértő vagy szerződésbe ütköző cselekmény mellőzése mellett megismételni.

A Kifogás tárgyában hozott döntés ellen további Kifogás előterjesztésének nincs helye.

A Kifogás kezelésére és elbírálására az Eljárási Rendeletben foglaltak szerint kerül sor.

18.2 A Kifogásnak nem minősülő panaszok kezelésére vonatkozó szabályok

A Kölcsönigénylő/a Végső Kedvezményezett az európai uniós forrású finanszírozás kihelyezése, illetve kezelése során, a Közvetítő vagy az MFB Zrt. magatartásával, tevékenységével, mulasztásával szemben felmerülő, Kifogásnak nem minősülő reklamációt (a továbbiakban: panasz) nyújthat be.

A Közvetítő saját tevékenységét, ügyfélszolgálatát, illetve az általa nyújtott szolgáltatásokat érintő kérdéseket, problémákat azonnal megvizsgálja, szükség szerint orvosolja és kezeli.

Amennyiben a Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett megítélése szerint az általa kifogásolt banki eljárás a helyszínen megoldható vagy egyszerűen orvosolható, esetleg információhiányon vagy félreértésen alapul, panaszát személyesen vagy telefonon is meg tudja tenni az MFB Zrt. ügyfélszolgálati munkatársainál.

A Kölcsönigénylő/Végső Kedvezményezett panaszát írásban is benyújthatja az MFB Zrt. részére. Az írásbeli panasz benyújtására az MFB Zrt. panaszbejelentő nyomtatványt is rendelkezésre bocsát.

Az írásbeli panasz megküldhető a Compliance Igazgatóság:

- postai címére: MFB Zrt. Compliance Igazgatóság 1365 Budapest, Pf. 678.
- e-mail címére: panasz@mfb.hu,
- személyesen: átadható az MFB Zrt. ügyfélszolgálati munkatársai részére.

Nem minősül panasznak

- a **18.1.** pont szerinti Kifogás
- az MFB Zrt. vagy a Közvetítő által azonnal megvizsgált, szükség szerint orvosolt és az érintett által teljes mértékben elfogadottan kezelt kifogás
- az MFB Zrt.-től kért általános tájékoztatás, vélemény vagy állásfoglalás
- az a kérelem, reklamáció, amely tárgyában a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti peres eljárás van folyamatban

- a peres eljárással érintett ügyben érkezett megkeresés (az ilyen megkeresést a folyamatban lévő peres eljárással összefüggő iratnak kell tekinteni)
- az a beadvány, amely folyamatban lévő Szabálytalansági eljáráshoz kapcsolódik.

A panaszt az MFB Zrt. vizsgálja ki. A panaszok rögzítését és nyilvántartásba vételét az MFB Zrt. Compliance Igazgatósága végzi. Az MFB Zrt. a panaszt írásban **30 naptári napon belül** válaszolja meg postai úton.

Az MFB Zrt. panaszkezelési eljárására vonatkozó további rendelkezések az MFB Zrt. honlapján, a panaszkezelési menüpont alatt (<https://www.mfb.hu/panaszkezelesi-szabalyzat-s364>) közzétett "Tájékoztató a panaszügyintézéséről" elnevezésű dokumentumban található.

19 VÉGSŐ KEDVEZMÉNYEZETT ADATSZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉGE

A Végső Kedvezményezettnek a Kölcsönszerződés fennállása alatt adatszolgáltatási kötelezettségének eleget kell tennie. A jelen pontban szereplő adatszolgáltatási kötelezettségeken túl, a Kölcsönszerződés további adatszolgáltatási kötelezettségeket írhat elő. Erről előzetesen a Kölcsönszerződés mintából tájékozódhat a Végső Kedvezményezett. A **Kölcsönszerződés minta** megtalálható a www.mfb.hu weboldalon a vonatkozó Hitelprogram kapcsolódó dokumentumai között.

19.1 Pénzügyi és gazdálkodási adatok vonatkozásában

A Végső Kedvezményezett minden év **június 15-ig** köteles benyújtani a Közvetítő részére

- a **tárgyévet megelőző év éves beszámolóját vagy ezzel egyenértékű dokumentumot** (amennyiben a Végső Kedvezményezett beszámoló készítésére köteles, és ha a <https://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/kezdolap> weboldalra a beszámoló feltöltése nem történt meg) és/vagy
- az **ME821U számú melléklet** szerinti adatokat.

Amennyiben a Végső Kedvezményezett konszolidált beszámoló készítésére kötelezett, a **konszolidált beszámolóját** is köteles legkésőbb a **tárgyévet követő év szeptember 30. napjáig benyújtani a Közvetítő részére.**

19.2 A finanszírozott projekt vonatkozásában

A Végső Kedvezményezett a változás bekövetkezésétől számított **8 naptári napon belül** köteles a Közvetítő részére bejelenteni, illetve benyújtani

- a projekt műszaki, szakmai tartalmában, költségvetésében, ütemezésében vagy a beruházás egyéb feltételeiben bekövetkezett változást, valamint
- az adott Hitelprogram indikátor teljesülésének ellenőrzéséhez szükséges adatokat
- az egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén az eredményességi kritériumok teljesülését igazoló dokumentumokat, melyeket az adott Felhívás ír elő (de erre legkésőbb **a Türelmi Idő lejáratát megelőző 60 naptári napon belül** van lehetőség).

19.3 A felajánlott fedezet vonatkozásában

A Végső Kedvezményezett minden esetben köteles a Projekttel érintett ingóságok számviteli

nyilvántartásba vételét igazolni az alábbi dokumentumok egyikével:

- vagyonteltár érintett részével **vagy**
- az üzembe helyezéséhez kapcsolódó üzembe helyezési jegyzőkönyvvel és
- tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó lapjával.

A dokumentumokat a Projekt **megvalósulását követő 30 naptári napon belül megküldi**, de legkésőbb a Projekt megvalósulását követő helyszíni szemlén átadja a Közvetítőnek a cégszerű (Egyéni Vállalkozó esetében ennek megfelelő aláírás) aláírással, vagy a vállalkozás belső szabályzatában meghatározott felelős vezető aláírásával, keltezéssel ellátva.

Amennyiben a vagyontárgy(ak) rendelkezési jogának megszerzésére, illetve vagyontárgy(ak) fedezeti körbe történő bevonására a folyósítást követően kerül sor, úgy **a rendelkezési jog megszerzésétől számított 15 naptári napon belül** a 15.6. pontban leírtaknak megfelelő **vagyonbiztosítást kell kötni, illetve a meglévő biztosítást kiegészíteni, gépjármű esetében pedig CASCO biztosítást kell kötni, amely kiterjed elemi kárra, lopásra és töréskárra.**

Jármű biztosíték esetén a Zálogkötelezett köteles az ingó zálogszerződés, valamint a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozata alapján köteles az MFB Zrt. javára közúti közlekedési nyilvántartásba elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni a finanszírozott járművekre a rendelkezési jog megszerzésétől számított **15 naptári napon** belül. A közúti közlekedési nyilvántartáshoz az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzéséhez ME452U számú melléklet használata szükséges.

A fedezetül szolgáló **ingatlanra és ingóságokra** vonatkozóan az MFB Zrt. által előírt határidőre, az általa elfogadott értékbecslővel elkészített **értékbecslést**, vagy értékfenntartó nyilatkozatot köteles megküldeni a Közvetítő részére a 15.11. pontban foglalt szabályok szerinti, érvényes vagyonbiztosítási kötvénnyel, illetve az adott évre szóló biztosítási díjfizetésről szóló igazolással együtt.

A Végző Kedvezményezettnek a Projekt tárgyát képező Ingatlan használatbavételi engedélyének kézhezvételét követően **5 munkanapon belül** a felépítmény ingatlan-nyilvántartásban történő feltüntetését és önálló ingatlanként történő bejegyzését szükséges kezdeményezni, és ennek megtörténtét a földhivatali határozat kézhezvételét követő **5 munkanapon belül** a Közvetítő felé hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemléjének benyújtásával igazolni szükséges.

Amennyiben a Finanszírozási Összeg fedezetül hitelintézet által nyújtott garancia is bevonásra került, annak lejáratát megelőzően a Végző Kedvezményezett köteles a garancia meghosszabbításáról szóló igazoló okmányokat azok elkészültét követően, de legkésőbb az eredeti garancia lejáratát megelőző **30. munkanapig** benyújtani. Amennyiben az eredeti garancia lejáratát megelőző **30. munkanapig** a Végző Kedvezményezett által nem kerül benyújtásra a garancia meghosszabbításáról vagy annak új garanciával való kiváltásáról szóló igazoló okmány, abban az esetben legkésőbb az eredeti garancia lejáratát megelőző **28. munkanapig** a Közvetítő az előírt fedezettség eléréséhez szükséges mértékű előtörlesztésre vagy pótfedezet nyújtására szólítja fel a Végző Kedvezményezettet. A felszólítás alapján mindezek teljesítését a Végző Kedvezményezettnek az eredeti garancia lejáratát megelőző **20. munkanapig** szükséges igazolni. Amennyiben a Végző Kedvezményezett a megjelölt határidőre nem teljesíti a felszólításban foglaltakat, és ezáltal nem teljesül a Hitelprogram Felhívása szerint előírt fedezettség, akkor a Kölcsönszerződés felmondásra

és a garancia lehívásra kerül.

20 KOMMUNIKÁCIÓS KÖTELEZETTSÉGEK

A Végső Kedvezményezettnek a Finanszírozási Összeggel érintett Projekt kapcsán kommunikációs kötelezettségei állnak fenn. A Végső Kedvezményezett köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a Projektről a <https://www.palyazat.gov.hu/informacio/kommunikacio-es-lathatosag/szechenyi-terv-plusz> weboldalon elérhető¹⁵ hatályos, pénzügyi eszközökre vonatkozó dokumentumok - "Pénzügyi Eszközök Végső Kedvezményezettjeinek Kommunikációs Kötelezettségei a 2021-2027-es programozási időszakra, továbbá az RRF forrású pénzügyi eszköz programokra vonatkozóan" című útmutató (továbbiakban: Pénzügyi Eszköz KTK Plusz) és az Arculati Kézikönyv Plusz rendelkezéseinek megfelelő módon és tartalommal információt nyújtani, különösen az alábbiak alapján:

- A Végső Kedvezményezett a projekt tényleges, fizikai megkezdésekor – de legkésőbb szerződéskötést követő **30 naptári napon** belül - köteles a palyazat.gov.hu [oldalon található táblagenerátorral](#) készített tájékoztató táblát a projekt megvalósítási helyszínén/helyszínein, jól látható helyen kihelyezni. A tájékoztató táblát a projekt fizikai befejezését követően is, tartósan, legalább a projekt fizikai befejezését követő **3 évig** kint kell hagyni, és gondoskodni szükséges állagának megóvásáról és napra készen tartásáról.
- A Végső Kedvezményezett szerződéskötéskor már működő honlapján köteles megjeleníteni, valamint folyamatosan, legalább a projekt fizikai befejezését követő 3 évig naprakészen tartania a honlapján a Pénzügyi Eszköz KTK Pluszban előírt kommunikációs elemeket. A honlapon történő projektinformációk közzététele mellett javasolt több közösségi médiafelületet is létrehozni a támogatás népszerűsítésének, bemutatásának céljából (például: Facebook, Instagram, Youtube). A kommunikációs és láthatósági kötelezettségek be nem tartása vagy elmulasztása a Pénzügyi Eszköz KTK Pluszban foglalt pénzügyi szankciót vonhat maga után.

21 KÖLCSÖNSZERZŐDÉS MEGSZŪNÉSE

21.1 Finanszírozási Összeg visszafizetése esetén

Amennyiben a Végső Kedvezményezett a fennálló tartozásának tőkeösszegét és járulékait, valamint egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a jelen Eljárási Rendszerben meghatározott esetekben a Vissza Nem Térítendő Támogatás összegét és járulékait (továbbiakban: Tartozás) a Kölcsönszerződés szerint (ideértve az előtörlesztést is) maradéktalanul visszafizette, illetve megfizette és a projekttel elszámolt, a szerződés megszűnik.

- Az Ingatlan biztosítékok tekintetében a Közvetítő a jelzálogjog törléséhez szükséges dokumentumokat a Tartozás megfizetését követő **10 munkanapon belül** kiállítja és a Végső Kedvezményezett részére megküldi vagy dokumentáltan átadja.
- Ingó biztosítékok esetében a Közvetítő a Tartozás megfizetését követő **10 munkanapon belül** a jelzálogjog törléséhez szükséges dokumentumokat kiállítja és a Végső Kedvezményezett részére

---

¹⁵ Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei - penzugyi-eszkoz-ktk-plusz.pdf letölthető dokumentum

megküldi vagy dokumentáltan átadja.

- Abban az esetben, ha a fedezeti körben gépjármű szerepelt, akkor a Tartozás megfizetését követő **10 munkanapon belül** a Közvetítő dokumentált módon a nála elhelyezett gépjármű törzskönyvet átadja a zálogkötelezett részére.
- A Közvetítő a biztosítót is értesíti a zálogjogok megszűnéséről a Tartozás megfizetését követő **10 munkanapon belül**.
- Az MFB Zrt. visszavonja a Felhatalmazó Levele(ke)t az abban (azokban) megjelölt hitelintézet(ek)nél a Tartozás megfizetését követő **10 munkanapon belül**.
- Óvadék biztosíték esetén a Közvetítő intézkedik az óvadék elhelyezésére szolgáló számla óvadéki célú zárolásának megszüntetéséről a Tartozás megfizetését követő **10 munkanapon belül**.
- A Közvetítő intézkedik a garancia kiengedésére vonatkozó nyilatkozatok kiadásáról a Tartozás megfizetését követő **10 munkanapon belül**.

21.2 Kölcsönszerződés felmondása

Amennyiben az MFB Zrt. és/vagy Közvetítő tudomására jut, hogy a Végső Kedvezményezettrel megkötött Kölcsönszerződésben foglalt felmondási esemény bármelyike bekövetkezett, úgy a Közvetítő a Kölcsönszerződést felmondhatja. Felmondás esetén az MFB Zrt. a Kölcsönszerződésben foglaltak szerint jár el. Általános felmondási eseményekről a Kölcsönszerződés mintában tájékozódhat, mely minta megtalálható a www.mfb.hu weboldalon.

III. EGYES TEVÉKENYSÉGEKRE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

A Projektek keretében finanszírozható, egyes tevékenységekre vonatkozó különös rendelkezések

1 INGATLANON TÖRTÉNŐ BERUHÁZÁS

A Finanszírozási Összegeből Ingatlanon történő beruházás abban az esetben finanszírozható, ha az Ingatlan a vállalkozás üzleti tevékenysége folytatásához szükséges, azaz, ha az a Kölcsönkérelem beadásának időpontjában a Végső Kedvezményezett a Cégek szintjén (Egyéni Vállalkozó esetében az egyéni vállalkozói nyilvántartásban) bejegyzett telephelyűl, székhelyűl, fióktelepűl szolgál. Kivételt képezhetnek a telephely, illetve fióktelep bejegyzés alól azon megvalósítási helyek, melyek oktatási intézményben vagy állami tulajdonú intézményben vannak és az ingatlan tulajdonosa nem engedi a bejegyzést. Ez esetben a megvalósítási helyszínre szóló érvényes bérleti vagy a használat jogát alátámasztó egyéb írásbeli megállapodással/szerződéssel illetve szükség esetén a Végső Kedvezményezett részére kiadott - a megvalósítási helyszínre vonatkozó - működési engedéllyel szükséges igazolni a jogosultsági feltételeket.

Ingatlanon történő beruházásnak minősül az építést (átalakítást, bővítést, felújítást, korszerűsítést) és épület-kivitelezést megvalósító beruházás.

Ingatlanon történő beruházásnak minősül továbbá az a beruházás, ami olyan tárgyi eszköz beszerzést valósít meg, amely tárgyi eszköz a beépítését/felszerelését követően Ingatlan alkotórészzé vagy tartozékká válik.

Lakóingatlan nem lehet beruházás tárgya, lakóingatlanon nem lehet beruházást megvalósítani, kizárólag abban az esetben, ha a lakóingatlan eredeti besorolása (minősítése) a beruházásnak megfelelően, a földhivatal nyilvántartásában megváltozik, melyet legkésőbb a folyósítás előfeltételeként igazoltan be kell mutatni. Ettől eltérő esetben lakóingatlan kizárólag kiegészítő biztosíték lehet.

1.1. Idegen vagy részben idegen tulajdonban álló ingatlanon történő beruházás

Az idegen vagy részben idegen tulajdonban álló Ingatlanon történő beruházások esetei:

1.1.1 Ingatlan építése

- a) a Végső Kedvezményezett tulajdonába kerülő Ingatlan (felépítmény) építése idegen tulajdonban álló telken,
- b) idegen tulajdonba kerülő Ingatlan (felépítmény) építése (kizárólag abban az esetben lehetséges, ha az idegen tulajdonba kerülő felépítmény és a telek tulajdonjoga nem válik el egymástól).

1.1.2 Ingatlan átalakítása, bővítése, felújítása

- a) a Végső Kedvezményezett tulajdonában lévő Ingatlan (felépítmény) átalakítása, bővítése, felújítása idegen tulajdonban álló telken,
- b) idegen vagy részben idegen tulajdonban lévő Ingatlan (felépítmény) átalakítása, bővítése, felújítása (kizárólag abban az esetben lehetséges, ha az idegen vagy részben

idegen tulajdonban lévő felépítmény és a telek tulajdonjoga nem válik el egymástól).

1.1.3 Olyan tárgyi eszköz beszerzés megvalósítása, amely tárgyi eszköz a beépítését/felszerelését követően az idegen tulajdonban álló ingatlan alkotórészeként vagy tartozékává válik (kizárólag abban az esetben lehetséges, ha az idegen tulajdonban lévő felépítmény és a telek tulajdonjoga nem válik el egymástól).

Az 1.1 pont szerinti idegen vagy részben idegen tulajdonban álló ingatlanon történő beruházások finanszírozhatóságának feltételei:

Az 1.1.1. a. szerinti eset vonatkozásában (Ingatlan építése vagy napelempark létrehozása - felépítmény és a telek tulajdonjoga elválik egymástól):

- A. az MFB Zrt. javára jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom alapítása történik a földrészletre (telekre), és
- B. a föld (telek) használatát földhasználati/használati jog biztosítja a felépítmény tulajdonosa (a Végső Kedvezményezett) részére: a földhasználati/használati jog legkésőbb az első folyósításig legalább széljegyként szerepel a tulajdoni lapon (a földhasználati/használati jogot a földrészletre lehet bejegyezni a név szerint meghatározott Végső Kedvezményezett javára), és
- C. az első folyósításig rendelkezésre áll a telekingatlan tulajdonosa(i) és a Végső Kedvezményezett közötti közokiratba, vagy ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződés, amely
  - a földrészlet (telek) használatát biztosítja
  - legalább a Futamidőre szól és a Futamidő alatt rendes felmondással nem megszüntethető
  - tartalmazza, hogy a telekingatlan tulajdonosa(i)hozzájárul(nak) a Projekt megvalósításához és a megvalósuló infrastrukturális fejlesztések Végső Kedvezményezett általi aktiválásához, valamint a Végső Kedvezményezett tulajdonát képező felépítmény önálló ingatlanként történő ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez
  - tartalmazza, hogy a telekingatlan tulajdonosa(i)földhasználati/használati jogot enged a beruházással érintett földrészletre a név szerinti Végső Kedvezményezett javára oly módon, hogy a szerződés alapján a földhasználati/használati jog az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerülhessen.
  - Az ingatlan tulajdonosa vállalja, hogy a beruházás tárgya(i) - zálogtárgy(ak) - vonatkozásában semmiféle igényt nem támaszt a későbbiekben sem, ami a Zálogkötelezett rendelkezési jogát, akár a Bank esetleges későbbi igényérvényesítési jogát sértené vagy veszélyeztetné. A tulajdonos kijelenti, hogy a zálogtárgy(ak) tekintetében nem bizalmi vagyonkezelő.
  - a szerződésnek tartalmaznia kell olyan rendelkezést, amely biztosítja, hogy az ingatlan tulajdonosa a fejlesztés révén ne részesülhessen – az állami támogatási szabályok szerint – jogtalan előnyben (pl.: a jogviszony megszűnésének szabályozása körében ki kell térni különösen a fejlesztés esetleges maradványértékének elszámolására, oly módon, hogy az ingatlan tulajdonosa a maradványérték megtérítésére köteles, amennyiben az nem került egyéb módon ellentételezésre).
- D. Amennyiben a fenti B) bekezdés szerinti szabály alkalmazására az adott ügy kapcsán

jogszabályi kógens rendelkezések miatt nincs lehetőség, akkor a fenti C) bekezdés helyett az első folyósításig rendelkezésre áll a telekingatlan tulajdonosa(i), az ingatlan-nyilvántartásba illetve a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett, (ide nem értve az állandó jellegű földmérési jelek, földminősítési mintateretek, a villamos berendezések elhelyezését biztosító használati jogok, továbbá a vezetékjogok, a vízvezetési és bányaszolgalmi jogok, valamint törvény rendelkezésén alapuló közérdekű szolgalmakat és használati jogok jogosultjait) vagy be nem jegyzett - az ingatlanra vonatkozó - joggal rendelkező harmadik személy(ek) és a Végső Kedvezményezett közötti közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződés, amely

- a földrészlet (telek) használatát biztosítja
- legalább a Futamidőre szól és a Futamidő alatt rendes felmondással nem megszüntethető
- tartalmazza, hogy a telekingatlan tulajdonosa(i) és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagy be nem jegyzett - az ingatlanra vonatkozó - joggal rendelkező harmadik személy(ek) hozzájárul(nak) a Projekt megvalósításához és a megvalósuló infrastrukturális fejlesztések Végső Kedvezményezett általi aktiválásához, valamint a Végső Kedvezményezett tulajdonát képező felépítmény önálló ingatlanként történő ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez
- tartalmazza, hogy a telekingatlan tulajdonosa(i) földhasználati jogot enged(nek) a beruházással érintett földrészletre a név szerinti Végső Kedvezményezett javára oly módon, hogy a szerződés alapján a földhasználati jog az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerülhessen
- amennyiben a Végső Kedvezményezett beruházása mező- és erdőgazdasági földnek minősülő idegen, vagy részben idegen tulajdonban álló földrészleten valósul meg, akkor a tulajdonosnak, vagy a Végső Kedvezményezettnek rendelkeznie kell az illetékes Kormányhivatalnak (földhivatal) a földrészlet végleges más célú hasznosítását engedélyező határozatával.

A Végső Kedvezményezett köteles a Projekt tárgyát képező Ingatlan használatbavételi engedélyének kézhezvételét követően **5 munkanapon belül** a felépítmény ingatlan-nyilvántartásban történő feltüntetését és önálló ingatlanként történő bejegyzését kezdeményezni, és ennek megtörténtét a földhivatali határozat kézhezvételét követő **5 munkanapon belül** a Közvetítő felé hiteles/e-hiteles tulajdoni lap szemle benyújtásával igazolni.

A földrészletre (telekre) vagy bevont pótfedezetre alapított jelzálogjog és elidegenítési és terhelési tilalom a Projekt keretében létrehozott Építmény használatba vételét, valamint azt követően törölhető, hogy a létrehozott felépítményre az elvárt fedezettségnek megfelelő jelzálogjog, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom az MFB Zrt. javára bejegyzésre kerül az ingatlan-nyilvántartásba.

Amennyiben a földrészlet (telek) illetve a felépítmény a Magyar Állam, helyi önkormányzat, a helyi önkormányzat jogi személyiséggel rendelkező társulása, többcélú kistérségi társulás, fejlesztési tanács, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat jogi személyiségű társulása, költségvetési szerv vagy közalapítvány tulajdonában áll, a földrészletre, (telekre) illetve a felépítményre jelzálogjog bejegyzése nem szükséges, ha ezzel egyidőben pótfedezet kerül bevonásra az építés célú elszámolható költségekre eső tőkekitettségek 50%-a értékében a

piaci/forgalmi értékből számítva.

Az **1.1.1 b.** pont szerinti eset vonatkozásában (Ingatlan építése - felépítmény és a telek tulajdonjoga nem válik el egymástól)

- az MFB Zrt. javára jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom alapítása történik a földrészletre (telekre), és
- az első folyósításig rendelkezésre áll az Építmény (föld) tulajdonosa(i) és a Végső Kedvezményezett közötti közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződés, amely
  - a földrészlet (telek) használatát biztosítja
  - legalább a Futamidőre szól és a Futamidő alatt rendes felmondással nem megszüntethető
  - tartalmazza, hogy az Építmény (föld) tulajdonosa(i) hozzájárul(nak) a Projekt megvalósításához és a megvalósuló infrastrukturális fejlesztések Végső Kedvezményezett általi aktiválásához.

Abban az esetben, ha – úgy, hogy a telek és a felépítmény tulajdonjoga nem válik el -, valamilyen okból önálló ingatlanként (külön helyrajzi számon) kerül bejegyzésre a telek és a felépítmény, a jelzálogjogot és az elidegenítési és terhelési tilalmat a felépítmény használatba vételét követően a felépítményre is be kell jegyezni az MFB Zrt. javára, és ezzel párhuzamosan a telekre bejegyzett zálogjog törölhető.

Az **1.1.2. a** pont szerinti eset vonatkozásában (Ingatlan átalakítása, bővítése, felújítása - felépítmény és a telek tulajdonjoga elválik egymástól):

- az MFB Zrt. javára jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom alapítása történik a felépítményre
- a föld (telek) használatát földhasználati/használati/szolgalmi jog biztosítja az Építmény tulajdonosa (a Végső Kedvezményezett) részére: a földhasználati/használati jog legkésőbb az első folyósításig legalább széljegyként szerepel a tulajdoni lapon (a földhasználati/használati jogot a földrészletre lehet bejegyezni a név szerint meghatározott Végső Kedvezményezett javára) és
- az első folyósításig rendelkezésre áll a föld tulajdonosa(i) és a Végső Kedvezményezett közötti közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződés, amely
  - a föld (telek) használatát biztosítja
  - legalább a Futamidőre szól
  - tartalmazza, hogy a föld (telek) tulajdonosa(i) hozzájárul(nak) a Projekt megvalósításához és a megvalósuló infrastrukturális fejlesztések Végső Kedvezményezett általi aktiválásához.
  - Az ingatlan tulajdonosa vállalja, hogy a beruházás tárgya(i) - zálogtárgy(ak) - vonatkozásában semmiféle igényt nem támaszt a későbbiekben sem, ami a Zálogkötelezett rendelkezési jogát, akár a Bank esetleges későbbi igényérvényesítési jogát sértené vagy veszélyeztetné. A tulajdonos kijelenti, hogy a zálogtárgy(ak) tekintetében nem bizalmi vagyongazdálkodó.
  - a szerződésnek tartalmaznia kell olyan rendelkezést, amely biztosítja, hogy az ingatlan

tulajdonosa a fejlesztés révén ne részesülhessen – az állami támogatási szabályok szerint – jogtalan előnyben (pl.: a jogviszony megszűnésének szabályozása körében ki kell térni különösen a fejlesztés esetleges maradványértékének elszámolására, oly módon, hogy az ingatlan tulajdonosa a maradványérték megtérítésére köteles, amennyiben az nem került egyéb módon ellentételezésre).

Az **1.1.2. b** és **1.1.3** pont szerinti esetek vonatkozásában (Ingatlan átalakítása, bővítése, felújítása vagy tárgyi eszköz beszerzése, amely az ingatlan alkotórészévé vagy tartozékává válik - felépítmény és a telek tulajdonjoga nem válik el egymástól):

- az MFB Zrt. javára jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom alapítása történik az Ingatlanra (felépítményre), kivéve Magyar Állam, helyi önkormányzat tulajdonában álló Ingatlanra (felépítményre) és
- amennyiben az értékbecslés nem tartalmazza a beépített technológia értéket, abban az esetben a beépített technológiára ingó zálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom alapítása is kötelező
- az első folyósításig rendelkezésre áll az Ingatlan tulajdonosa(i) és a Végső Kedvezményezett közötti közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződés, amely
  - az Ingatlan használatát biztosítja
  - legalább a Futamidőre szól és a Futamidő alatt rendes felmondással nem megszüntethető
  - tartalmazza, hogy az Ingatlan tulajdonosa(i) hozzájárul(nak) a Projekt megvalósításához és a megvalósuló infrastrukturális fejlesztések Végső Kedvezményezett általi aktiválásához.

Az idegen tulajdon használatát lehetővé tevő jogviszony megszűnése esetén a felek kötelesek a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint elszámolni egymással.

1.2 Osztatlan közös tulajdonban álló ingatlanon történő beruházás

Az osztatlan közös tulajdonban álló Ingatlanon történő beruházások finanszírozhatóságának feltételei:

- amennyiben a Végső Kedvezményezett az osztatlan közös tulajdonban álló Ingatlan Végső Kedvezményezett által kizárólagosan használt részét Ingatlan használati megállapodással igazolja, az Ingatlan Végső Kedvezményezett tulajdonában álló tulajdoni hányadára, Ingatlan használati megállapodás hiányában pedig a teljes Ingatlanra az MFB Zrt. javára jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom alapítása történik és
- az első folyósításig rendelkezésre áll
  - a közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt tulajdonosi nyilatkozat, hogy hozzájárul(nak) a Projekt megvalósításához és a megvalósuló infrastrukturális fejlesztések Végső Kedvezményezett általi aktiválásához, továbbá arról, hogy az ingatlan a Futamidő végéig a Projekt céljára rendelkezésre áll és
  - megosztási vázrajz (amennyiben rendelkezésre áll) és
  - közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, a közös tulajdon használatára vonatkozó szerződés rendelkezésre áll.

Az idegen tulajdon használatát lehetővé tevő jogviszony megszűnése esetén a felek kötelesek a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint elszámolni egymással.

2 INGATLAN BÉRBEADÁS

A Projekt tárgyát képező Ingatlan bérbeadásához a Közvetítő előzetes írásbeli jóváhagyása szükséges, amennyiben nem ez volt a projekt eredeti hitelcélja. A jóváhagyás akkor adható meg, ha az alábbi feltételek együttesen teljesülnek:

- a Végső Kedvezményezett a 682012-es TESZOR számon szolgáltatásként - az Ingatlan bérbeadása mellett – az üzemeltetési feladatok (különösen a takarítás, portaszolgálat, vagyonvédelem, karbantartás) ellátását is elvégzi. A szolgáltatásról szóló szerződés - melynek tartalmaznia kell a 682012-es TESZOR számot – a Kölcsönszerződés fennállása alatt ellenőrizhető
- a bérbeadás a 682012-es TESZOR számon szolgáltatásként valósul meg, és a Végső Kedvezményezett a keletkező bevétel vonatkozásában megfizeti a helyi iparűzési adót is, valamint fejlesztendő tevékenységként a „68.20 Saját tulajdonú, bérelt Ingatlan bérbeadása, üzemeltetése” TEÁOR számnak kell szerepelnie
- a bérleti szerződést a Végső Kedvezményezettnek át kell adnia a Közvetítőnek a szerződéskötést követő **10 munkanapon belül**. Továbbá, módosítás esetén is szükséges a módosítás tervezet megküldése a Közvetítőnek, mert a szerződés módosítása csak a Közvetítő előzetes hozzájárulásával történhet. A bérleti szerződésnek tartalmaznia szükséges, hogy tekintettel arra, hogy a Projekt EU támogatásból valósult meg, az ellenőrzés tūrési kötelezettség az Ingatlan bejárás vonatkozásában a bérlőt is terheli. A bérlő szerződésszerű ingatlan használatáért a Végső Kedvezményezett felel. A nem szerződésszerű használatból eredő jogkövetkezmények a Végső Kedvezményezettet terhelik
- a bérbeadás során nem kerülhet sor lakás/lakhatás/szálláshely célú felhasználásra a bérlő által
- a bérleti szerződésnek tartalmaznia kell, hogy a bérbeadót azonnali hatályú felmondási jog illeti meg, ha a bérbeadónak az MFB Zrt. felhívására az ingatlant kiürített állapotban át kell adnia az ingatlan végrehajtáson kívüli értékesítésére, vagy ha végrehajtási eljárás indul a bérbeadó ellen.

3 ESZKÖZÖK BÉRBEADÁSA

Általánosságban a Projekt tárgyát képező eszköz bérbeadása a Közvetítő által előzetesen akkor hagyható jóvá írásban, illetve a beszerzésre kerülő eszköz(ök) bérbeadására irányuló Projektek akkor finanszírozhatók, amennyiben az(ok) a Végső Kedvezményezett Hitelprogramnak megfelelő régióban lévő székhelyére, telephelyére, fióktelepére kerül(nek) aktiválásra, illetve a Végső Kedvezményezett tevékenységi körei között – a Kölcsönkérelem beadásának időpontjában – szerepel a bérbeadás. Előzetes hozzájárulás kizárólag abban az esetben szükséges, amennyiben nem a bérbeadás volt a projekt eredeti hitelcélja.

4 JÁRMŰVÁSÁRLÁS

Járművek a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. melléklet, azaz a Kombinált Nomenklatúra XVII. áruosztályába tartozó járművek, légi járművek, vízi járművek és szállítás céljára

szolgáltató felszerelések.

A Hitelprogramok keretében közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet (a továbbiakban: KÖHÉM rendelet) 2.§ (9) bekezdés szerinti M1, M2, N1, N2 kategóriába tartozó járművek finanszírozhatóak – kivéve, ha a Felhívás máshogy rendelkezik - az alábbi és a Felhívásban rögzített feltételekkel:

- A támogatás kizárólag a Hitelprogram keretében nem kizárt tevékenységek körében hasznosulhat, a megvásárolt jármű csak a Hitelprogram keretében támogatható tevékenységhez használható.
- A Kölcsönigénylő erre jogosult képviselője nyilatkozattal támasztja alá, hogy a járművásárlás a Projekt működtetéséhez elengedhetetlenül szükséges.
- CASCO biztosítás megkötése szükséges, amely kiterjed elemi kárra, lopásra és töréskárra is (az MFB Zrt. zálogjogosultsági feljegyzésével a biztosítási kötvényen, illetve szerződésen. Ezzel egyenértékű, ha az MFB Zrt. társbiztosítottként bejegyzésre kerül a biztosítási kötvényen, a biztosító által kiadott nyilatkozat alapján.)
- A gépjármű törzskönyvét a Közvetítőnél letétbe kell helyezni, és a zálogjogot a HBNY-be be kell jegyeztetni,
- a zálogkötelezett köteles az MFB Zrt. javára közúti közlekedési nyilvántartásba elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni a finanszírozott járművekre a rendelkezési jog megszerzésétől számított **15 naptári napon** belül. A közúti közlekedési nyilvántartáshoz az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzéséhez ME452U számú melléklet használata szükséges.

IV. NEGYEDIK RÉSZ: MELLÉKLETEK

---

1. sz. melléklet: Kapcsolódó jogszabályok
2. sz. melléklet: Eljárási Rendszerben használt fogalmak
3. sz. melléklet: Állami támogatási szabályok
4. sz. melléklet: Szállítói árajánlat/adásvételi szerződés kötelező tartalmi elemei
5. sz. melléklet: Infrastrukturális beruházás esetén a Szállítói (kivitelezői) szerződés kötelező tartalmi elemei
6. sz. melléklet: A horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító) követelmények
7. sz. melléklet – Választható támogatott horizontális tevékenység
8. sz. melléklet: HEE forrású Hitelprogramok esetén horizontális tevékenységre vonatkozó előírás

1 SZ. MELLÉKLET: KAPCSOLÓDÓ JOGSZABÁLYOK ÉS EGYÉB SZABÁLYZÓ ESZKÖZÖK

Az Eljárási Rend az alábbi jogszabályokra, szabályozási eszközökre épül:

Magyar jogszabályok

- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.)
- a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény,
- 54/2024. (XII.3.) MNB rendelet,
- 55/2024. (XII.3.) MNB rendelet,
- a jegybanki információs rendszerhez a hitelügyletek egyes adataira vonatkozóan teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségről szóló 35/2018. (XI. 13.) MNB rendelet
- a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló 2001. évi XX. törvény
- a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseleteiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény
- az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény
- a hitelbiztosítéki nyilvántartásról szóló 2013. évi CCXXI. törvény
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv. tv.)
- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.)
- a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.)
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (Ávr.),
- a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény
- a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény
- a társasági adóról és az osztalék adóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao.)
- a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény
- a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.)
- a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény
- a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény
- az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény (a továbbiakban: Inyvtv.)
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény
- a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény
- a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet
- a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet
- a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 638/2023. (XII. 28.) Korm.

rendelet

- a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve végrehajtásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről szóló 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet
- az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Atr.)
- az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet
- a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet
- az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény végrehajtásáról szóló 179/2023. (V.15.) Korm. rendelet
- a termőföld hitelbiztosítéki értéke meghatározásának módszertani elveiről szóló 54/1997. (VIII. 1.) FM rendelet
- a termőföldnek nem minősülő ingatlanok hitelbiztosítéki értékének meghatározására vonatkozó módszertani elvekről szóló 25/1997. (VIII. 1.) PM rendelet,
- a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 35/2017. (XII. 14.) MNB rendelet
- a digitális állampolgárság egyes szabályairól szóló 321/2024. (XI.6.) Korm. rendelet
- 2023. évi CIII. törvény - DÁP törvény
- 2009. évi CLIX. törvény az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján létrejött, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló Egyezmény és az azt kiegészítő jegyzőkönyvek, valamint az Európai Unióról szóló Szerződés 35. Cikkének (2) bekezdése alapján megtett nyilatkozat kihirdetéséről
- a támogatásból megvalósuló fejlesztések központi monitoringjáról és nyilvántartásáról szóló 60/2014. (III. 6.) Korm. rendelet
- az építésügyi hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről szóló 281/2024. (IX.30.) Korm. rendelet
- a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005 (XII.25.) Korm. rendelet

Európai uniós jogszabályok

- a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet
- az Európai Parlament és a Tanács 2024. szeptember 23-i (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (Költségvetési Rendelet)
- az Európai Parlament és a Tanács 2021. június 24-i (EU) 2021/1058 rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról
- az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1059 rendelete 2021. június 24-én az Európai Regionális Fejlesztési Alap és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről
- az Európai Parlament és a Tanács 2021. február 12-i (EU) 2021/241 rendelete a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról
- az Európai Parlament és a Tanács 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (továbbiakban: CPR)
- a Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendelete az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról,
- a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet
- a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv
- A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről
- a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i 2015/848/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet
- a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról szóló iránymutatás [HL C 249., 2014.7.31., 1. o.]
- az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 Rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet).
- az Európai Parlament és Tanács (EU) 2021/241/EU rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról,

- a Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2022. december 15-i (EU) (ST 15447/22 INIT; ST 15447/22 ADD 1) Tanácsi Végrehajtási Határozat módosítása tárgyában meghozott Tanácsi Végrehajtási Határozat,
- Helyreállítási és Ellenállóképességi (Rezilienciaépítési) Terv.

Egyéb szabályozó eszközök

- A 2021-2027 programozási időszakban az Elszámolási Útmutató¹⁶
- Pénzügyi elszámolhatósági útmutató a helyreállítási és ellenállóképességi terv keretében támogatott projektek pénzügyi lebonyolításához – pénzügyi eszköz
- AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJA (2012/C 326/02)
- Útmutató az infrastrukturális projektek éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatának elvégzéséhez 2021-2027.¹⁷

A jogszabályok esetleges változásait figyelembe kell venni, a Hitelprogram(ok) előírásait mindig a hatályos jogszabályokkal összhangban kell értelmezni.

---

¹⁶<https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz#kapcsolodo-dokumentumok> weboldalra feltöltve

¹⁷ A Klímareziliencia útmutató elérhetősége: <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz> oldalon a Kapcsolódó dokumentumoknál az Utmutato az eghajlatvaltozasi rezilienciavizsgalat elvezesehez_21-27.pdf elnevezésű dokumentum

2 SZ. MELLÉKLET: ELJÁRÁSI RENDBEN HASZNÁLT FOGALMAK

All-risks biztosítás: Olyan biztosítás, amely kockázata kiterjed minden előre nem látható váratlan, véletlen eseményre, vonatkozik a felmerülő egyéb költségekre (pl.: szakértői díjak, helyreállítási költségek). A biztosító az összes olyan kárra fedezetet nyújt, ami nem szerepel az általa meghatározott kizárási okokban. A biztosítás tárgyai lehetnek különböző vagyontárgyak (idegen, valamint saját tulajdon, bérelt, bizományos vagy lízingelt tárgy). Ide tartoznak a berendezések, gépek, Építmények, épületek, árukészletek, nyersanyagok. A konstrukció megengedi az új értéken való kárkifizetést is.

ARACHNE: „kockázatértékelő rendszer, melyet a 2021-2027-es programozási időszakban a HEE forrású Hitelprogramok és a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó pénzügyi eszközök esetén MFB Zrt. és a Közvetítő kötelesek a hitelbíráló és szerződésmódosítás, helyszíni ellenőrzés, valamint a folyósítás során alkalmazni, továbbá az ügyfélről és a projektről adatot szolgáltatni a rendszer felé. Az Arachne rendszer az adatbányászatra és adatgazdagításra szolgáló integrált informatikai eszközként támogatja a csalásra utaló figyelmeztető jelek, valamint a kockázatos projektek azonosítását. Az eszközt az Európai Bizottság fejlesztette ki azzal a céllal, hogy támogassa a tagállamokat a strukturális alapok adminisztratív és irányítási ellenőrzései során. A rendszer karbantartását és üzemeltetését is az Európai Bizottság végzi.

Állami Támogatás: Atr. 2. § 1. pontja szerinti támogatás.

Bírálati Programzárás: Az adott Hitelprogramban a Kölcsönkérelmek benyújtására rendelkezésre álló időtartam utolsó napját követő 191. naptári nap.

EDES (Korai felismerési és kizárási rendszer): A korai felismerési és kizárási rendszert az Európai Bizottság hozta létre, hogy javítsa az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, és garantálja a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást. A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet értelmében 2026. január 1-től szükséges a támogatást igénylő jogosultsági ellenőrzése során az un. EDES-listán való részvételt is vizsgálni.

Egyedi tervezésű és gyártású eszköz: A termékből/eszközből csak néhány, esetleg csak egyetlen példány kerül legyártásra, amelynek megrendelése, kiválasztása, megvásárlása nem a termék típusának, sorozatának megadásával, hanem egyedileg, a megrendelő által meghatározott, és a megrendelő igényeihez illeszkedő speciális paraméterek megadásával történik.

Egyéni Vállalkozó: az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy, az említett nyilvántartásban rögzített tevékenysége(i) tekintetében.

Egyéni Cég: az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény szerinti, az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy által alapított, jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany.

Egy és Ugyanazon Vállalkozás: a Bizottság 2023. december 13-i (EU)2023/2831 rendeletének 2. cikk (2) bekezdés értelmében valamennyi olyan vállalkozás, amelyek között az alábbi kapcsolatok legalább egyike fennáll:

- a) valamely vállalkozás rendelkezik egy másik vállalkozás részvényesei vagy tagjai szavazati jogának többségével
- b) valamely vállalkozás jogosult kinevezni vagy elmozdítani egy másik vállalkozás igazgatási-, irányítási- vagy felügyeleti testülete tagjainak többségét
- c) valamely vállalkozás jogosult meghatározó befolyást gyakorolni valamely másik vállalkozás felett az utóbbi vállalkozással kötött szerződés alapján vagy az annak alapító okiratában vagy társasági szerződésében meghatározott rendelkezésnek megfelelően
- d) valamely vállalkozás, amely részvényese vagy tagja egy másik vállalkozásnak, az adott vállalkozás egyéb részvényeseivel vagy tagjaival kötött megállapodás szerint egyedül ellenőrzi az említett vállalkozás részvényesei, illetve tagjai szavazati jogának többségét.

Az a)-d) pontjában említett kapcsolatok bármelyikével egy vagy több másik vállalkozáson keresztül rendelkező vállalkozásokat is egy és ugyanazon Vállalkozásnak kell tekinteni.

Életképes Projekt: Egy projekt akkor tekinthető potenciálisan életképesnek, ha a projektben szerepeltetett célok és azok elérésének érdekében tervezett folyamatok megvalósulása megalapozott, és a vállalkozás érdekkörében rendelkezésre állnak a projektek megvalósítása szempontjából szükséges erőforrások, illetve a projekt révén létrehozott termék/szolgáltatás piacképes.

Eljárási Rendelet: a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet. HEE forrású Hitelprogramok esetén a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve végrehajtásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről szóló 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet.

Egyműveletes kombinált hiteltermék: az Európai Parlament és a Tanács 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 rendelete 58. cikk (5) bekezdése szerinti pénzügyi eszköz.

Építmény: építési tevékenységgel létrehozott, illetve késztermékként az építési helyszínre szállított, - rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készültségi fokára és kiterjedésére tekintet nélkül - minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre (az Építmény az épület és műtárgy gyűjtőfogalma).

Építési Műszaki Ellenőr: műszaki, ellenőrzési és elszámolási cselekményeknek elvégzésére megbízott szakértő.

Eredményességi Kritérium: egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a Projekt megvalósítását követően esedékes, a megvalósítás eredményét értékelő feltétel, amely alapján a Vissza Nem Térítendő Támogatás mértéke megállapításra kerül.

Eredményességmérés: az Eredményességi Kritériumok teljesülésének ellenőrzése, a Felhívásban meghatározott, teljesítést objektíven igazoló dokumentumok, adatok alapján.

EUMSZ: az Európai Unió működéséről szóló szerződés.

Fedezeti érték: a piaci/forgalmi értéknek az MFB Zrt. által meghatározott korrekciós tényezővel (fedezeti szorzó) történő szorzata.

Fedezeti számla: devizában teljesítendő folyósítás esetén a beruházási tartalék összegének

elhelyezésére szolgáló, a Kölcsönigénylő által a Közvetítőnél megnyitott fedezeti típusú fizetési számla.

Felhívás: az európai uniós forrású Hitelprogramok általános leírását és alapvető feltételeit tartalmazó, az MFB Zrt. által kidolgozott és az Irányító Hatóság által jóváhagyott, folyamatosan karbantartott dokumentum és mellékleteinek mindenkor hatályos változata.

Fizetési Kérelem: A pénzforgalom lebonyolításáról szóló 35/2017. (XII. 14.) MNB rendelet szerinti meghatározás.

Finanszírozási Összeg: Önálló Hitelprogram esetén a Kölcsönszerződés alapján az MFB Zrt. által a Projekt megvalósításához rendelkezésre bocsátott pénzkölcsön, amelyet a Végső Kedvezményezett a Kölcsönszerződésben meghatározott feltételek szerint köteles visszafizetni. Az egyműveletes kombinált hiteltermékek tekintetében Finanszírozási összeg alatt a Hitelprogram keretében nyújtott pénzkölcsön (lásd a Kölcsönrész fogalmát) és a Vissza Nem Térítendő Támogatást együttesen kell érteni.

Folyósítási Terv: a Finanszírozási Összeg felhasználásra vonatkozó ütemterv.

Fogyasztói Kezes: a szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körén kívül eljáró természetes személy, azzal, hogy a fogyasztói kezességi szerződés szabályait nem lehet alkalmazni, ha a kezes a jogi személy kötelezett vezető tisztségviselője vagy többségi befolyással rendelkező tagja.

Futamidő: Az MFB Zrt-vel kötött Kölcsönszerződésben foglalt időtartam, amely alatt a Végső Kedvezményezett köteles visszafizetni a felvett Kölcsönrész, beleértve annak díjait, kamatát és költségeit is. A Türelmi Idő és a Rendelkezésre Tartási Idő is a Futamidő részét képezi.

Gazdasági Társaság: a Ptk. 3:88. §-ában meghatározott jogi személy.

HEE forrású Hitelprogramok: a HET-ben meghatározott és a Kormány határozatával kihirdetett közvetített hitelprogramok, a HEE Eljárási Rendelet szerinti pénzügyi eszközök.

HEE: a HEE Rendelettel létrehozott Helyreállítási és Ellenállóképességi (Rezilienciaépítési) Eszköz.

HET: Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi (Reziliencia építési) Terve.

Hiánypótlás: Hiányos vagy hibás dokumentáció esetén, ha a Kölcsönkérelem nem vagy nem megfelelően bírálható, de a hiba vagy hiányosság Hiánypótlás keretében pótolható a Közvetítő az összes hiány vagy hiba megjelölésével Hiánypótlásra hívja fel a Kölcsönigénylőt.

HBNY: A hitelbiztosítéki nyilvántartás a zálogjogot, valamint a faktorálás, a pénzügyi lízing, illetve a tulajdonjog-fenntartással történő eladás tényét érintő hitelbiztosítéki nyilatkozatokat tartalmazza. A hitelbiztosítéki nyilatkozatok megtételére, nyilvántartására és a nyilvántartásba történő betekintésre szolgáló informatikai alkalmazást (hitelbiztosítéki rendszer) a Magyar Országos Közjegyzői Kamara működteti.

Hiteldöntés: jelen Eljárási Rend rendelkezéseit figyelembe véve hozott pozitív hitelbírálat, valamint a Kölcsönszerződés módosítására vonatkozó jóváhagyó döntés. Az egyműveletes kombinált hiteltermékek esetében a Finanszírozási Összeg tekintetében hozott jóváhagyó döntés.

Hiteldöntés Napja: a Végső Kedvezményezett részére a kérelmének elfogadásáról kiküldött

tájékoztatóban szereplő dátum.

Hitelprogramok: pénzkölcsön, illetve egy műveletben kombináltan Kölcsönrész és Vissza Nem Térítendő Támogatás nyújtása európai uniós forrású Hitelprogramok keretében történhet. A Hitelprogramok általános leírását és feltételeit a kapcsolódó Felhívások, működésük konkrét folyamatát és részletes szabályait jelen Eljárési Rend tartalmazza.

Hitelprogram keret: Az adott Felhívás vonatkozásában igényelhető teljes forrástömeg. HEE forrású Hitelprogramok vonatkozásában a HET Intézkedés keretében végrehajtandó kötelezettségvállalás mindenkor támogatási keretösszege, amelyet a Nemzeti Hatóság a HET Intézkedés végrehajtása érdekében a HET Finanszírozási Szerződés alapján az MFB Zrt. rendelkezésére bocsát (**HET Finanszírozási Keret**).

Hozzá tartozó: a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja értelmében a közeli hozzátartozó, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa.

Indikátor: közösségi jogszabályban vagy a Hitelprogramban nevesített, eredményt vagy teljesülést mérő mutató.

Jogosulatlan Kamat: Kölcsönszerződés szerint szabálytalan ügyleti kamat. Minden olyan összeg után felszámítandó kamat, amelynek követelésére akkor kerül sor, ha a Projekt nem a Felhívás/Kölcsönszerződés szerinti feltételek szerint és határidőig kerül megvalósításra. A 256/2021. (V.18.) Korm. Rendelet 419.§ (1) bekezdése - a HEE forrású Hitelprogramok vonatkozásában pedig a 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet 223 § (1) bekezdése - szerint a kedvezményezett a jogosulatlanul igénybe vett támogatást a Ptk. 6:47. §-a szerinti kamattal növelt mértékben köteles visszafizetni.

Kezdő Vállalkozás: egy teljes lezárt üzleti évvel - 12 hónap - nem rendelkező vállalkozás. Nem minősül kezdő vállalkozásnak a Számviteli törvény hatálya alá tartozó társaság jogutódlásával létrejött, vagy annak korábbi tevékenységét más jogi keretek között folytató vállalkozás. Kezdő vállalkozásnak minősül a több vállalkozás jogutódlaként létrejött társaság. Kivéve, ha a Felhívás eltérően rendelkezik.

Ingtatlan: amit az Inyvtv. önálló ingatlannak minősít.

Irányító Hatóság (IH): Az uniós forrású Hitelprogramok, mint pénzügyi eszköz végrehajtásáért felelős szervezet. Az Eljárési Rendelet 1. számú melléklete szerinti irányító hatóság, illetve jogszabály alapján az ezek helyébe lépő más hatóság vagy szervezet. A HEE forrású Hitelprogramok tekintetében az Irányító Hatóság alatt a Nemzeti Hatóság is értendő.

Kapcsolt vállalkozás: a Bizottság 651/2014/EU Rendelete I. melléklet 3. cikkének (3) bekezdése szerinti vállalkozások.

Késedelmi Kamat: a Ptk. minden olyan összeg után felszámítandó kamat, amelynek jóváírására az esedékesség napján nem kerül sor. A késedelmi kamat mértéke: a Ptk. 6:48. §-ában meghatározott késedelmi kamatmérték (késedelmi kamatláb).

A fizetendő késedelmi kamatösszeg kiszámítása 360 (háromszázhatvan) napos év és a ténylegesen eltelt napok figyelembevételével történik, a következő képlet szerint:

a lejárt tartozás összege x késedelmi kamatláb x a naptári napok száma

36.000 (harminchatezer)

Készfizető Kezes: az a természetes vagy jogi személy, aki kezességi szerződéssel kötelezettséget vállal az MFB Zrt.-vel, mint jogosulttal szemben, hogy ha a Végső Kedvezményezett, mint kötelezett nem teljesít, maga fog helyette az MFB Zrt.-nek teljesíteni, a sortartás kifogása nélkül.

KHR: a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény szerinti központi hitelinformációs rendszer.

Kisvállalkozás: a 651/2014/EU bizottsági rendelet I. mellékletében meghatározottak szerint kisvállalkozásnak minősülő jogalany.

KKV: a 651/2014/EU bizottsági rendelet I. melléklete alapján Mikro-, Kis- vagy Középvállalkozásnak minősülő vállalkozás.

Kölcsönrész: A Finanszírozási összeg azon része, mely Kölcsönszerződés alapján az MFB Zrt. által a Projekt megvalósításához rendelkezésre bocsátott pénzkölcsön, (ideértve az egyműveletes kombinált Hitelprogram kölcsönrészét) amelyet a Végső Kedvezményezett a Kölcsönszerződésben meghatározott feltételek szerint köteles visszafizetni.

Kölcsönigénylő: devizabelföldinek minősülő, Magyarország területén székhellyel, vagy az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarország területén fiókteleppel rendelkező vállalkozás, aki a Hitelprogram keretében Finanszírozási összeg igénylésére vonatkozóan Kölcsönkérelmet nyújt be, és megfelel a Felhívás „Kölcsönigénylők köre” pontjában meghatározott feltételeknek, potenciálisan a Végső Kedvezményezett.

Kölcsönkérelem: Az a dokumentáció (kölcsönkérelmi formanyomtatvány és mellékletei), amelynek kitöltésével és Közvetítőhöz történő benyújtásával a Kölcsönigénylő a Finanszírozási Összeg igénylésének elindítását kezdeményezi.

Kölcsönszerződés: a Projekt finanszírozására megkötendő/megkötött az MFB Zrt. és a Végső Kedvezményezett között létrejött szerződés, amely alapján az MFB Zrt. meghatározott pénzüsszeg fizetésére, a Végső Kedvezményezett a pénzüsszeg szerződés szerinti későbbi időpontban az MFB Zrt.-nek történő visszafizetésére és kamat fizetésére köteles. Az egyműveletes kombinált hiteltermékek tekintetében Kölcsönszerződés alatt az MFB Zrt. és a Végső Kedvezményezett között, a Finanszírozási Összeg tekintetében létrejött finanszírozási szerződést kell érteni.

Közeleli Hozzá tartozó: a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és nevelőszülő, valamint a testvér.

Középvállalkozás: a 651/2014/EU bizottsági rendelet I. mellékletében meghatározottak szerint középvállalkozásnak minősülő jogalanyok.

Köztartozás: Az Art. 7. § 34. pontjában foglaltak szerinti fizetési kötelezettség, beleértve a helyi önkormányzatok által nyilvántartott fizetési kötelezettségeket is.

Közvetítő: A Hitelprogram közvetítésében részt vevő hitelintézeti partner(ek).

Lehívási Értesítő: A Közvetítő által – a Kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg – a Végső Kedvezményezett rendelkezésére bocsátott dokumentum, amely dokumentum szerinti formában és tartalommal adott értesítéssel igényelhet folyósítást a Végső Kedvezményezett a Finanszírozási Összeg terhére.

Megkezdett Projekt: a támogatott Projektek megkezdése időpontjának az alábbi időpontok közül a legkorábbi minősül

- a) építési beruházási tevékenységet tartalmazó Projekt esetében az építési naplóba történő első bejegyzés amennyiben építési engedélyköteles a beruházás, vagy az építésre vonatkozó első visszavonhatatlan kötelezettségvállalás időpontja
- b) tárgyi eszköz, forgó eszköz, immateriális javak (együttesen: eszközök) beszerzése esetén:
  - ba) Végső Kedvezményezett általi első jogilag kötelező érvényű megrendelés napja
  - bb) a ba) alpont szerinti megrendelés hiányában - az arra vonatkozóan megkötött, jogilag kötelező érvényű szerződés létrejöttének a napja
  - bc) a ba) alpont szerinti megrendelés és a bb) alpont szerinti szerződés hiányában - a beruházó által aláírással igazolt átvételi nap az első beszerzett gép, berendezés, anyag vagy termék szállítását igazoló okmányon
- c) létesítmény felvásárlása esetén a felvásárlás időpontja
- d) szolgáltatás, egyéb tevékenység támogatása esetén amennyiben a szerződéskötést megelőzően megrendelésre kerül sor, ennek időpontja, előzetes megrendelés hiányában a megvalósításra megkötött első szerződés hatályba lépésének napja függetlenül a szerződés létrejöttének napjától, érvényességétől
- e) beruházás saját vállalkozásban történő megvalósítását, vagy saját vállalkozásban teljesített szolgáltatást tartalmazó Projekt vonatkozásában
  - építési tevékenységnél építési napló vezetés kötelezettségének fennállása esetén az építési naplóba történt első bejegyzés napja,
  - oktatást, képzést, vagy rendezvényeket magába foglaló szolgáltatás esetén az első ilyen esemény napja,
  - egyéb esetekben az alábbiak közül a legkorábbi időpont:
    - nem előkészítési költségnek minősülő számla, vagy egyéb elszámolást alátámasztó bizonylaton szereplő fizikai teljesítés, a bizonylat kiállítás és a bizonylat kiegyenlítés dátuma közül a legkorábbi időpont vagy
    - a tevékenység végrehajtásában résztvevő saját foglalkoztatott munkaköri leírásában, munkáltatói utasításban e Projekt kapcsán megjelölt kezdési időpont.

Nem tekintendő a Projekt megkezdésének a földterület megvásárlása, ha az nem képezi a beruházás elszámolható költségét, továbbá a projektelőkészítési tevékenység.

Amennyiben a Projekt több célterületre terjed ki, a Projekt megkezdésének időpontja az egyes célterületeknek megfelelő tevékenységek kezdési időpontjai közül a legkorábbi időpont.

Amennyiben valamely támogatott tevékenység vonatkozásában a Kölcsönigénylő keretszerződéssel, keretmegállapodással rendelkezik, a Projekt megkezdés időpontjának az adott Projekt vonatkozásában készült külön kiegészítő szerződés, megállapodás hatályba lépése, vagy ennek hiányában az egyedi megrendelést igazoló okmány kiállításának, létrejöttének dátuma minősül.

Amennyiben a szerződés hatályba lépésének időpontja a szerződés érvényességének (létrejöttének) időpontjától eltér, vagy a szerződés felfüggesztő feltételt tartalmaz, a Projekt megkezdésének a hatályba lépés vagy a feltétel bekövetkeztének napja minősül.

MFB Pont Plusz: Az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság megbízásából eljáró, hálózatos rendszerben és egységes arculattal rendelkező, fizikailag a Közvetítő bankfiókjában elkülönítetten működő értékesítési pont, mely hálózaton keresztül történik

valamennyi európai uniós forrású vállalati Hitelprogram közvetítése.

MFB Pont Plusz Szakértői Lista: az MFB Zrt. által megfelelőnek minősített szakértőket tartalmazó, az ügyfelek számára a Közvetítőnél elérhető név- és címjegyzék.

Mikrovállalkozás: a 651/2014/EU bizottsági rendelet I. mellékletében meghatározottak szerint mikrovállalkozásnak minősülő jogalanyok.

Nagyvállalkozás: a 651/2014/EU bizottsági rendelet I. mellékletében meghatározott feltételeket nem teljesítő jogalanyok.

Nehéz helyzetben lévő vállalkozás: az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §-a szerint meghatározott vállalkozás.

Nemzeti Hatóság (NH): a HEE Eljárási Rendelet 1. számú melléklete szerinti nemzeti hatóság, illetve jogszabály alapján a helyébe lépő más hatóság vagy szervezet. A jelen dokumentum alkalmazása során a HEE forrású Hitelprogramok tekintetében az Irányító Hatóság alatt a Nemzeti Hatóság is értendő.

Önerő: a Projekt elszámolható költségének az igényelt Finanszírozási összeggel csökkentett része. Az önerő Saját Forrásból és az államháztartás alrendszereiből származó egyéb támogatásból (pl. támogatott hitel) állhat.

Partnervállalkozás: a Bizottság 651/2014/EU Rendelete I. Melléklet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti vállalkozások.

Per-risk biztosítás (nevesített kockázat): azokat az eseményeket részletezi a biztosító, melyek bekövetkeztekor fizet.

Piacfelmérés: A 256/2021. (V.18.) Korm. Rendelet 215. §-a szerinti, a szokásos piaci ár meghatározására irányuló lehetőségek, valamint a jelen Eljárási Rend 7.3 pontjában foglaltak szerinti, a Végső Kedvezményezett által választott vagy a Felhívásban előírt standard, vagy online módszertan.

Projekt: A Hitelprogram keretén belül egy Végső Kedvezményezettnek nyújtott Pénzügyi Eszköz végrehajtásával megvalósuló, a 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet 37. cikkében meghatározott feltételeknek megfelelő olyan beruházás, amely pénzügyi szempontból életképes.

Projekt Költségvetés: a Projekt megvalósításához szükséges Önerő és Kölcsön összege, illetve egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén Önerő, Kölcsönrész és Vissza Nem Térítendő Támogatás összege, amely összeg megegyezik a Projekt elszámolható költségeinek összegével.

Projekt Műszaki Befejezésének Időpontja: (Projekt fizikai befejezése): Az az állapot, amikor a Projekt keretében támogatott tevékenységeket a Felhívásban és a Kölcsönszerződésben meghatározottak szerint elvégezték. A projekt fizikai befejezése napjának a projekt utolsó támogatott tevékenysége fizikai teljesítésének a napja minősül attól függően, hogy az adott Projekt szempontjából melyik a releváns esemény

- eszközbeszerzés és információs technológia-fejlesztés beszerzése (hardver) esetén üzembe helyezés dátuma, illetve a számla kelte/teljesítése közül a későbbi dátum
- ingatlanfejlesztés és infrastrukturális beruházás esetén megtörténik a használatba vétel

- (engedélyköteles építés esetén a jogerős használatbavételi engedély, infrastrukturális beruházás esetében a szükséges, jogerős szakhatósági engedély kiállításának a napja)
- tanácsadásnál a megbízó által aláírt teljesítésigazolás napja
  - képzés esetén a képzés teljesítését igazoló dokumentum kiállításának napja
  - minőség-, környezet- és egyéb irányítási, vezetési, hitelesítési rendszerek, szabványok bevezetése esetén a tanúsítvány kiállításának, a minősítés megszerzésének vagy a nyilvántartásba vétel napja
  - gyártási licenc és gyártási know-how, információs technológia-fejlesztés beszerzése (szoftver), honlapfejlesztés esetén a teljesítést igazoló dokumentum kiállításának napja
  - ingatlan bérlet és folyamatos teljesítés esetén a Projektben beállított időtartamra vonatkozó számlák teljesítése
  - termék (beleértve az alkatrészt és/vagy részegységet), szolgáltatás vagy technológia fejlesztés esetén a vonatkozó ismertető kiadvány megjelenésének napja
  - könyvvizsgálat esetén a teljesítés napja
  - egyéb tevékenység esetében a tevékenység megvalósulásának napja.

Projekt Megvalósulásának (Projektmegvalósítás Befejezésének) Időpontja: Egy Projekt megvalósítása akkor tekinthető befejezettnek, ha a Projekt fizikailag (műszakilag) és pénzügyileg is befejezett, valamint a Finanszírozási Összeg folyósítása, és valamennyi támogatott tevékenység befejezésének igazolása és alátámasztása megtörtént. Több célt megvalósító Projekt esetén a Projekt befejezése időpontjának az utolsó projektcél befejezése minősül.

Projekt Pénzügyi Befejezésének Időpontja: az az időpont, amikor a projekt fizikai befejezését követően a projektmegvalósítás során keletkezett valamennyi elszámoló bizonylat - szállítói kifizetés esetén az előírt önrész szállítók részére történő – kiegyenlítése is megtörtént.

Projekt darabolás: A Hitelprogram keretében nem támogathatók a több Kölcsönszerződésen keresztül finanszírozott, azon egymásra épülő, egymással összefüggő tevékenységek, amelyeket összességükben megítélve egy beruházási projekt keretében valósítana meg a Végső Kedvezményezett – de a Felhívásban maximálisan igénybe vehető Finanszírozási Összeg miatt – csak a Projekt feldarabolásával tudna a maximálisan meghatározott Finanszírozási Összegnél nagyobb összeghez jutni.

Rendelkezésre Tartási Idő: a Kölcsönszerződés megkötésének napjától számított azon időszak, amely alatt a Finanszírozási Összeget az MFB Zrt. a Végső Kedvezményezett rendelkezésére tartja, és amely időszak alatt a Végső Kedvezményezett jogosult a Finanszírozási Összeget igénybe venni, azaz a Finanszírozási Összeg folyósítása kezdeményezhető, és a Finanszírozási Összeg csak ezen időszak alatt folyósítható.

Részleges Szabálytalanság: A Projekt forrás egy részének szabálytalan felhasználása.

Saját Forrás: Állami Támogatást, valamint az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy más szervei által központilag kezelt, a tagállam ellenőrzése alá közvetlenül vagy közvetve nem tartozó, uniós finanszírozást nem tartalmazó forrás.

SMS (Short Message Service): rövidüzenet-szolgáltatás

Sorozatgyártású eszköz: A szállítói szerződés vagy a szállító nyilatkozata tartalmazza az eszköz

gyártmány, modell és típus- megnevezését és feltétel, hogy a műszaki tartalma legalább 6 hónapig változatlan legyen, a 6 hónapos változatlanág vállalása nem vonatkozik arra az esetre, ha a gyártó a típus gyártása tekintetben módosítást hajt végre.,. Valamint az MSZ EN 10204 / 2.2. Minőségazonossági bizonyítványt, amelyben a gyártó a nem specifikus ellenőrzés és vizsgálat eredményeinek közlésével tanúsítja, hogy a szállított termékek a rendelés szerinti követelményeket kielégítik. A gyártó által végrehajtott ellenőrzés és vizsgálat saját technológia alapján történik annak értékelésére, hogy az azonos technológiával előállított termékek kielégítik-e az előírt követelményeket. Az ellenőrzött termékek nem szükségszerűen a ténylegesen szállított termékek.

Szabálytalanság: Az Eljárás Rendelet 3. § 18. pontja alapján a CPR 2. cikk 31. pontjában ekként meghatározottak, továbbá nemzeti jogszabály vagy támogatási szerződés, pénzügyi eszköz esetén Végső Kedvezményezett vagy a pénzügyi közvetítővel kötött szerződés alapján a kedvezményezett vagy a Végső Kedvezményezett terhelő kötelezettségek megsértése, amely alapján Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek vagy sérülhetnek.

Szoftver: az MFB Zrt. által rendszeresített és a megfelelő jogosultsággal rendelkező MFB Pont Plusz rendelkezésére bocsátott internet alapon működő számítógépes, tanúsítvány alapján működő rendszer (EUKIR2 rendszer) amelyet a Támogatás közvetítésében résztvevő MFB Pont Plusz – a Kölcsönigénylő vállalkozásokkal (Végső Kedvezményezett) és a számukra nyújtott Finanszírozási Összegekkel kapcsolatos adatok, dokumentációk és döntések vonatkozásában – a finanszírozás folyamatának kezdetétől, annak lezárásig adott ügylethez kapcsolódóan használ.

Szövetkezet: a Ptk. 3:325. §-ában meghatározott jogi személy.

Támogatás: a Végső Kedvezményezettnek juttatott támogatás, jelen Eljárás Rend tekintetében a Finanszírozási Összeg.

Támogatástartalom: a Végső Kedvezményezett számára akár több forrásból nyújtott Állami Támogatásnak az Atr. 2. mellékletében meghatározott módszer alapján számított értéke.

Támogatástartalomról szóló igazolás: Az MFB Zrt. által kiadott igazolás, amely a Végső Kedvezményezettnek nyújtott Állami Támogatás összegét tartalmazza.

Termékdokumentáció: az Eljárás Rend, a Felhívás, valamint az ezekhez kapcsolódó útmutatók, segédletek, mellékletek együttes elnevezése.

Tisztázó Kérdés: Ha a folyósítás során a lehívási feltételek kapcsán a rendelkezésre álló információk Hiánypótlást követően sem egyértelműek pontosítást, további információkat és dokumentumok benyújtását kéri, Tisztázó Kérdést tehet fel a Végső Kedvezményezettnek.

További Kérdés: Ha a Kölcsönkérelemben szereplő információk a Hiánypótlást követően sem egyértelműek vagy ellentmondást tartalmaznak a Közvetítő További Kérdést tehet fel a Kölcsönigénylőnek.

Türelmi Idő: az a Rendelkezésre Tartási Idő lejáratától kezdődő időtartam, amely idő alatt a Végső Kedvezményezett tőketörlesztésre nem köteles.

Új Ingatlan: az az Ingatlan, amelynek a használatbavételi engedélye (fennmaradási engedély vagy használatbavételi tudomásulvételi eljárás) a Kölcsönkérelem benyújtásától számított legfeljebb 3 hónapja emelkedett jogerőre.

Ügyféllimit: 2021-2027-es programozási időszak Hitelprogramjai – ideértve a HEE forrású¹⁸ hitelprogramokat is - keretében a Kölcsönigénylő által felvehető Finanszírozási Összegek maximális együttes összege.

Ügyleti Kamat: Amennyiben a Felhívásban/ Kölcsönszerződésben így kerül meghatározásra, az Adós a Kölcsön terhére folyósított és vissza még nem fizetett napi fennálló egyenlege után kamatot köteles fizetni minden egyes lehívott kölcsönösszeg tekintetében, annak folyósítási időpontjától kezdődően (azt is beleértve) a visszafizetés napjáig (de azt bele nem értve) terjedő időre, forintban.

A kamat éves százalékban kifejezett mértéke (kamatlába) $X\%$ / év (azaz X százalék évente).

A kamatfizetés első napja azon naptári hónapot követő hónap x . napja, amelyben az első folyósítás, illetve előleg folyósítása esetén az előleg folyósítása megtörténik. A kamatfizetés esedékessége ezt követően a tárgyhónap x . napja. A Bank az esedékes kamat összegét az Adóssal mindenkor írásban, kamatértesítő levélben közli („Értesítés esedékes fizetési kötelezettségről”), amelyet Adósnak legkésőbb a vonatkozó kamatfizetési napot megelőző 5 Munkanappal küld meg.

A Szerződés 6. pontja alapján fizetendő kamatösszeg kiszámítása 360 (háromszázhatvan) napos év és a ténylegesen eltelt napok figyelembevételével történik, a következő képlet szerint:

a tőke összege $\times$ kamatláb $\times$ a naptári napok száma/36.000 (harminchatezer)

Üzembe Helyezés: A Számv. tv. szerint az üzembe helyezést (más néven használatba vételt) hitelt érdemlő módon kell dokumentálni. Az üzembe helyezés dokumentuma lehet üzembe helyezési okmány (jegyzőkönyv), egyszerűbb esetben a tárgyi eszköz egyedi nyilvántartó lapja. Az üzembe helyezés dokumentumának tartalmaznia kell az üzembe helyezés időpontját és helyét, az üzembe helyezés műszaki, hatósági feltételei teljesülésének felsorolását, mellékletként a feltételek teljesülését igazoló engedélyeket, egyéb iratokat. A dokumentumot a vállalkozás felelős vezetője írja alá, aki aláírásával a dokumentumban rögzített adatok valóságát igazolja,

Várólista: Azon befogadott Kölcsönkérelmek listája, amelyek formai és tartalmi vizsgálat alapján megfelelnek a Felhívásnak és az Eljárási Rendnek, azonban forráshiány miatt nem támogathatóak az adott időpillanatban. A Várólista dinamikusan változik az összes kérelem elbírálásáig vagy a Bírálati Programzárásig.

Végső Kedvezményezett: az európai uniós forrású Hitelprogramok tekintetében a CPR 2. cikke 18. pontjában meghatározott jogalany, akivel létrejön a Kölcsönszerződés.

Vissza Nem Térítendő Támogatás: Az egyműveletes kombinált hiteltermékek tekintetében Finanszírozási Összegeből a – meghatározott feltételek esetén -vissza nem térítendő támogatás.

---

¹⁸ HEE forrású hitelprogramok: a HET-ben meghatározott és a Kormány határozatával kihirdetett közvetített hitelprogramok, a HEE Eljárási Rendelet szerinti pénzügyi eszközök.

3 SZ. MELLÉKLET: ÁLLAMI TÁMOGATÁSI SZABÁLYOK

3.1 A támogatástartalom igazolása és számítása

3.1.1 Kedvezményes kamatozású Kölcsön támogatástartalmának meghatározása

Az Atr. 2. melléklet B) pontja szerint a kedvezményes kamatozású / kamatmentes kölcsön, változó kamatlábon alapuló kamattámogatás esetében a Végső Kedvezményezett a piaci kamatnál kedvezőbb feltételekkel (alacsonyabb kamatláb mellett) kap hitelt. Ebben az esetben a támogatástartalom a piaci kamatlábbal számított elvi kamatelemek jelenértékeinek összegéből levonva a kedvezményes kamattal ténylegesen megfizetendő kamatelemek jelenértékeinek összege.

Az egyes kamatfizetések esetén ki kell számítani 1) a valós kamatfizetést és 2) a számított egyéni referencia kamatláb (elvi piaci kamatláb) alapján adódó elvi kamatfizetést. A különbségük $[2)-1)]$ - ha az pozitív szám - az adott periódusra meg nem fizetett kamat, vagyis a támogatási elem.

Mivel ezek a támogatási elemek különböző időpontokban merülnek fel, ezeknek az egy időpontra vonatkozó jelenértékeit kell összegezni. A jelenérték-számítás a diszkont kamatláb segítségével történik. Ennek eredménye jelenti a Támogatástartalmat.

$$TT = Q_1(r_{ref} - r_k)t_n + \sum \frac{Q_n(r_{ref} - r_k)t_n}{(1+i)^n}$$

Ahol:

i = diszkont kamatláb a támogatás odaítélésének napján

Q_1 = a támogatás odaítélésének évében történő kamatfizetéskor fennálló tőketartozás összege (az „ n ” lehet tört is),

Q_n = az „ n ” >1 év időpontban történő kamatfizetéskor fennálló tőketartozás összege (az „ n ” lehet tört is),

r_{ref} = egyéni referencia kamatláb a támogatás odaítélésének napján,

r_k = kedvezményes kamatláb a támogatás odaítélésének napján (kamatmentes hitel esetén az értéke nulla),

t_n = az „ n ” év kamatfizetését megelőző kamatperiódus hossza (lehet tört is).

A Végső Kedvezményezett a támogatáshoz kapcsolódó valamennyi dokumentumot köteles a Kölcsönszerződés megszűnésétől számított 10 évig megőrizni és szükség szerint bemutatni.

3.1.2 Vissza Nem Térítendő Támogatás támogatástartalmának meghatározása

Az Atr. 2. melléklet A) pontja alapján a Vissza Nem Térítendő Támogatás Támogatástartalmát a kapott támogatás teljes összegének jelenértékeként kell meghatározni.

$$TT = Q_1 + \frac{Q_2}{1+i} + \frac{Q_3}{(1+i)^2} + (\dots) + \frac{Q_n}{(1+i)^{n-1}}$$

ahol:

Q1 = a több részletben folyósított állami támogatás első évi részösszege (az 1. év a támogatás odaítélésének éve),

Q2 = a több részletben folyósított állami támogatás második évi részösszege,

Q3 = a több részletben folyósított állami támogatás harmadik évi részösszege,

(...)

Qn = a több részletben folyósított állami támogatás n. évi részösszege,

i = a támogatás odaítélésekor érvényes diszkont kamatláb.

3.1.3 Egyműveletes kombinált hitelprogramok Támogatástartalmának meghatározása

Az egyműveletes kombinált hitelprogramok esetén a Támogatástartalom megegyezik kölcsönösszeg 3.1.1. pont szerinti módszerrel meghatározott támogatástartalmának és a vissza nem térítendő támogatás 3.1.2 pont szerinti módszerrel meghatározott támogatástartalmának az összegével.

3.2 Támogatáshalmozódás szabályok az egyes támogatási kategóriák esetén

A Kölcsönkérelemmel egyidejűleg be kell nyújtani

- az Önerőhöz igénybe vett egyéb állami támogatás(ok) támogatástartalmát
- a Végső Kedvezményezett a részére a támogatás odaítélésének évében és az azt megelőző 2 pénzügyi évben nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmát
- ugyanazon elszámolható költségekre igényelt állami támogatásra vonatkozó igazoló dokumentumokat.

3.2.1 Csekély összegű támogatás

A támogatás, az (EU) 2023/2832 bizottsági rendelet alapján nyújtott támogatás kivételével, más csekély összegű támogatásokról szóló rendeletek alapján nyújtott csekély összegű támogatással 300.000 eurónak megfelelő forintösszegig halmozható.

Az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet szerinti általános csekély összegű támogatás halmozható azonos elszámolható költségek vonatkozásában vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha a halmozás következtében az odaítélt támogatások nem lépik túl bármely csoportmentességi rendeletben vagy a Bizottság által elfogadott határozatban az egyes esetek meghatározott körülményeire vonatkozóan rögzített maximális intenzitást vagy összeget.

Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén a csekély összegű támogatás abban az esetben halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás vagy támogatási összeg túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez több forrásból igénybe vett összes állami támogatás – függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik – mértéke nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

Amennyiben a csekély összegű támogatás nem rendelkezik azonosítható elszámolható költségekkel, a támogatás bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmozható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes finanszírozási határértékig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmozható.

3.2.2 651/2014/EU bizottsági rendelet szerinti támogatási kategóriák

Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás vagy támogatási összeg túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez több forrásból igénybe vett összes állami támogatás – függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik – mértéke nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

Amennyiben a 651/2014/EU bizottsági rendelet 8. cikk (4) bekezdésében meghatározott támogatás nem rendelkezik azonosítható elszámolható költségekkel, a támogatás bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmozható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes finanszírozási határértékig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmozható.

A támogatáshalmozódásra vonatkozóan egyebekben a 651/2014/EU bizottsági rendelet 8. cikke, valamint a Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendeletének 5. cikke az irányadó.

3.3 Támogatási kategóriákra vonatkozó általános rendelkezések

3.3.1 Csekély összegű támogatás (638/2023. (XII.28.) Korm. rendelet 53. alcím)

A Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendeletének 2. cikk (2) bekezdése szerinti, Egy és Ugyanazon Vállalkozás részére bármely három évből álló időszakban a Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendelete alapján Magyarországon odaítélt csekély összegű támogatások bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 300.000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve a Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendelete 3. cikkének (8) és (9) bekezdését is, amelyek fúzió, felvásárlás és szétválás esetére tartalmazzak további rendelkezéseket.

A támogatás euró és forint közötti átváltásánál az Atr. 35. §-a alapján kell eljárni.

Az egyesülés által érintett vállalkozásoknak nyújtott valamennyi korábbi csekély összegű támogatást

bele kell számítani az egyesülés révén létrejövő, vagy jogutód pályázó csekély összegű támogatási keretébe. Az egyesülést megelőzően jogszerűen odaítélt csekély összegű támogatás később is jogszerű marad.

Ha egy vállalkozás két vagy több vállalkozásra válik szét, a szétválást megelőzően nyújtott csekély összegű támogatást az eredetileg a támogatásban részesülő azon vállalkozásnak kell betudni, amely a csekély összegű támogatással támogatott tevékenységeket átvállalta. Ha ennek meghatározására nincs lehetőség, a csekély összegű támogatást a saját tőkének a szétválás tényleges időpontjában érvényes könyv szerinti értéke alapján arányosan el kell osztani a szétválás által érintett vállalkozások között.

A támogatottnak nyilatkoznia kell, hogy – a Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendeletének 1. cikke (2) bekezdésének kivételével – a támogatást nem használja a Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendelete 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kivételek szerinti célokra.

A Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendelete szerint támogatás nem nyújtható:

- a) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek
  - i. elsődleges előállításával foglalkozó vállalkozásoknak
  - ii. feldolgozásához és forgalmazása területén működő vállalkozásoknak, ha a támogatás összegét a piacon vásárolt vagy forgalomba hozott termékek ára vagy mennyisége alapján határozzák meg
- b) elsődleges mezőgazdasági termeléshez
- c) mezőgazdasági termék feldolgozásához vagy forgalmazásához, ha
  - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre vagy
  - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ
- d) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik
- e) ha azt importáru helyett hazai áru használatától teszik függővé
- f) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Amennyiben a Végső Kedvezményezett a fenti a-c) alpontokban említett kizárt ágazat valamelyikében, valamint olyan ágazatban is tevékenykedik, amely a Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendelete értelmében nem minősül kizárt ágazatnak, úgy a Kölcsönszerződés teljes Futamideje alatt a Végső Kedvezményezettnek biztosítania kell a Projekt számviteli elkülönítését a kizárt tevékenységeitől.

A kedvezményezett vállalkozásnak a Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendelete 7. cikkének (4) bekezdése figyelembevételével – az ott meghatározott feltételek teljesítésének

megállapítására alkalmas módon – nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélését megelőző három év (háromszor háromszázhatvanöt nap) során nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

A támogatást nyújtó a kedvezményezettnek a Bizottság 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 rendelete 7. cikk (4) bekezdésével összhangban igazolást állít ki a támogatás összegéről bruttó támogatási egyenértékben kifejezve, és annak csekély összegű jellegéről, közvetlenül utalva az általános de minimis rendeletre.

3.3.2 651/2014/EU bizottsági rendelet szerinti támogatási kategóriák

A 651/2014/EU bizottsági rendeletnek megfelelően nem nyújtható:

- a) a harmadik országokba vagy európai uniós tagállamokba irányuló exporttal kapcsolatos tevékenységekhez, nevezetesen az exportált mennyiségekhez, az értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódó támogatás
- b) az importtermékekkel szemben hazai termékek felhasználásához kötött támogatás
- c) az 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá tartozó halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott támogatás, kivéve a képzési támogatást, a kkv-k finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést elősegítő támogatást, a kutatás-fejlesztés területén nyújtott támogatást, a kkv-knak nyújtott innovációs támogatást, a hátrányos helyzetű és a megváltozott munkaképességű munkavállalókra irányuló támogatást, a legkülső régiókban biztosított regionális beruházási támogatást, a regionális működési támogatási programokat, a mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség (EIP) operatív csoportjának projektjeihez nyújtott támogatást, a közösségvezérelt helyi fejlesztési (CLLD) projektekhez nyújtott támogatást, az európai területi együttműködési projektekre irányuló támogatást, továbbá az Invest EU Alap által támogatott pénzügyi termékek keretében nyújtott támogatást, a 717/2014/EU bizottsági rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében felsorolt műveletek kivételével
- d) az elsődleges mezőgazdasági termelés ágazatában nyújtott támogatás, kivéve a legkülső régiókban nyújtott regionális beruházási támogatást, a regionális működési támogatási programokat, a kkv-k részére tanácsadáshoz nyújtott támogatást, a kockázatfinanszírozási támogatást, a kutatás-fejlesztési támogatást, a kkv-knak nyújtott innovációs támogatást, a környezetvédelmi támogatást, a képzési támogatást, a hátrányos helyzetű és a megváltozott munkaképességű munkavállalókra irányuló támogatást, a mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség (EIP) operatív csoportjának projektjeihez nyújtott támogatást, a közösségvezérelt helyi fejlesztési (CLLD) projektekhez nyújtott támogatást, az európai területi együttműködési projektekre irányuló támogatást, valamint az InvestEU Alap által támogatott pénzügyi termékek keretében nyújtott támogatást,
- e) az EUMSZ I. mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékek feldolgozásához és forgalmazásához nyújtott támogatás, a következő esetekben:
  - amennyiben a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy az érintett vállalkozások által forgalomba hozott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül

rögzítésre vagy

- amennyiben a támogatás feltétele, hogy azt teljesen vagy részben továbbítsák az elsődleges termelőknek,

- f) a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó, versenyképtelen szénbányák bezárását elősegítő támogatás,
- g) regionális támogatás olyan vállalkozásnak, amely a lenti 3.4.1.1. pontban említett kizárt ágazatokban tevékenykedik.
- h) olyan vállalkozásnak, amellyel szemben teljesítetlen visszafizetési felszólítás van érvényben olyan korábbi európai bizottsági határozat nyomán, amely valamely Magyarország által nyújtott támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított
- i) nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak
- j) az uniós jog megsértésével, különös tekintettel a következőkre:
  - olyan támogatási intézkedések, amelyek esetében a támogatás nyújtása ahhoz a feltételhez kötött, hogy a kedvezményezett székhelye az adott tagállamban legyen vagy a kedvezményezett elsődlegesen abban a tagállamban végezze üzleti tevékenységét. Megengedett azonban az a követelmény, hogy a kedvezményezett a támogatás kifizetésének időpontjában telephellyel vagy fiókteleppel rendelkezzen a támogatást nyújtó tagállamban,
  - olyan támogatási intézkedések, amelyek esetében a támogatás nyújtása ahhoz a feltételhez kötött, hogy a kedvezményezett belföldön előállított termékeket, illetve belföldi szolgáltatásokat vegyen igénybe.
- k) olyan feltételekkel, amelyek korlátozzák a kedvezményezettek azon lehetőségét, hogy a kutatás-fejlesztés és innováció eredményeit más tagállamokban hasznosítsák.

Amennyiben egy vállalkozás a c), d), e) vagy g) pontokban említett kizárt ágazatokban is tevékenykedik támogatás a részére csak abban az esetben nyújtható, ha megfelelő eszközökkel – így például a tevékenységek szétválasztásával vagy a költségek megkülönböztetésével – biztosított, hogy az ezen kizárt ágazatokban végzett tevékenységek ne részesüljenek a 651/2014/EU bizottsági rendelet szerinti támogatásban.

A 651/2014/EU bizottsági rendelet 5. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján Kölcsön formájában nyújtott támogatás akkor tekinthető átláthatónak, amennyiben a bruttó támogatási egyenérték kiszámítása a támogatás odaítélésekor irányadó referencia-kamatláb alapján történik.

A 651/2014/EU bizottsági rendelet csak ösztönző hatással bíró támogatásra alkalmazandó.

A 651/2014/EU bizottsági rendelet alapján nyújtott támogatás akkor tekinthető ösztönző hatásúnak, ha a Végső Kedvezményezett a Projekttel vagy tevékenységgel kapcsolatos munka megkezdését megelőzően írásbeli Kölcsönkérelmet nyújtott be az MFB Zrt.-hez.

A Kölcsönkérelemnek tartalmaznia kell legalább a következő információkat:

- a vállalkozás neve és mérete
- a Projekt ismertetése, kezdetének és befejezésének időpontjával együtt
- a Projekt helyszíne
- az elszámolható költségek jegyzéke
- a támogatás típusa (pl. pénzkölcsön, Vissza Nem Térítendő Támogatás) és a Projekthez

szükséges állami finanszírozás összege.

A fentiekkel ellentétben a 651/2014/EU bizottsági rendelet 22. cikkével összhangban nyújtott, KKV-k finanszírozási eszközökhöz való hozzáférését elősegítő támogatás automatikusan ösztönző hatásúnak tekinthető.

A támogatási intenzitás és az elszámolható költségek kiszámítása során felhasznált valamennyi számadatot az adók és egyéb illetékek levonása előtt kell figyelembe venni. Az elszámolható költségeket világos, konkrét és aktuális dokumentumokkal kell alátámasztani.

Abban az esetben, ha a támogatást Vissza Nem Térítendő Támogatástól eltérő formában nyújtják, a támogatás összegének a bruttó támogatási egyenértéket kell tekinteni.

A jövőben nyújtandó támogatást – ideértve a több részletben kifizetett támogatást - a támogatás nyújtásának időpontjára számított jelenértékre kell diszkontálni. Az elszámolható költségeket a támogatás nyújtásának időpontjára számított jelenértékre kell diszkontálni. A diszkontáláshoz alkalmazott kamatláb a támogatás nyújtásakor irányadó diszkont kamatláb.

3.4 Egyes támogatási kategóriák esetén alkalmazandó további szabályok

3.4.1.1 Regionális beruházási támogatás (638/2023. (XII.28.) Korm. rendelet 14. alcím 651/2014/EU bizottsági rendelet 14. cikk)

A regionális beruházási támogatás nyújtható az Atr. 25. § (1) bekezdése szerinti területen megvalósuló induló beruházáshoz¹⁹.

A regionális beruházási támogatáshoz nyújtott Finanszírozási Összeg nem használható fel

- acélipari tevékenységre
- lignitipari és szénipari tevékenységre
- ellenszolgáltatásért végzett légi, tengeri, közúti, vasúti és belvízi úton történő személy- vagy áruszállítási szolgáltatás nyújtásához, vagy az ahhoz kapcsolódó infrastruktúrához,
- energiatermelési, - tárolási, -átviteli, -elosztási vagy -infrastruktúra-ágazattal kapcsolatos tevékenységhez,
- szélessávú ágazatban nyújtott támogatás

A 651/2014/EU bizottsági rendelet 14. cikke szerint a Végső Kedvezményezettnek a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg, a támogatás visszafizetésének terhe mellett nyilatkoznia kell arról, hogy

- a regionális beruházási támogatást tartalmazó Kölcsönkérelem benyújtását megelőző 2 évben nem valósított meg áttelepítést²⁰ abba a létesítménybe, amelyben a Kölcsönkérelem tárgyát

---

¹⁹ induló beruházás: az a tárgyi eszközök vagy immateriális javak beszerzésére irányuló beruházás, amely új létesítmény létrehozatalát, meglévő létesítmény kapacitásának bővítését, létesítmény termékinálatának, szolgáltatásainak a létesítményben addig nem gyártott termékekkel, nem kínált szolgáltatásokkal történő bővítését vagy egy meglévő létesítmény teljes termelési folyamatának, átfogó szolgáltatásainak alapvető megváltoztatását eredményezi, valamint a részesedésszerzés kivételével olyan létesítmény eszközeinek felvásárlása, amely létesítmény bezárásra került vagy felvásárlás nélkül bezárásra került volna

²⁰ egy azonos vagy hasonló tevékenységnek vagy annak egy részének áthelyezése az [EGT-megállapodás](#) egyik szerződő felének területén található

képező induló beruházást meg kívánja valósítani, és

- kötelezettséget vállal, hogy ilyen áttelepítést legalább 2 évig nem is hajt végre azt követően, hogy a Kölcsönkérelem tárgyát képező induló beruházást üzembe helyezte.

Az elszámolható költségek a következők:

- a) a tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházási költségek,
- b) az induló beruházás által létrehozott munkahelyek 2 évre számított becsült bérköltsége, vagy
- c) az a) és a b) pont kombinációja, az a) és a b) pont szerinti összegek közül a magasabbat nem meghaladó mértékben.

A beszerzett eszközöknek újaknak kell lenniük, kivéve a KKV-k esetében és létesítmények felvásárlása esetében. A tárgyi eszközök bérléséhez kapcsolódó költségek a következő feltételek mellett vehetők figyelembe:

- földterület, illetve épület esetében a bérleti viszony a beruházási Projekt várható befejezési időpontját követően Nagyvállalkozások esetében legalább öt, illetve KKV-k esetében 3 évig fenn kell állnia,
- üzem vagy gép esetében a bérleti viszonyt olyan pénzügyi lízing formájában kell megvalósítani, amely a lízing Futamidejének lejártakor a Végső Kedvezményezettrel szemben az eszköz megvásárlására vonatkozó kötelezettséget tartalmaz.

A nagyvállalkozásoknak a termelési folyamat alapvető megváltoztatásához nyújtott támogatás esetében az elszámolható költségeknek meg kell haladniuk az alapvetően megváltoztatandó eredeti termelési folyamathoz kapcsolódó eszközöknek a kérelem benyújtásának adóévét megelőző 3 adóévben elszámolt terv szerinti értékcsökkenését.

A meglévő létesítmény diverzifikálásához nyújtott támogatás esetében az elszámolható költségeknek legalább 200 %-kal kell meghaladniuk az újrahasznált eszközöknek a munkák megkezdése²¹ előtti adóévben nyilvántartott könyv szerinti értékét.

Az elszámolható költség tárgyi eszközök és immateriális javak esetében a következők szerint határozható meg:

- a tárgyi eszközöknek az Sztv. 47. §-a, 48. §-a és 51. §-a szerinti költsége,
- immateriális javak esetén az Sztv. 47. §-a, 48. §-a és 51. §-a szerinti költsége,
- létesítmény felvásárlása esetén a tárgyi eszközök és az immateriális javak vételára,

---

létesítményből (eredeti létesítmény) az [EGT-megállapodás](#) egy másik szerződő felének területén található azon létesítménybe, ahol a beruházásra sor kerül (támogatott létesítmény). Áthelyezés akkor valósul meg, ha az eredeti és a támogatott létesítményben előállított termék vagy nyújtott szolgáltatás legalább részben ugyanazokat a célokat szolgálja és ugyanazon fogyasztói típus keresletét vagy igényeit elégíti ki, valamint a Végső kedvezményezett vagy a Végső Kedvezményezettrel egy vállalatcsoportba tartozó vállalkozás valamely az EGT-n belüli eredeti létesítményében folytatott azonos vagy hasonló tevékenység körében munkahelyek szűnnek meg,

²¹ projekt (beruházás) megkezdése: a) építési munka esetén az építési naplóba történő első bejegyzés vagy az építésre vonatkozó első visszavonhatatlan kötelezettségvállalás időpontja, b) tárgyi eszköz és immateriális javak beszerzése esetén *ba*) a vállalkozás általi első jogilag kötelező érvényűnek tekintett megrendelés napja, *bb*) - a *ba*) alpont szerinti megrendelés hiányában - az arra vonatkozóan megkötött, jogilag kötelező érvényűnek tekintett szerződés létrejöttének a napja, *bc*) - a *ba*) alpont szerinti megrendelés és a *bb*) alpont szerinti szerződés hiányában - a beruházó által aláírással igazolt átvételi nap az első beszerzett gép, berendezés, anyag vagy termék szállítását igazoló okmányon, c) létesítmény felvásárlása esetén a felvásárlás időpontja, d) az a)-c) pont közül több pont együttes megvalósulása esetén a legkorábbi időpont azzal, hogy nem tekinthető a projekt (beruházás) megkezdésének a földterület megvásárlása, ha az nem képezi a projekt (beruházás) elszámolható költségét, valamint az előkészítő munka költségének felmerülése.

- az ingatlan, gép, berendezés bérleti díjának a fenntartási időszak végéig elszámolt összege.

Létesítmény felvásárlása esetben, ha a tárgyi eszközök és az immateriális javak beszerzéséhez a vásárlást megelőzően már nyújtottak támogatást, ezen tárgyi eszközök és immateriális javak költségét le kell vonni a létesítmény felvásárlásához kapcsolódó elszámolható költségekből. Ha egy kisvállalkozást az eredeti tulajdonos családtagjai vagy korábbi munkavállalók vesznek át, a tárgyi eszközöknek és az immateriális javaknak a vevőtől független harmadik féltől való megvásárlására vonatkozó feltételnek nem kell teljesülnie.

Tárgyi eszköz esetén az elszámolható költséget a szokásos piaci áron kell figyelembe venni, ha az a beruházó és a beruházótól nem független harmadik vállalkozás között a szokásos piaci árnál magasabb áron kötött szerződés alapján merült fel.

Immateriális javak akkor vehetők figyelembe a beruházási költségek kiszámításához, amennyiben teljesítik a következő feltételeket:

- kizárólag a támogatásban részesülő létesítményben használhatók fel
- amortizálhatónak kell lenniük
- a vevőtől független harmadik felektől, piaci feltételek mellett kell azokat megvásárolni, valamint
- legalább 5 évig, illetve KKV-k esetében 3 évig a támogatásban részesülő vállalkozás eszközei között kell szerepelniük, és ahhoz a Projekthez kell kapcsolódniuk, amelyre a támogatást nyújtották. Nagyvállalkozások esetében az immateriális javak költségei csupán az induló beruházás teljes elszámolható beruházási költségeinek 50 %-áig számolhatók el.

Ha az elszámolható költségeket az induló beruházás által létrehozott munkahelyek 2 évre számított becsült bérköltsége alapján határozzák meg, abban az esetben a beruházás üzembe helyezését követő háromszor háromszázhatvanöt napon belül újonnan létrehozott munkahelyeken foglalkoztatott munkavállalók - Sztv. 79. §-a szerint elszámolható - személyi jellegű ráfordításának - ide nem értve az egyéb személyi jellegű kifizetéseket - 24 havi összege számolható el a munkakör betöltésének napjától számítva.

Amennyiben az elszámolható költségeket a fent említett becsült bérköltségekre hivatkozással számítják ki, a következő feltételeknek kell teljesülniük:

- a beruházási projektnek az előző 12 hónap átlagához képest az érintett létesítményben foglalkoztatottak számának nettó növekedését kell eredményeznie, ami azt jelenti, hogy a megszüntetett álláshelyek számát le kell vonni az említett időszak alatt létrehozott álláshelyek számából
- minden egyes álláshelyet a beruházás üzembe helyezésétől számított 3 éven belül be kell tölteni, valamint
- a beruházás által létrehozott valamennyi munkahelyet az álláshely első betöltése után legalább 5 évig, illetve kkv-k esetében 3 évig fenn kell tartani az érintett területen.

A támogatás maximális támogatási intenzitása az Atr. 25. § (1) bekezdésében meghatározott mérték, figyelemmel a 638/2023. (XII.28.) Korm. rendelet 25.§ (2)-(5) bekezdésben és az Atr. 23.§ (4) bekezdésében foglaltakra.

A támogatási intenzitás - a nagyberuházások kivételével - kisvállalkozás esetén 20 százalékponttal,

középvállalkozás esetén 10 százalékponttal növelhető, ha a végső kedvezményezett a kérelem benyújtásakor, valamint a támogatási döntés meghozatalakor is megfelel az adott vállalkozástípus feltételeinek.

Az (EU) 2024/795 európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá tartozó beruházás esetén a támogatási intenzitás - a kkv-kra vonatkozó fenti 10, illetve 20 százalékos bónuszon felül - 10 százalékponttal növelhető.

A támogatás maximális támogatási intenzitása nagyberuházás esetén az Atr. 25. § (3) bekezdésében meghatározott módszer alapján határozandó meg.²²

Egyetlen beruházási Projekt részének kell tekinteni a statisztikai célú területi egységek nomenklatúrája szerint ugyanabban a 3. szintű régióban támogatott másik beruházás munkáinak megkezdésétől számítva 3 éven belül csoportszinten ugyanazon Végső Kedvezményezett által megkezdett, azonos vagy hasonló tevékenységre irányuló induló beruházást. Amennyiben az ilyen egyetlen beruházási Projekt nagyberuházási projekt, az egyetlen beruházási Projectre vonatkozó teljes támogatási összeg nem haladhatja meg a nagyberuházási projektre vonatkozó kiigazított támogatást.

A támogatás Végső Kedvezményezettjének az elszámolható költségek legalább 25 %-ára kiterjedő pénzügyi hozzájárulást kell biztosítania saját forrásaiból vagy külső finanszírozás igénybevételével, minden Állami Támogatástól mentes formában.

A beruházást annak befejezése után legalább 5 évig, illetve KKV-k esetében 3 évig fenn kell tartani az érintett területen. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lehetne lecserélni az ezen időszakon belül korszerűtlenné vált üzemet, illetve meghibásodott berendezést, feltéve, hogy a gazdasági tevékenység az érintett területen a vonatkozó minimális időtartam alatt fennmarad.

3.4.1.2 Képzési támogatás (638/2023. (XII.28.) Korm. rendelet 27. alcím, 651/2014/EU bizottsági rendelet 31. cikk)

Nem nyújtható támogatás olyan képzéshez, amelyet a vállalkozások azért folytatnak, hogy megfeleljenek a kötelező nemzeti képzési előírásoknak.

Elszámolható költségek köre:

- az oktatók személyi jellegű ráfordításai azokra az órákra vonatkozóan, amikor az oktatók részt vesznek a képzésen;
- az oktatóknak és a képzés résztvevőinek a közvetlenül a képzési projekthez kapcsolódó működési költségei, például a közvetlenül a projekthez kapcsolódó útiköltség és szállásköltség, anyagok és fogyóeszközök költsége, az eszközök és berendezések értékcsökkenése, kizárólag a képzési projekt céljaira való használatuk mértékéig;

---

²² Nagyberuházás esetén az odaítélhető összes állami támogatás összegéből le kell vonni a beruházás megkezdését megelőző háromszor háromszázhatvanöt napos időszakban a végső kedvezményezett által vagy a végső kedvezményezettől független harmadik félnek nem minősülő beruházó által azonos vármegyében megkezdett olyan beruházáshoz vagy beruházásokhoz odaítélt állami támogatás jelenértéken meghatározott összegét, amely azonos vagy hasonló tevékenységet valósít meg. Ha az előzőek szerinti összeszámitási szabály figyelembevétele nélkül az adott beruházáshoz nyújtható állami támogatás jelenértéken kisebb, mint az összeszámitási kötelezettség alapján meghatározott támogatási összeg, akkor ez a kisebb összeg az odaítélhető állami támogatás felső korlátja. Ellenkező esetben állami támogatás az összeszámitási kötelezettség alkalmazásával meghatározott összegig nyújtható.

- a projekthez kapcsolódó tanácsadás költségei;
- a képzés résztvevőinek személyi jellegű ráfordításai és az általános közvetett költségek (adminisztrációs költségek, bérleti díj, rezsiköltségek) azokra az órákra vonatkozóan, amikor a képzés résztvevői részt vesznek a képzésen.

A támogatási intenzitás alapesetben nem haladhatja meg az elszámolható költségek 50%-át., és az alábbi feltételek – akár együttes – teljesülése esetén sem haladhatja meg az elszámolható költségek 70%-át:

- megváltozott munkaképességű vagy hátrányos helyzetű munkavállalóknak biztosított képzés esetében az alapesetre megállapított maximális támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető;
- középvállalkozásoknak nyújtott támogatás esetében 10 százalékponttal, kisvállalkozásoknak nyújtott támogatás esetében pedig 20 százalékponttal növelhető az alapesetre megállapított maximális támogatási intenzitás.

3.4.1.3 A tiszta üzemű vagy kibocsátásmentes járművek beszerzésére és járművek utólagos átalakítására nyújtott beruházási támogatás (638/2023. (XII.28.) Korm. rendelet 34. alcím, 651/2014/EU bizottsági rendelet 36b. cikk)

Támogatható tevékenység a legalább részben elektromos vagy hidrogénüzemű tiszta üzemű vagy kibocsátásmentes járművek²³ vásárlása vagy legalább 12 hónap időtartamú lízingje, valamint a járművek tiszta üzemű vagy kibocsátásmentes jármű²⁴ minősítését lehetővé tevő utólagos átalakítás.

Az elszámolható költség lehet:

- járművek vásárlására irányuló beruházások esetében a tiszta üzemű vagy kibocsátásmentes jármű vásárlásának többletköltségei, melyet egy azonos kategóriájú, a támogatás hiányában beszerzendő, már érvényben lévő uniós szabványoknak megfelelő jármű vásárlására irányuló beruházás és a tiszta üzemű vagy kibocsátásmentes jármű vásárlására irányuló beruházás költségeinek különbözeteként kell kiszámolni;
- járművek lízingjére irányuló beruházások esetében a tiszta üzemű vagy kibocsátásmentes jármű lízingelésének többletköltségei, melyet egy azonos kategóriájú, a támogatás hiányában beszerzendő, már érvényben lévő uniós szabványoknak megfelelő jármű lízingjére irányuló beruházás és a tiszta üzemű vagy kibocsátásmentes jármű lízingjére irányuló beruházás költségeinek nettó jelenértéke különbözeteként kell kiszámolni a jármű üzemeltetésével kapcsolatos működési költségek, az energiaköltségeket, biztosítási költségeket és karbantartási költségeket nélkül;
- utólagos átalakításra irányuló beruházások esetében az utólagos átalakításra irányuló beruházás költségei.

A támogatás megkülönböztetésmentes, elegendő számú vállalkozás részvételével lefolytatott

---

²³ legalább részben elektromos- vagy hidrogénhajtású tiszta üzemű vagy kibocsátásmentes közúti, vasúti, belvízi vagy tengeri szállítási járművek

²⁴ ide nem értve a repülőgépeket

versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében ítélt oda, amelynek a támogatást vagy az ajánlattevő által benyújtott eredeti ajánlat, vagy elszámolóár alapján nyújtják, valamint mivel az ajánlattételi eljárás költségvetése vagy volumene kötelező érvényű korlátot képez, kizárt, hogy valamennyi ajánlattevő támogatásban részesüljön, továbbá a megfelel a következő feltételek mindegyikének:

- a) a támogatás odaítélése objektív, világos, átlátható és megkülönböztetésmentes támogathatósági és kiválasztási kritériumok alapján történik, melyeket a tényleges verseny lehetővé tétele érdekében előzetesen kell meghatározni és az ajánlatok benyújtásának határideje előtt legalább hat héttel közzé kell tenni,
- b) a program végrehajtása során olyan ajánlattételi eljárás esetén, amelyben minden ajánlattevő támogatásban részesül, a szóban forgó eljárást a tényleges verseny helyreállítása céljából ki kell igazítani a következő ajánlattételi eljárásban, például a költségvetés vagy a mennyiség csökkentésével,
- c) az ajánlattételi eljárás eredményének utólagos kiigazítását (mint például az ajánlatok eredményével kapcsolatos utólagos tárgyalást) ki kell zárni,
- d) az ajánlatok rangsorolásához - és végső soron a támogatásnak a versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében történő elosztásához - használt összes kiválasztási kritérium legalább 70%-át annak alapján kell meghatározni, hogy a támogatás hogyan viszonyul a projektnek az intézkedés környezetvédelmi célkitűzéseire való hozzájárulásához; ilyen kritérium például az egy darab tiszta üzemű vagy kibocsátásmentes jármű után igényelt támogatás.

A támogatás versenyeztetési ajánlattételi eljárásán kívül továbbá akkor is nyújtható, ha a kedvezményezett nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes beszerzési eljárást követően szárazföldi, vasúti vagy vízi személyszállítási közszolgáltatásra irányuló közszolgáltatási szerződést nyert el, kizárólag a közszolgáltatási szerződés hatálya alá tartozó személyszállítási közszolgáltatás nyújtására használt tiszta üzemű vagy kibocsátásmentes járművek beszerzésével kapcsolatban. Ebben az esetben a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 40%-át, mely kibocsátásmentes járművek esetében 10%-kal növelhető.

Amennyiben a támogatás nyújtására a fentiekben foglalt feltételeknek megfelelő versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében kerül sor, a támogatási intenzitás nem haladhatja meg

- kibocsátásmentes jármű vásárlása, lízingelése, vagy ilyen üzemeltetést lehetővé tevő utólagos átalakítás esetén az elszámolható költségek 100%-át
- tiszta üzemű jármű vásárlása, lízingelése, vagy ilyen üzemeltetést lehetővé tevő utólagos átalakítás esetén az elszámolható költségek 80%-át.

Amennyiben a támogatás nyújtására – a fenti, versenyeztetési eljárástól eltérően – támogatási program alapján kerül sor, a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 20%-át, mely kibocsátásmentes járművek esetén 10%-kal növelhető a kibocsátásmentes járművek, 20%-kal középállalkozásnak, 30%-kal kisvállalkozásnak minősülő kedvezményezettek esetén.

3.4.1.4 Energiahatékonysági intézkedéshez – az épületek energiahatékonyságának növeléséhez nyújtott támogatást leszámítva – nyújtott beruházási támogatás (638/2023. (XII.28.)

Korm. rendelet 35. alcím, 651/2014/EU bizottsági rendelet 38. cikk)

Energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás energia-megtakarítást eredményező beruházáshoz nyújtható. Amennyiben a beruházást azért hajtják végre, hogy már elfogadott, de még hatályba nem lépett uniós szabványnak megfeleljenek, a beruházásnak a szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal végrehajtásra vagy véglegesítésre kell kerülnie.

Nem nyújtható támogatás:

- már elfogadott és hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz,
- kapcsolt energiatermelésre és a távfűtéssel és/vagy -hűtéssel kapcsolatos beruházásra
- fosszilis tüzelőanyaggal (beleértve a földgázt is) működő energiatermelő berendezések telepítésére irányuló beruházásokra

A támogatás keretében a magasabb energiatakarékossági szint eléréséhez közvetlenül kapcsolódó beruházási költség számolható el. Ha a beruházás egy egyértelműen beazonosítható, kizárólagosan az energiahatékonyság fejlesztésére irányuló beruházásból áll, amely esetében nincs kevésbé energiahatékony kontrafaktuális beruházás, akkor az elszámolható költségek a teljes beruházási költséggel egyenlők, egyéb esetekben az elszámolható költségek megállapításához a beruházási költségeket azon kontrafaktuális – egy hasonló termelési kapacitással és élettartammal rendelkező, az érvényben lévő uniós szabványoknak megfelelő beruházást tartalmazó, a jogszabályi követelmények, piaci körülmények és az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer által létrehozott ösztönzők és jogszabályi követelmények tekintetében hiteles – forgatókönyv költségeivel összevetve kell meghatározni, amely a támogatás hiányában valósulna meg:

- ha a kontrafaktuális forgatókönyv olyan kevésbé energiahatékony beruházás megvalósítása lenne, amely megfelel a szokásos kereskedelmi gyakorlatnak az ágazat vagy az érintett tevékenység esetében, akkor az elszámolható költségeket az állami támogatásban részesülő beruházás költségei és a kisebb energiahatékonyságú beruházás költségei közötti különbséget teszi ki;
- ha a kontrafaktuális forgatókönyv ugyanazon beruházás későbbi időpontban történő megvalósítását jelentené, akkor az elszámolható költségek az állami támogatásban részesülő beruházás költségei és a későbbi beruházás nettó jelenértéken számított költségei közötti különbségből állnak, arra az időpontra diszkontálva, amikor a támogatást odaítélik;
- ha a kontrafaktuális forgatókönyv meglévő berendezések és felszerelések üzemben tartását foglalja magában, akkor az elszámolható költségek az állami támogatásban részesülő beruházás költségei és a meglévő létesítmények és berendezések karbantartására, javítására és korszerűsítésére irányuló beruházások nettó jelenértéke közötti különbségből állnak, arra az időpontra diszkontálva, amikor a támogatott beruházás megvalósul;
- lízingszerződés tárgyát képező felszerelés esetében az elszámolható költségek az állami támogatásban részesülő felszerelés lízingelésének nettó jelenértéke és azon kevésbé energiahatékony felszerelés lízingelésének nettó jelenértéke közötti különbségből állnak, amelynek lízingelésére a támogatás hiányában került volna sor; a lízingelés költségei nem foglalják magukban a felszerelés vagy berendezés üzemeltetésével kapcsolatos költségeket (üzemanyagköltségek, biztosítás, karbantartás, egyéb fogyóeszközök), függetlenül attól, hogy azok részét képezik-e a lízingszerződésnek.

A fentiekől eltérve az elszámolható költségek megállapíthatók kontrafaktuális forgatókönyv hiányában is. Ebben az esetben a magasabb szintű energiahatékonysági eléréséhez közvetlenül

kapcsolódó beruházási költségek számolhatók el és a nyújtható támogatás maximális intenzitása 50%-kal csökken az elméleti maximumhoz képest a lenti táblázatban foglaltaknak megfelelően.

Kontrafaktuális forgatókönyv szerinti módszerek alkalmazása esetén nem számolhatók el a magasabb szintű energiahatékonyság eléréséhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek.

A maximális támogatás intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek alábbi mértékét:

amennyiben a támogatás kedvezményezettje (hitelfelvevő/lízingbevevő)			
Beruházás megvalósításának helye szerinti régió	Nagyvállalat	Középvállalat	Kisvállalkozás, mikro vállalkozás
Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Pest	45%	55%	65%
Budapesten	30%	40%	50%

A kontrafaktuális forgatókönyv hiányában megállapított elszámolható költségek esetén a fenti intenzitások az alábbiak szerint módosulnak:

Beruházás megvalósításának helye szerinti régió	amennyiben a támogatás kedvezményezettje (hitelfelvevő/lízingbevevő)		
	Nagyvállalat	Középvállalat	Kisvállalkozás, mikro vállalkozás
Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Pest	22,5%	27,5%	32,5%
Budapesten	15%	20%	25%

3.4.1.5 Épület-energiahatékonysági intézkedésekre irányuló beruházási támogatás (638/2023. (XII.28.) Korm. rendelet 36. alcím, 651/2014/EU bizottsági rendelet 38a. cikk)

Energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás energia-megtakarítást eredményező beruházáshoz, felújításhoz nyújtható. Amennyiben a beruházást azért hajtják végre, hogy már elfogadott, de még hatályba nem lépett, nem uniós energiahatékonysági minimumkövetelmények minősülő uniós szabványnak megfeleljenek, a beruházásnak a szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal végrehajtásra vagy véglegesítésre kell kerülnie.

Amennyiben a fenti uniós szabványok energiahatékonysági minimumkövetelményekre vonatkoznak, akkor a kedvezményezetteknek pontos felújítási tervet és ütemtervet kell benyújtania, amely igazolja, hogy a támogatott felújítás elegendő legalább ahhoz, hogy biztosítsa az épület energiahatékonysági minimumkövetelményeknek való megfelelését, a támogatásnyújtásra pedig még azelőtt sort kell keríteni, hogy a szabványok kötelezővé váljanak az érintett vállalkozásra nézve.

Az épületen belül található fűtő- vagy hűtőberendezések energiahatékonyságának javítását célzó beruházás is finanszírozható.

Az épület primer energiában mért energiahatékonyságának, legalább a következő mértékű javulását kell eredményeznie:

- meglévő épületek felújítása esetén legalább 30%-os javulást eredményez a beruházást megelőző helyzethez képest, vagy
- legalább 10%-os csökkenést eredményez a beruházást megelőző helyzethez képest a 2010/31/EU irányelv 2. cikkének (9) bekezdésében meghatározott egyetlen épületelem-típus telepítését vagy cseréjét érintő felújítási intézkedések esetében, és az ilyen célzott felújítási intézkedésekhez a program energiahatékonysági intézkedésekre elkülönített költségvetésének legfeljebb 30%-a van hozzárendelve, vagy
- új épületek esetében legalább 10%-os csökkenést biztosít a közel nulla energiaigényű épületekre vonatkozóan a 2010/31/EU irányelvet átültető nemzeti intézkedésekben meghatározott küszöbértékhez képest.

A kezdeti primerenergia-igényt és annak becsült javulását a 2010/31/EU irányelv 2. cikkének 12. pontjában meghatározott energiahatékonysági tanúsítványra való hivatkozással kell megállapítani.

A támogatás halmozható megújuló energia termelésére, tárolására, elektromos autók töltőállomásának telepítésére, az épület digitalizációjára, illetve a zöldségtermelésre, valamint esővíz megtartására és felhasználására szolgáló berendezésekre irányuló beruházásokkal oly módon, hogy ezen projektek berendezéseinek beruházási költsége 100%-ban támogatható az energiahatékonysági projekt teljes költségén felül azzal, hogy a magasabb energiahatékonysági szint vagy környezeti teljesítményszint eléréséhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek nem számolhatók el.

Nem nyújtható támogatás

- már elfogadott és hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz,
- kapcsolt energiatermeléssel és a távfűtéssel és/vagy -hűtéssel kapcsolatos beruházásra,
- fosszilis tüzelőanyaggal (beleértve a földgázt is) működő energiatermelő berendezések telepítésére irányuló beruházásokra.

A támogatás keretében a magasabb energiatakarékossági szint eléréséhez közvetlenül kapcsolódó beruházási költség számolható el.

A támogatási intenzitás alapesetben nem haladhatja meg a 30%-ot, üzemmérettől függően további 10%-kal (középvállalkozás) és 20%-kal (mikro- és kisvállalkozás) növelhető, valamint az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés a) pont alapján további 15%-kal. Magyarország tekintetében ez a következő támogatási intenzitásokat jelenti:

Beruházás megvalósításának helye szerinti régió	amennyiben a támogatás kedvezményezettje (hitelfelvevő/lízingbevevő)		
	Nagyvállalat	Középvállalat	Kisvállalkozás, mikro vállalkozás
Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl,	45%	55%	65%

Pest			
Budapesten	30%	40%	50%

Kivéve, ha a beruházás a 2010/31/EU irányelv 2. cikkének (9) bekezdésében meghatározott egyetlen épületelem cseréjéből áll, mert akkor 25% az intenzitás felső határa, így ebben az esetben a fenti táblázat a következőképpen módosul:

Beruházás megvalósításának helye szerinti régió	amennyiben a támogatás kedvezményezettje (hitelfelvevő/lízingbevevő)		
	Nagyvállalat	Középvállalat	Kisvállalkozás, mikro vállalkozás
Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Pest	40%	50%	60%
Budapesten	25%	35%	45%

Amennyiben az uniós minimumkövetelmények hatálybalépését megelőző 18 hónapon belül kerül sor a támogatás nyújtására és a beruházás célja a minimumkövetelményeknek való megfelelés, akkor a támogatási intenzitás felső határa 20%, 2010/31/EU irányelv 2. cikkének (9) bekezdésében meghatározott egyetlen épületelem cseréje esetén 15%, így a táblázatokban az egyes régiókhoz és üzemméretekhez rendelt értékek tovább csökkennek (zárójelben az épületelem-cseréjére vonatkozó értékek):

Beruházás megvalósításának helye szerinti régió	amennyiben a támogatás kedvezményezettje (hitelfelvevő/lízingbevevő)		
	Nagyvállalat	Középvállalat	Kisvállalkozás, mikro vállalkozás
Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Pest	35% (30%)	45% (40%)	55% (50%)
Budapesten	20% (15%)	30% (25%)	40% (35%)

A fenti táblázatokban szereplő támogatásintenzitás értékek további 15%-os emelésre van lehetőség, amennyiben a beruházás az épület primer energiában mért energiahatékonyságának legalább 40%-os javulását eredményezi a beruházás előtti helyzethez képest.

3.4.1.6 Megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés támogatására irányuló beruházási támogatás (638/2023. (XII.28.) Korm. rendelet 39. alcím)

A megújuló energia-, nagy hatásfokú kapcsolt energia- és megújuló hidrogén termeléshez nyújtott beruházási támogatás kizárólag újonnan létrehozott vagy felújított kapacitásokhoz nyújtható.

Nem nyújtható támogatás megújuló hidrogénből előállított villamos energiához kapcsolódó beruházásokhoz.

Villamosenergia-tárolási projektek esetén abban az esetben nyújtható támogatás, ha

a) a beruházás megújuló energiatermelésre és tárolásra, vagy

b) meglévő megújulóenergia-termelő létesítmény esetén kizárólag tárolásra irányul, és a tárolást szolgáló berendezésenergiájának évente legalább 75%-át a közvetlenül összekapcsolt megújuló energiát termelő létesítményből nyeri. Az ÁCSR 4. cikkben meghatározott küszöbértékeknek való megfelelés ellenőrzése szempontjából a beruházás valamennyi alkotóeleme (a termelés és a tárolás) egyetlen integrált projektnek minősül. Ugyanezek a szabályok vonatkoznak a megújuló energiát termelő létesítményhez közvetlenül kapcsolódó hőtárolásra is.

Bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók, biogáz (ideértve a biometánt) és biomassza előállításához és tárolásához abban az esetben nyújtható támogatás, ha az előállított üzemanyagok megfelelnek az (EU) 2018/2001 irányelvben és annak végrehajtási vagy felhatalmazáson alapuló jogi aktusaiban foglalt, a fenntarthatóságra és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás megtakarítására vonatkozó kritériumoknak, és a szóban forgó irányelv IX. mellékletében felsorolt alapanyagból készültek. Továbbá a tárolási alkotóelemnek tüzelőanyag-tartalma évi legalább 75%-át bioüzemanyagokat, folyékony bio-energiahordozókat, biogázt (ideértve a biometánt) és biomasszából előállított üzemanyagokat termelő közvetlenül összekapcsolt létesítményekből kell beszereznie. Az ÁCSR 4. cikkben meghatározott küszöbértékeknek való megfelelés ellenőrzése szempontjából a beruházás valamennyi alkotóeleme (a termelés és a tárolás) egyetlen integrált projektnek minősül.

A hidrogén előállítására irányuló beruházási támogatás kizárólag megújuló hidrogént előállító beruházásokhoz nyújtható ideértve a megújuló hidrogén átvitelére és elosztására szolgáló infrastruktúrát, valamint a megújuló hidrogént tároló létesítményeket is. A hálózathoz egyetlen kapcsolódási ponttal rendelkező, elektrolizátorból és egy vagy több megújuló energiatermelő egységből álló megújuló hidrogén projektek esetében az elektrolizátor kapacitása nem haladhatja meg a megújuló energiatermelő egységek összesített kapacitását.

A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységekre irányuló beruházásokhoz abban az esetben nyújtható támogatás, amennyiben a 2012/27/EU irányelv, illetve a részben vagy egészben helyébe lépő későbbi jogszabályok rendelkezései szerinti hő- és villamosenergia külön-külön történő termeléséhez képest összességében primerenergia-megtakarítást eredményeznek. A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységekre irányuló beruházási támogatás nem nyújtható fosszilis tüzelőanyaggal működő kapcsolt energiatermelő létesítményhez, kivéve az olyan földgázzal működő kapcsolt energiatermelő létesítményt, amely esetében a 2021/2139/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 1. mellékletének 4.30. szakaszával összhangban, a 2030-ra és 2050-re vonatkozó éghajlati céloknak való megfelelés biztosított.

A megújuló energiaforrásokon alapuló, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez közvetlenül kapcsolódó villamosenergia- és hőtárolási projektekhez nyújtott beruházási támogatásnak teljesíteni kell a villamosenergia-tárolási projektekre előírt feltételeket is.

A támogatás keretében a teljes beruházási költség számolható el és a támogatás nem függhet a termelés eredményétől.

A támogatás maximális intenzitása az elszámolható költségek:

- a) 45%-a, megújuló energia-termelésre irányuló beruházások esetében, beleértve az (EU) 2018/2001 irányelv VII. mellékletének megfelelő hőszivattyúkat, a megújuló hidrogént és a megújuló energiaforrásokon alapuló nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést,
- b) 30%-a, a jogcímkategória hatálya alá tartozó bármely egyéb beruházás esetében.

A támogatási intenzitás középvállalkozás esetén 10 százalékponttal, kisvállalkozás esetén 20 százalékponttal növelhető.

3.4.1.7 Kis- és középvállalkozásnak nyújtott beruházási támogatás (638/2023. (XII.28.) Korm. rendelet 16. alcím, 651/2014/EU bizottsági rendelet 17. cikk)

1. A támogatás keretében a **beruházás érdekében felmerült tárgyi eszközök és immateriális javak költsége** – ideértve a beruházáshoz és annak üzembe helyezéséhez közvetlenül kapcsolódó egyszeri, nem amortizálható költségeket is – **számolható el** az alábbiak szerint:
  - a) a tárgyi eszközöknek az Sztv. 47. §-a, 48. §-a és 51. §-a szerinti költsége,
  - b) immateriális javak esetén az Sztv. 47. §-a, 48. §-a és 51. §-a szerinti költsége,
  - c) létesítmény felvásárlása esetén a tárgyi eszközök és az immateriális javak vételára,
  - d) az ingatlan, gép, berendezés bérleti díjának a fenntartási időszak végéig elszámolt összege.

Nem minősül elszámolható költségnek a szinten tartást szolgáló tárgyi eszközök és immateriális javak költsége, valamint a kérelem benyújtásának napja előtt felmerült költség, ráfordítás.

Az a) pont szerinti esetben, tárgyi eszköz esetén az elszámolható költséget a szokásos piaci áron kell figyelembe venni, ha az a beruházó és a beruházótól nem független harmadik vállalkozás között a szokásos piaci árnál magasabb áron kötött szerződés alapján merült fel.

A b) pont szerinti esetben, az immateriális javak költsége elszámolható, ha

- azokat kizárólag a támogatásban részesült létesítményben használják fel,
- azok az Sztv. előírásai szerinti terv szerinti értékcsökkenési leírás alá esnek,
- azokat szokásos piaci feltételek mellett, a vevőtől független harmadik féltől vásárolják meg,
- azok kis- és középvállalkozás esetén legalább három évig a kedvezményezett eszközei között szerepelnek és ahhoz a projekthez kapcsolódnak, amelyhez a támogatást nyújtották.

A c) pont szerinti esetben, ha a tárgyi eszközök és az immateriális javak beszerzéséhez a vásárlást megelőzően már nyújtottak támogatást, ezen tárgyi eszközök és immateriális javak költségét le kell vonni a létesítmény felvásárlásához kapcsolódó elszámolható költségekből. Ha egy kisvállalkozást az eredeti tulajdonos családtagjai vagy korábbi munkavállalók vesznek át, a tárgyi eszközöknek és az immateriális javaknak a vevőtől független harmadik féltől való megvásárlására vonatkozó feltételnek nem kell teljesülnie.

A d) pont szerinti esetben, a tárgyi eszköz bérléséhez kapcsolódó költség elszámolható, ha

- a földterületre vagy épületre vonatkozó bérleti jogviszony nagyvállalkozás esetén a beruházás üzembe helyezését követő legalább öt évig, kis- és középvállalkozás esetén a beruházás üzembe helyezését követő legalább három évig fennáll, illetve
- a pénzügyi lízing formájában beszerzett üzemre, gépre, berendezésre vonatkozó szerződés tartalmazza az eszköznek a bérleti időtartam lejáratakor történő megvásárlására vonatkozó kötelezettséget.

3.4.1.8 KKV-k részére tanácsadáshoz nyújtott támogatás (651/2014/EU bizottsági rendelet 18. cikk)

A támogatás keretében a külső szakértő által nyújtott tanácsadási szolgáltatás költsége számolható el, azzal, hogy az érintett szolgáltatás nem lehet folyamatos vagy időszakosan visszatérő tevékenység, és nem kapcsolódhat a vállalkozás szokásos működési költségeihez, úgymint folyamatos adótanácsadáshoz, rendszeres jogi szolgáltatáshoz vagy reklámtevékenységhez.

A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 50 %-át.

3.4.1.9 Kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás (638/2023. (XII.28.) Korm. rendelet 21. alcím, 651/2014/EU bizottsági rendelet 25. cikk)

(2) A kutatás-fejlesztési projekt támogatott részének teljes egészében a következő egy vagy több kategóriába kell tartoznia:

- a) alapkutatás;
- b) alkalmazott kutatás;
- c) kísérleti fejlesztés;
- d) megvalósíthatósági tanulmány.

Kutatás-fejlesztési projekthez nyújtott támogatás esetén:

1. Az elszámolható költségeket a kutatás-fejlesztési projekt valamely meghatározott kategóriájához kell rendelni.
2. **Alapkutatás, ipari (alkalmazott) kutatás és kísérleti fejlesztés esetén** a támogatás keretében elszámolható:
  - a) a kutatók, technikusok és egyéb kiegészítő személyzet személyi jellegű ráfordítása a projektben való foglalkoztatásuk mértékéig,
  - b) az eszközök, berendezések költsége a projekt céljaira való használatuk mértékéig és idejére azzal, hogy ahol ezeket az eszközöket és felszereléseket nem a teljes élettartamuk alatt használják a projekthez, csak az általános számviteli elvek alapján elfogadott, a projekt idejére számított amortizációs költségek számolhatóak el,
  - c) az épületek és a földterület költsége a projekt céljaira való használatuk mértékéig és idejére azzal, hogy az épületek esetén csak az általános számviteli elvek alapján elfogadott, a projekt idejére számított amortizációs költségek, földterület esetén a kereskedelmi, illetve a ténylegesen felmerülő beruházási költségek számolhatóak el,

- d) a szerződéses kutatás, a külső forrásokból szokásos piaci feltételek mellett megvásárolt vagy licencia tárgyát képező műszaki ismeretek és szabadalmak költsége, valamint a tanácsadás és hasonló szolgáltatások költsége, ha azokat kizárólag a projekthez veszik igénybe,
- e) további általános és egyéb működési költség, beleértve az anyagok, a fogyóeszközök és hasonló termékek költségeit, amelyek közvetlenül a projekt folyamán merülnek fel.

Az e) pont szerinti költségek egyszerűsített költségelszámolás alapján közvetett költségként is megállapíthatók, ha azok világos, konkrét és aktuális dokumentumokkal alátámasztottak. A közvetett költségek mértéke nem haladhatja meg az a)–d) pontok szerinti elszámolható költségek összegének legfeljebb 20%-át.

- 3. **Megvalósíthatósági tanulmány esetén** a támogatás keretében a megvalósíthatósági tanulmány költsége számolható el.
  - 1. Kutatás-fejlesztési projekthez nyújtott támogatás esetén **a támogatás maximális mértéke:**
    - a) alapkutatás esetén **az elszámolható költségek 100%-a,**
    - b) ipari (alkalmazott) kutatás esetén **az elszámolható költségek 50%-a,**
    - c) kísérleti fejlesztés esetén **az elszámolható költségek 25%-a,**
    - d) megvalósíthatósági tanulmány esetén **az elszámolható költségek 50%-a.**

A támogatási intenzitást külön kell megállapítani az egyes kedvezményezettekre, ideértve az 4. pont a) pont ab) alpontja és b) pont bb) alpontja szerinti együttműködési projektben részt vevőket is.

- 2. **Ipari kutatás, kísérleti fejlesztés és megvalósíthatósági tanulmány** esetén az 1. pont szerinti támogatási intenzitás középvállalkozás esetén **10 százalékponttal**, kisvállalkozás esetén **20 százalékponttal** növelhető.
- 3. **Ipari kutatás és kísérleti fejlesztés** esetén az 1. pont szerinti támogatási intenzitás a 2. pontban foglalt mértéken felül legfeljebb az elszámolható költségek 80%-áig növelhető nagyvállalkozás esetén is oly módon, hogy a 4. pont a) és b) pontja együttesen nem alkalmazható.
- 4. **Ipari kutatás és kísérleti fejlesztés** esetén a támogatási intenzitás
  - a) **15 százalékponttal** növelhető, ha
    - aa)** a projekt az Atr. 25. § (1) bekezdése szerinti területen valósul meg, vagy
    - ab)** a projekt hatékony együttműködést foglal magában, és legalább egy kis- és középvállalkozás bevonásával, vagy legalább két tagállamban, vagy egy tagállamban és egy, az EGT-megállapodásban szerződő fél között zajlik, és egyik vállalkozás sem viseli az elszámolható költségek több, mint 70%-át, vagy a projekt legalább egy olyan kutató-tudásközvetítő szervezet bevonásával zajlik, amely egymagában vagy más hasonló szervezetekkel közösen az elszámolható költségek legalább 10%-át viseli, és jogosult közzétenni saját kutatási eredményeit, vagy
    - ac)** a projekt eredményeit széles körben terjesztik konferenciák, publikációk, nyílt hozzáférésű adattárak, ingyenes vagy nyílt forráskódú szoftverek útján, vagy

ad) a kedvezményezett vállalja, hogy a projekt szellemi tulajdon-jogok által védett kutatási eredményeire vonatkozó hasznosítási engedélyeket késedelem nélkül bocsát rendelkezésre piaci áron, megkülönböztetés-mentes és nem kizárólagos módon az EGT-n belül érdekelt felek használatára.

b) 25 százalékponttal növelhető, ha

ba) olyan nyílt felhívás alapján került kiválasztásra a projekt, melynek célja, hogy az legalább három tagállam vagy az EGT-megállapodásban szerződő fél közösen tervezett projektjének részét képezze, és

bb) a projekt legalább két – nagyvállalkozás esetén három – tagállamban vagy az EGT-megállapodásban szerződő fél területén működő vállalkozások hatékony együttműködését foglalja magában, és

bc) az a) pont ac) vagy ad) alpontja szerinti feltétel teljesül, azzal, hogy az ac) alpont esetén az eredmények széles körű terjesztésének legalább három tagállamban vagy az EGT-megállapodásban szerződő fél területén kell megvalósulnia.

3.5 Közzétételi kötelezettség

A 651/2014/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, egyenként 500 000 eurónak megfelelő forintösszegű támogatást tartalmazó meghaladó egyedi támogatási intézkedésekről, az MFB Zrt. köteles adatot szolgáltatni a Támogatásokat Vizsgáló Iroda, mint az Állami Támogatások európai uniós versenyszempontú vizsgálatáért felelős szervezet részére a 651/2014/EU bizottsági rendelet 9. cikk szerinti közzététel céljából.

Az MFB Zrt. által teljesítendő adatszolgáltatásnak és a közzétételének módját az Atr. 18/A-18/D. §-ai szabályozzák.

4 SZ. MELLÉKLET - SZÁLLÍTÓI ÁRAJÁNLAT/ADÁSVÉTELI SZERZŐDÉS KÖTELEZŐ TARTALMI ELEMEI

A Végső Kedvezményezett által benyújtott árajánlatnak/adásvételi szerződésnek tartalmaznia kell:	Eszköz beszerzés	Szoftver beszerzés	Készlet beszerzés
az ajánlattevő nevét, cégszerű (Egyéni Vállalkozó esetében ennek megfelelő) aláírását és nyilatkozatát a kereskedői vagy gyártói státuszra vonatkozóan (elektronikusan benyújtott árajánlat befogadása esetén elektronikus aláírás),	x	x	x
amennyiben kereskedő adja az árajánlatot, a gyártó nevét, származási országát,	x	x	
az ajánlat tárgyának pontos megnevezését és típusát, amennyiben releváns részletes műszaki paramétereit,	x	x	x
eszköz beszerzése esetén az ajánlat tárgyának VTSZ számát,	x		
szoftver beszerzése esetén az ajánlat tárgyának TESZOR számát és megnevezését,		x	
tartozék beszerzése esetén annak jelölését, hogy mely eszközhöz tartozik,	x		
az egységárat, beszerezni kívánt darabszámot, a nettó árat, az ÁFA-t és a bruttó árat (kizárólag HUF, EUR, USD devizanemben),	x	x	x
eszközök esetén az eszköz gyártási évét és a gyártó/forgalmazó nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy az eszköz új,	x		
az új eszköz beszerzéséhez kapcsolódó gyártási licenc, gyártási know-how beszerzés esetében a szabadalmi ügyvivő által kiállított vagyoneértékelő nyilatkozatot,	x		
amennyiben az eszköz- vagy szoftverbeszerzéshez kapcsolódó árajánlat tartalmaz betanítást, szállítást és üzembe helyezést is, kérjük ezek költségét külön feltüntetni,	x	x	
igénybevett szolgáltatások esetén az elvégzendő feladatok szakmai tartalmát, ráfordított embernapszámot, hogy hány fő végzi az adott tevékenységet, valamint, amennyiben ez az árban meghatározó, az anyagköltség becsült mértékét, valamint amennyiben az árajánlat összege egyéb költségeket is magába foglal, azok összegét és megnevezését,		x	
az árajánlat érvényességét és az ajánlat kiállításának dátumát, amely a Kölcsönkérelem benyújtását megelőző 3 hónapnál nem lehet régebbi,	x	x	x
az ajánlatnak tartalmaznia kell, hogy az eszköz kifizetését követő legkésőbb 45 naptári napon belül az eszköz leszállításra kerül (utófinanszírozás esetén nem szükséges).	x		
Az ajánlat mellé csatolni szükséges vagy az ajánlatnak tartalmaznia kell: <ul style="list-style-type: none"> - a szállító azon nyilatkozatát, amely tartalmazza az eszköz gyártmány, modell és típus- megnevezését, és hogy a műszaki tartalom legalább 6 hónapig változatlan marad, - a 6 hónapos változatlanság vállalása nem vonatkozik arra az esetre, ha a gyártó a típus gyártása tekintetben módosítást hajt végre -, - amennyiben a szállító a fenti feltételnek nem felel meg, akkor csatolni szükséges az MSZ EN 10204 / 2.2. 	x		

A Végső Kedvezményezett által benyújtott árajánlatnak/adásvételi szerződésnek tartalmaznia kell:	Eszköz beszerzés	Szoftver beszerzés	Készlet beszerzés
<p>Minőségazonossági bizonyítványt, amelyben a gyártó a nem specifikus ellenőrzés és vizsgálat eredményeinek közlésével tanúsítja, hogy a szállított termék(ek) a rendelés szerinti követelményeket kielégítik, kivéve ha a gyártó honlapján szerepel hivatalos forgalmazóként, akkor ez a dokumentum/tény (képernyőképpel igazolva) elfogadható minőségazonossági bizonyítványként, külön minőségazonossági bizonyítvány bekérése nem szükséges, gyártó esetében sem. . A gyártó által végrehajtott ellenőrzés és vizsgálat saját technológia alapján történik annak értékelésére, hogy az azonos technológiával előállított termékek kielégítik-e az előírt követelményeket. Az ellenőrzött termékek nem szükségszerűen a ténylegesen szállított termékek.</p> <p>A minőségazonossági bizonyítvány/megfelelőségi igazolás/ CE tanúsítvány/ vagy ezzel egyenértékű dokumentumon a következő alapinformációknak kell szerepelniük:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyártó neve és cég adatai, - gép leírása és azonosítása, típusszám, funkció, sorozatszám, kereskedelmi név, - nyilatkozat az EU megfelelésegről, forgalomba hozhatóságról, - nyilatkozat kelte, nyilatkozó aláírása, azonosítója, - EU-n belüli szállító/gyártó/forgalmazó esetében, ha ezeket az adatokat tartalmazza a dokumentum, nincs más feladat a bizonyítvány ellenőrzésével kapcsolatban 			
<p>EU-n kívüli szállító esetén azonban igazolni kell, hogy a gyártó az EU területén forgalomba hozhatja a terméket, a megfeleléségi nyilatkozatnak tartalmaznia kell valamennyi adatot.</p>	x		x

5 SZ. MELLÉKLET – INFRASTRUKTURÁLIS (ÉPÍTÉS, ÁTALAKÍTÁS, BŐVÍTÉS, KORSZERŰSÍTÉS) BERUHÁZÁS ESETÉN A SZÁLLÍTÓI (KIVITELEZŐI) SZERZŐDÉS KÖTELEZŐ TARTALMI ELEMEI

A Végző Kedvezményezett által benyújtott kivitelezői szerződésnek tartalmaznia kell:

- a kivitelező nevét, címét/székhelyét, elérhetőségét, adószámát, nyilvántartási számát, számlaszámát, valamint a képviseletében eljáró személy nevét, címét és elérhetőségét,
- a vállalt építőipari kivitelezési tevékenység vagy építési-szerelési munka pontos megnevezését, az építési munkaterület pontos körülírását (megvalósítási helyszín címe, helyrajzi szám), az építményre, építési tevékenységre vonatkozó követelmény (mennyiségi és minőségi mutatók) meghatározásával,
- munkanemenként, munkatételenként, anyag és munkadíj feltüntetésével kerüljenek feltüntetésre az egyes munkafázisok,
- a vállalt teljesítési szakaszokat, határidőket,
- a vállalkozói díj összegét, az elszámolás formáját és módját, a fizetés módját, határidejét és szakaszait,
- annak rögzítését, ha a kivitelező alvállalkozót vesz igénybe,
- a kivitelezési dokumentáció szolgáltatására vonatkozó rendelkezést,
- az építőipari kivitelezés során keletkező hulladékok elszállítására vonatkozó rendelkezést,
- az építőipari kivitelezési tevékenység végzése során esetlegesen felmerülő többletmunka, pótmunka elszámolható ellenértékének elszámolási módját,
- a teljesítésigazolás kiadására jogosult építési műszaki ellenőr megnevezését (amennyiben releváns),
- a kivitelező által a szavatossági, jótállási, valamint a nem vagy nem szerződészerű teljesítés esetére nyújtott biztosíték összegének meghatározását, biztosításának formáját, célját, felhasználásának lehetőségét,
- a kivitelező nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy kötelező felelősségbiztosítással rendelkezik vagy legkésőbb a munkaterület átadásakor rendelkezni fog.

6 SZ. MELLÉKLET - A HORIZONTÁLIS (KÖRNYEZETVÉDELMI, ESÉLYEGYENLŐSÉGI) ELVÁRÁSOK ÉS KÖVETELMÉNYEK

A projektek a közvetlen céljaik mellett átfogó, az egész társadalom számára fontos célok eléréséhez is hozzá kell járuljanak.

A környezetvédelmi, fenntarthatósági és esélyegyenlőségi elvek érvényesítését az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 Rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (továbbiakban **CPR**) is előírja. Ezeket összefoglalóan horizontális elveknek hívjuk. Az elvek megvalósítását a mindenki számára kötelező horizontális elvárások és a kötelezően választható követelmények szolgálják.

A Felhívás a „Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások” fejezetben határozza meg azokat a környezetvédelmi, természetvédelmi, éghajlatváltozásra vonatkozó, illetve esélyegyenlőségi és női-férfi egyenlőségi elvárásokat és követelményeket, amelyek a horizontális elvek érvényesítését szolgálják. A **horizontális elvárások** betartása minden Kölcsönigénylő, illetve Végső Kedvezményezett számára kötelező érvényű. Ezen felül a Felhívás a Kölcsönigénylő számára előírhat meghatározott számú kötelezően választható **horizontális követelményt**. A Kölcsönigénylő tehát a felhívás szerint jelen Eljárás Rend 7. sz. mellékletéből tájékozódhat arról, hogy mely követelmények közül tud választani és a megvalósítani tervezett projekt keretében melyek a kötelező elvárások. A Kölcsönigénylő a Kölcsönkérelmében **kizárólag azokat a horizontális követelményeket választhatja, amelyek a jelen Eljárás Rend 7.sz mellékletében felsorolásra kerültek.**

A horizontális elvárások, illetve követelmények megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenységek kapcsán felmerült költségek elszámolhatók.

A **kötelezően választható horizontális követelmények** teljesítésével — a projekt megvalósításának kiinduló állapotához képest — **pozitív irányú változást kell elérni**, a követelmény teljesítésének hozzáadott értéket kell produkálnia. A követelmények teljesítése tehát nem elsősorban egy „jellemző”, hanem minden esetben egy „tevékenység” vagy „aktivitás”. Ennek megfelelően az olyan sajátosság, ami a Kölcsönigénylőt már a projekt megkezdésének időpontjában is jellemezte, nem fogadható el a követelmény teljesítéseként. Elfogadható ugyanakkor meglévő adottság, tevékenység — horizontális követelményeknek megfelelő — továbbfejlesztése. A vállalt követelmény teljesítésének elfogadásához **az elért hozzáadott értéket, az előrelépést be kell mutatni és alá kell támasztani.**

A horizontális követelmények teljesítésének eredményét az egyes tevékenységekhez rendelt **horizontális adatszolgáltatások** számszerűsítik. A horizontális adatszolgáltatás minden esetben kizárólag a projekt keretében, a horizontális követelmény teljesítése érdekében vállalt tevékenységhez kötődik, kizárólag annak eredményét számszerűsíti. Nem terjed ki tehát sem a

projekt egyéb tevékenységei által létrehozott eredmények számszerűsítésére, sem a Kölcsönigénylő projekten kívüli tevékenységeinek eredményére.

A horizontális adatszolgáltatások nem minősülnek indikátornak, abban az esetben sem, ha segítségükkel kötelező adatot szolgáltatni a horizontális követelmények teljesítéséről, ugyanakkor a támogatott projekt sikeres lezárásának feltétele a vállalt horizontális követelmények teljesítése és az ehhez kapcsolódó adatszolgáltatás. Amennyiben a Végső Kedvezményezett a vállalt vagy számára kötelező horizontális követelményt nem teljesíti, abban az esetben a követelményhez kapcsolódó költséggel az elszámolható összköltség és a Finanszírozási összege is arányosan csökkentésre kerül az Eljárási Rendeletnek megfelelően.

6.1 A környezet és természet védelemét szolgáló elvárások

A környezet és természet védelemét a kötelezően, alapelveként érvényesítendő elvárások teljesítése mellett a kötelezően választható, a projekt jellegéhez igazított követelmények teljesítésével szolgálja a támogatott projekt.

Az CPR szerint az Alapok célkitűzéseit az EUMSZ 11. cikkének, a fenntartható fejlődés²⁵ elvének, a Párizsi Megállapodásnak²⁶ és a „ne okozz jelentős kárt”²⁷ célkitűzés elvének megfelelően kell megvalósítani. A környezet védelmére vonatkozóan az európai uniós elvárás a környezet minőségének megóvása, védelme, állapotának javítása, a szennyező fizet elv alkalmazása, az erőforrások hatékony felhasználása, az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz történő alkalmazkodás, a biológiai sokféleség védelme, valamint a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség biztosítása és a kockázat megelőzése és kezelése. A projektek Végső Kedvezményezettje, mindezzel összhangban, köteles gondoskodni a projektre vonatkozó környezet-, természet-, és éghajlatvédelmi jogszabályok betartásáról.

A környezet és természet védelme érdekében kötelező, alapelveként érvényesítendő elvárások tehát a következők:

- a) Az európai uniós forrásból támogatott projekt Végső Kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi előírásokat, jogszabályokat, az elővigyázatosság, a „ne okozz jelentős kárt”⁹ és a szennyező fizet elveket betartani, a projekt által érintett területen a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt, illetve jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.

Amennyiben a projekt által megvalósítandó tevékenység esetében releváns, állapotfelmérő, megelőző intézkedések elvégzésével biztosítani kell, hogy az európai uniós

²⁵ Az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljai: <https://www.ksh.hu/sdg>

²⁶ Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében, a részes felek 21. konferenciáját követően elfogadott, az éghajlatváltozásról szóló 2015-ös Párizsi Megállapodás: <https://net.iogtar.hu/jogszabaly?docid=A1600050.TV>

²⁷ „Ne okozz jelentős kárt” elv: a támogatott fejlesztés nem sérti jelentősen az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való átállás; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem.

forrásból megvalósított projekt helyszínén ne maradjon fenn, illetve ne keletkezzen jogszabályba ütköző környezeti kár. Ezekre a vizsgálatokra az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11) Korm. rendelet által szabályozott stratégiai környezeti vizsgálat, a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25) Korm. rendelet által szabályozott környezeti hatásvizsgálat vagy egyszerűsített hatásvizsgálat keretében kerülhet sor, az alábbi előírásoknak megfelelően:

- Megfelelés a Víz Keretirányelv előírásainak: a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 1.§ (6a) pontja szerint: a vizekbe történő beavatkozással járó tevékenység (projekt elem) esetén a környezeti hatásvizsgálati eljárásban kell igazolni a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004 (VII.21.) Korm. rendelet 10.-11.§-ában előírt feltételek teljesülését, azaz azt, hogy a projekt milyen hatással van a vizekre (pozitív, negatív, semleges). A hatások jelentőségét a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 2/A §-a alapján más hatósági, szakhatósági eljárásban vizsgálnia kell a környezetvédelmi hatóságnak. Abban az esetben, ha a projekt elemei nem érik el a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. mellékletében megadott küszöbértékeket, vagy a 3. mellékletben a tevékenységre megállapított feltétel nem teljesül, előzetes vizsgálati eljárás lefolytatása nélkül - a 13. számú melléklet szerint megadott adatok és az 5. számú mellékletben meghatározott szempontok figyelembevételével - a 2/A § (2)-(6) bekezdésben foglaltak szerint kell megvizsgálni a feltételezett környezeti hatások jelentőségét, illetve döntést hozni a környezeti hatásvizsgálat szükségességéről és az annak során vizsgálandó kérdésekről. Előzetes vizsgálat iránti kérelmet kell benyújtani a környezetvédelmi hatósághoz, ha a 3. mellékletben, vagy a 2. és 3. mellékletben egyaránt szereplő olyan tevékenység megvalósítása tervezett, vagy ha összetartozó tevékenységnek minősül és a 2/A. §-ban meghatározott eljárás lefolytatására nem került sor. Abban az esetben, ha a projekt küszöbérték feletti, vagy az előzetes vizsgálat alapján jelentős hatással van a vizek állapotára, akkor a hagyományos eljárás szerint kell hatásvizsgálatot lefolytatni és ennek keretében értékelni a vizek állapotában bekövetkező változást, valamint az érintett víztestekre és védett területekre meghatározott környezeti célkitűzés elérésének ütemezését.
- Természetvédelem: a természet védelme érdekében szükséges a projektek Natura 2000 érintettségének beazonosítása, mely az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet alapján tehető meg. A Natura 2000, ill. egyéb természetvédelmi területi érintettség esetében a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005.(XII. 25) Korm. rendeletben foglaltak az irányadóak a projektekre nézve.

A fentiek érvényesítésére vonatkozó elvárás:

- b) A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet hatálya alá eső tevékenységek, létesítmények megvalósítása, valamint azok jelentős módosításai, változtatásai esetében el kell készíttetni a beruházás megkezdése előtt a projektfejlesztés során a

projekt környezeti hatásának vizsgálatát a beruházás által érintett környezeti elemekre, rendszerekre vonatkozóan. A vizsgálati eljárást a 2011/92/EU direktíva [hazai alkalmazása a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet], a 92/43/EEC direktíva [hazai alkalmazása 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet] és a 2000/60/EK direktívával összhangban a 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásainak figyelembevételével kell végezni. A vizsgálat eredményeképp előállt dokumentációt, továbbá az ezen dokumentáció figyelembevételével született környezetvédelmi határozatot vagy környezetvédelmi engedélyt, ill. a hatóságok által kiadott nyilatkozatokat - amennyiben már rendelkezésre áll - csatolni kell a Kölcsönkérelemhez, de legkésőbb a projekt tartalmi, műszaki előkészítésére vonatkozó mérföldkő teljesítésekor kell benyújtani. A dokumentációban be kell mutatni, hogyan fogja csökkenteni, kompenzálni, illetve dokumentálni a kivitelező a projekt megvalósítása során okozott káros környezeti hatásokat²⁸. A környezetvédelmi hatóság határozatának megfelelően a környezet állapotában bekövetkezett változásokat a beruházás megvalósítása során nyomon kell követni, és az állapotváltozásról, a káros hatások csökkentését vagy kompenzálását célzó intézkedések eredményességéről szóló jelentést csatolni kell a projekt előrehaladásáról és zárásáról készített beszámolóhoz.

- o Az éghajlatváltozás: Az Európai Zöld Megállapodásban rögzített cél, hogy az EU 2050-re klímasemlegessé váljon. Ezt a célkitűzést erősíti a klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvény, melynek értelmében Magyarország a 2050. évre eléri a teljes klímasemlegességet. Ezen cél eléréséhez szükséges az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése minden szektorban, az energiefelhasználás csökkentése, a megújuló energiahordozók arányának növelése, az új technológiák kihasználása révén. Hasonlóan fontos cél a klímakockázatokkal szembeni ellenálló-képesség javítása, és a katasztrófák megelőzését és kezelését szolgáló képesség fejlesztése.
- c) Minderre tekintettel, amennyiben legalább öt éves várható élettartamú infrastruktúra megvalósítására irányul a beruházás, a tervezés során fel kell mérni az éghajlatváltozás várható hatásait a beruházásra nézve, valamint a beruházás esetleges hatását az üvegházhatásúgáz-kibocsátásra, annak érdekében, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben. A projekt megvalósításával összefüggő fő éghajlatváltozási kihívásokat éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat elvégzésével szükséges felmérni, melyhez a 2021-2027 közötti támogatási időszakra az „Útmutató az infrastrukturális projektek éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatának elvégzéséhez” (röviden: Klímareziliencia Útmutató)²⁹ c. dokumentum nyújt segítséget. A klímareziliencia vizsgálatokkal kapcsolatos részletes elvárásokat (standard vagy egyszerűsített éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat) ez egyes támogatható tevékenységekre nézve a felhívás rögzíti.

---

²⁸ A környezeti hatásvizsgálatban meghatározott és a környezetvédelmi engedélyben előírt hatásmérséklő és/vagy kompenzációs intézkedéseknek meg kell jelennie a vállalkozó tevékenységei között és közbeszerzés során a műszaki leírás részét kell képeznie.

²⁹ Klímareziliencia útmutató elérhetősége: <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz> oldalon a Kapcsolódó dokumentumoknál az Útmutató az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat elvégzéséhez_21-27.pdf elnevezésű dokumentum

Biztosítani kell, hogy az európai uniós forrásból megvalósuló létesítményben ne létesüljön, vagy ne maradjon fenn az egészségre ártalmas műszaki megoldás. Ezzel a projekt nem csak az európai uniós követelményeknek való megfelelést valósítja meg, hanem egyúttal hozzájárul fontos hazai stratégiai célok, jogszabályi követelmények megvalósításához.

„Ne okoz jelentős kárt” elv érvényesítése

Az európai uniós forrásból támogatott projektek Végső Kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó „ne okoz jelentős kárt” elveket (angolul: Do no significant harm — a továbbiakban: DNSH) betartani, melynek lényege röviden, hogy olyan tevékenység ne kapjon európai uniós forrásból támogatást, ami az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelet 9. cikkben - más néven taxonómiai rendeletben - meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való átállás; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) jelentősen megsértené, ezzel jelentős környezeti kárt okozna.

A taxonómiai rendelet előírásai alapján DNSH elemzések készültek a 2021-2027 közötti időszakban az Európai Unió támogatásával megvalósuló operatív programokról, melyek nyilvánosan elérhetőek a [pályázat.gov.hu](https://www.palyazat.gov.hu) oldalon (<https://www.palyazat.gov.hu/informacio/elemzesek/dnsh>). Az elemzések az operatív programokat ún. fellépéstípusokra bontották, majd ezek vizsgálata történt meg a jelentős károkozás elkerülése szempontjából. Egyes fellépéstípusok esetében az elemzések további kötelezettségeket állapítottak meg, melyeket a fellépéstípusokat megvalósító projektek Végső Kedvezményezettjeinek figyelembe kell venniük a tervezés során és a követelményeknek meg kell felelniük. A pontos DNSH elvárásokat, amennyiben az adott felhívás esetén ezek relevánsak, a felhívások szövege és azok segédletei részletezik.

6.2 Az esélyegyenlőség, női-férfi egyenlőség érvényesítését szolgáló elvárások

A támogatott projekt az esélyegyenlőség érvényesítését a kötelezően érvényesítendő elvárások teljesítése mellett kötelezően választható, a projekt jellegéhez igazított követelmények vállalásával szolgálja.

Az esélyegyenlőség elősegítésének célja jellemzően a hátrányos megkülönböztetésből - mely alapulhat nemem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, életkoron vagy szexuális irányultságon - fakadó hátrányok társadalmi szintű csökkentése, az érintett emberek társadalmi-gazdasági aktivitásának, részvételének növelése, a társadalmi szintű esélyteremtés. A programok végrehajtása során ez olyan csoportok segítségét és szempontjaik kiemelt figyelembevételét jelenti, melyek saját erejükből nem lennének képesek a hátrányaikból fakadó nehézségek leküzdésére, fokozottan ki vannak téve a hátrányos megkülönböztetés veszélyének, illetve támogatásra szorulnak a programok forrásaihoz történő hozzáférés során.

Az Európai Unió egyik hangsúlyos alapelve a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód szükségessége. A nemi alapú diszkrimináció tilalmát és a nemek közötti egyenlőség előmozdításának célját az Európai Unióról Szóló Szerződés (EUSZ) 2. és 3. cikke, az EUMSZ 8. cikke, valamint az Alapjogi Charta 21. cikke is tartalmazza. A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia — Irányok és Célok 2010–2021 című dokumentumban meghatározott hazai stratégiai célok értelmében a nők és férfiak egyenlősége érdekében javasolt célterületek az

alábbiak:

- a nők gazdasági függetlenségének, illetve vállalkozóvá válásának előmozdítása;
- kisgyermeket nevelő nőkkel szembeni foglalkoztatási diszkrimináció csökkentése;
- a férfi-női részvétel aránytalanságainak csökkentése a családtámogatási ellátások igénybevétele területén (apasági szabadság, GYES, GYET), és a családon belüli munkamegosztás terén;
- a nők esélyegyenlőségének elősegítése a munkáért járó javadalmazásban: munkaerő- piaci bérkülönbségek, egyenlőtlenség, diszkrimináció csökkentése (melynek később hatása van a nyugdíjak összegére is);
- a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén;
- az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele;
- a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása.

Fentiek értelmében a program végrehajtásának valamennyi szintjén és szakaszában elő kell segíteni a nők és férfiak közti egyenlőség érvényesülését. Aktívan támogatni kell azon intézkedéseket, amelyek segítenek fől számolni a nőket vagy a férfiakat érintő egyenlőtlenséget a társadalmi élet valamennyi területén, beleértve a foglalkoztatást, a képzést, a gazdasági életet, a közéletet, a javakhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Elő kell segíteni a programozásnál, a projektkiválasztásnál és a fejlesztések végrehajtásakor a társadalmi nemek közötti egyenlőség megteremtését.

A szegénység és társadalmi kirekesztettség csökkentése az Európai Unió egyik kiemelt célja. A területhez kapcsolódó célokat és feladatokat az Európai Bizottság „A szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformja. A szociális és területi kohézió európai keretrendszere” (COM (2010) 758) elnevezésű dokumentumban³⁰ foglalta össze.

A szociális és területi kohézió európai keretrendszere olyan uniós szintű megközelítés kidolgozását tűzi ki célul, amely kiterjed a társadalmi befogadással³¹ összefüggő valamennyi területre, különösen a következőkre:

- a munkához jutás lehetősége, a munkahelyteremtésre és a munkavállalók készségeinek fejlesztésére irányuló nemzeti befogadási stratégiák és európai stratégia értékelésével;
- az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a szociális védelem, különösen az öregedő társadalommal és a társadalmi kirekesztés növekedésével összefüggésben;
- oktatás- és ifjúságpolitika, az iskolai lemorzsolódás³² és az oktatásban tapasztalható egyenlőtlenségek csökkentése érdekében;
- a menekültek gazdasági és társadalmi integrációja, új európai stratégia³³ révén;
- a megkülönböztetés elleni küzdelem³⁴, különösen a nemzetiségekkel, a fogyatékos³⁵ személyekkel és a hajléktalanokkal szemben megnyilvánuló megkülönböztetés elleni fellépéssel, a pénzügyi függetlenség és a nemek közötti egyenlőség³⁶ javítása mellett;
- hozzáférés az információs és kommunikációs technológiákhoz, hálózati szolgáltatásokhoz,

³⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:52010DC0758>

³¹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=750&langId=hu>

³² <https://education.ec.europa.eu/hu/korai-iskolaelhagyas>

³³ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:2301_5

³⁴ http://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/nondiscrimination_principle.html

³⁵ [A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, 2021 és 2030 közötti időszakra szóló stratégia, https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1484&langId=hu](https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1484&langId=hu)

³⁶ http://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/equal_treatment.html

továbbá pénzügyi (alapvető banki) és energetikai szolgáltatásokhoz (világítás és fűtés).”³⁷

Az esélyegyenlőség érdekében kötelezően, alapelveként érvényesítendő elvárások a következők:

- a) Az európai uniós forrásból támogatott projektek Végső Kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó európai uniós és hazai esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat betartani, és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba³⁸ ütköző nem- megfelelést legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- b) Az európai uniós forrásból támogatott projektek Végső Kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során az esélyegyenlőséget, a nők és férfiak közti egyenlőséget, valamint a Fogyatékosokkal élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat — hozzáférhetőség biztosítása pl. akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával — biztosítani kell;
- c) A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a kölcsönigénylő esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.
- d) A projekt jellegétől függően bizonyos további elvárások megvalósítása is kötelező:
  - i. A 2007. évi XCII. törvény³⁹ 9. cikke értelmében a nyilvánosság számára nyitva és rendelkezésre álló létesítmények és szolgáltatások hozzáférhetőségét biztosítani kell. Ennek érdekében az ilyen létesítmények (pl. a közösségi célú funkciókat ellátó, ügyfélforgalmat lebonyolító épület/épületrész) építése/felújítása során kötelező a projektarányos akadálymentesítés, valamint az infokommunikációs akadálymentesítés. A termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelmények esetén az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelvének szükséges megfelelni. A termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelmények esetén az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelvének szükséges megfelelni.⁴⁰
  - ii. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § f) pontja szerinti közszolgáltatásokhoz⁴¹ kapcsolódó fejlesztéseket

³⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=URISERV:em0046&from=HU>

³⁸ Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény

³⁹ 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről

⁴⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0882&from=HU>

⁴¹ 1998. évi XXVI. törvény 4. §

f) közszolgáltatás:

fa) minden közhatalmi tevékenység - ideértve a hatósági, kormányzati és minden egyéb közigazgatási, valamint igazságszolgáltatási tevékenységet -, továbbá az Országgyűlés, az Országgyűlésnek beszámolóval tartozó szervek, az Alkotmánybíróság, az alapvető jogok biztosa, az ügyészség, valamint a honvédelmi és rendvédelmi szervek által hatáskörük gyakorlása során kifejtett tevékenység,

fb) az állam által fenntartott intézmény által nyújtott közszolgálati médiaszolgáltatás, továbbá oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási, közlekedési szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység,

fc) a helyi és nemzetiségi önkormányzat hatásköre gyakorlása során kifejtett minden tevékenység - ideértve különösen a hatósági és egyéb közigazgatási tevékenységet -, valamint a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, a nem állami, helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati fenntartó és az egyházi jogi személy által fenntartott, közfinanszírozásban részesülő intézmény által nyújtott fb) alpont szerinti szolgáltatás, ellátás, tevékenység,

fd) minden ügyfélszolgálati rendszerben működtetett szolgáltató tevékenység, továbbá

fe) minden olyan hatósági engedély vagy hatósági kötelezettség alapján végzett nyilvános szolgáltató tevékenység, amely település vagy településrész közellátását szolgálja, használata nem korlátozott, illetve nem korlátozható;

(beleértve az infrastrukturális, szolgáltatás, infokommunikációs fejlesztéseket⁴²) az egyetemes tervezés alapelvét figyelembe véve⁴³ komplex akadálymentesítést elvégezve kell végrehajtani.

- iii. Ha a Kölcsönigénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.
- iv. Ha a Kölcsönigénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.

6.3 Segédlet a horizontális követelmények teljesítéséhez

Jelen fejezet segítséget nyújt a felhívás „Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások 2. Témaszpecifikus elvárások” fejezetben az előírt követelményekhez tartozó definíciók értelmezésében, és példákat is bemutat a kapcsolódó követelmények értelmezésének és teljesítésének megkönnyítése érdekében.

A fejezet tartalmát tehát kifejezetten akkor javasolt megismerni, amennyiben a felhívás a Kölcsönigénylő számára előír kötelező, vagy kötelezően választható (jelen Eljárási Rend 7.sz. melléklete szerinti) horizontális környezet- és természetvédelmi és/vagy esélyegyenlőségi követelményeket (pl. különböző tematikájú képzések, különböző jogosultságú szakértők alkalmazása a projektben, stb.)

A követelmények mérlegelése és kiválasztása során a következő alapelveket, szempontokat, ajánlásokat javasoljuk figyelembe venni és mérlegelni a Kölcsönigénylő számára:

- A felhívás „Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások 2. Témaszpecifikus elvárások” fejezetében rögzített követelmények tekintetében a Kölcsönigénylőnek a felhívás és jelen Eljárási Rend előírásai szerint kell eljárni. Szerepelhetnek kötelezően teljesítendő követelmények, vagy a Kölcsönigénylő szabadon választhat a jelen Eljárási Rend 7.sz mellékletében felsorolt meghatározott számú követelményt. Ekkor olyan követelmény(ek) kiválasztása javasolt, amely a Kölcsönigénylő szervezeti és működési sajátosságaihoz (pl. jogi forma, munkavállalók létszáma és összetétele, tevékenységi körök, területiség, klienskör stb.), valamint a szervezet célkitűzéseire a leginkább illeszkedik, és a megvalósításával életszerű problémákat kezel.
- Előfordulhat, hogy egyes felhívásokban csak egy horizontális követelmény szerepel. Ilyenkor értelemszerűen nincs a Kölcsönigénylőnek választási lehetősége.
- A Kölcsönigénylő a támogatási kérelmében kizárólag azokat a horizontális követelményeket választhatja, amely jelen Eljárási Rend 7.sz mellékletében felsorolásra került.
- A horizontális követelmények egy része projekt fókuszú, más része szervezeti fókuszú. A

⁴² A közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény

A közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvényben foglalt kötelezettségek teljesítése ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 162/2019. (VII. 5.) Korm. rendelet

⁴³ További információ: <http://www.etikk.hu>

kifejezetten projekt fókuszú követelmények megvalósítása közvetlenül és erősen kapcsolódik a projektben vállalt egyéb tevékenységekhez, ilyen például az esélyegyenlőségi területen kompetens szervezettel való együttműködés a projekt tervezése és megvalósítása során. A követelmények jelentős része ettől lazábban kapcsolódik a konkrét projekttevékenységhez, és fókusza inkább a szervezet egészén vagy annak egy (a projekthez nem feltétlenül kapcsolódó) részén van; ilyen lehet például a helyi gyermekfelügyelet biztosítása, a szervezet munkatársainak képzése vagy a rugalmas és alternatív foglalkoztatási formák fejlesztése. Kifejezetten javasolt a horizontális követelmények esetében a „szemlélet” kitágítása, és például a Kölcsönigénylő szervezet azon munkatársainak, egységeinek is a bevonása, akik nem vesznek részt a projekt megvalósításában közvetlenül, de esélyegyenlőségi szempontból érintettek.

- A horizontális követelmények teljesítésének eredményét az egyes tevékenységekhez rendelt horizontális adatszolgáltatások számszerűsítik.
- A horizontális követelmények teljesítéséhez szükséges költségek elszámolhatóak a projektben, a felhívásban rögzített elszámolhatósági szabályok betartása mellett. Ugyanakkor a költség elszámolása opcionális, nem feltétele a teljesített követelmény elfogadásának.
- A horizontális követelményekhez kapcsolódó adatszolgáltatások nem minősülnek indikátornak, ezért az Eljárási Rendeletben megfogalmazott szankciók nem alkalmazandók ezekre a mutatókra.
- Amennyiben a követelmény szövege nem írja elő, abban az esetben is kifejezetten javasolt az adott témakörnek megfelelő kompetens szakember, illetve szervezet bevonása a követelmény tervezésébe és megvalósításába; egy követelmény teljesítésébe több szakember, szervezet is bevonható. (A szolgáltatás költsége a felhívásban rögzítettek szerint elszámolható!) A szakmai támogatás segíti a Kölcsönigénylő számára leginkább aktuális és megfelelő követelmény kiválasztását, majd annak testre szabását, a konkrét tartalom kidolgozását. Így a követelmény a Kölcsönigénylő számára is észszerű és optimális módon valósul meg, és a horizontális követelmények értékrendje is érvényesül.

Definíciók, példák, segédletek

Akadálymentesítés

Jogszabály szerint: „Akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.”⁴⁴

Az akadálymentesített épületet, illetve szolgáltatást azok is – a társadalom többségi részéhez hasonlóan – tudják használni, akik a közlekedésben, a térhasználatban, a szolgáltatásokhoz és az információhoz való hozzáférésben speciális igényekkel bírnak. Az akadálymentesítés tehát a fogyatékos személyek mellett az időseknek, átmeneti vagy tartós mozgásszervi nehézséggel küzdőknek, babakocsit használóknak is szól.

Amennyiben egy már meglévő épület, illetve szolgáltatás akadálymentesítése a cél, úgy a tervezés során ezek jelenlegi adottságait kell a speciális igényeknek megfelelően alakítani. Új építés, illetve szolgáltatás esetében – az egyetemes tervezés elve alapján – a speciális igényeket eleve figyelembe véve kell kialakítani az akadályoktól mentes környezetet⁴⁵.

Az akadálymentesítésre vonatkozó jogszabályok a következők:

- magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény
- a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX.30.) Korm. Rendelet
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény (CRPD egyezmény) és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény
- A közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény
- A közszférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvényben foglalt kötelezettségek teljesítése ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 162/2019. (VII. 5.) Korm. rendelet

Az épített környezethez, termékekhez, szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésre vonatkozó szabványokról itt található tájékoztatás:

- Magyar Szabványügyi Testület <https://www.mszt.hu/hu-hu/>

Például:

- MSZ EN 17210:2021 Egyenlő eséllyel hozzáférhető és használható épített környezet. Működési követelmények
- MSZ EN 17161:2019 Egyetemes tervezés. A termékekhez, árucikkekhez és

---

⁴⁴ Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §, 1. pontja

⁴⁵ MSZ EN 17210:2021 Egyenlő eséllyel hozzáférhető és használható épített környezet. Működési követelmények

szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés az "egyetemes tervezés" megközelítés szerint. A használók körének kibővítése

MSZ CEN/TR 17621:2023 Egyenlő eséllyel hozzáférhető és használható épített környezet. Műszaki teljesítőképességi kritériumok és előírások (angol nyelvű)

Teljes körű (komplex) akadálymentesítés: A fejlesztést, beruházást úgy kell megvalósítani, hogy az minden fogyatékosági csoport számára egyenlő eséllyel, fizikai és infokommunikációs szempontból egyaránt hozzáférhető legyen. A kialakított szolgáltatás egyenlő eséllyel akkor hozzáférhető, ha igénybevétele — az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal — mindenki számára akadálymentes, kiszámítható, érzékelhető és értelmezhető.

Projektarányos akadálymentesítés: A beruházással érintett épületen / épület részen / ingatlanon végrehajtott valamennyi fejlesztési beavatkozás során figyelembe kell venni az akadálymentesítési követelményeket. Amennyiben a fejlesztés nem érinti a teljes épületet, akkor kifejezetten ott kell az akadálymentesítést érvényesíteni, ahol a fejlesztési beavatkozás történik — azon a részen azonban a teljes körű (komplex) akadálymentesítésre van szükség. Ez például festés/mázolásnál a megfelelő színkontrasztok kialakítását jelenti (nyílászáró tokszerkezeteinek falfelülettől és/vagy ajtólaptól eltérő színű mázolása, stb.). Elektromos rendszer felújításánál a helyiségek kapcsolóit az új rendszer kialakítása során már a megfelelő magasságba kell áthelyezni, stb. Az akadálymentesség projektarányos teljesülése egy preventív, megelőző gondolkodásmódot jelent, a célja, hogy a pályázat keretében végrehajtandó beruházással már „akadályt” ne építsünk.

Fizikai akadálymentesítés: A szintkülönbségekből adódó vertikális akadályok (pl. lépcső, küszöb), illetve a vízszintes, előrehaladó mozgást akadályozó horizontális akadályok (pl. ajtó, közlekedő, burkolat) elhárítása, kezelése. Az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, veszélyhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók.

Infokommunikációs akadálymentesítés: Az információkhoz való egyenlő esélyű hozzáférés és kommunikáció biztosítása minden fogyatékosági csoport számára, oly módon, hogy az az igénybevevő számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető legyen. Például nagykontrasztú és vakbarát honlaptartalmak, felolvasó funkció, jól hallható tájékoztatás, illetve könnyen látható feliratozás.

Könnyen érthető kommunikáció: Az infokommunikációs akadálymentesítés része a könnyen érthető kommunikáció, mely a tartalmat leegyszerűsíti úgy, hogy a lényegi részét megtartja, így jobban érhetővé teszi a nehezen értő felnőttek számára.

Az akadálymentesítés minden épület, minden építmény, minden szolgáltatás (legyen az átalakított vagy új) esetében egyedi kihívás; a jogszabályok betartása mellett figyelembe kell venni az épület, illetve szolgáltatás profilját, funkcióját, elhelyezkedését — és még számos egyéb szempontot. Bizonyos akadálymentesítéshez a jogszabály is kötelezővé teszi

munkavégzés hatékonyságát.

Példák:

- Az alkalmi vagy tartós gyermekfelügyelet – külső szolgáltató által vagy arra alkalmas saját infrastruktúra és szolgáltatás biztosításán keresztül – az erre igényt tartó szülők számára
- Szervezet alkalmazottainak gyermekei számára korrepetálás, tehetség gondozás
- Pszichológiai segítségnyújtás a gyermeknevelés, családtervezés, párkapcsolat, generációk közötti együttműködés területén (egyéni vagy csoportos)
- Előadások szervezése a gyermeknevelés, családtervezés, párkapcsolat, generációk közötti együttműködés területén (egyéni vagy csoportos)
- Rugalmas munkavégzési formák bevezetése, feltételek biztosítása
- Egészségvédelmi szolgáltatások bevezetése
- Gyermekgondozási helyiség, játszótér, családi parkoló, gyermekbarát közösségi helyek kialakítása

Képzések szervezése

A képzések csoportos vagy egyéni formában is igénybe vehetők. A képzés igénybe vehető kifejezetten a Kölcsönigénylő számára megrendelt szolgáltatásként, például abban az esetben, ha a Kölcsönigénylő több munkatársát is delegálja csoportos képzésre. Emellett a képzés igénybe vehető olyan módon is, hogy a Kölcsönigénylő által delegált személy bekapcsolódik a képzést végző szervezet által meghirdetett programba.

Képző intézmények engedélye

Azon követelmények esetében, amelyhez felnőttképzési engedéllyel rendelkező felnőttképző, vagy működési engedéllyel bíró szakképző intézmény kapcsolódik, az engedély a képző intézmény típusának megfelelően a következők szerint ellenőrizhető:

- Oktatási Hivatal köznevelési információs rendszerében (KIR):
https://www.oktatas.hu/hivatali_ugyek/kir_intezmenykereso
- Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal által vezetett szakképző intézmények nyilvántartásában:
https://www.nive.hu//index.php?option=com_content&view=article&id=1109
- Államilag elismert felsőoktatási intézmények listájában:
2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról, 1. számú melléklet,
<https://firgraf.oh.gov.hu/prg/int.php?hatalyvalt=hat%C3%A1lyoss%C3%A1g+bekapcsol%C3%A1sa&>
- Felnőttképzési államigazgatási szerv által vezetett felnőttképzők nyilvántartási rendszerében:
<https://far.nive.hu/publikus-adatok/felnottkepzo-nyilvantartasa>

Felnőttképzési tevékenység esetében csak engedéllyel rendelkező felnőttképző intézmény szolgáltatásai/képzései vehetők igénybe és számolhatók el!

Helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódó követelmények érvényesítése

Amennyiben települési önkormányzat a pályázó, akkor az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban EBKTV) 31.§ (6) és (7) bekezdése alapján rendelkeznie kell hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal, melynek

meglétét igazolnia kell, és a pályázó által tervezett fejlesztésnek illeszkednie kell a helyi esélyegyenlőségi programhoz⁵³.

Esélyegyenlőségi tervhez kapcsolódó követelmények

Ha a Kölcsönigénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.

Kirekesztettség magas kockázatával jellemezhető célcsoport

Az esélyegyenlőségi horizontális követelmények egy része saját, a követelmény szövegében pontosan meghatározott célcsoporttal bír – ilyenkor az a meghatározó megközelítés. Vannak azonban olyan követelmények, amely esetében a Kölcsönigénylő — a követelmény szövegében való pontosítás nélkül — a kirekesztettség magas kockázatával jellemezhető célcsoport vonatkozásában teljesíti a vállalását. Az ÁÚF 21-27 értelmezésében a kirekesztettség magas kockázatával jellemezhető célcsoportba tartoznak különösen a következő személyek:

- gyereket, gyerekeiket egyedül nevelők
- gyermekgondozási, gyermeknevelési támogatás után a munkaerőpiacra visszatérők
- nagycsaládosok
- romák
- (egyéb) nemzetiségi kisebbségek
- fogyatékkal élő/megváltozott munkaképességű emberek
- menekültek
- fogvatartottak, börtönből szabadultak
- szenvedélybetegek
- szexuális orientációjuk alapján kisebbségek
- hajléktalanok
- hátrányos helyzetű családban élő gyerekek, fiatalok
- bentlakásos intézményben élő emberek
- gyermekvédelmi szakellátásban vagy javítóintézetben élő gyermekek, fiatalok
- 60 év feletti
- alacsony iskolai végzettségűek, iskolából lemorzsolódók
- pályakezdő fiatalok, munkatapasztalattal nem rendelkezők
- (tartósan) munkanélküliek
- alacsony munkaintenzitású háztartásban élő emberek
- 45 év feletti inaktív
- szegregátumok lakói
- rossz közlekedésű településen élők
- (jövedelmi, lakhatási) szegények

---

⁵³ A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához kapcsolódó útmutató közvetlen letöltési elérhetősége: <https://cdn.kormany.hu/uploads/document/5/54/54b/54b981ad6b04def701bb9af3783998aa7e3b03b1.docx>

Azon követelmények esetében, amelyek a kirekesztettség magas kockázatával jellemezhető célcsoport vonatkozásában fogalmazznak meg vállalat (pl. esélyegyenlőségi képzés), a Kölcsönigénylő a működési sajátosságának és környezetének megfelelően választhat a fenti listából. A követelmény teljesítésének nem feltétele, hogy a Kölcsönigénylő a megvalósítás során az összes eltérő sajátosságú célcsoportot bevonja; a teljesítés feltétele, hogy legalább egy típusú célcsoport érintett legyen. A célcsoportba tartozó személy alátámasztása nyilatkozat kitöltésével igazolható.

Szakértők bevonása a horizontális követelmények teljesítésébe

Több, horizontális követelmény is előírhatja a vonatkozó szakértői névjegyzékekben szereplő szakértő bevonását. Ezekben az esetekben a megfelelő szakértők megtalálásához a következő szakértő névjegyzékek alkalmazhatók:

- tájépitész-mérnök esetén a Magyar Építész Kamara névjegyzékében:
<https://eugyintezes.mekon.hu/index.php?u=nevjegyzek>
- természetvédelmi és tájvédelmi szakértő esetén az Agrárminisztérium által vezetett névjegyzékben: <http://ttsz.am.gov.hu/szakertok/szemelyek>
- a Magyar Mérnök Kamara honlapján elérhető névjegyzékben:
<https://www.mmk.hu/kereses/tagok>
- rehabilitációs szakértő esetében a Budapest FŐVÁROS KORMÁNYHIVATALA REHABILITÁCIÓS FŐOSZTÁLY által vezetett foglalkozási rehabilitációs szakértői névjegyzékben:
<https://www.kormanyhivatal.hu/download/2/66/16000/Foglalkoz%C3%A1si%20Rehabilit%C3%A1ci%C3%B3s%20Szak%C3%A9rt%C5%91i%20N%C3%A9vjegyz%C3%A9k.pdf>

A települési önkormányzatok részére a Helyi esélyegyenlőségi programok esetében a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Országos Esélyegyenlőségi Hálózata:
<https://tef.gov.hu/foigazgatosag/>

Szemléletformáló akció

A szemléletformáló akciók célcsoportja alapvetően a Kölcsönigénylő munkatársai, partnerei, illetve kliensei — tehát a Kölcsönigénylő kapcsolatrendszerébe tartozó személyek (és nem „általános lakossági rendezvény”). Az akció élményalapú, a kiválasztott témára fókuszálva a meghívottak aktivitását is igényli. A kiválasztott téma kapcsolódhat a Kölcsönigénylő tevékenységi köréhez, vagy lehet attól független horizontális érték (környezet- és természetvédelem, esélyegyenlőség).

Példák:

- Ökoiskolák, zöld óvodák, erdei iskolák
- BAM! Bringázz a munkába kampány
- Később közösen használt helyek közösségi tervezése
- Forgalomcsillapítási akciók
- Alternatív újrahasznosító programok – „csináld magad”
- Családi, közösségi karbon lábnyom csökkentő programok (pl.: kislábnym program)

- Közösségi kertek kialakítása, üzemeltetése
- „Élményalap” – közös szabadidős program fogyatékos emberekkel
- Önkéntes akciók a hátrányos helyzetű emberek segítése érdekében
- Hátrányos helyzetű emberek, kiemelten romák bevonásával végzett közös szabadidős/kulturális/segítő tevékenységek a szemléletformálás érdekében
- „Példakép” – nehéz helyzetből induló diplomát szerző, hivatást találó fiatalokkal találkozások, különös tekintettel romákra.
- Csoportos közreműködés/részvétel védett természeti területek kezelésére irányuló önkéntes programok megvalósításában

7 SZ MELLÉKLET – VÁLASZTHATÓ TÁMOGATOTT HORIZONTÁLIS TEVÉKENYSÉG

A Hitelprogramok esetén minden leszerződött projektre vonatkozó követelmény a horizontális elveknek való megfelelés.

7.1 GINOP PLUSZ Hitelprogramok

Emellett a GINOP Plusz Hitelprogram esetében 50 millió forintot meghaladó támogatást tartalmazó projekt esetén a Végső Kedvezményezettnek kötelező vállalnia 1 db támogatott horizontális tevékenységet az alábbi táblázatban foglaltak szerint.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a vállalt horizontális tevékenység teljesítést a Közvetítő projektzáraskor a Végső Kedvezményezett projektzáró nyilatkozata és a kiválasztott horizontális tevékenységhez benyújtandó igazoló dokumentumok⁵⁴ alapján ellenőrizni fogja.

Fenntarthatósággal összefüggő horizontális tevékenységek	
HTK02	A kerékpáros közlekedés ösztönzése
HTK06	Részvétel fenntarthatósági képzésen
HTK15	A szelektív hulladékgyűjtés bevezetése

Támogatott esélyegyenlőséggel összefüggő horizontális tevékenységek	
HTE01	Vezetők, munkatársak részvétele esélyegyenlőségi képzésen
HTE04	Vezetők, munkatársak részvétele nemek közötti esélyegyenlőség képzésen
HTE05	Munkavállaló képzésen való részvételének támogatása
HTE19	Család- és gyermekbarát projektelemek

⁵⁴ Az igazoló dokumentumokat az „Útmutató a horizontális követelményekről és a támogatott horizontális tevékenységekről a GINOP Plusz keretében támogatásban részesült kedvezményezettek részére” című dokumentum tartalmazza. Elérése: <https://archive.palyazat.gov.hu/plyzshoz-szkszes-dokumentumok-ginop-plusz>

Mutató neve	Minimum vállalás ⁵⁵	Mértékegysége	Alátámasztó dokumentum	Mutató definíciója
Új vagy korszerűsített kerékpártárolói férőhelyek száma	3	Darab	A követelmény figyelembevételét a műszaki ellenőr által kiállított nyilatkozattal kell igazolni. Fényképes dokumentációval igazolandó az elvégzett fejlesztés. Már meglévő ingatlan esetében a fejlesztés előtti, illetve az elkészült fejlesztés utáni állapotról készített fotódokumentációval igazolandó.	A „kerékpáros közlekedés ösztönzése” horizontális vállaláshoz kapcsolódó mutató a közterületről elérhető, a Kerékpáros Klub által kiadott műszaki ajánlásnak, valamint az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Útügyi Műszaki Előírás 7. Kerékpártárolás c. fejezetének megfelelően tervezett és kivitelezett vagy korszerűsített kerékpártároló férőhelyek számát mutatja.
A fenntarthatósági képzést sikeresen elvégző munkavállalók száma	3	Fő	A felnőttképző szervezet által kiállított, a képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentum (pl. oklevél, tanúsítvány, bizonyítvány). - Kedvezményezett nyilatkozata a képzésben résztvevő személyekről (a képzésen résztvevő személy a képzés időtartama alatt a kedvezményezett alkalmazásában állt vagy annak vezető tisztségviselője volt). - A képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentumot olyan szervezet állította ki, amelyik szerepel a felnőttképző szervezetek nyilvántartásában: https://far.nive.hu/publikusadatok/felnottkepzoek-nyilvantartasa	A „Részvétel fenntarthatósági képzésen” horizontális vállaláshoz kapcsolódó mutató azoknak a vezető tisztségviselőként, illetve alkalmazottként foglalkoztatott munkatársaknak számát mutatja meg, akik a nyilvántartott felnőttképző szervezet által lebonyolított fenntarthatósági képzést sikeresen elvégezték.
Szelektív hulladékgyűjtést bevezető szervezetek száma	1	Darab	A hulladékgyűjtő terület kiépítése és hulladékgyűjtő edények beszerzése (amennyiben ez utóbbi költséggel jár); a kivitelezési szerződés és annak műszaki leírása, kivitelezési számla. Az edénybeszerzés esetében megrendelés, számla. A szelektív hulladékgyűjtéshez kapcsolódó tudásmegosztás költségei: Képzési/előadási megrendelő, résztvevők névsora, előadó prezentációs díjáról a számla. Hulladékkezelővel kötött szerződés az elszállításról. Amennyiben a megvalósítási helyszín egy olyan létesítmény része, amelyben a létesítményüzemeltető személye nem azonos a kedvezményezettel, és a létesítményüzemeltető szerződött a hulladékkezelővel a szelektív hulladék elszállítására vonatkozóan, abban az esetben kérjük olyan szerződés / megállapodás benyújtását, amely fentieket alátámasztja. Amennyiben a települési önkormányzat ellenszolgáltatás nélkül elvégzi a szelektív hulladék elszállítását a megvalósítási helyszínről, abban az esetben az önkormányzat erről szóló igazolása. A hulladékelszállításra vonatkozóan kötött szerződés, igazolás, díjfizetési bizonylatok. Jelen követelmény esetében kiemelten felhívjuk a kedvezményezettek figyelmét, hogy „olyan sajátosság, ami a támogatást igénylőt már a projekt megkezdésének időpontjában is jellemezte, nem fogadható el a követelmény teljesítéseként. Elfogadható ugyanakkor meglévő sajátosság – horizontális követelményeknek megfelelő – fejlesztése. A vállalt követelmény teljesítésének elfogadásához az elért hozzáadott értéket, az előrelépést be kell mutatni és alá kell támasztani.” Tehát, ha már a projekt megvalósítási időszakát megelőző időponttól kezdve biztosított volt együttesen a papír alapú, műanyag alapú, színes üvegek, fehér üvegek, fém hulladék gyűjtését, tárolását és hivatalos hulladékkezelési szolgáltató általi elszállítása, abban az esetben nem élhet jelen szempont figyelembevételével, viszont, ha a felsoroltak csak részben álltak a projektkezdés előtt a kedvezményezett rendelkezésére, abban az esetben a hiányzó elemek beszerzése elszámolható, a szempont teljesítése figyelembe vehető.	A „Szelektív hulladékgyűjtés bevezetése” horizontális vállaláshoz kapcsolódó mutató a szelektív hulladékgyűjtést bevezető szervezetek számát mutatja.
Esélyegyenlőségi képzést sikeresen elvégző munkavállalók száma (vezetők, munkatársak)	2	Fő	A felnőttképző szervezet által kiállított, a képzés/tréning sikeres elvégzését igazoló dokumentum (pl. oklevél, tanúsítvány, bizonyítvány). - Kedvezményezett nyilatkozata a képzésben résztvevő személyekről (a képzésen résztvevő személy a képzés időtartama alatt a kedvezményezett alkalmazásában állt vagy annak vezető tisztségviselője volt). - A képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentumot olyan szervezet állította ki, amelyik szerepel a felnőttképző szervezetek nyilvántartásában: https://far.nive.hu/	A „Vezetők, munkatársak részvétele esélyegyenlőségi képzésen” horizontális vállaláshoz kapcsolódó mutató azoknak a vezető tisztségviselő, illetve alkalmazottként foglalkoztatott munkatársaknak a számát mutatja meg, akik a nyilvántartott felnőttképző szervezet által lebonyolított esélyegyenlőségi képzést sikeresen elvégezték.
Esélyegyenlőségi képzést sikeresen elvégző munkavállalók száma	2	Fő	A felnőttképző szervezet által kiállított, a képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentum (pl. oklevél, tanúsítvány, bizonyítvány). - Kedvezményezett nyilatkozata a képzésben résztvevő	A „Vezetők, munkatársak nemek közötti esélyegyenlőség képzésen történő részvétele” horizontális vállaláshoz kapcsolódó mutató azoknak a vezető

(nemek közötti esélyegyenlőség)				<p>személyekről (a képzésen résztvevő személy a képzés időtartama alatt a kedvezményezett alkalmazásában állt vagy annak vezető tisztségviselője volt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - A képzés sikeres elvégzését igazoló dokumentumot olyan szervezet állította ki, amelyik szerepel a felnőttképző szervezetek nyilvántartásában: https://far.nive.hu/publikus-adatok/felnottkepzo-nyilvantartasa 	tisztviselőknek, illetve alkalmazottként foglalkoztatott munkatársaknak a számát mutatja meg, akik a nyilvántartott felnőttképző szervezet által lebonyolított nemek közötti esélyegyenlőségi képzést sikeresen elvégezték.
Képzésben résztvevő hátrányos helyzetű munkavállalók száma	férfi	1	Fő	<ul style="list-style-type: none"> - Kedvezményezett nyilatkozata a képzésben résztvevő személyekről (a képzésen résztvevő személy a képzés időtartama alatt a kedvezményezett alkalmazásában állt). - A kedvezményezett nyilatkozata arról, hogy a képzésen résztvevő személy a képzés időtartama alatt a kedvezményezett alkalmazásában állt, és a személy a kirekesztettség magas kockázatával jellemezhető célcsoportba tartozik. - A képzést olyan szervezet valósította meg, amelyik szerepel a felnőttképző szervezetek nyilvántartásában: https://far.nive.hu/publikus-adatok/felnottkepzo-nyilvantartasa 	A „Munkavállaló képzésen való részvételének támogatása” horizontális vállaláshoz kapcsolódó mutató azoknak a - kirekesztettség magas kockázatával jellemezhető célcsoportba tartozó - munkavállalóknak a számát mutatja meg, akik a munkáltató támogatása mellett vettek részt minimum 50 óras, teljes egészében a projekt időtartama alatt zajló képzésen.
	nő	1	Fő		
Család- és gyermekbarát projektek fejlesztést végrehajtó szervezetek száma		1	Darab	Kedvezményezetti nyilatkozat a megvalósított fejlesztés tartalmáról (család- és gyermekbarát projektek felsorolása), illetve a fejlesztéssel érintettek köréről. Fotó a használatba vett, illetve telepített projektelemről.	A „Család- és gyermekbarát projektelemek” horizontális vállaláshoz kapcsolódó mutató a felügyeletet nem biztosító család- és gyermekbarát projektelemeket megvalósító fejlesztést (beszerzés, beruházás) végrehajtó szervezetek száma. Konzorcium esetében lehet a szám egynél több, a vállalatot tevélegesen megvalósító konzorciumi tagszervezetek számának megfelelően.

7.2 DIMOP PLUSZ Hitelprogram

A DIMOP Plusz esetében a Felhívás rendelkezik arról, hogy szükséges-e adatszolgáltatással együtt járó fenntarthatósággal, esélyegyenlőséggel összefüggő horizontális követelményt (tevékenységet) vállalni és teljesíteni, és amennyiben igen, melyek a pontos előírások, tudnivalók. A Felhívás rendelkezik a tevékenység elvárt tartalmáról, az elszámolható költség köréről, a tevékenység elvégzésének igazolásáról (ld. 15. Hitelprogramból kizártak köre / Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások / 3. Horizontális követelmények).

8 SZ MELLÉKLET – HEE FORRÁSÚ HITELPROGRAMOK ESETÉN HORIZONTÁLIS TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁS

A projektek a közvetlen céljaik mellett átfogó, az egész társadalom számára fontos célok eléréséhez is hozzá kell járuljanak.

A Felhívás a „Egyéb feltételek” pontjában határozza meg azokat a környezetvédelmi, természetvédelmi, éghajlatváltozásra vonatkozó, illetve esélyegyenlőségi és női-férfi egyenlőségi elvárásokat és követelményeket, amelyek a horizontális elvek érvényesítését szolgálják. A horizontális elvárások betartása minden Kölcsönigénylő, illetve Végső Kedvezményezett számára kötelező érvényű.

Az előírt esélyegyenlőségi intézkedések eredményét a beszámolóban rendszeresen be kell mutatni. A horizontális cél megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenység következtében felmerült költség elszámolható.

A kötelező horizontális követelmények teljesítésével – a projekt megvalósításának kiinduló állapotához képest – pozitív irányú változást kell elérni, a követelmény teljesítésének hozzáadott értéket kell produkálnia. A követelmények teljesítése tehát nem elsősorban egy „jellemző”, hanem minden esetben egy „tevékenység” vagy „aktivitás”. Ennek megfelelően az olyan sajátosság, ami a Kölcsönigénylőt már a projekt megkezdésének időpontjában is jellemezte, nem fogadható el a követelmény teljesítéseként. Elfogadható ugyanakkor meglévő adottság, tevékenység – horizontális követelményeknek megfelelő – továbbfejlesztése. A vállalt követelmény teljesítésének elfogadásához az elért hozzáadott értéket, az előrelépést be kell mutatni és alá kell támasztani.

A horizontális követelmények teljesítésének eredményét az egyes tevékenységekhez rendelt horizontális adatszolgáltatások számszerűsítik. A horizontális adatszolgáltatás minden esetben kizárólag a projekt keretében, a horizontális követelmény teljesítése érdekében vállalt tevékenységhez kötődik, kizárólag annak eredményét számszerűsíti. Nem terjed ki tehát sem a projekt egyéb tevékenységei által létrehozott eredmények számszerűsítésére, sem a Kölcsönigénylő projekten kívüli tevékenységeinek eredményére.

A Végső Kedvezményezett köteles a projektekre vonatkozó környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályokat betartani, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.

Az európai uniós forrásból támogatott projektek Végső Kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – többek között akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítani kell;

A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a Kölcsönigénylő esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

A fejlesztés jellegének a Felhívásnak megfelelően kell kiválasztani és megvalósítani az alábbi egy vagy több előírást:

- **Az infokommunikációs akadálymentesítés minden beruházás esetén kötelező** (Infokommunikációs akadálymentesítés: Az információkhoz való egyenlő esélyű hozzáférés és kommunikáció biztosítása minden fogyatékosági csoport számára, oly módon, hogy az az igénybevevő számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető legyen. Például nagykontrasztú és vakbarát honlaptartalmak, felolvasó funkció, jól hallható tájékoztatás, illetve könnyen látható feliratozás.)
- **Infrastrukturális fejlesztéseknél:** létesítmények, térhasználat közlekedési kapcsolatok tervezésekor a Kölcsönigénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit, és bemutatja ennek módját.
- **A közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító és/vagy állandó munkavégzés helyszínéül szolgáló épület/épületrész építése/felújítása során kötelező a projektarányos akadálymentesítés** (Projektarányos akadálymentesítés: A beruházással érintett épületen / épület részen / ingatlanon végrehajtott valamennyi fejlesztési beavatkozás során figyelembe kell venni az akadálymentesítési követelményeket. Amennyiben a fejlesztés nem érinti a teljes épületet, akkor kifejezetten ott kell az akadálymentesítést érvényesíteni, ahol a fejlesztési beavatkozás történik – azon a részen azonban a teljes körű (komplex) akadálymentesítésre van szükség. Ez például festés/mázolásnál a megfelelő színkontrasztok kialakítását jelenti (nyílászáró tokszerkezeteinek falfelülettől és/vagy ajtólaptól eltérő színű mázolása stb.). Elektromos rendszer felújításánál a helyiségek kapcsolóit az új rendszer kialakítása során már a megfelelő magasságba kell áthelyezni stb. Az akadálymentesség projektarányos teljesülése egy preventív, megelőző gondolkodásmódot jelent, a célja, hogy a pályázat keretében végrehajtandó beruházással már „akadályt” ne építsünk.)
- **Vállalkozásfejlesztés vagy szervezetfejlesztés esetén** speciális figyelmet fordít a fogyatékos emberek vagy valamilyen szempontból hátrányos helyzetű emberek vezette szervezetekre, vagy kifejezetten a fogyatékos vagy hátrányos helyzetű emberek igényeire specializált vállalkozásokra, szervezetekre.
  - Az érintett célcsoport számára a fejlesztés eredményéhez való hozzáférést a fejlesztő vagy partnere aktívan, és az esélyegyenlőségi célcsoport(ok) képviselőivel egyeztetett módon segíti.
  - A szervezet támogat esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetét javító alapítványokat, szervezeteket.

Áttekintésre javasolt jogszabályok, segédletek, útmutatók

Az akadálymentesítésre vonatkozó jogszabályok a következők:

- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény
- Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK)
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény (CRPD egyezmény) és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény
- A közsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény
- A közsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvényben foglalt kötelezettségek teljesítése ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 162/2019. (VII. 5.) Korm. rendelet
- Az épített környezethez, termékekhez, szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésre vonatkozó szabványokról itt található tájékoztatás: Magyar Szabványügyi Testület <https://www.mszt.hu/hu>

Például:

- MSZ EN 17210:2021 Egyenlő eséllyel hozzáférhető és használható épített környezet.

Működési követelmények

- MSZ EN 17161:2019 Egyetemes tervezés. A termékekhez, árucikkekhez és szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés az "egyetemes tervezés" megközelítés szerint. A használók körének kibővítése
- MSZ CEN/TR 17621:2023 Egyenlő eséllyel hozzáférhető és használható épített környezet. Műszaki teljesítőképességi kritériumok és előírások (angol nyelvű)

A fizikai és infokommunikációs akadálymentesítéssel kapcsolatban áttekintésre javasolt szabványok, segédletek, útmutatók:

- MSZ EN 17210:2021 Egyenlő eséllyel hozzáférhető és használható épített környezet. Működési követelmények
- MSZ EN 17161:2019 Egyetemes tervezés. A termékekhez, árucikkekhez és szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés az "egyetemes tervezés" megközelítés szerint. A használók körének kibővítése
- Pandula András - P. Farkas Zsuzsa - Zsilinszky Gyula: Tervezési segédlet az akadálymentes épített környezet megvalósításához. ÖTM Területfejlesztési és Építésügyi Szakállamtitkárság, Budapest, 2007
- Seprődi-Egeresi Márta: AKADÁLYOKAT ÉPÍTÜNK? Jó és kerülendő gyakorlatok az akadálymentesítés terén, Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége, Budapest, 2022
- Ajánlás az info-kommunikációs akadálymentesítésre. Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, Budapest, 2008
- ÉFOÉSZ, Inclusion Europe (2012): Információ mindenkinek. A könnyen érthető kommunikáció európai alapelvei
- Farkasné Gönczi Rita, Graf-Jaksa Éva (2009): Könnyen érthető kommunikáció. In: Pandula és mtsi: Kommunikációs és információs technológiák és fogyatékossgügy. Jegyzet. Fogyatékos-tudományi tudásbázis, ELTE BGGYK, Budapest
- Farkasné dr. Gönczi Rita - Szőke József: Komplex kisokos a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférésének biztosításához. NFSZK Nonprofit Kft., Budapest, 2019.

- Down Alapítvány: Hogyan készítsünk könnyen érthető segédanyagot? Irányelvek. Down Alapítvány, Budapest
- Módszertani segédlet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akadálymentesítési előírásaihoz. Budapest Főváros Kormányhivatal Rehabilitációs Főosztály.

(információ: <http://www.etikk.hu>)